

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'Alp

Memoria informativa

Aprovació inicial

Tardor 2022

**col·lectiu
ccrs**

EQUIP REDACTOR:**COL-LECTIU CCRS**

David Barreto Expósito, arquitecte, màster en urbanisme i en SIG (co-direcció dels treballs)
Gara Barreto Expósito, graduada en belles arts i màster en producció artística
Sara Batista Hernández, enginyera tècnica industrial
Iago Choi Ko, arquitecte i diplomad en turisme
Júlia Corominas Castiñeira, ambientòloga i màster en SIG
Concepción Fernández López, bromatòloga
Pilar Llop Ripollés, arquitecta paisatgista
Ayoze Martín Castellano, enginyer tècnic d'obres públiques
Marta Molins Paronella, advocadessa, postgraus en direcció mediambiental i en dret urbanístic
Sandra Núñez Malavé, arquitecta, màster en projectació urbanística i en polítiques de sòl i desenvolupament urbà sostenible i postgraus en SIG (co-direcció dels treballs)
Martín Portilla Cardona, enginyer agroambiental i del paisatge
Lorenzo Quesada Ruiz, doctor geògraf i màster en SIG
Joaquim Sabaté Bel, doctor arquitecte i economista, assessor
Gloria Sabaté Fernández, arquitecta
Xavier Seguí Garriga, arquitecte
Cristina Seseras López, gestió administrativa
Omar Sosa Garcia, doctor arquitecte (co-direcció dels treballs)
Pedro José Sosa Ramos, sociòleg
Alberto Zaragoza I Talamantes, arquitecte i màster en projectació urbanística (co-direcció dels treballs)

DESTINATARI:**Ajuntament Alp****AJUNTAMENT D'ALP**

Sr. Carles Adserà Guillen - alcalde
Sra. Maria Tiana Belil - regidora d'urbanisme

ÍNDEX

1. ENCAIX TERRITORIAL	7
2. LA CONSTRUCCIÓ DEL MUNICIPI	11
2.1 La delimitació del terme municipal	11
2.2 Encaix geogràfic	13
2.3 Origen i evolució urbana	15
3. EL PLANEJAMENT D'ORDRE SUPERIOR	27
3.1 El Pla Territorial General de Catalunya (PTGC)	27
3.2 Plans Territorials Parcials	29
3.2.1 El Pla Territorial Parcial de l'Alt Pirineu i Aran (PTPAPA)	29
3.3 Els Plans Territorials Sectorials	35
3.3.1 Pla d'espais d'interès natural - PEIN	37
3.4 Els plans directors urbanístics	37
3.4.1 Pla Director Urbanístic de la Cerdanya (PDUC)	38
3.4.2 Pla Director de les Estacions de Muntanya (PDEM)	43
3.4.3 Pla Director Urbanístic de les estacions d'esquí de La Molina i Masella	44
3.4.4 PDU dels Sòls no Sostenibles de l'Alt Pirineu (PDUSNS_AP)	45
3.5 Altres documents de referència	47
3.5.1 Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran (CPAPA)	47
3.5.2 Pla Paisatge Transfronterer de la Cerdanya	55
3.5.3 Documentació tècnica i plans complementaris	58
4. EL PLANEJAMENT URBANÍSTIC MUNICIPAL	59
4.1 El planejament urbanístic municipal al sistema funcional d'Alp	59
4.2 El planejament urbanístic vigent. Pla intermunicipal de la Cerdanya	68
4.3 El desplegament del PIC 1986	90
5. CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ	97
5.1 Evolució de la població	97
5.2 Taxes de natalitat, mortalitat i fecunditat	99
5.3 Saldos natural i migratori	101
5.4 característiques de la població	105
5.5 Projeccions demogràfiques	109
6. HABITATGE	121
6.1 El projecte residencial	121
6.2 El potencial del planejament vigent	124
6.3 Característiques tipològiques de l'habitatge	126

6	7. LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES	129
	7.1 El conjunt d'activitats econòmiques del municipi	129
	7.2 L'equilibri entre sectors econòmics	134
	8. ELS RECURSOS LOCALS	137
	8.1 Marc legal	137
	8.2 Patrimoni cultural	138
	8.3 Patrimoni natural	139
	8.4 Els itineraris patrimonials	142
	9. LA XARXA D'EQUIPAMENTS I ESPAIS LLIURES	145
	9.1 El PTGC i les previsions del PIC de 1986	145
	9.2 Els equipaments i serveis dotacionals per tipus	147
	9.2.1 Els equipaments docents	147
	9.2.2 Els equipaments esportius	148
	9.2.3 Els equipaments sanitaris i d'assistència primària	149
	9.2.4 Les reserves per a futurs equipaments col·lectius	151
	9.3 La xarxa d'espais lliures	152
	10. MOBILITAT I TRANSPORT	157
	10.1 L'accessibilitat territorial	158
	10.2 Trets principals per caracteritzar la mobilitat del municipi	158
	10.3 Mobilitat a peu	160
	10.4 Mobilitat en bicicleta	164
	10.5 Mobilitat amb transport públic	166
	10.6 Mobilitat amb transport privat per carretera	168
	10.7 Una síntesi global	170
	11. ELS SERVEIS URBANÍSTICS	173
	11.1 Abastament d'aigua i sanejament	173
	11.2 Xarxa d'electricitat i enllumenat	175
	11.3 Servei de residus i deixalleries	176
	11.4 Subministrament de gas natural	178
	11.5 Infraestructures de telecomunicació	178
	12. CONSULTES CIUTADANES I SUGGERIMENTS	179
	12.1 Per què fem un procés participatiu?	179
	12.2 L'Enquesta	180
	12.3 Presentació pública i taules de participació	189
	12.4 Conclusions	190
	12.5 Suggeriments	191

---

1. ENCAIX TERRITORIAL

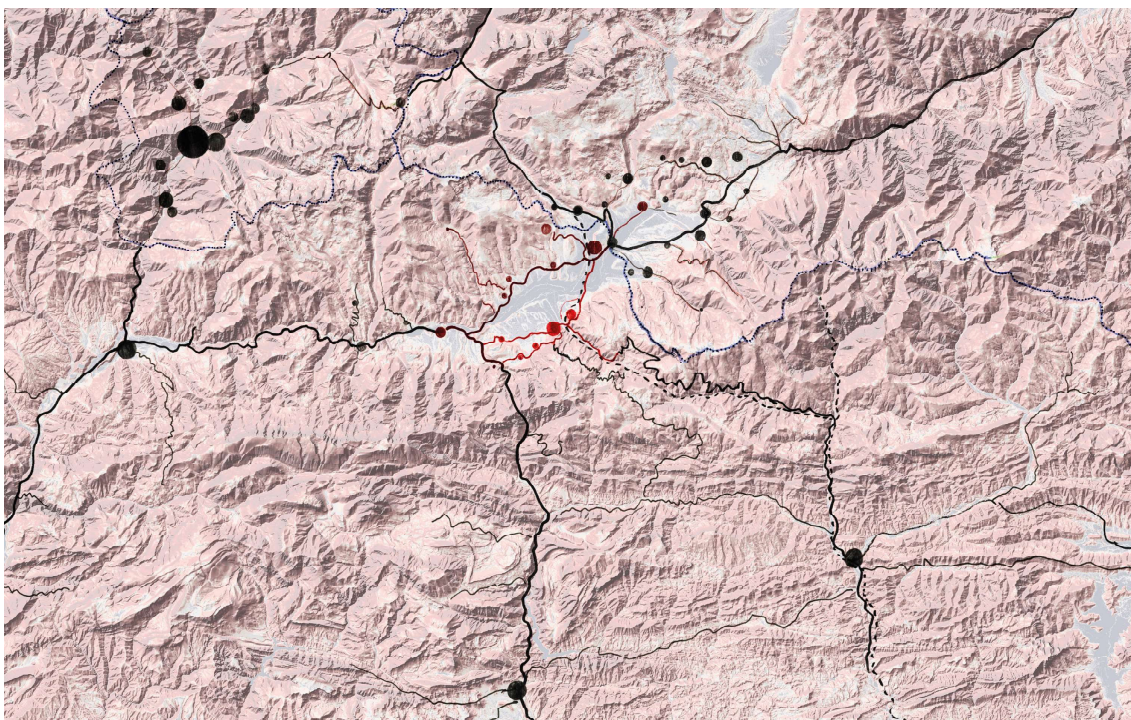
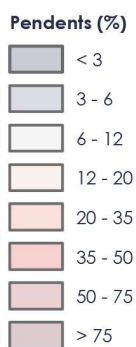
L'objectiu d'aquest primer capítol és situar Alp en el seu marc territorial, la comarca de la Cerdanya. La singular orografia de la vall origina un vincle comú entre els diferents municipis que trobem al llarg de la mateixa, amb força trets comuns que superen fins i tot, els límits de la frontera.

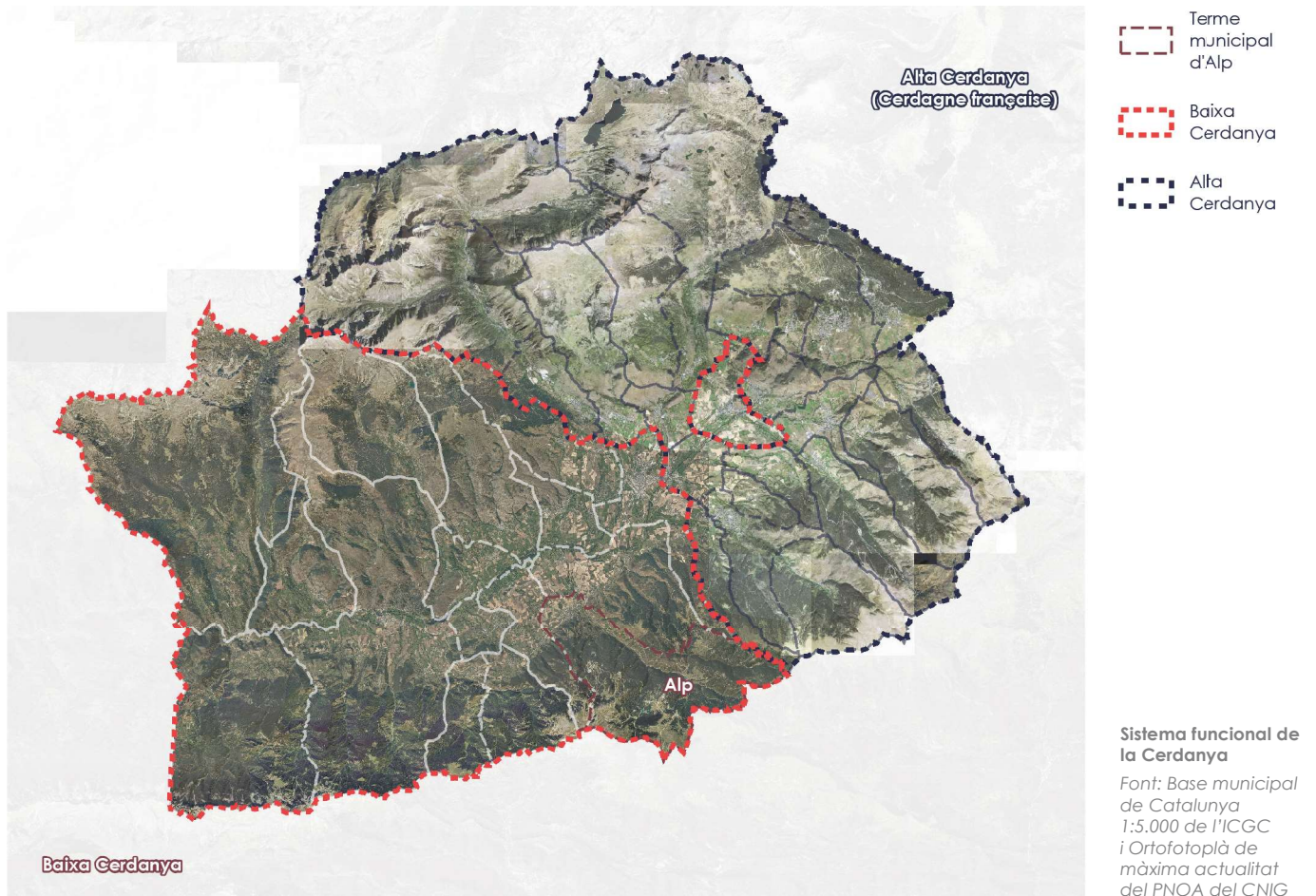
Cal recordar que la Vall Cerdana és una depressió intra-muntanyenca en mig del Pirineu, envoltada per cims de gairebé 3.000 metres, comprenent des del Coll de la Perxa fins al congost de Martinet. Morfològicament és una fossa tectònica d'esfondrament, en forma de conca, semblant a una vall, a causa de l'acumulació de sediments dipositats en un antic llac d'origen glacial del Terciari. Aquest altiplà de tipus alpí forma la capçalera del riu Segre, que discorre en direcció Est-Oest, fins a desembocar en el Cinca, afluent de l'Ebre.

Al Sud, es troben les serralades del Cadí i del Moixeró, els Fontanals de Cerdanya i el conjunt d'antics valls glaceres que baixen del Puigmal, com són les de l'Eina, de l'Err o de la Venéra. Al Nord, la Vall Cerdana, es tanca amb la Tossa Plana de Lles, el Puigpedrós i els valls glaceres del Carlit, com són les d'Aravó o d'Angostrina.

Administrativament està dividida en dues parts, l'Alta dins del Pirineu Oriental francès i la Baixa a Catalunya, articulades pel nucli de Puigcerdà. La Cerdanya pertany a un sistema funcional, constituint la comunicació natural entre França i Espanya; un eix estructural entre tots dos països, gràcies al desenvolupament progressiu d'infraestructures clau des de mitjans de segle XIX. Entre aquestes destaquen les carreteres des de la Perpinyà a la Guingueta (1850), des de Puigcerdà a

Sistema territorial funcional al que pertany Alp i la seva relació amb el pendent del territori
Elaboració pròpia

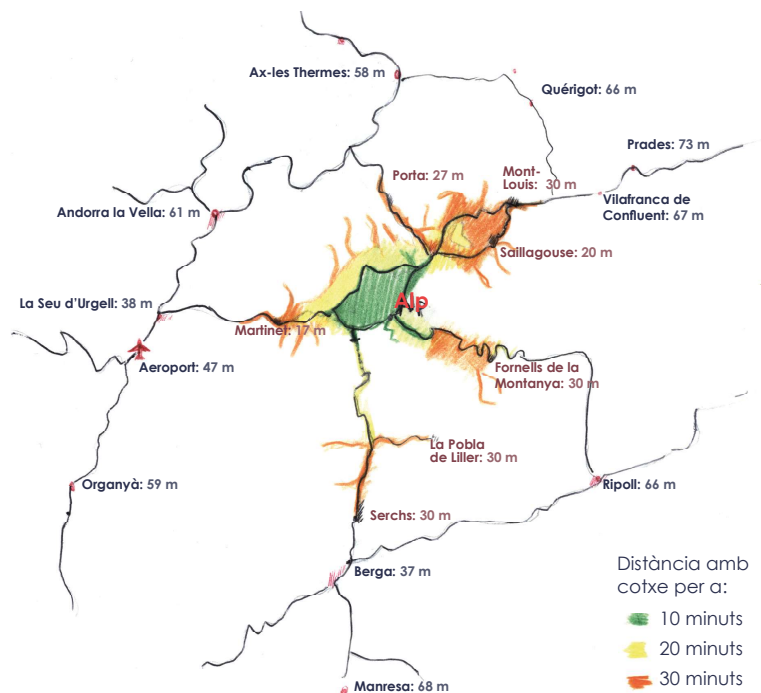

la Seu d'Urgell (1930), els ferrocarrils des de Perpinyà a la Guingueta (1912) i de Barcelona a la Tor de Querol (1922) o l'obertura de la comarca amb l'eix del Llobregat pel túnel del Cadí (1984).

La Cerdanya es converteix en la intersecció entre les carreteres que connecten Lleida-La Seu d'Urgell-Perpinyà, Barcelona-Tolosa-Orleans i Portbou-Sabiñánigo. El primer eix, natural, aprofita el conjunt de falles tectòniques associades de la Tet, Conflent, Cerdanya i la Seu d'Urgell. Quant al segon, travessa perpendicularment les barreres pirinenques de la Cerdanya pels túnels de Puymorens, per a les serres nord, i del Cadí, en la zona sud, recorregut que forma part de la ruta europea transpirinenca E9, i on en un futur es preveu adequar a vies d'alta capacitat les connexions entre Premiers, Puigcerdà i Berga. Finalment tenim l'Eix del Pirineu, que partint des de la costa de la frontera francesa connecta els nuclis del Pirineu fins a Sabiñánigo, on connecta amb la ruta transpirinenca E7 i l'Autovia dels Pirineus (A-21). D'igual manera, les

perforacions a la muntanya permeten comunicar per ferrocarril Barcelona amb Puigcerdà, com en el cas del Túnel de Toses.

Distància en temps de viatge amb cotxe des d'Alp
Elaboració pròpia

No obstant això, aquesta vall, amb una amplitud i lluminositat única al centre del Pirineu, ha funcionat com un únic paisatge amb dues identitats dividides. Es caracteritza per un ric mosaic agrícola, forestal i pel seu patrimoni arquitectònic i cultural, que es configura a partir del llit del riu Segre. Un territori solament dividit pels límits administratius, i que sofreix d'igual manera els desenvolupaments urbanístics vinculats al turisme.

Aquesta unitat territorial està constituïda per la comarca de La Cerdanya o Baixa Cerdanya i la Cerdanya francesa o Alta Cerdanya. La Baixa Cerdana inclou 16 municipis: Alp, Bellver de Cerdanya, Bolvir, Das, Fontanals de Cerdanya, Ger, Guils de Cerdanya, Isòvol, Lles de Cerdanya, Meranges, Montellà i Martinet, Prats i Sansor, Prullans, Puigcerdà, Riu de Cerdanya i Urús; i l'Alta Cerdanya 22: Porta, Porté-Puymorens, Dorres, Enveitg, Latour-de-Carol, Ur, Bourg-Madame, Palau-de-Cerdagne, Osséja, Nahuja, Valcebollère, Sainte-Léocadie, Err, Llo, Eyne, Saillagouse, Estavar, Égat, Targasonne, Font-Romeu-Odeillo-Via, Bolquère i Angoustrine-Villeneuve-des-Escalades, tots ells pertanyents a França, i Llivia, municipi de la Cerdanya gironina dins de França.

El municipi d'Alp es troba integrat en l'àrea de la vall coneguda com a Baixa Cerdanya. Dins de la mateixa se situa just en mig dels nuclis que voregen la plana del marge esquerre del Segre, amb el seu nucli principal just on la Ribera d'Alp s'endinsa dins de la plana. El municipi acaba de conformar-se, ribera amunt, amb el conjunt de terres que nodreixen a aquest afluent del Segre.

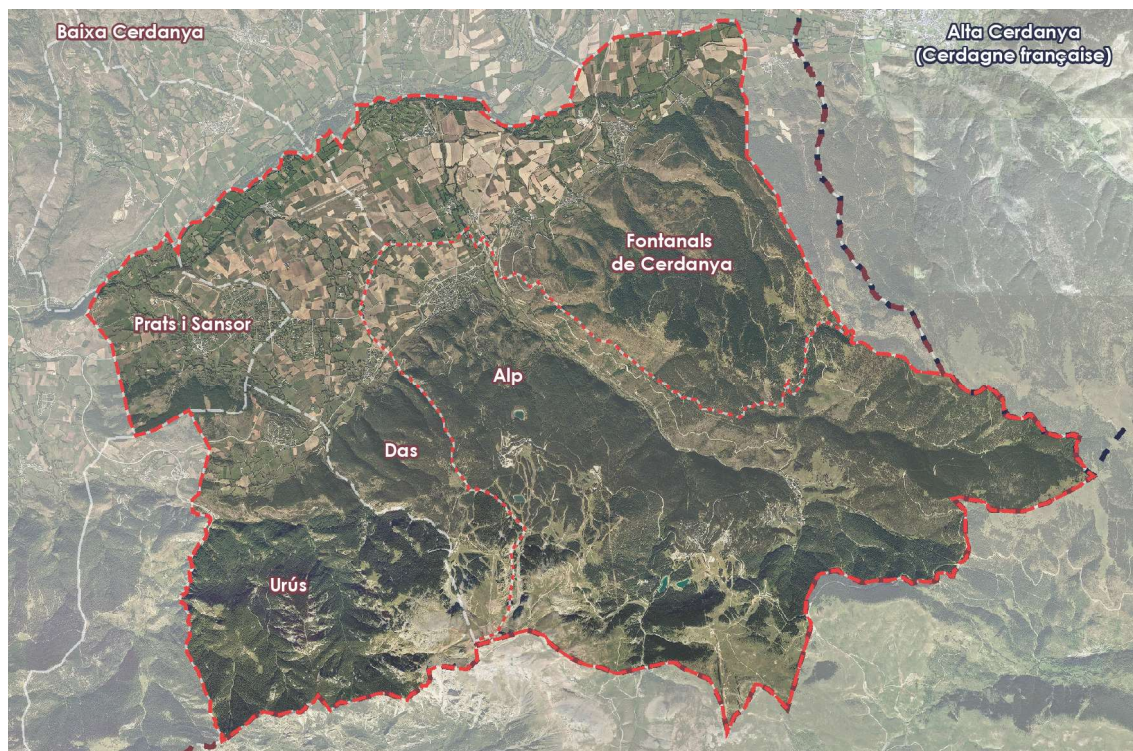
La comunicació entre els nuclis de la plana es produeix mitjançant l'eix transpirinenc Nord-Sud de l'E9, vorejant-la des d'Urús a Queixans, punt on es connecta a l'Eix Pirinenc. La N-260 (Eix Pirinenc) és la carretera nacional que uneix les poblacions de Portbou amb Sabiñánigo, recorrent el Pirineu en direcció Est-Oest. Aquesta travessa el municipi d'Alp, en paral·lel al llit del riu d'Alp, fins a endinsar-se a la vall de la Cerdanya. Una vegada allí pren direcció Puigcerdà, per a continuar pel samontà nord, direcció a la Seu d'Urgell.

Dins de la plana, els nuclis principals s'alineen en el samontà, com en el cas l'alineació de Urús, Das, Alp, El Vilar d'Urtx, Urtx, Queixans i Les Pereres, mentre que uns altres es localitzen en els eixos de comunicació, ja sigui cap a nuclis principals com Puigcerdà o La Seu

Sistema funcional d'Alp

Font: Base municipal de Catalunya 1:5.000 de l'ICGC i Ortofotoplà CNIG

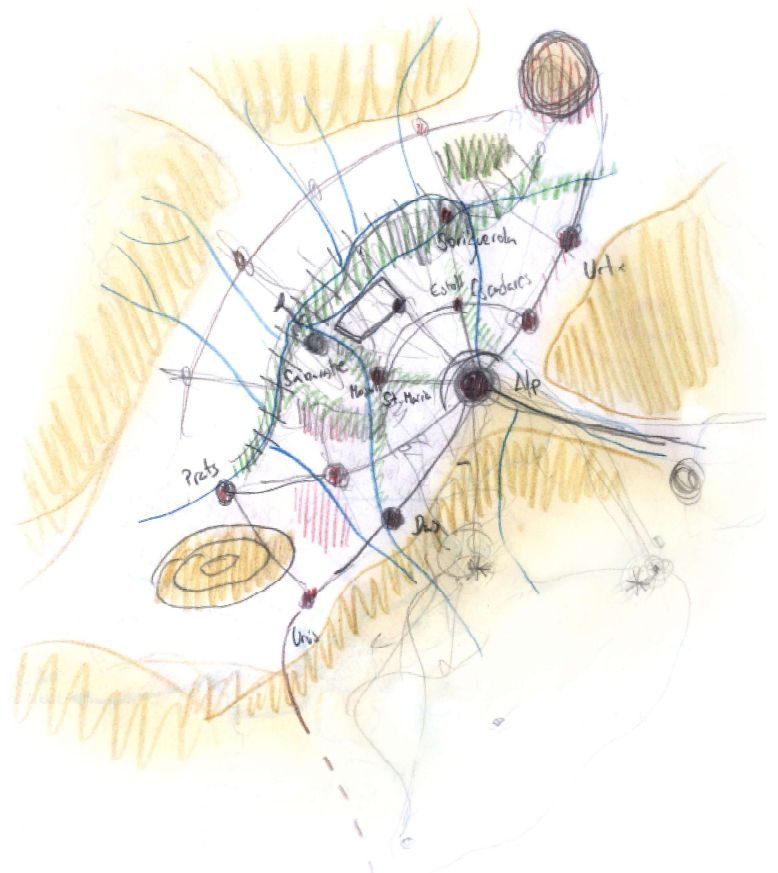
- Terme municipal d'Alp
- Sistema funcional d'Alp
- La Cerdanya
- Alta Cerdanya

10 d'Urgell, com en els ponts de pas del Segre cap a l'altre marge del riu. La resta de les terres fèrtils de la plana es deixaven usualment per als cultius, un paisatge on destacaven la closa cerdana entre cereals i masos. Actualment, aquest paisatge comença a veure's modificat per la inclusió d'usos derivats del turisme de muntanya, urbanitzacions i camps de golf. Constitueixen, juntament amb l'aeròdrom d'Alp, les transformacions visuals més importants.

Encara així, aquests elements, el riu, l'orografia, la agricultura, el patrimoni i l'eix viari, fan de la vall de la Cerdanya un entorn singular amb característiques comunes entre els seus nuclis, un pas transfronterer que respon a les forces de la naturalesa, però també a la mà de l'home. La vall disposa d'una fauna i flora molt rica, de corredors biològics, i espais naturals i productius, que ja sigui per l'orografia del terreny, o per a ser models agrícoles tradicionals, amb orígens romans, han mantingut una relació directa amb la naturalesa.

Quant al municipi d'Alp es troba a la part est de la comarca de La Cerdanya, en el límit amb la del Ripollès. La Cerdanya té una superfície de 546,69 km² i inclou un total de 17 municipis que formant part de les províncies de Girona i Lleida, amb

una població total de 18.525 habitants (IDESCAT 2021), mes 3.716 habitants estacional. Alp té 1.593 habitants (IDESCAT 2021), i una densitat de 33,9 hab/km².

Esquema del sistema funcional de la Plana de la Cerdanya
Elaboració pròpia

La comarca de la Cerdanya representa el 1,7% de l'extensió de Catalunya i el 0,24% de la seva població, ocupant el lloc numero trenta-quatre quant a població (d'un total de 42 comarques).

El municipi d'Alp s'assenta en un territori accidentat i muntanyós, a la meitat d'un espai ambiental de notable qualitat i que durant les últimes dècades ha vist com el seu creixement ha estat congelat, afavorint un paisatge agrícola singular format per canals, recs, masos i les closes cerdanes, entre espais naturals de gran valor ecològic. Exemple d'aquests són els espais del Parc Natural de les Serres del Cadí-Moixeró, la Reserva Natural Parcial de les Riberes de l'Alt Segre o Parc Naturel Régional des Pyrénées Catalanes, a la seva frontera francesa.

Esquema funcional de la Plana d'Alp
Elaboració pròpia

2. LA CONSTRUCCIÓ DEL MUNICIPI

2.1 LA DELIMITACIÓ DEL TERME MUNICIPAL

Acotem en aquest capítol l'àmbit d'anàlisi, i ens referim estrictament al municipi d'Alp. Pretenem reconèixer les característiques geogràfiques del nucli, les claus de la seva configuració, del seu paisatge. El plànol de terres i aigües o camins de terra i aigua, com ens estimem més anomenar-lo, ens ofereix sempre claus per entendre com són avui els nostres territoris, i com s'han construït. Mirar enrere es molt important, dons qui oblida el seu passat, malmet el seu avenir. Per això fixant-nos en els camins de terra i aigua, en la forma com s'agrupen les construccions, en els trets originaris del nucli, podem reconèixer millor perquè té una determinada configuració avui, i aprendre lliçons per projectar el seu futur. No pretenem tornar a escriure la història d'Alp, molt menys quan es disposa de treballs de alta qualitat, rigor i interès.

La nostra intenció es molt més modesta. Pretenem senzillament, tot dibuixant, una i altra vegada, esquemes del nucli i el territori al llarg del temps, descobrir els trets que li confereixen identitat a un i a l'altre, doncs confiem profundament, que en la identitat del territori esta la seva alternativa, i que només coneixent la seva gènesi, el seu codi genètic, com acostumem a dir, podem fonamentar amb rigor el seu projecte de futur.

Per poder emprar un mateix límit d'Alp a tota la documentació gràfica del POUM, hem comparat diferents fonts (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC); cadastre i Mapa Urbanístic de Catalunya (MUC).

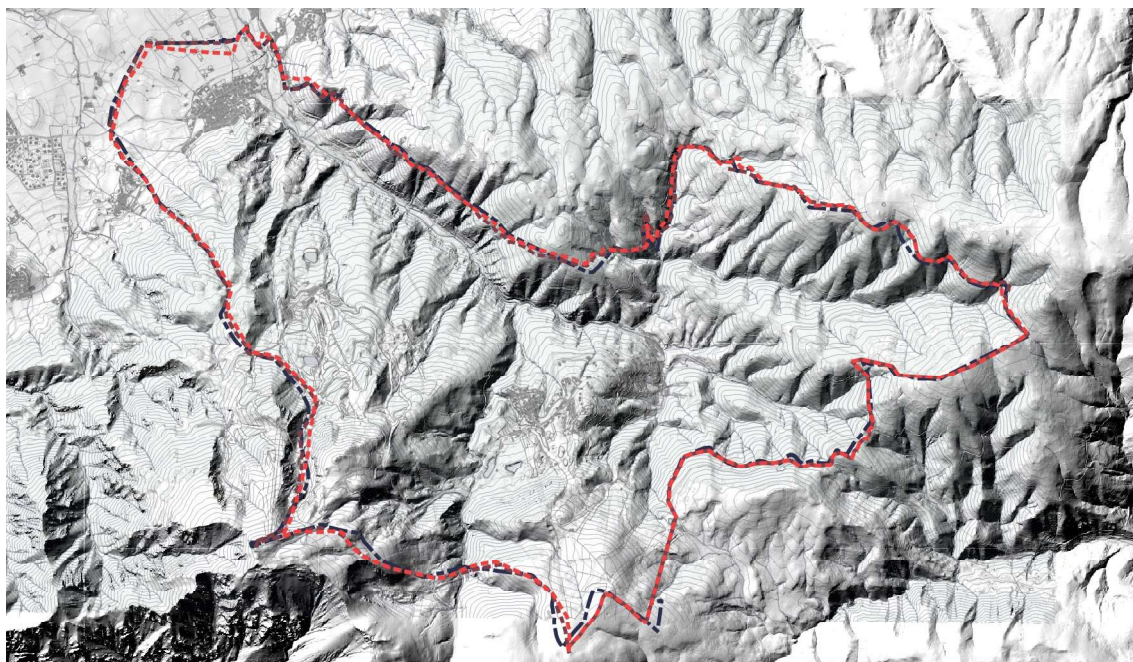
La base del ICGC és la corresponent a la capa de geo-informació Base Municipal a escala 1: 5.000. Fa referència a l'organització territorial de Catalunya en municipis, comarques, vegueries i províncies. És una base geogràfica que

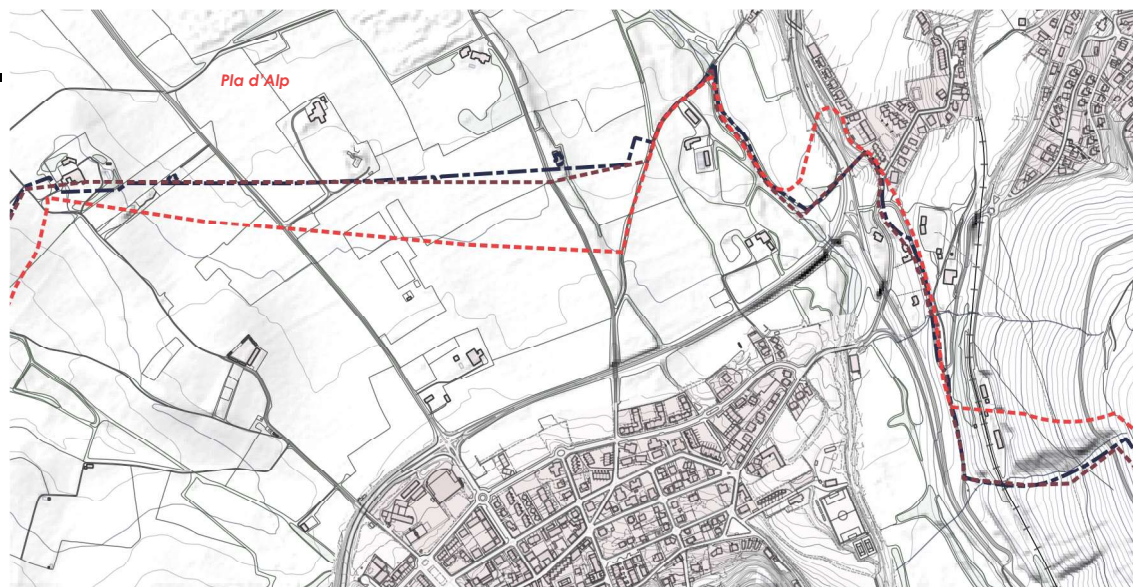
Límits Municipals

- Terme del MUC
- Terme de l'ICGC 1:5.000
- Terme del Cadastre

Lleugeres discrepàncies en els límits del terme municipal

Font: Elaboració pròpia a partir del MUC, ICGC, CNIG, Cadastre

recull el traçat de les línies de terme dels municipis d'acord a la normativa legal vigent (darrera actualització 01/06/20). En aquesta, Alp te una superfície de 4.402,9389 hectàrees, en tant que el límit del MUC arriba a 4.381,2730 hectàrees i al cadastre suposa 4.388,7039 hectàrees.

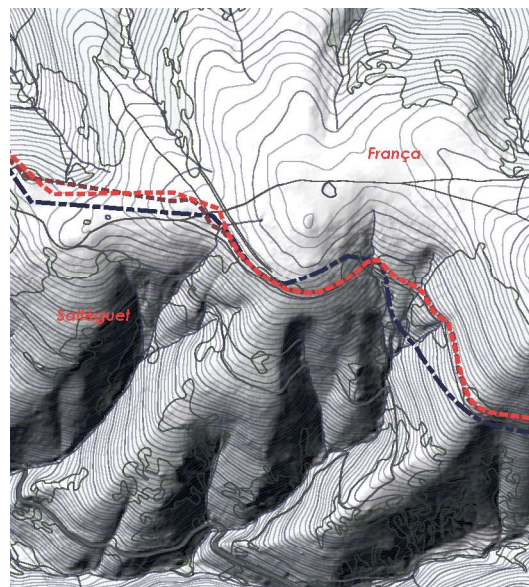
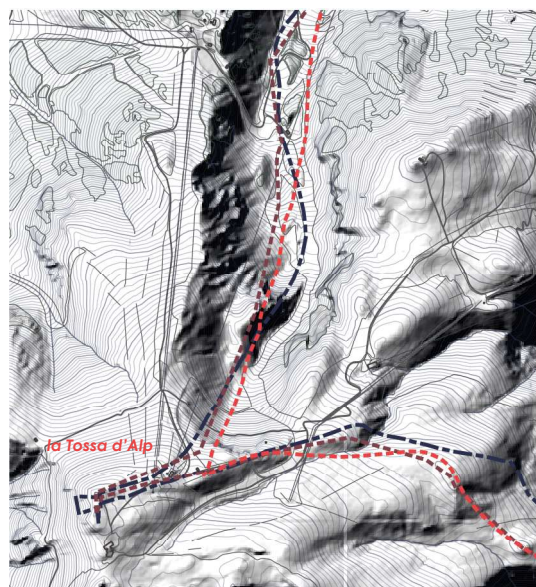
S'observen petites discrepàncies entre les diferents fonts. Aquestes són clarament visibles en el conjunt del terme municipal, fins i tot a escala 1:100.000. Es produeixen tant en la part plana de la vall de la Cerdanya, com en les zones d'alta muntanya, incloent la vora d'Alp que fa frontera amb França, essent realment significatives i visibles en les zones del Pla d'Alp o de la Tossa d'Alp.

Si mirem detalladament la plana d'Alp, veiem com els límits de l'ICGC i del Cadastre si que s'assemblen en certa manera. En canvi el límit del MUC és el que mostra diferències més significatives, que arriben en alguns punts als 200 metres. De la mateixa forma, si ens fixem en el límit del terme municipal en la zona del pic de la Tossa d'Alp, les diferències entre totes les fonts són significatives, arribant a variar en més de 400 metres entre el límit del MUC i el Cadastre.

Un cop **valorades** totes aquestes **discrepàncies**, prenem com a límit més precís, el de l'ICGC d'**escala 1:5.000** amb **sistema de referencia ETRS89 UTM 31N**.

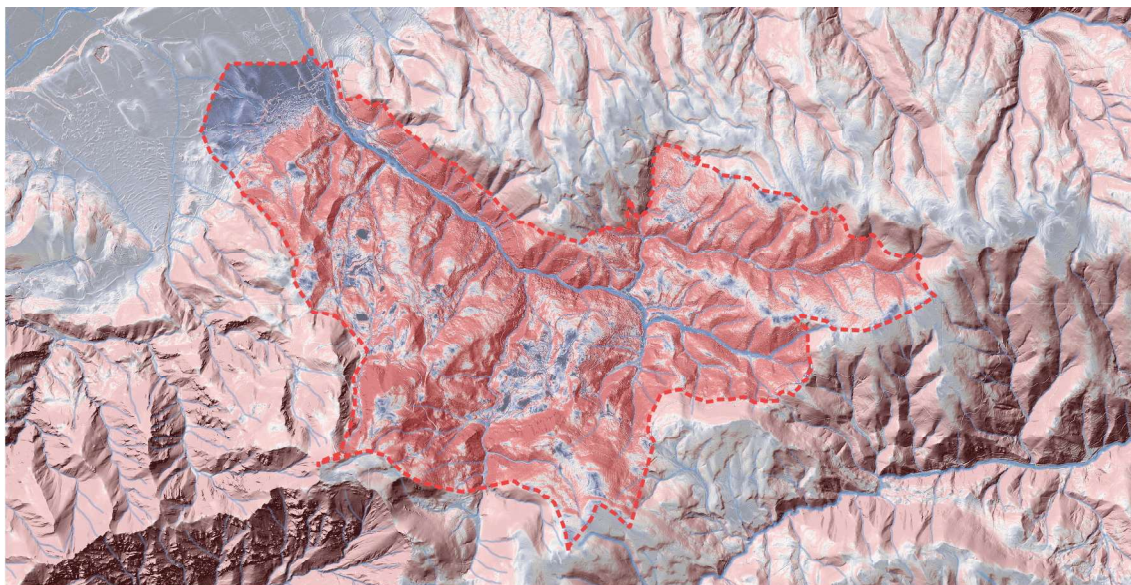
Discrepàncies en els límits del terme municipal

Font: Elaboració pròpia a partir del MUC, ICGC, CNIG, Cadastre

Pendents (%)

< 2
2 - 6
6 - 12
12 - 24
24 - 35
35 - 60
> 60

Pendents del terme municipal d'Alp

Font: Elaboració pròpia a partir del LIDAR 2 del CNIG, ICGC

2.2 ENCAIX GEOGRÀFIC

El terme municipal d'Alp limita al Nord amb Fontanals de Cerdanya i amb Puigcerdà i França al Nord-est; al Est i Sud-Est amb Toses, al Sud amb Castellar de n'Hug i Bagà i a l'Oest amb Das. Alp també limita amb el municipi d'Urús en el pic de la Tossa d'Alp, punt on convergeixen quatre termes municipals, Alp, Urús, Das i Bagà. Considerant el límit a escala 1:5.000 de l'ICGC, la seva superfície és de 44,02 km², i segons el padró de 2020 (IDESCAT), té una població de 1.593 habitants i una densitat de 36 hab/km².

El municipi està travessat de Sud-Oest a Nord-Est per l'eix transpirinec Barcelona-Tolosa-Orleans, una autopista-carretera (E-9) que discorre perpendicular al Pirineu, travessant la vall de la Cerdanya. Connectada a aquesta via, just al Nord del nucli urbà d'Alp, trobem un dels accessos principals a la vall, aprofitant la ribera del riu Alp i la vall de la Molina. Aquesta via de comunicació natural amb Ripoll i per la qual travessa la carretera (N-260), és utilitzada per el pas del tren.

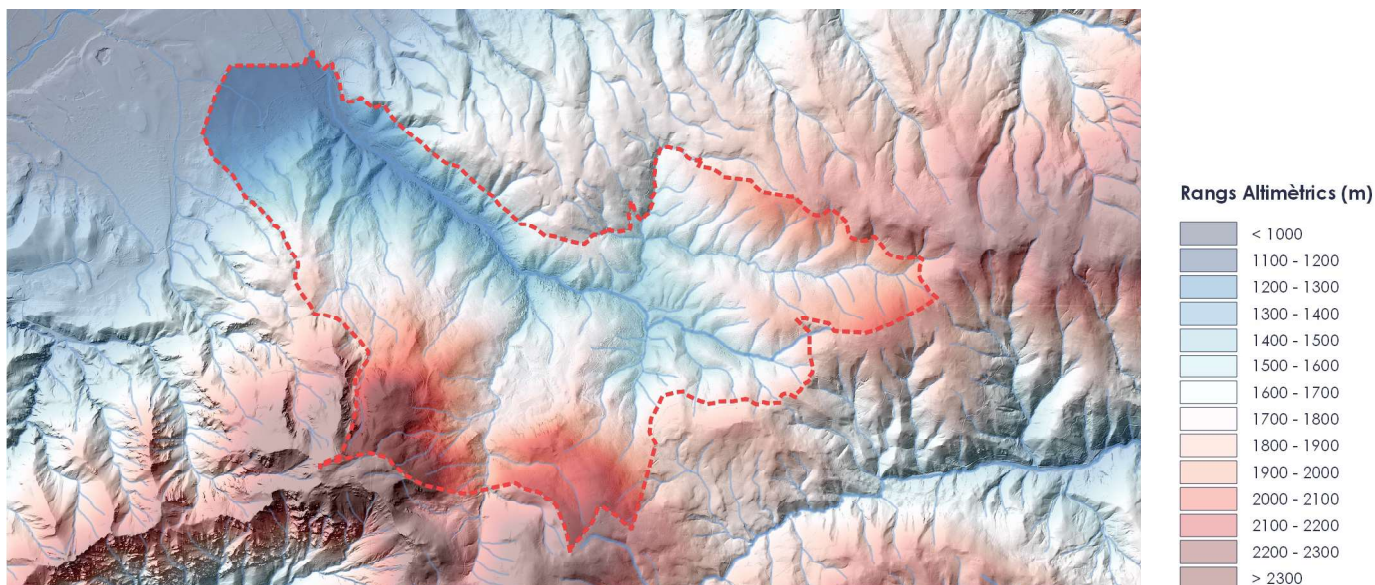
L'altitud mitjana del municipi és de 1.650 metres (MDT02 del CNIG). Es tracta d'un territori muntanyenc, on gairebé el 89% del mateix té pendents superiors al 24%; un conjunt de cadenes muntanyenques i serrats, que conformen les valls, d'est a oest, de Saltèguet i la Ribera d'Alp.

Entre aquestes destaquen les muntanyes de Saltèguet, del Paborde i la serra dels Llançanes, al nord; les formacions del Moixeró, com la Tossa i el Puig d'Alp, els serrats de Escobairó o Les Pedrusques, al sud; o la Collada de Toses i les Colladetes, a l'est.

El nucli principal se situa dins de la vall de la Cerdanya, al samontà del serrat dels Collets, entre els 1.100 als 1.200 metres d'altitud, just en el marge esquerre de l'entrada de la ribera d'Alp a la vall de la Cerdanya, en la zona oest del municipi. Per contra, els desenvolupaments de Masella i La Molina, associats a la muntanya i a l'esport de l'esquí, es troben a l'interior del municipi, a unes cotes d'entre 1.400 i 1.600 metres d'altitud.

Aquesta accidentada orografia condiciona les activitats amb les terres de cultius en les zones planes i els sòls de pastura, forestal i oci esportiu a les zones muntanyenques.

El nucli urbà d'Alp es troba en la part alta de la plana que porta el seu nom, estenent-se pels municipis de Das i Fontanals de Cerdanya fins al riu Segre. Delimitant aquest espai, trobem associats els cursos fluvials de la Ribera d'Alp (al nord) i de la Valirota (al sud) i el paisatge de parcel·les en bocage de la Closa Cerdana. Està formada per camps de cultiu allargats de grandària

mitjana, molt regulars i compactes, amb vores delimitades per densa vegetació arbòria, que se situen perpendiculars als canals i camins que els estructuren i entre els quals apareixen les construccions tradicionals de caràcter agrícola dels masos cerdans.

L'aigua propícia en bona part la forma del terme d'Alp, situat principalment en la conca del riu d'Alp, afluent per l'esquerra del Segre. Aquest neix dins del municipi, prop de l'estació de la Molina, en la unió dels torrents del Saltèguet, Pla dels Forques, Carboners, i dels Pletasses, la Molina, del Sitjar, el Pedró i de l'Esmoladora (Riu Fred). Son també importants per el cabal de la ribera els

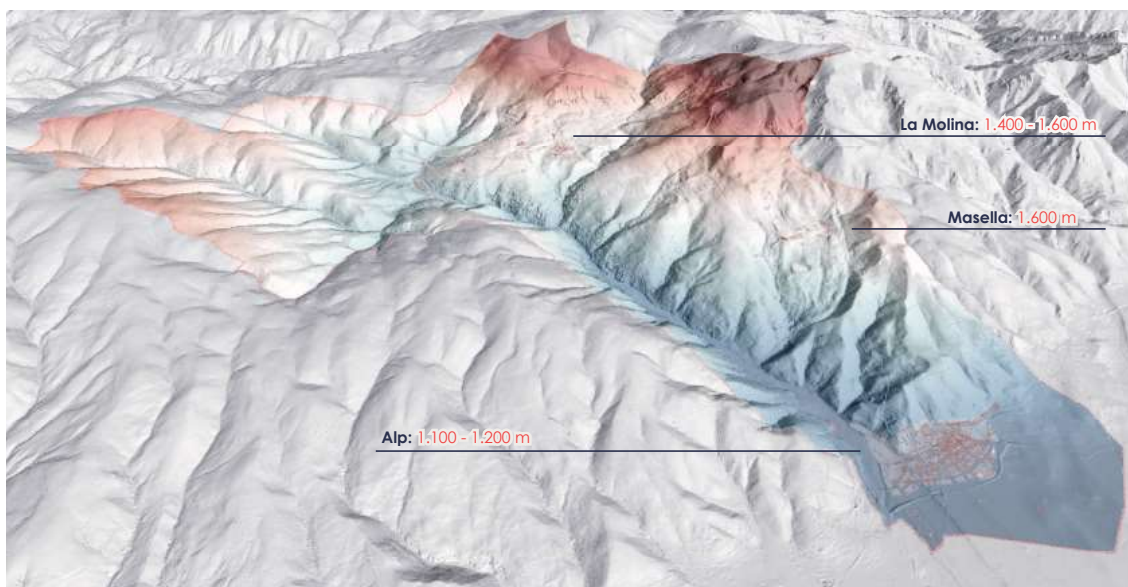
torrents de la Ringueta, de la Baga, de Reller, del Carboner Mort, de Sant Esteve, de l'Abeurador, de la Font del Puig o del Moli Nou.

La xarxa fluvial pertany a la conca del Segre, i té la funció vital de connector ecològic entre els espais naturals protegits de les zones de muntanya del municipi (Parc Natural del Cadí-Moixeró) i l'espai protegit en el qual desemboca la Ribera d'Alp, el de Riberes de l'Alt Segre.

Amb una orografia tan pronunciada, és important destacar la importància visual dels accidents geogràfics com a fites visuals com les diferències en l'evolució altimètrica de sud-est en comparació

Hipsometria terme municipal d'Alp

Font: Elaboració pròpia a partir del LIDAR 2 del CNIG, ICGC i informació de conques hidríques del ACA

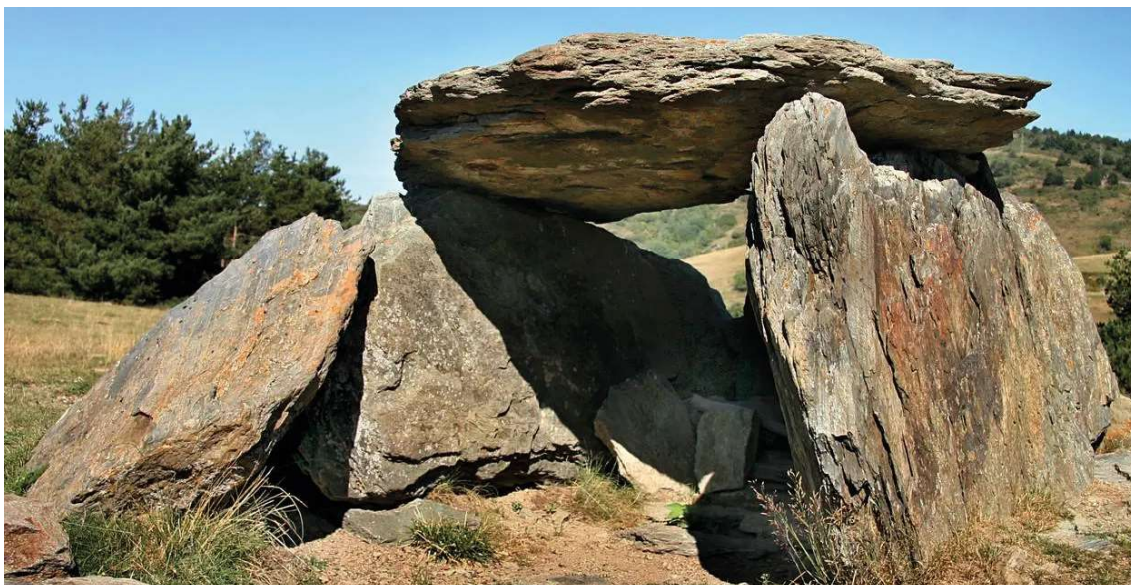

Anàlisi altimètrica dels nuclis del terme d'Alp

Font: Elaboració pròpia

Dolmen de Paborne

Font: Guia Repsol

amb la de nord-oest, ja que al Sud i al Est trobarem els pics de major altura: al Sud, la Tossa (2.534,4 m), el Puig d'Alp (2.407 m), el Puig del Pradell de la Font Molsa (2.315 m) i el Cap de les Costes de l'Huguet (2.158 m); i a l'Est, l'alineació fronterera amb el terme de Ripollès del Pla de la Bassa (2.029 m), el Pla de l'Orri de Dalt (2.017 m), el Coll de la Creu de Meians (1.996 m) i el Collet de Sant Salvador (2.106 m).

Aquesta configuració altimètrica, amb una diferència de més de 1.400 metres dins del municipi, propícia multitud de punts on gaudir del paisatge, destacant els miradors de Roca Castellana (1.381 m), Roca d'Alp (1.443 m), Mirador d'Escobairó (1.725 m), Font de la Pia (1.700 m), Coma Oriola (1.950 m), Tossa d'Alp (2.536 m), Costa Rasa (2.050 m), Collada del Pedró (1.827 m) o Les Colladetes (1.800 m).

2.3 ORIGEN I EVOLUCIÓ URBANA

La presència humana en el Pirineu és ben antiga, ja des del paleolític i neolític, així com en tota la regió de la Cerdanya i Alt vall del Segre. Els vestigis trobats ens remunten al període neolític, constatable a la comarca en els jaciments de la cova de Lambret, Annes, la Fou (Br), Les Tarteres (Vilanova de les Escaldes) i Olopte. La revolució neolítica dins del Pirineu es va traduir principalment en la introducció de la ramaderia, en els canvis en el tipus de vegetació, conseqüència de la desforestació i en la consolidació dels eixos de comunicació.

La importància dels materials metal·lúrgics en l'època prehistòrica del coure i bronze, provoca un augment de la presència humana a la comarca basada en l'explotació minera, essent representatives d'aquesta època les manifestacions funeràries, com el sepulcre megalític del Dolmen del Paborde (2.000-1.800 a. C.).

De la extensa etapa romana i la forta romanització de la vall, no sols queden exemples de topònims llatins, com el de Llivia -*Julia Libica*- antic centre polític-administratiu, ans que es tradueix en la seva estructura, una ordenació eficaç i racional de la malla ortogonal romana que conforma el parcel·lari i els camins de la plana cerdana. Destaquen d'aquesta etapa les restes arqueològiques del fòrum romà de Llivia, però també els

16 assentaments rurals, necròpolis i restes romanes a Prats, Talló, Alp, Urtx i Bolvir.

A partir del model agrícola amb predomini cerealista i ramaderia extensiva i transhumant de muntanya, es desenvolupa en la plana un dens entramat de canals i sèquies per al reg de prats i camps de cultiu. Cal destacar dins del municipi d'Alp, la importància en la transformació a l'agricultura de regadiu, de l'ocupació musulmana del segle VIII. Madoz¹, descriu en 1845 els camps d'hortalisses, fruiteres i llenyoses:

"[...]el r. Alp en su dirección al SO le proporciona abundantes aguas para el riego, con auxilio se ve todo aquel llano cubierto de árboles de diferentes especies, de jugosas hortalizas, y estensas praderas alfombradas de excelentes yerbas de pasto, y matizadas con flores de segunda clase, y 700 de tercera [...] PROD.: centeno, patatas, hortalizas, algunas frutas y abundantes y ricas yerbas de pasto; el té, la polígola, el líquen y otras mil yerbas medicinales[...]"

Pascual Madoz (1845)

La parròquia d'Alp (Albi) es documenta per primera vegada en 863 com una església dedicada a Santa Maria, documentada en l'acta de consagració

¹ - MADDOZ E IBÁÑEZ, Pascual (1845-1850) Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar. Tomo II. Madrid : [s.n.], Establiment tipogràfic de P. Madoz i L. Sagasti

Detall del "Plano general de la Cerdanya" (aprox. 1910 i 1919)

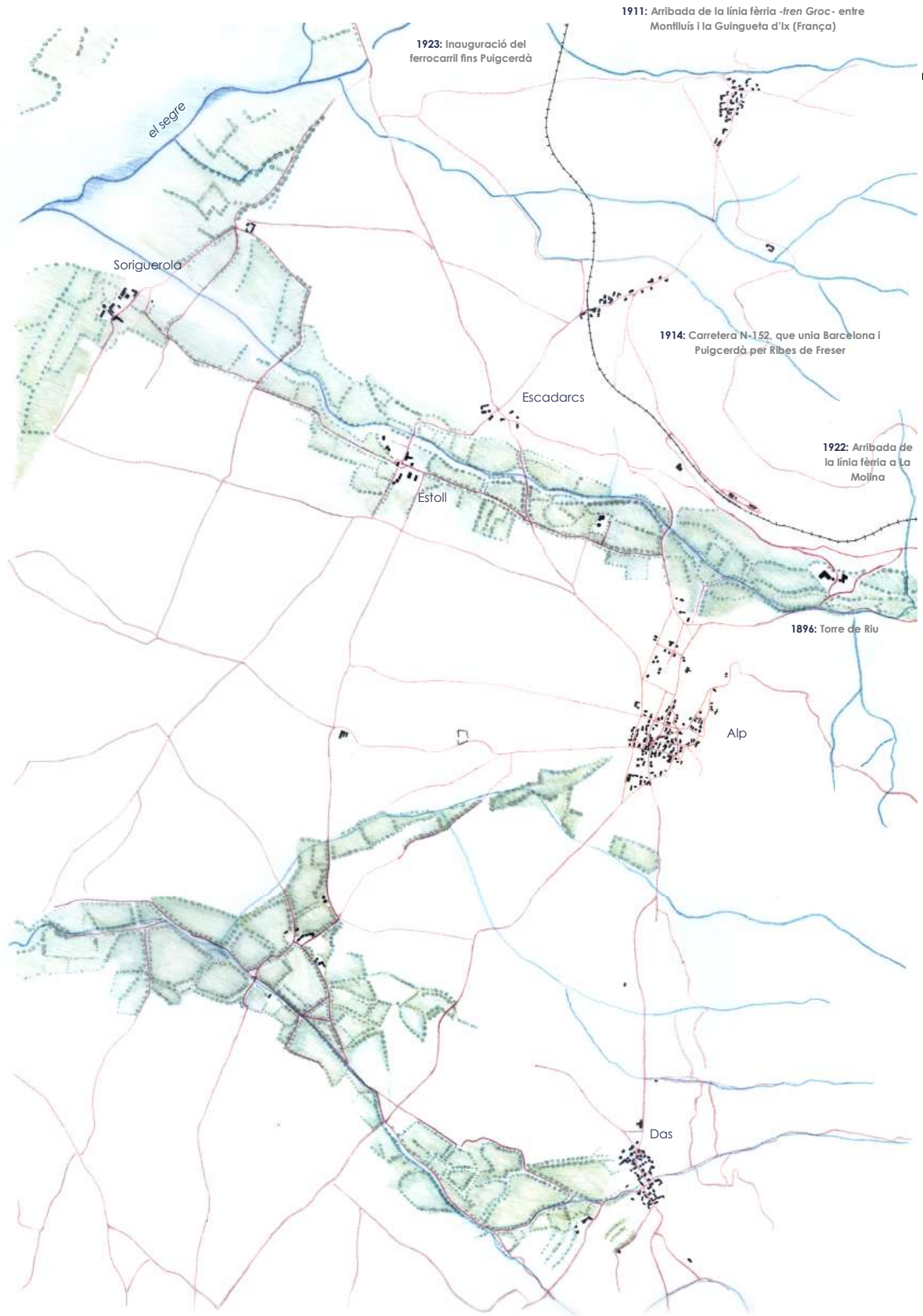
Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya ©

de la catedral d'Urgell, encara que posteriorment apareixerà sempre sota l'advocació de Sant Pere. A principis del segle XII Sant Pere d'Alp era una petita comunitat formada per clergues, que gràcies a les donacions dels nobles de l'època, esdevindria una de les esglésies més riques de la comarca. El resultat és una església pròpia de l'alt medieval (s. XI), amb una estructura característica de planta basilical de tres naus, única a Cerdanya. No obstant això, ens trobem en un municipi fronterer on la petjada de múltiples guerres, deixa un edifici fortament transformat pel pas dels segles. Destaca en el seu interior la pintura gòtica de la imatge de Sant Cristòfor (segle XIV).

La Cerdanya: vista d'Alp, 1930

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) i l'autor: Gonzalo de Reparaz Ruiz

Evolució històrica del nucli d'Alp, any 1946

Font: Elaboració pròpia

Alp en 1946. Interpretació elaborada a partir dels plànols històrics de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya: "Plano general de la Cerdanya" (aprox. 1910 i 1919); l'ortofotopla històric de l'any 1946 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya i informació procedent del Cadastre

18 La vall del riu Alp es troba en aquesta època esquitxada de diferents parròquies i monestirs vinculats al cenobi de Sant Serni de Tavèrnoles (Alt Urgell), com els monestirs de Sant Hilari i Sant Esteve d'Umfred (o Riudred). D'aquests romanen només els murs derruïts i un fragment de paret amb l'estil constructiu d'espina de peix o *opus spicatum* (Castell de Segramorta), a més de les parròquies de Sant Vicenç de Sagramorta, Sant Martí de Saltèguet i Santa Maria d'Ovella, tres nuclis que es distribuïen per l'interior de la vall i que serien abandonats pels seus habitants durant el segle XVII, coincidint amb l'etapa convulsa de la Guerra dels Segadors (entre els anys 1640 i 1652) i el Tractat dels Pirineus de 1659 entre Espanya i França, pel qual el comtat de Rosselló, el Conflent i bona part del comtat de Cerdanya, passen a formar part de França.

A la zona interior de la vall d'Alp, trobem les ruïnes de la construcció defensiva de finals del segle XII de La Torrassa. Aquesta torrassa de planta quadrada amb espitlleres, disposava d'un excel·lent control de l'interior de la vall de La Molina, en la unió del torrent del Pla de les Forques amb la ribera d'Alp. És una zona rica en recursos de muntanya (fusta, llenya, carbó vegetal, caça o pastures) i on posteriorment se situaria una serradora, que localitzada al costat del curs fluvial, donarà nom a la ribera, La Molina.

També al costat de la ribera d'Alp, trobem gairebé en l'obertura a la plana de la Cerdanya, la Torre de Riu. Aquesta gran casa-castell se situa sobre un antic mas fortificat existent ja en l'edat mitjana. L'edifici es transforma a la fi del segle XIX (any 1896) en un castell d'inspiració romàntica amb ressonàncies neogòtiques que fan recordar a les zones del Loire i Bretanya francesa. Adossat a l'edifici principal, trobem una capella medieval tardana on es venerava a la Mare de Déu d'Ovella, patrona dels pastors. Durant la guerra civil, tant la capella com el castell van ser cremats, perdent-se la imatge original de la verge en 1936.

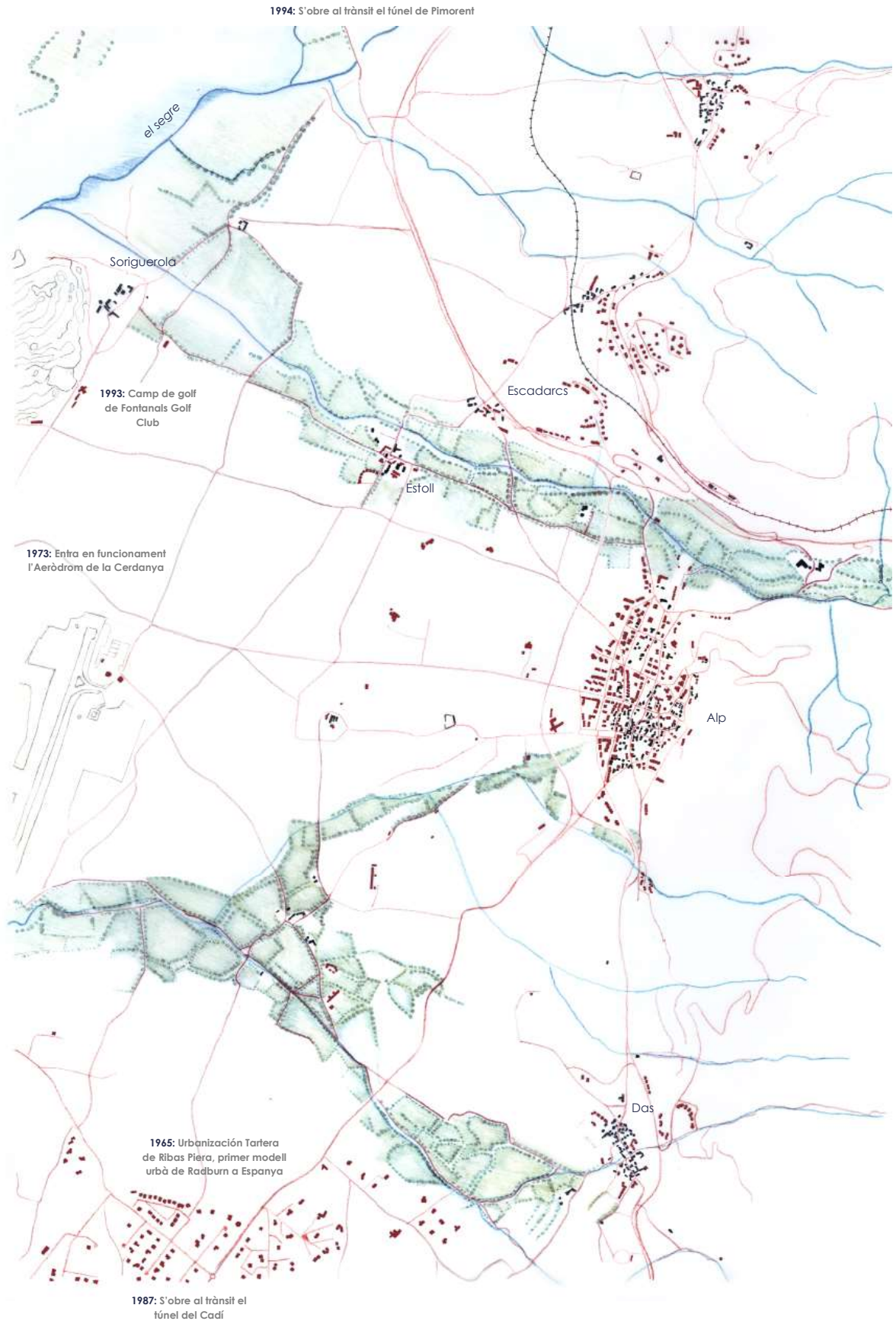
Aeròdrom de la Cerdanya

Font: Fons SACE (1960-1986), Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)

Torre de riu

Font: Ajuntament d'Alp [www.alp2500.cat]

Evolució històrica del nucli d'Alp, any 1996

Font: Elaboració pròpia

Alp en 1996. Interpretació elaborada a partir de les ortofotoplans històriques dels anys 1946 i 1996 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya i informació procedent del Cadastre

20 A l'inici del segle XX, sobretot a partir de l'arribada del ferrocarril i el turisme d'hivern, propiciant un fort canvi en l'economia de la zona, la comarca evoluciona de les activitats agromaderes i de la fusta, al sector serveis i la construcció.

La millora de les infraestructures i comunicacions es produeix de manera intensa, tant pel costat francès, com per l'espanyol. En primer lloc, a la Cerdanya francesa s'inaugura en 1911 l'estació de Guingueta d'Ix de la línia de ferrocarril de Perpinyà a Bourg-Madame, i més endavant la línia de Barcelona a Tor de Querol, que accedeix a la vall per les estacions de La Molina, Urtx-Alp i Puigcerdà en 1922, i finalment a l'estació internacional de la Tor de Querol en 1929. A més, destaquen les carreteres des de Perpinyà a la Guingueta (1850); la N-152 (actual N-260, eix Pirinenc) que uneix Barcelona i Puigcerdà per Ribes de Freser (1914); la de Puigcerdà a la Seu d'Urgell (1930); l'ampliació en 1990 de la carretera N-116 que uneix Perpinyà amb Puigcerdà; o l'obertura dels túnels del Cadí (1987) i del Pimorent (1994), claus per a l'eix transpirinenc de la ruta europea E-9 que travessa la Cerdanya en el seu camí nord-sud d'Orleans a Barcelona.

L'estructura de la vall es transforma de manera desigual, mantenint la plana d'Alp un cert respecte a la matriu agrícola, densificant i compactant l'entorn pròxim

al nucli. Apareixen habitatges de segona residència, i augmenten els blocs residencials, sobretot a partir dels anys 90. Després de Puigcerdà, Alp destaca dins de la Cerdanya pel seu creixement residencial, amb xalets i apartaments per a estiu i residència a l'hivern per als aficionats als esports de neu.

El desenvolupament del municipi es concentra entre 1960 i 2010, quan esclata la crisi econòmica. Segons el cadastre, més del 90% de les edificacions del municipi pertanyen a aquesta etapa, especialment a la primera desena del segle XXI, quan s'edifica més del 40%.

En contrast, els municipis limítrofs de Fontanals de Cerdanya, Das i Prats i Sansor es transformen a partir de peces satèl·lits del seu nucli principal, instal·lades sobre la trama agrícola. En primer lloc tenim les urbanitzacions residencials associades a l'esport, com ocorre a Das amb la urbanització Tartera, projectada en 1965 per Ribas i Piera amb l'esquema urbà de Radburn i associada al Club Joventut Tartera (Club Esportiu Cerdanya) i que s'estén pel municipi veí de Prats i Sansor. Un altre exemple el trobem a Fontanals de Cerdanya, que a partir de la construcció dels camps de golf del Fontanals Golf Club (1993) passa a la posterior urbanització en Soriguerola (1997), sense oblidar, la infraestructura de l'aeròdrom de la Cerdanya, situat entre els municipis de Das i Fontanals de Cerdanya (1973) en els camps de cultiu

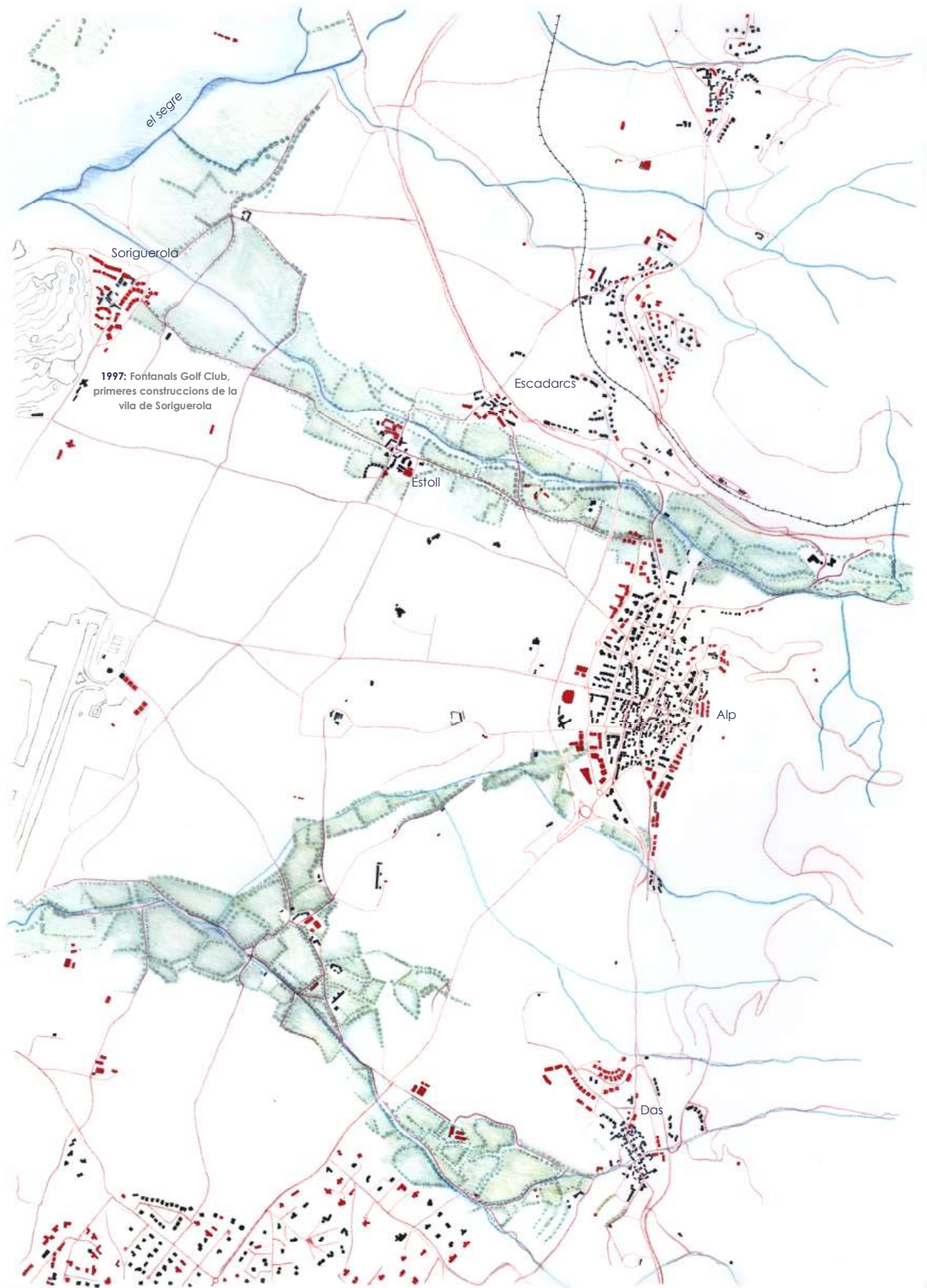

Esquerra: Vista aèria d'Alp des del sud-oest, any 1991

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Dreta: Vista aèria d'Alp des del nord, any 1991

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Evolució històrica del nucli d'Alp, any 2020

Font: Elaboració pròpia

Alp en 2020. Interpretació elaborada a partir de les ortofotos PNOA Màxima Actualidad del Centro Nacional de Información Geográfica i informació procedent del Cadastre

22 al costat del marge del riu Segre.

A l'interior de les muntanyes es troben els desenvolupaments de la Molina i Masella, vinculats directament als esports d'hivern, i que deuen bona part del seu creixement a l'arribada del ferrocarril en 1922, però també a la construcció de la boca de sortida² (costat de Puigcerdà) del túnel de Tosses i a l'estació vella.

Encara que la primera estació d'esquí d'Espanya neix a La Molina en 1909, no es fins a 1923-24 quan comença l'afluència d'esquiadors. En aquesta primera etapa de creixement dels anys vint, cal destacar la construcció en 1925 del Xalet del Centre Excursionista de Catalunya (d'ara endavant CEC), el primer allotjament de l'estació de la Molina. A més es descobriren les pistes de Fontcanaleta amb les seves suaus extensions de neu sense arbres, on en 1926 es construiria la Capella de la Mare de Déu de les Neus.

Després de la guerra civil espanyola, s'instal·laria al costat de l'estació de la Molina un gran campament militar per a vigilar la frontera amb França.

El desenvolupament de La Molina continuaria amb el primer servei d'assistència sanitària a esquiadors d'Espanya en 1940 (clínica esportiva

² - Les obres es van iniciar a la boca de sortida es van a iniciar a l'estiu del 1912 fins al 28 de febrer de 1919, establint-se els treballadors en l'entorn del pla de La Molina.

Samaranch), el primer teleesquí en Fontcanaleta en 1943, la primera escola d'esquí al Xalet del CEC en 1944 i el primer telecadira del Turó de la Perdiu en 1946. Sense oblidar els allotjaments que formen part de la història de La Molina com l'Hostal "El Ciervo Blanco" (1942), o els hotels d'Adserà (1936), el Solineu (1948), Supermolina (1950) o La Solana (1953), alguns d'ells ja desapareguts.

L'any 1954 es produeix la primera gran expansió de La Molina, amb l'obertura del telecabina biplaça fins als 2.280 metres del Puig d'Alp, i un any després s'ampliaria el recorregut fins a arribar als 2.530 metres, al costat del qual en 1960 s'obriria el refugi i restaurant del Niu de l'Àliga.

Captura d'imatge de l'inaguració del telecabina del Puig d'Alp.

Font: Filmoteca Española. [www.rtve.es/filmoteca/no-do/not-636/1485387/]

Esquerra: La Molina, estació hivernal

Font: Fons família Cuyàs (1905-1980), Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) i l'autor: Família Cuyàs

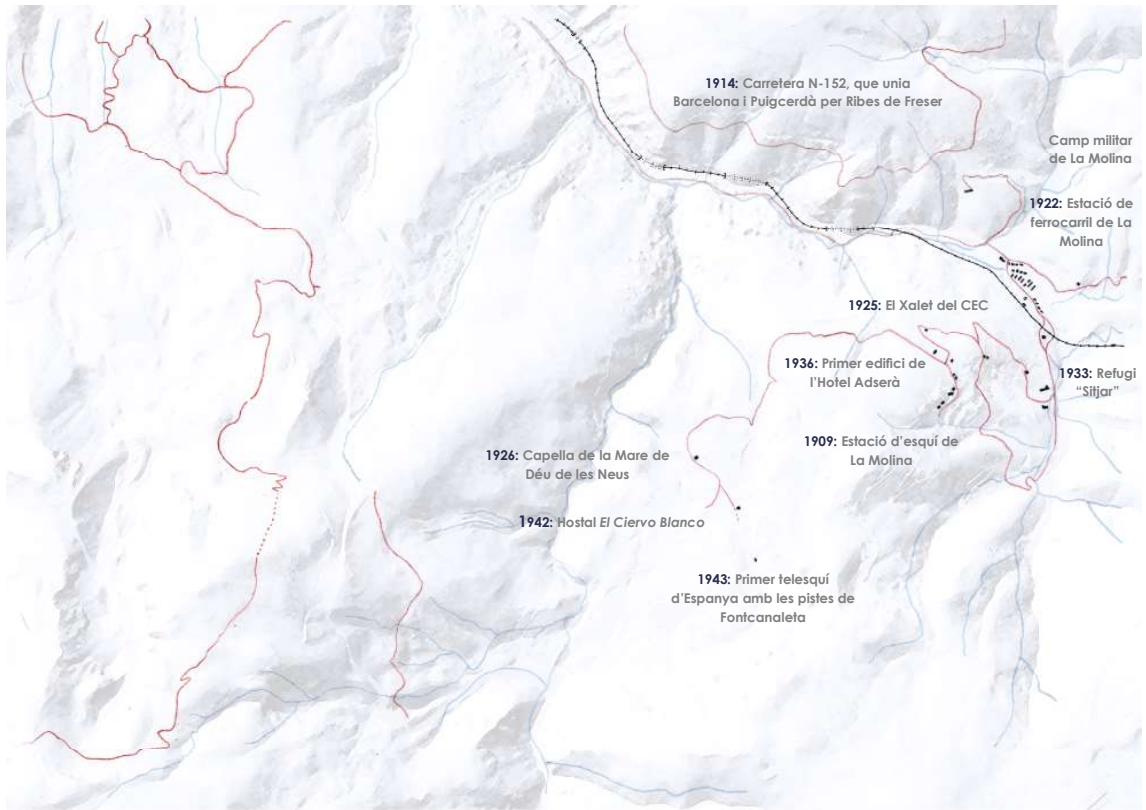

Dreta: Antic Hotel La Solana, 1950

Font: Fons família Cuyàs (1905-1980), Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) i l'autor: Família Cuyàs

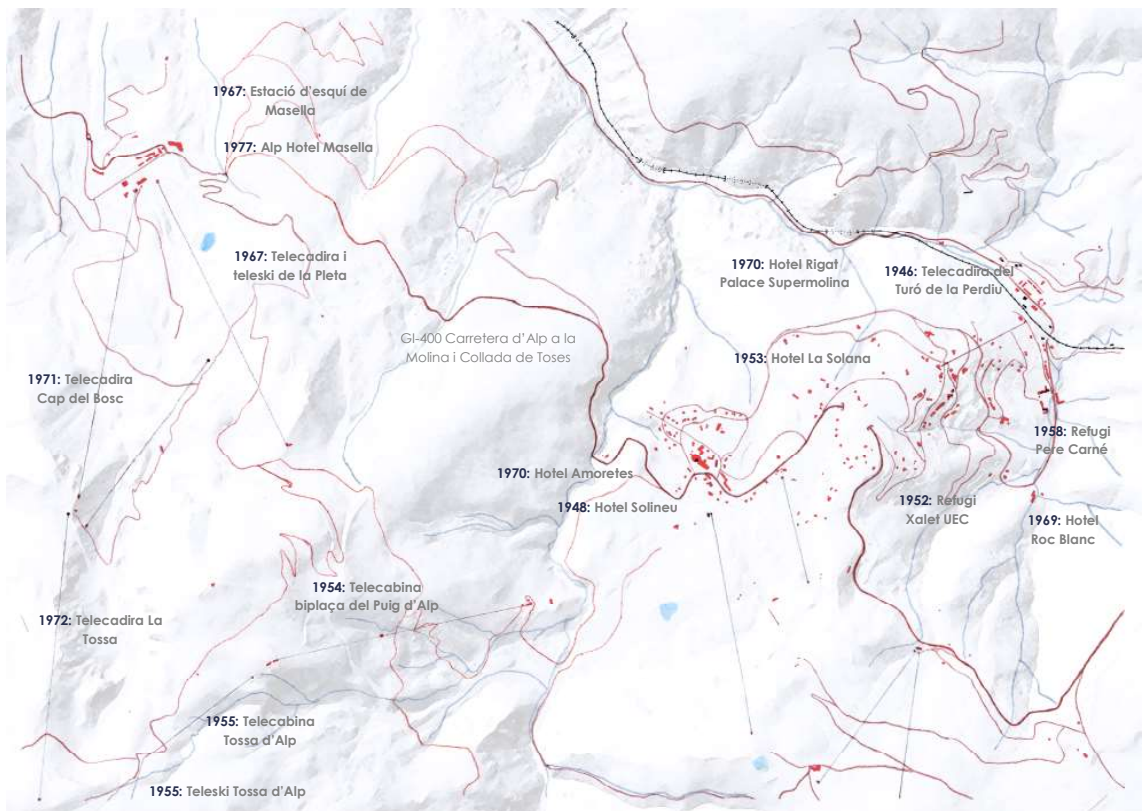
Evolució històrica de l'estació de La Molina, any 1946

Font: Elaboració pròpia

Evolució històrica de les estacions de Masella i de La Molina, any 1996

Font: Elaboració pròpia

Estacions d'esquí de Masella i La Molina els anys 1946, 1996. Interpretació elaborada a partir de les ortofotopla PNOA Màxima Actualidad del Centro Nacional de Información Geográfica, ortofotoplans històriques dels anys 1946 i 1996 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya i informació procedent del Cadastre.

24 A la dècada dels seixanta s'aposta per transformar els camps de patates del Pla de Masella i els camins a les mines de manganès dels vessants de la Tossa, en una segona estació d'esquí que sigui un nou impuls pel poble d'Alp i la comarca. En 1967 es construeixen els dos primers remuntis i en 1968 l'estació de Masella ja és una realitat, que s'amplia en 1969, 1971 i 1972 fins a arribar al pic de la Tossa d'Alp. En 1977 s'inaugura l'Alp Hotel Masella, que continua encara en funcionament, juntament amb apartaments en la zona.

La Molina constitueix un referent en el món de l'esquí a nivell nacional, disposant d'algunes de les instal·lacions més modernes de l'època, a més de créixer en allotjament de vacances. Destaca per la seva arquitectura l'edifici d'apartaments Molina, de Barba Corsini (1964), la Casa refugio de la Molina (1970) d'Ignasi de Rivera o els apartaments La Solana (1975), de Paniagua Rucosa; a més dels allotjaments turístics dels hotels Roc Blanc (1970), l'Amorettes (1970), el Niu dels Falcons (1970), Rigat Palace Supermolina (1970) o el Solineu (1973).

A la dècada dels vuitanta, encara que l'esquí gaudix ja d'una gran popularitat, les empreses propietàries de La Molina passen per una mala ratxa que acaba amb l'adquisició dels dominis esquiables de l'estació per part de la empresa Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC). A partir d'aquest moment, l'estació passa a ser de domini

Edifici d'Apartaments a La Molina, 1964.
Francisco Juan Barba Corsini

Font: Fons Fotogràfic F.Català-Roca / Arxiu Històric del COAC, i l'autor: Francesc Català-Roca

públic i les noves inversions per part de la Generalitat fan que La Molina torni a ser pionera en el seu camp, instal·lant en 1986 el primer telecadira de quatre places del país, produint-se una renovació contínua dels remuntis i ampliant les activitats de manera progressiva.

En aquesta etapa s'agilitza la creació dels nous remuntadors i de recorreguts dins del Parc Natural del Cadí-Moixeró.

La renovació de l'oferta hotelera es produeix de manera constant amb millores de categoria a l'Hotel Palace (1972), Resort Alp 2500 (2005), Guitart La Molina aparthotel resort & Spa (2005) o el HG La Molina.

Esquerra: Edifici d'Apartaments a La Molina, 1990

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya i l'autor: Ràmbol (ICC)

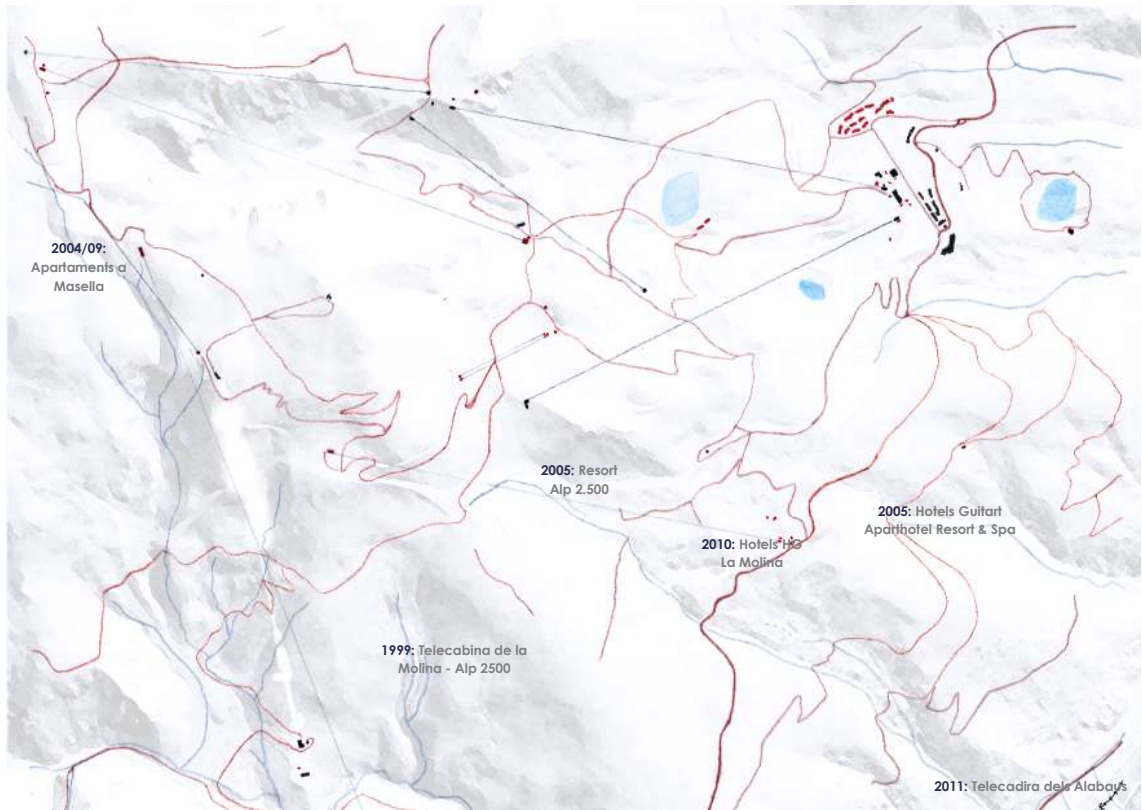

Dreta: Antic Hotel Palace Supermolina

Font: Todocoleccion.com

Evolució històrica de les estacions de Masella i de La Molina, any 2020

Font: Elaboració pròpia

Estacions d'esquí de Masella i La Molina en l'any 2020. Interpretació elaborada a partir de l'ortofotopla PNOA Màxima Actualidad del Centro Nacional de Información Geogrfica i información procedent del Cadastre.

D'altra banda, comencen a generalitzar-se les segones residències en la zona de la Molina, tant en el trajecte de la Molina a Supermolina, com en les àrees del Turó de la Perdiu i del Rodo.

Esquerra: Hotel HG La Molina
Font: Cerdanya.org

Dreta: Alp Hotel Masella
Font: Cerdanya.org

3. EL PLANEJAMENT D'ORDRE SUPERIOR

En aquest apartat s'analitzen aquells plans i programes que tenen incidència en el POUM d'Alp, alguns de caràcter general, altres sectorials. L'objectiu és el de comentar aquests documents, destacant en tots ells allò que afecta al municipi, i que la redacció del seu Pla d'Ordenació Urbanística Municipal haurà de considerar.

3.1 EL PLA TERRITORIAL GENERAL DE CATALUNYA (PTGC)

La Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, defineix tot un seguit d'instruments de planificació territorial:

- El Pla Territorial General de Catalunya
- Els Plans Territorials Parcials
- Els Plans Territorials Sectorials

El Pla Territorial General de Catalunya (PTGC) fou aprovat mitjançant la Llei 1/1995, de 16 de març, com a

instrument bàsic d'ordenació del seu territori. D'acord amb la esmentada Llei, el Pla Territorial General "ha d'ésser l'instrument que defineixi els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i, a la vegada ha d'ésser el marc orientador de les accions que emprenguin els poders públics per a crear les condicions adequades per atreure l'activitat adequada als espais territorials idonis i per aconseguir que els ciutadans de Catalunya tinguin uns nivells de qualitat de vida semblants independentment de l'àmbit territorial on visquin. El Pla ha d'ésser també l'instrument que defineixi els objectius per a aconseguir el desenvolupament sostenible de Catalunya, l'equilibri territorial i la preservació del medi ambient".

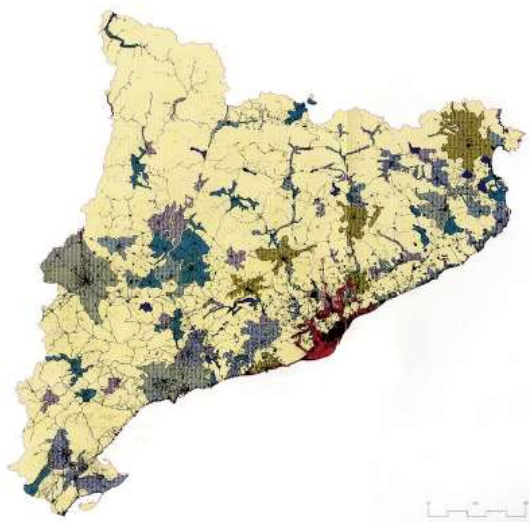
Les tres línies d'actuació a través de les que s'articula el PTGC són:

- La definició d'estratègies
- La definició del model estructural
- Les directrius per a la formulació de plans

El PTGC inclou el municipi d'Alp en un sistema de reequilibri territorial de nivell 3. Segons la seva Memòria (veure apartat sobre els sistemes de proposta), els sistemes per al reequilibri territorial de Catalunya són aquells localitzats a l'exterior de l'àmbit metropolità barceloní, que tenen una funció equilibradora important en el conjunt del territori de Catalunya. Alp es troba dins de l'entorn immediat del sistema localitzat en zones de muntanya que engloba el nucli de Puigcerdà, com la capital comarcal més les polaritats d'Alp i Bellver. El PTGC considera el potencial de reequilibri territorial global basat en polaritats febles del territori, de capacitat reequilibradora

Sistemes urbans i fàcia urbana a Catalunya

Font: Memòria del Pla Territorial General de Catalunya. Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat Catalunya

28 global reduïda, però molt rellevant en el seu àmbit territorial. Destaca dels sistemes de la Cerdanya la seva localització en ple Pirineu, i que disposa del major espai de territori pla, sobre el qual regular la pressió de la edificació provocada per l'activitat turística. Planteja per a Alp una Àrea Bàsica Territorial (ABT) formada a més, pels nuclis de Das, Prats i Sansor, Fontanals de Cerdanya i Urús.

El PTGC estableix el marc del planejament territorial, les directrius genèriques a seguir, la necessitat de redacció de Plans Territorials Parcial i els set¹ àmbits

¹ - La Llei del Pla territorial (1995) va establir els sis àmbits funcionals territorials definits en el Pla territorial general de Catalunya com els àmbits d'aplicació dels

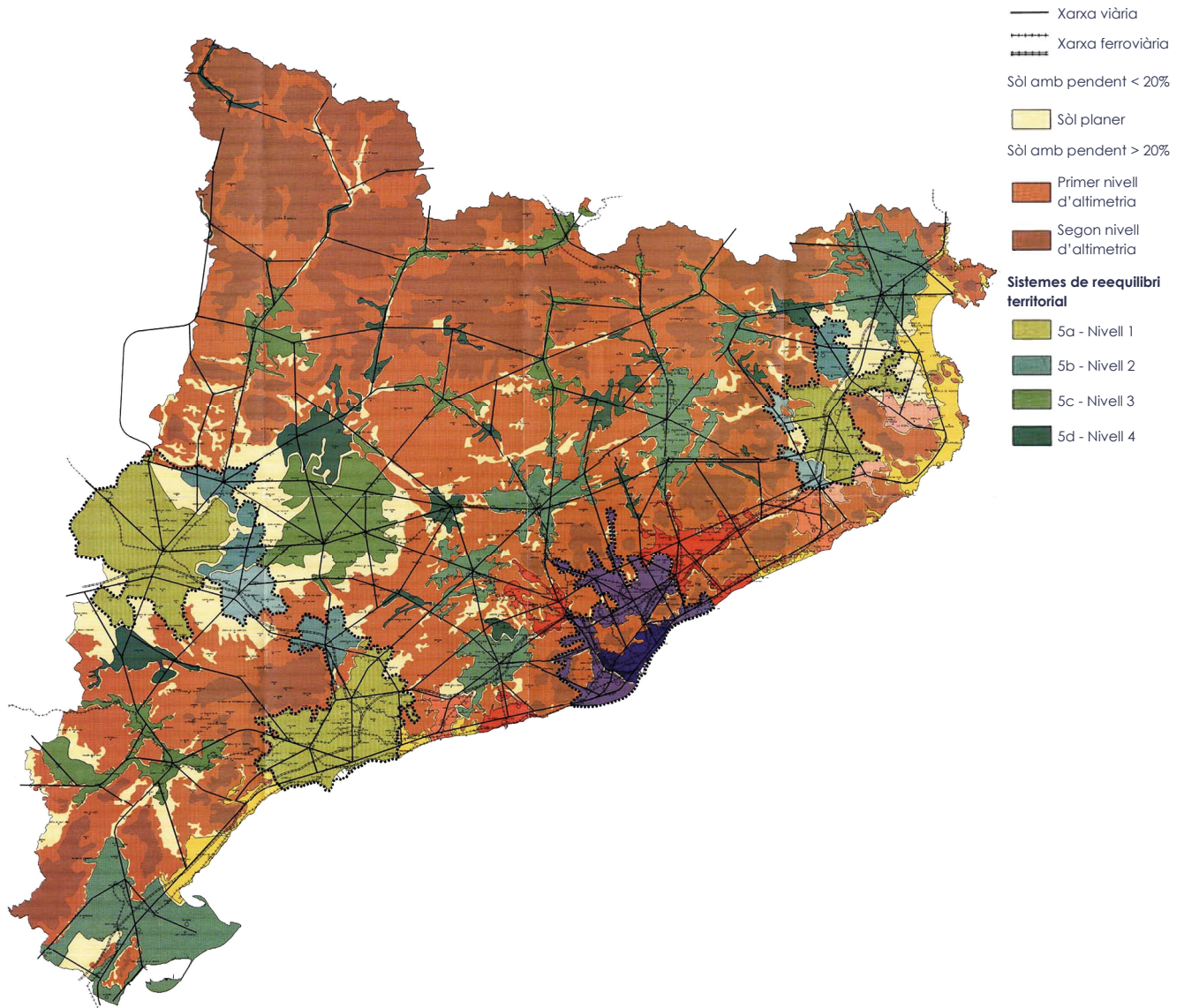
d'aplicació. La comarca de la Cerdanya s'inclou en l'àmbit de l'Alt Pirineu i Aran, juntament amb les de l'Alt Urgell, l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i la Vall d'Aran.

Es proposa millorar el camí tradicional de sortida de la Cerdanya abans de la construcció del túnel del Cadí; crear un túnel des de la Molina i Toses, que connecti l'eix Pirinenc amb Ripoll i amb la resta de la xarxa europea pel túnel del Pimorent.

futurs plans territorials parcials. No obstant això, l'any 2001 es va aprovar la Llei 24/2001, de reconeixement de l'Alt Pirineu i Aran i a l'any 2010 es va aprovar la Llei 23/2010 sobre la creació de l'àmbit funcional del Penedès, essent la previsió d'un total de vuit àmbits funcionals territorials.

Estructura territorial de la proposta

Font: Memòria del Pla Territorial General de Catalunya. Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat Catalunya

3.2 PLANS TERRITORIALS PARCIAIS

Els Plans Territorials Parciais (PTP en endavant) són una figura de planificació territorial derivada del PTGC, que estableix el model territorial dels àmbits funcionals amb un horitzó de 15 a 20 anys.

S'estableixen determinacions per als tres sistemes territorials bàsics en què s'estructuren aquests plans:

- El sistema territorial d'espais oberts
- El sistema territorial d'assentaments
- El sistema territorial d'infraestructures de mobilitat

3.2.1 El Pla Territorial Parcial de l'Alt Pirineu i Aran (PTPAPA)

El Pla Territorial Parcial de l'Alt Pirineu i Aran (PTPAPA) va ser aprovat definitivament pel Govern de Catalunya el 25 de juliol de 2006 (DOGC n.º 4714 del 7 de setembre de 2006).

El PTPAPA es fixa com a objectius estratègics i eixos d'actuació principal:

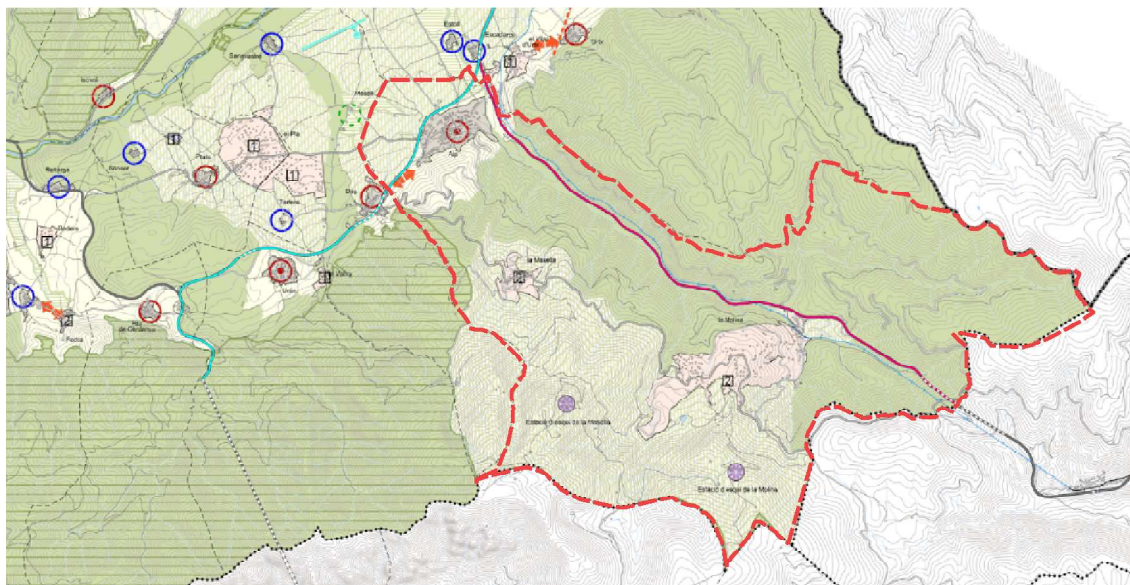
- Quant a l'estructura social i econòmica: *fixar població en el territori i augmentar la població resident; enfortir l'estructura social; Promoure el benestar de la població i l'accés als serveis; gestionar el canvi socioeconòmic; diversificar l'economia i integrar més els sectors; fer més competitiva l'economia; considerar el sector primari com un sector estratègic en la gestió del territori; facilitar el creixement d'un sector secundari integrat; potenciar el turisme desvinculant-lo progressivament de la construcció; aprofitar l'efecte Andorra per fer viables serveis i infraestructures altrament impossibles; donar un major paper territorial al Prepirineu; dotar el territori de més capacitat d'autogovern i de gestió conjunta.*
- Quant als espais oberts: *preservar el mosaic agroforestal, la base del paisatge pirinenc; conservar la*

connectivitat territorial i la biodiversitat existent; exigir una especial atenció urbanística en el fons de vall; regular infraestructuralment l'accessibilitat al medi natural.

- Quant al sistema d'assentaments urbans: *concentrar els creixements per crear ciutat i portar els serveis al territori; potenciar i relligar cada sistema d'assentaments per garantir el reequilibri intern i l'atenció a les necessitats dels petits nuclis de població; alentir la classificació de nou sòl urbanitzable residencial destinat a segona residència; reconduir la desproporció actual entre sòl residencial i sòl per activitat econòmica; Fomentar teixits urbans més rics i socialment més saludables; permetre un nombre determinat de polaritats turístiques supramunicipals: polígons de la indústria turística; conservar l'estructura territorial evitant l'efecte passadís per agregació dels teixits urbans; preservar el valor patrimonial dels petits nuclis pirinencs.*
- Quant al sistema d'infraestructures: *invertir a l'Alt Pirineu i Aran per millorar la interconnexió amb la resta de Catalunya; augmentar la cohesió interna de l'àmbit; minimitzar l'impacte de les vies transeuropees al seu pas per l'àmbit; fer més fluid el trànsit en les vies no desdoblades amb trànsit de camions o intensament turístiques i sotmeses a puntes estacionals; garantir l'accés de qualitat a les noves tecnologies de la informació i la comunicació; integrar adequadament en el territori les infraestructures contemplades en el Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015 dins l'àmbit de l'Alt Pirineu i Aran.*

La finalitat del pla és ordenar el territori per tal de garantir el benestar de la població, i per això estableix les pautes espacials per a un desenvolupament del territori que compleixi les següents condicions:

- 1. *Que doni cabuda a les previsions de necessitats d'habitatge i llocs de treball adoptades com a hipòtesis de futur per a l'àmbit del Pla.*

- 2. Que contribueixi a la generació de riquesa a partir de l'aprofitament ordenat i sostenible dels recursos del territori i del desvetllament del seu potencial endogen.
- 3. Que la distribució d'usos i la disposició de les xarxes d'infraestructures en el territori afavoreixin una eficiència econòmica creixent considerada en el conjunt de l'àmbit i en el conjunt de Catalunya.
- 4. Que els ciutadans, amb independència del seu lloc de residència, disposin d'unes condicions raonablement equiparables en l'accés a la renda i els serveis.
- 5. Que el desenvolupament sigui sostenible i que respongui als **critèris**² del Programa de Planejament Territorial de Catalunya explicats en la memòria del Pla i que tenen el següent enunciat:
  - Afavorir la diversitat del territori, mantenint la referència de la seva matriu biofísica.
  - Protegir els espais naturals, agraris i no urbanitzables en general com

a components de l'ordenació del territori.

- Preservar el paisatge com un valor social i un actiu econòmic del territori.
- Moderar el consum de sòl.
- Afavorir la cohesió social del territori i evitar la segregació espacial de les àrees urbanes.
- Protegir i potenciar el patrimoni urbanístic que vertebrava el territori.
- Facilitar una política d'habitatge eficaç i urbanísticament integrada.
- Propiciar la convivència d'activitats i habitatge a les àrees urbanes i racionalitzar la implantació de polígons industrials o terciaris.
- Aportar mesures de regulació i orientació espacial de la segona residència.
- Vetllar pel caràcter compacte i continu dels nous creixements.
- Reforçar l'estructura nodal del territori a través del creixement urbà.
- Fer de la mobilitat un dret i no una obligació.
- Facilitar el transport públic mitjançant la polarització i compacitat dels sistemes d'assentaments.

Espais oberts,
estratègies
d'assentaments
i actuacions
d'infraestructures.
Zoom d'Alp

Font: Pla Territorial
 Parcial de l'Alt
 Pirineu i Aran

2- Els següents criteris d'ordenació territorial per a un desenvolupament sostenible tenen el rang de principis rectors i hauran d'informar, en absència de determinacions normatives més específiques, la presa de decisions en el planejament urbanístic, en els projectes d'infraestructures i en la gestió dels espais oberts.

- *Atendre especialment a la viabilitat que estructura territorialment els desenvolupaments urbans.*
- *Integrar els espais del transport i de la logística en la matriu territorial.*

La regulació se centra en els tres sistemes bàsics de la realitat territorial: els espais oberts, els assentaments urbans i les infraestructures de mobilitat.

- Pel que fa al **sistema d'espais oberts**, el Pla diferencia, segons les seves característiques i la seva funció territorial, els diferents tipus de sòl que han de quedar al marge dels processos d'urbanització, i estableix la normativa i els criteris de gestió de cadascun.
- Pel que fa al **sistema d'assentaments urbans**, assenyala per a cada nucli o àrea urbana les estratègies de desenvolupament que són adequades per a les finalitats del Pla.
- En relació amb el **sistema d'infraestructures de mobilitat**, fa propostes de nous traçats i de millores en la xarxa viària territorial i en la xarxa ferroviària. Igualment fa propostes relatives a les àrees –logístiques i de serveis– associades a les xarxes viària i ferroviària, com també a les que formen part dels sistemes portuari i aeroportuari del seu àmbit.

El Pla inclou el municipi d'Alp dins del sistema de Puigcerdà d'assentament urbà, per al qual estableix un conjunt d'estratègies juntament amb els municipis de Meranges, Puigcerdà, Llívia, Isòvol, Bolvir, Guils de Cerdanya, Ger, Fontanals de Cerdanya, Das i Urús.

La unitat de planificació del Sistema de Puigcerdà té una superfície de 258 km², i que coincideix administrativament amb la part gironina de la comarca. Descriu la plana ceretana com un sistema d'assentaments tradicionals que ha conformat un anell al voltant de la plana, on els nuclis de població es localitzen en posicions més elevades en el límit entre el pla i la muntanya o bé sobre tossals, per a mantenir lliure l'espai agrícola. Però el model no sempre ha trobat continuïtat en els nous creixements urbans, havent casos que ocupen la plana agrícola amb urbanitzacions residencials de cases aïllades amb jardí.

En el cas d'Alp, com nucli estructurant del sistema de Puigcerdà, l'anàlisi ens descobreix que encara es podrien edificar sectors urbanitzables i àmbits de gestió en sòl urbà encara no consolidats per l'edificació amb un potencial força elevat i amb una proposta de creixement moderats.

En el cas de la muntanya, es destaca el poblament especial de la Molina, amb un creixement accelerat a partir de la posada en funcionament de les pistes

Imatge de l'eix transpirinenc, ruta europea E-9, al seu pas per el sud d'Alp

Font: Google maps

d'esquí. L'ocupació del territori és molt extensiva i dispersa per tot el vessant de la muntanya, estructurant-se a partir de la carretera, on es barregen tipologies unifamiliars i plurifamiliars, sovint grans, en blocs aïllats.

Per al Sistema de Puigcerdà, el pla específica que:

- *"La principal estratègia per a aquest àmbit és alentir el ritme de construcció de segona residència i propiciar un canvi de model en la tipologia extensiva per poder satisfer la demanda amb menor consum de sòl.*
- *Barrejar l'oferta turística amb l'activitat hotelera i incorporar noves activitats econòmiques i serveis per tal de diversificar l'economia i desestacionalitzar l'ocupació actual.*
- *Aturar majoritàriament la ubicació de nous creixements i instal·lacions a la plana i consolidar els nuclis tradicionals. Completar les urbanitzacions sense augmentar-ne la superfície.*
- *Als nuclis de població situats a l'entorn de la plana i al peu de les dues carreteres que l'envolten, els creixements s'han de produir sempre en direcció a la muntanya, evitant traspasar la carretera, per tal d'evitar la segregació dels sòls urbans*

i garantir el bon funcionament de les vies de comunicació.

- *Gestionar convenientment els jaciments arqueològics."*

Al nucli d'Alp s'estableix una estratègia de **creixement moderat**, el que significa que per la seva dimensió urbana reuneix condicions per a un cert creixement més enllà de les seves necessitats internes. Això implica que el POUM pot fer **propostes d'extensió de l'àrea urbana de fins al 30% de l'existent**. En les condicions especificades per la normativa, es poden admetre canvis d'aquests paràmetres si es tracta de polítiques d'habitatge de protecció pública, d'establiments hotelers, d'equipaments o propostes de compactació de sòl urbanitzable qualificat en el planejament.

El Pla estableix, en **l'article 3.20** determinacions específiques quant a estratègies de desenvolupament per a La Molina i Masella i per a l'entorn d'Alp.

A La Molina i Masella, s'assenyala la necessitat de completar els sòls urbans o urbanitzables més consolidats i replantejar l'ordenació urbanística, *"buscant solucions que combinin la concentració dels aprofitaments urbanístics en models d'edificació més compactes i eficients en el consum de sòl, alliberant sòl classificat de naturalesa forestal, promovent usos turístics per damunt dels residencials i equipant el teixit d'elements estratègics com pàrquings i*

Accés a Alp des del pla pel camí vell

Font: Google maps

equipaments que permetin a aquestes dues polaritats consolidar i incrementar el paper d'activitat econòmica d'interès nacional que tenen i desestacionalitzar l'oferta".

Per a Masella a més, "atesa la voluntat de totes les parts de deixar tancada la seva ordenació, vista la insuficient concreció d'alguns paràmetres urbanístics i, sobretot, la multiplicitat de projectes que es proposen sobre el sòl no urbanitzable adjacent, a l'objecte de donar seguretat jurídica a totes les parts, s'estableix que, en el marc del Pla director urbanístic de la Cerdanya, caldrà definir: a) els límits exactes del sòl urbà i/o urbanitzable sobre cartografia detallada, b) la densitat màxima d'habitatges en cadascun dels subsectors, c) l'ordenació i el parcel·lari definitiu de la zona d'habitatges unifamiliars, d) la viabilitat interna, e) les mesures de concentració d'edificació i de foment de l'equipament turístic en front de la segona residència, f) les places d'aparcament dins del sòl urbà i/o urbanitzable i g) les instal·lacions lúdiques, peus de pista i possibles àrees d'aparcament complementàries en sòl no urbanitzable. Pel que fa a aquest darrer punt, la propietat haurà d'aportar els projectes detallats i els corresponents estudis d'impacte ambiental i paisatgístic que permetin valorar la seva admissibilitat. Les places d'aparcament s'hauran de resoldre, preferentment dins de sòl urbà".

Entre els nuclis d'Alp i Das, estableix un límit específic a l'extensió urbana, on marca un separador urbà que el planejament urbanístic haurà de respectar i que no haurà de ser inferior a 500 metres, si és factible, amb l'obligació de mantenir franges de sòl no urbanitzable que evitin el contacte entre les seves possibles extensions urbanes. El Pla admet la possibilitat d'estudiar la ubicació d'un equipament turístic (balneari, peu de remuntador) però evitar qualsevol creixement residencial.

Les superfícies de sòl adscrites a les categories de protecció que estableix el PTPATA per als espais oberts en el municipi d'Alp donen com a resultat que el 92,38% del territori pertany al sistema d'espais oberts, on podem distingir:

- **Sòl de protecció especial** (regulat per l'article 2.5 i 2.6 de la normativa del PTPATA), que representa més de la meitat del territori amb 2.300 ha (un 51%). Són aquells sòls en què concorren valors que justifiquen un grau de protecció altament restrictiu de les possibilitats de transformacions que els poguessin afectar. Comprèn aquells espais que formen part d'àmbits de protecció establerts en la normativa sectorial, com ara el **Pla d'Espais d'Interès Natural** (PEIN) o la **Xarxa Natura 2000** i aquells que el Pla considera que cal preservar pel seu valor com a peces i connectors d'interès natural i agro-natural o com a sòls d'alt valor agrícola productiu i també per la seva funció específica en l'equilibri mediambiental, com és el cas de les àrees de recàrrega dels aqüífers.

A Alp trobem, d'una banda, els sòls que pertanyen al PEIN i/o a la Xarxa Natura 2000 representant el 1% (46,35 ha) del seu territori, amb una franja al límit sud del municipi, pertanyent al Parc Natural del Serres del Cadí-el Moixeró.

D'altra banda, els **sòls de valor natural i/o connexió**, amb 2.237 ha, representant el 51% del territori. Aquests amplien l'àrea de protecció del PEIN, on destaquen els espais de protecció de la Baga de la Molina, de la Muntanya del Paborde i Clot de les Carboneres, de la Baga de Saltèguet, del Puig de les Forques i Serrat de les Lançanes, del Torrent de Montagut i Muntanya de Saltèguet i el del Riu d'Alp.

Finalment tenim el **sòl de valor agrícola**, amb 15,78 ha, que representant el 0,36% del municipi. Aquest es localitza al costat de la ric d'Alp i en el Beders, i es correspon amb les zones de closes cerdanes del municipi.

- **Sòl de protecció territorial** (regulat per l'article 2.7 i 2.8), representa el 36% del total (1.582 ha), i es localitza en la zona agrícola del pla d'Alp i en els vessants de muntanya al costat de les estacions de Masella i La Molina. Comprèn aquells sòls que sense assolir el grau de valors naturals, agraris i mediambientals que tenen els de

protecció especial convé preservar, en principi, de la transformació per algun dels següents motius:

- Existència de riscos geològics, de inundabilitat o d'altres afectacions que fan inadequat el seu aprofitament urbanístic i que per la seva extensió o significació territorial convingui assenyalar.
- Valor paisatgístic, identitari, d'estructuració territorial o d'interès social a regular pels catàlegs i directrius del paisatge o per plans directors urbanístics.
- Valor per activitats econòmiques estratègiques compatibles amb el sòl no urbanitzable.
- Valor de reserva per raons de localització, connectivitat, topografia i condicions de l'àrea per a possibles infraestructures o equipaments d'interès estratègic en el futur.

Sòl de protecció preventiva (regulat per l'article 2.9 i 2.10), representa el 3,83% del total (168 ha), i es localitza en la zona del raiguer al voltant del nucli d'Alp. Comprèn aquells sòls classificats com a no urbanitzables en el planejament urbanístic que no hagin estat considerats de protecció especial o de protecció territorial, però que el Pla considera que cal protegir preventivament, sense perjudici que mitjançant el planejament municipal, i en el marc de les estratègies

que el Pla estableix per a cada assentament, es puguin delimitar àrees per a ésser urbanitzades i edificades, si escau.

Quant al sistema d'infraestructures de mobilitat, destaca el paper de intercomunicació entre la Cerdanya i la regió metropolitana de Barcelona o les comarques de Girona dels eixos del Llobregat i del Ripollès, amb un clar sentit europeu. Considera com a actuacions prioritàries que afecten al municipi d'Alp: el condicionament i/ó la previsió d'espais en forma de via desdoblada de tota l'E-9, que inclou la variant d'Alp i l'actuació de millora de l'N-152 entre Ripoll i Puigcerdà.

El Pla considera que aquests eixos no reuneixen les característiques mínimes exigibles a un eix trans-europeu. En el cas de l'eix del Ripollès, destaca que la carretera N-152 ja disposa per part del Ministeri de Foment d'un estudi informatiu per al condicionament del tram de Ripoll a Puigcerdà, el qual comprèn la construcció d'un túnel entre Toses i La Molina.

Carrer de Font Moreu des de la carretera i Alberg Vall de Tossa, La Molina

Font: PDU dels sòls no sostenibles de l'Alt Pirineu

3.3 ELS PLANS TERRITORIALS SECTORIALS

Els Plans Territorials Sectorials (PTS) són aquells desplegats pels diferents departaments de la Generalitat en àmbits temàtics de la seva competència. Tenen incidència tot el territori de Catalunya, però degut al seu caràcter sectorial, les seves determinacions venen referides a un o alguns aspectes de la realitat territorial: carreteres, espais d'interès natural, equipaments comercials...

En l'actualitat es troben aprovats, en desenvolupament de la Llei 23/1983, de 21 de novembre, diversos plans territorials sectorials:

- Plans territorials sectorials de mobilitat

- Pla d'infraestructures del transport - PITC (2006-2026)
- Pla de ports de Catalunya (2007-2015)
- Pla d'aeroports, aeròdroms i heliports de Catalunya (2009-2015)
- Pla de transport de viatgers de Catalunya (2020)

- Plans territorials sectorials ambiental

- Pla d'espais d'interès natural - PEIN (1992)
- Pla territorial sectorial de la implantació ambiental de l'energia eòlica a Catalunya (2002)
- Pla d'energia i canvi climàtic de Catalunya 2012-2020 (2012)
- Pla general de política forestal (2014-2024)

- Altres plans territorials sectorials

- Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius de Catalunya (2005)
- Pla director de les estacions de muntanya (2006), explicat amb més detall endavant
- Pla territorial sectorial d'habitatge (aprovació inicial desembre 2018)

La Generalitat ha elaborat o desenvolupat altres instruments de planejament que complementen aquestes plans, que són, classificats segons l'aspecte fonamental que tracten:

35

- Medi natural, paisatge i espais oberts:

- Estratègia de desenvolupament sostenible de Catalunya (EDSCAT), 2010
- Proposta Catalana de la Xarxa Natura 2000 (2006), Acord GOV/115/2009, de 16 de juny, pel qual s'aprova una nova delimitació de diverses zones de protecció especial per a les aus (ZEPA)
- Acord GOV/150/2009, de 29 de setembre, pel la qual s'amplien diverses zones de protecció especial per a les aus (ZEPA) delimitades per l'acord GOV/115/2009, de 16 de juny
- Estratègia de la Comunitat Europea en matèria de biodiversitat (1998)
- Bases per les directrius de connectivitat ecològica de Catalunya (DMAH 2006)
- Llei 42/2007 (13 de desembre) del patrimoni natural i de la biodiversitat
- Pla estratègic del patrimoni natural i de la biodiversitat 2011-2017
- L'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya 2030
- Pla territorial sectorial de connectivitat ecològica de Catalunya - PTSC (2011).

- Valors ambientals:

- Directiva 2000/60/CE del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2000, que estableix el marc d'actuació comunitari en política d'aigües
- Pla Sectorial d'Abastament d'Aigua de Catalunya (PSAAC)
- Pla de sanejament de Catalunya (1996)

- Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes 2005, PSARU 2005
- Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Industrials, 2003, PSARI 2003
- Programa d'actuacions per a la gestió dels fangs residuals generats en els processos de depuració d'aigües residuals urbanes de Catalunya
- Programa de Reutilització d'Aigua a Catalunya (juny 2009)
- Pla Territorial Sectorial de la implantació de l'energia eòlica a Catalunya (2002)
- Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya PRECAT20 (2013-2020)
- Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals de Catalunya PINFRECAT20 (2013-2020).
- **Risc ambiental:**
  - Pla d'emergència exterior del sector químic de Catalunya (PLASEQCAT)
  - Pla especial d'emergències per inundacions (INUNCAT)
  - Planificació dels espais fluvials de Catalunya (PEFCAT).
- **Assentaments:**
  - Programa de sòl industrial i activitats econòmiques 2001-2004
  - Programa d'actuació en sòl i habitatge 2000-2009
  - Pla territorial sectorial d'equipaments comercials-PTSEC (2001, revisat el 2006 i derogat el 2009)
- **Mobilitat:**
  - Llei 9/2003 de la mobilitat
  - Directrius nacionals de Mobilitat (Decret 362/2006)
  - Pla d'infraestructures ferroviàries (2003-2025)
- Pla de transport de viatgers de Catalunya 2008-2012
- Pla de ports de Catalunya (2007)
- Pla d'aeroports, aeròdroms i heliports de Catalunya 2007-2012
- Pla de carreteres de Catalunya (1985, revisat el 1995)
- Pla Estratègic de la Bicicleta a Catalunya (2008-2012)
- Estratègia catalana de la bicicleta 2025

La Tossa d'Alp

Font: Itinerari geològic. Coll de Pal - La Tosa. Parc Natural del Cadí-Moixeró. Generalitat de Catalunya

La Tossa d'Alp

Font: Itinerari geològic. Coll de Pal - La Tosa. Parc Natural del Cadí-Moixeró. Generalitat de Catalunya

- Canvi climàtic:

- Pla de l'energia i canvi climàtic de Catalunya 2012-2020
- Llei 16/2017, de l'1 d'agost del Canvi climàtic
- Estratègia espanyola de canvi climàtic i energia neta (EECCCEL), horitzó 2007-2012-2020 (aprovada en l'any 2007); Mapa eòlic de Catalunya (2002 i derogat el 2009)

3.3.1 Pla d'espais d'interès natural - PEIN

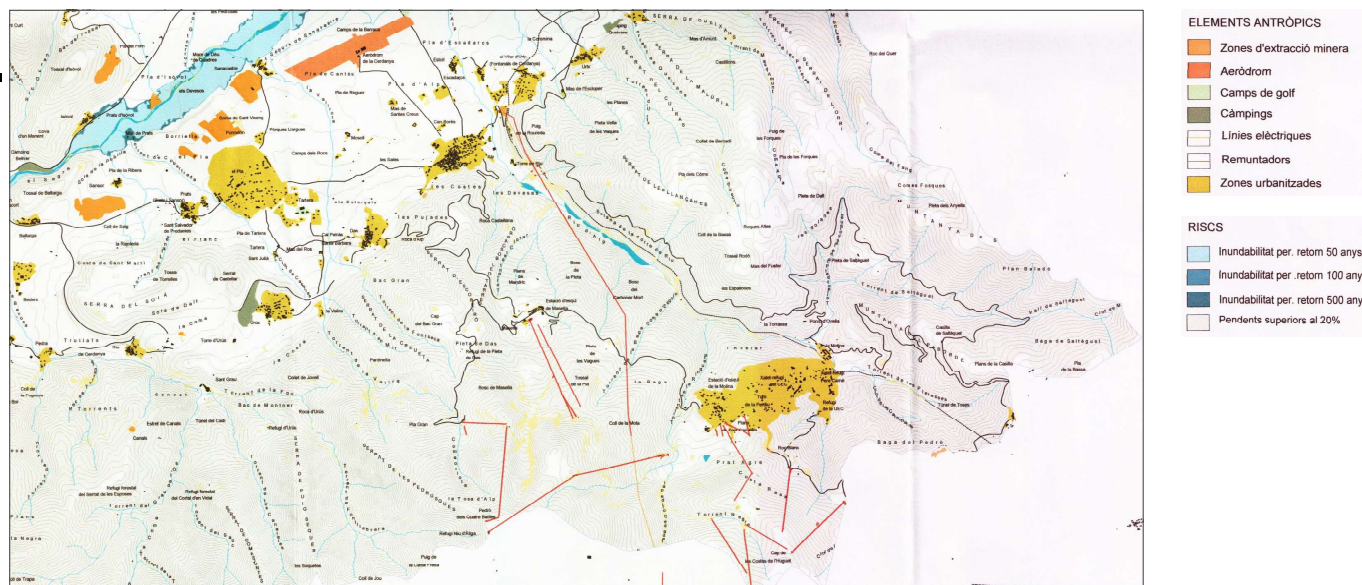
El Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), aprovat l'any 1992 (DOGC, 1714 de 1-3-1993), és l'instrument de planificació de nivell superior que estructura el sistema d'espais protegits de Catalunya. En referència al nostre àmbit, es reconeix l'espai natural de les Serres del Cadí-Moixeró que s'estén per una superfície de 43 ha en la cara sud del Serrat d'Escobairó.

3.4 ELS PLANS DIRECTORS URBANÍSTICS

37

D'acord amb el Text refós de la Llei d'Urbanisme, correspon als plans directores urbanístics establir:

- Les directrius per coordinar l'ordenació urbanística d'un territori d'abast supramunicipal.
- Determinacions sobre la mobilitat de persones i mercaderies, el desenvolupament urbanístic sostenible i el transport públic.
- Mesures de protecció del sòl no urbanitzable, i criteris per a la seva estructuració orgànica.
- La concreció i la delimitació de les reserves de sòl per a les grans infraestructures, com ara xarxes viàries, ferroviàries, hidràuliques, energètiques, portuàries, aeroportuàries, de sanejament i abastament d'aigua, de telecomunicacions, d'equipaments i altres de semblants.
- La programació de polítiques supramunicipals de sòl i d'habitatge, concertades amb els ajuntaments afectats en la tramitació regulada per l'article 83. Aquesta programació ha de garantir la solidaritat entre municipis en l'execució de polítiques d'habitatge assequible i de protecció pública, la suficiència i la viabilitat pública, la suficiència i la viabilitat d'aquestes polítiques per garantir el dret constitucional a l'habitatge i el compliment dels principis que estableix l'article 3.
- La delimitació d'una o de diverses àrees residencials estratègiques i les determinacions necessàries per procedir a l'execució directa d'aquestes actuacions.
- La delimitació i l'ordenació de sectors d'interès supramunicipal per a l'execució directa d'actuacions d'especial rellevància social o econòmica o de característiques singulars.

3.4.1 Pla Director Urbanístic de la Cerdanya (PDUC)

El Pla Director Urbanístic de la Cerdanya (PDUC) va ser aprovat definitivament el 31 de juliol de 2008 (DOGC núm. 5196, de 18 d'agost de 2008).

El Pla, comprèn els municipis d'Alp, Bolvir, Das, Fontanals de Cerdanya, Ger, Guils de Cerdanya, Isòvol, Llívia, Meranges, Puigcerdà i Urús a la demarcació de Girona; i de Bellver de Cerdanya, Lles de Cerdanya, Montellà i Martinet Prats i Sansor, Prullans i Riu de Cerdanya a la demarcació de Lleida.

El PDUC, de conformitat amb el planejament territorial i ateses les exigències del desenvolupament regional, centra les seves funcions en:

- Protegir el sòl no urbanitzable
- Coordinar l'ordenació urbanística supramunicipal
- Definir les determinacions per garantir un desenvolupament urbà sostenible i les polítiques supramunicipals de sòl i habitatge municipals.
- Especificar els criteris seguits per a poder establir el seguiment i per a les modificacions o la seva revisió.

El PDUC estableix, per tant, aquelles determinacions que permeten assolir

diversos objectius d'ordre territorial que varen quedar fora del Pla territorial, i que se centren en els aspectes següents:

- *Completar i afinar, com a resultat d'una observació més propera al territori, el sistema d'espais oberts a protegir.*
- *Aprofundir en els valors paisatgístics de la comarca, assenyalant àrees que, per motius paisatgístics, no han d'admetre cap tipus d'edificació.*
- *Esmenar algunes opcions d'urbanització (sòls urbans no consolidats o urbanitzables) previstes en el planejament urbanístic vigent que són clarament contràries als criteris del PTPAPA.*
- *Establir uns paràmetres reguladors que permetin orientar, d'acord amb els criteris del Pla territorial, el desenvolupament urbanístic de dues àrees d'indiscutible transcendència supracomarcal, com són **La Molina i Masella, al terme municipal d'Alp.***
- *Aportar precisions al planejament municipal en matèria d'assentaments i espais oberts que desenvolupen i precisen alguns aspectes del PTPAPA no suficientment definits.*

El PDUC es considera que correspon de manera preferent als POUM de la Cerdanya la concreció de les àrees

Plànol d'informació. A.11. Elements antròpics. Zoom a Alp

Font: Pla Director Urbanístic de la Cerdanya

d'extensió dels nuclis i àrees urbanes d'acord amb les estratègies de desenvolupament urbanístic establertes pel PTPAPA.

El Pla desplega, amb major detall que el Pla territorial, els valors i funcionalitats dels espais oberts, protegint especialment alguns espais que aquell només protegia preventivament o territorialment, a més d'aprofundir en els valors paisatgístics. El PDUC crea dues noves claus o categories addicionals dins del sòl no urbanitzable de protecció especial per als elements que configuren el paisatge d'excel·lència de la Cerdanya.

- Es concreta que el sòl amb protecció especial específica del paisatge (24a) és aquell que:
  - Correspon als espais de major valor paisatgístic i identitari de la Cerdanya. Inclou els turons més visibles a la plana, veritables peces d'identitat comarcal i d'elevada fragilitat per la seva exposició visual i els corredors fluvials principals, tant la llera de riu com les franges de bosc de ribera.
  - Els espais que cal mantenir inalterables, on qualsevol activitat humana significa un impacte greu sobre el lloc, per la qual cosa és important controlar estrictament els usos que s'hi puguin fer.

- El sòl no urbanitzable de protecció especial ecològic-paisatgística (24b) és aquell que:

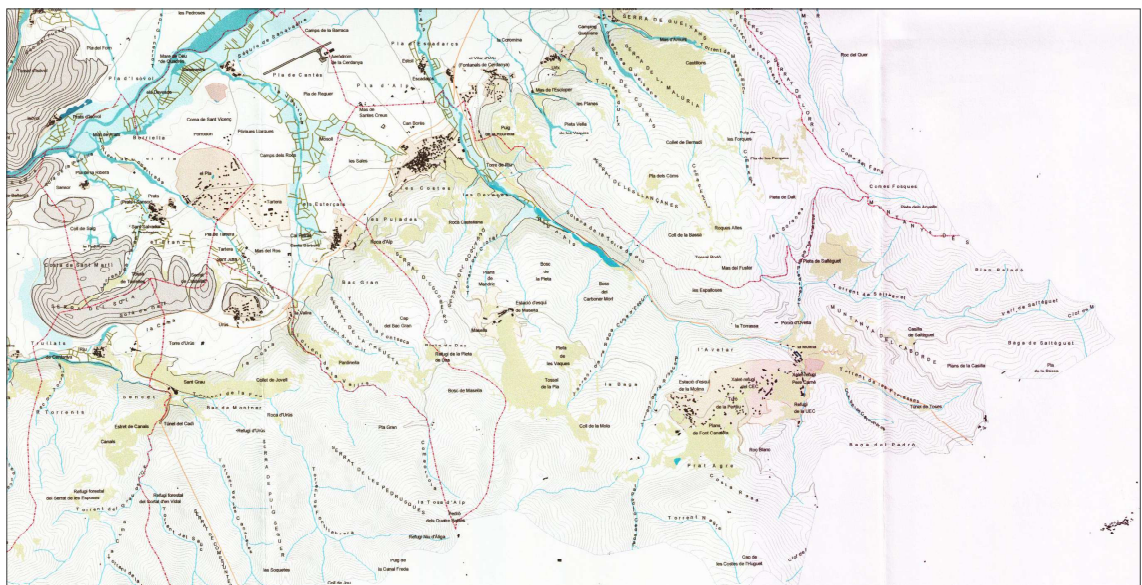
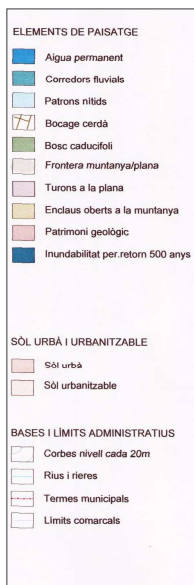
- Integra elements característics del paisatge de la Cerdanya. Inclou els sòls situats a l'entorn d'alguns nuclis històrics amb valor paisatgístic; els corredors fluvials i turons a la plana no inclosos en la clau anterior; el bosc caducifoli; els patrons nítids de paisatge; el bocage cerdà format per camps i pastures closes per tanques arbrades i murs de pedra seca; la franja fronterera entre la muntanya i la plana; i els enclavaments oberts a la muntanya.
- El sòl que queda sotmès a un règim especial de protecció i on són incompatibles actuacions d'edificació o transformació que puguin afectar de forma clara els valors que motiva la protecció.

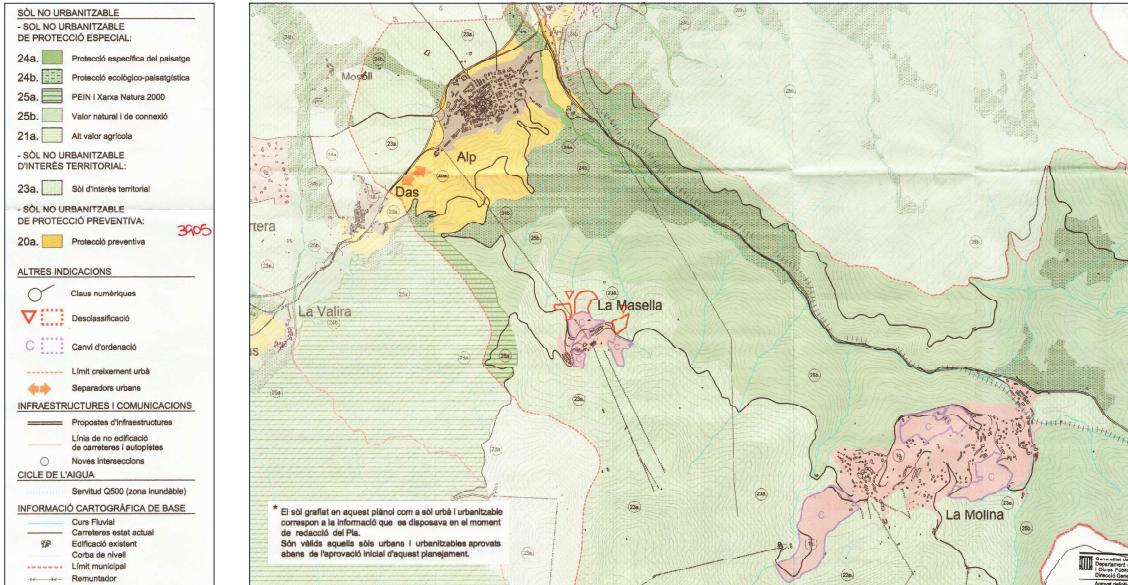
Quant al planejament municipal en matèria d'espais oberts, el PDUC aporta aspectes no suficientment definits en el PTPAPA, establint precisions en relació:

- A l'ús d'abocadors i pedreres en el sòl no urbanitzable.
- Als plans especials urbanístics per a la implantació de determinats usos en sòl no urbanitzable aprovats definitivament amb anterioritat.

Plànol d'informació.
A.10. Estructura del paisatge. Zoom a Alp

Font: Pla Director Urbanístic de la Cerdanya

- A l'autorització d'edificacions, instal·lacions i infraestructures en els espais oberts.
- A la consideració del Patrimoni Cultural de Catalunya.
- L'ajustament de límits dels espais oberts en compliment de l'estratègia de desenvolupament urbanístic que el PTPAPA assenyala per a cada nucli urbà.

En referència al sistema d'assentaments urbans, el pla estableix uns paràmetres reguladors que permetin orientar, d'acord amb els criteris del Pla territorial, el desenvolupament urbanístic de dues àrees d'indiscutible transcendència supracomarcal com són La Molina i Masella, al terme municipal d'Alp.

- Per a La Molina estableix determinacions específiques:
  - Recalca la manca de consolidació en els seus nivells d'assentament, el dèficit d'infraestructures urbanes existent, la gran dimensió del creixement prevista, la necessitat d'una protecció més ferma del paisatge i la voluntat existent d'incrementar el paper d'espai d'activitat econòmica d'aquesta polaritat, s'exigeix la remodelació urbana i la reurbanització mitjançant l'adaptació del planejament, buscant solucions que contemplin:

- Concentrar els aprofitaments urbanístics en models d'edificació més compactes per reduir el consum de sòl
- Alliberar sòl classificat de naturalesa forestal
- Promovent usos turístics per damunt dels residencials i proporcionant en els teixits presents i futurs, nous equipaments i zones de pàrquing.

• I les següents directrius:

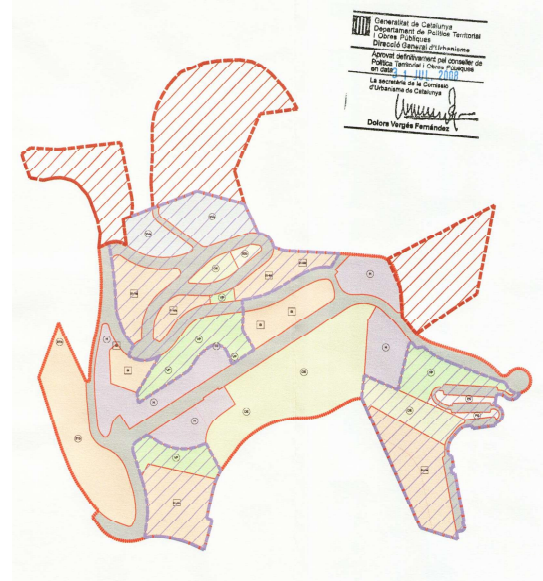
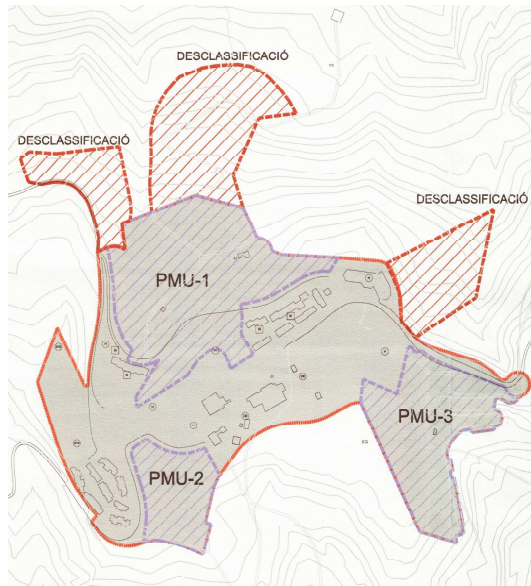
A l'àmbit de Font Moreu, s'estableix un nombre màxim de 100 habitatges i un sostre màxim de 20.000 m² i el percentatge legal que li correspongui l'habitatge de protecció pública. L'àmbit s'ha de desenvolupar mitjançant la figura d'un Pla de millora urbana. No es poden construir edificacions per damunt dels 1.625 metres.

L'obligació que el planejament urbanístic municipal transfereix part de l'aprofitament del sector SU-09 La Solana al sector SU-10 El Golf i concentri l'habitatge de protecció pública al sector de la Solana. En el sector SU-10 El Golf s'estableix l'obligació que les edificacions es concentrin en les cotes més baixes del sector alliberant entre la meitat i el terç superior del sector.

Plànol d'ordenació.
O.1.01. Directrius d'ordenació del sòl Alp

Font: Pla Director Urbanístic de la Cerdanya

- Sòl urbà
- Desclassificació
- Canvi d'ordenació
- 31 - Edificació residencial aïllada plurifamiliar
- 32 - Residencial unifamiliar aïllada
- H - Zona amb desenvolupament hotel·ler
- DE - Domini esquiable
- XVa - Zona d'aparcament
- VP - Espais verds

**Plànol d'ordenació.
O.02. Ordenació de
Masella**

Font: Pla Director
Urbanístic de la
Cerdanya

Amb caràcter previ a la tramitació dels dos sectors esmentats en el punt anterior, caldrà que s'hagi establert, mitjançant un conveni o altre instrument amb força jurídica suficient, un programa que vinculi el desenvolupament dels mateixos a l'acompliment d'un determinat percentatge de les inversions totals que es prevegin a l'estació d'esquí són càrregues urbanístiques associades al desenvolupament d'aquests sectors.

- Per a Masella:
  - Es recalca la manca de concreció dels seus paràmetres, tant en el urbà, com en el no urbanitzable adjacent. El PDUC fixa alguns d'aquests paràmetres i dona compliment a l'article 3.20 de les normes del PTPAPA, amb l'objectiu de donar una major seguretat jurídica a totes les parts i garantir els objectius assenyalats pel PTPAPA d'avançar cap a una major eficiència en el consum de sòl, la promoció d'usos turístics per damunt dels residencials, la dotació d'equipaments estratègics com els aparcaments, la desestacionalització i, en general, la consolidació d'una àrea d'activitat econòmica d'interès nacional.
  - En aquest marc, s'estableix les següents directrius:

Es defineixen els límits exactes de l'àmbit de Masella i s'estableix que el planejament urbanístic haurà de classificar com a sòl no urbanitzable aquell que no quedi comprès dins la delimitació esmentada. Aquests terrenys es consideren inadequats per al desenvolupament urbà per raons de pendent excessiu i alt valor forestal i paisatgístic.

Tres àmbits i diverses peces de sòl de cessió -zones verdes i domini esquiable- que hi estan vinculades. Cadascun d'aquests tres àmbits s'han de desenvolupar mitjançant la figura d'un Pla de millora urbana, per als quals es defineixen paràmetres concrets de sostre, habitatge protegit, sòl de cessió i places d'aparcament. En la resta de sòl urbà s'estableix un sostre mínim de 21.700 m² d'ús hotel·ler.

L'obligació que dins dels límits del conjunt de l'àmbit de Masella es garanteixi una oferta total de 3.000 places d'aparcament.

L'obligació d'incorporar un conveni i un programa que vinculi el desenvolupament de cadascun dels tres àmbits objecte de pla de millora urbana i la construcció dels 21.700 m² de sostre hotel·ler previstos fora d'aquests tres

àmbits, a l'acompliment d'un determinat percentatge de les inversions totals que es prevegin a l'estació d'esquí de Masella. Les inversions en la millora i la posada al dia de l'estació d'esquí són càrregues urbanístiques associades al desenvolupament de cadascun dels plans de millora urbana esmentats.

En matèria d'assentaments també es requereixen aspectes de la classificació del sòl per a activitat econòmica, els teixits urbans de major densitat i menor ocupació territorial, pautes arquitectòniques, incorporació de ravals, entre altres.

Per a les estratègies de creixement mitjà i moderat precisa d'expressions alfanumèriques per al càlcul de la superfície d'extensió urbana admissible, sent en el cas d'Alp, amb una previsió de creixement moderat:

$$\text{Moderat : } E = (30/100) * A * f$$

E: Superfície de l'extensió urbana admissible

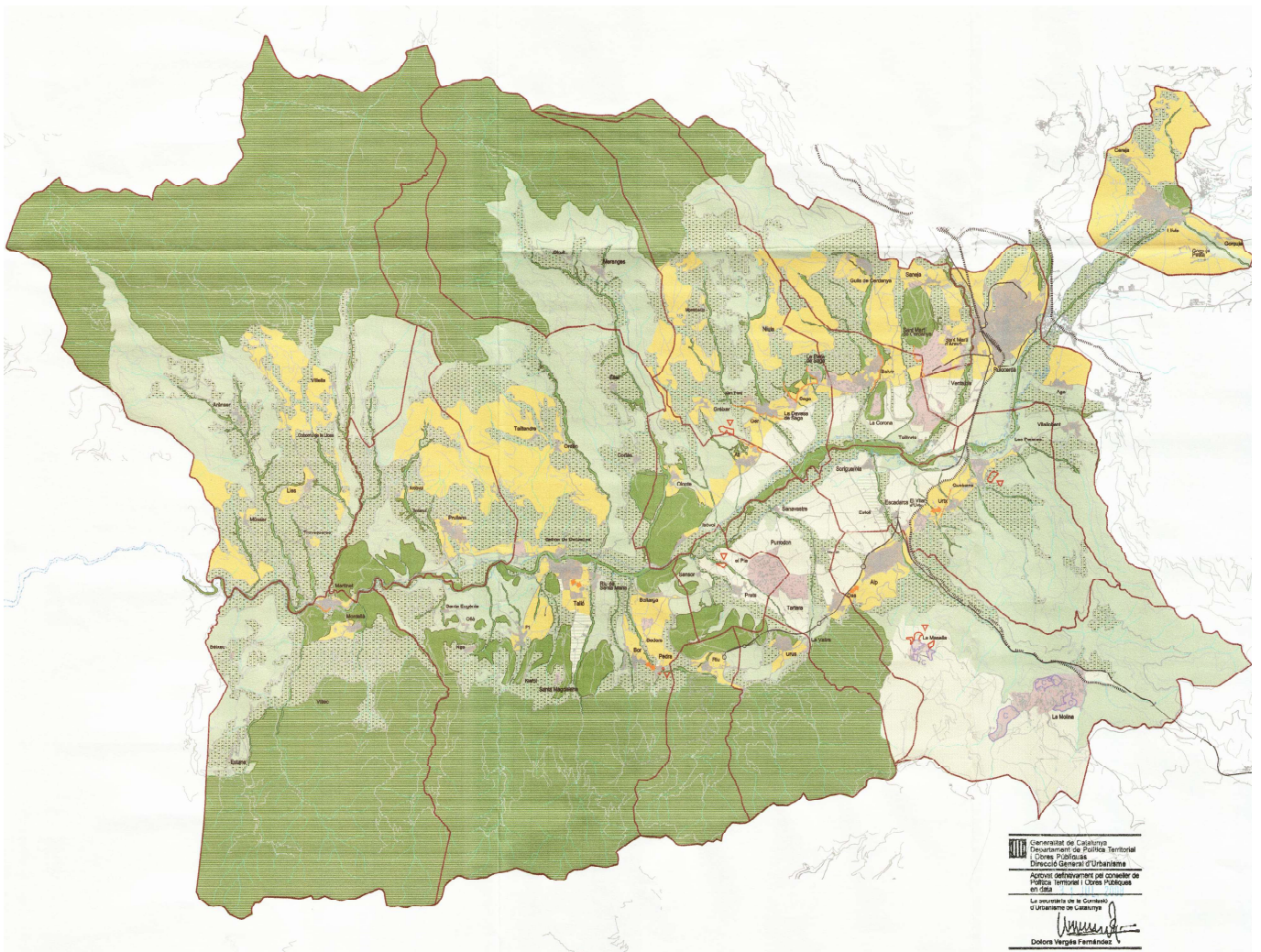
A: Superfície de càlcul de l'àrea urbana existent

f: Factor de correcció per a nuclis de petita dimensió

El factor de correcció (f) per a l'extensió admissible en les estratègies de creixement moderat, s'aplicarà quan les superfícies de càlcul siguin iguals o inferiors a 50 ha.

Plànol d'ordenació.
O.01. Directius
d'ordenació de sòl

Font: Pla Director
Urbanístic de la
Cerdanya

SÒL URBÀ I URBANITZABLE*

- Nucli històric i extensions
- Àrees especialitzades

* El sòl griffat en aquest plànol com a sòl urbà i urbanitzable correspon a la informació que es disposava en el moment de redacció del Pla. Són vàlids aquells sòls urbans i urbanitzables aprovats abans de l'aprovació inicial d'aquest planejament.

SÒL NO URBANITZABLE

- SÒL NO URBANITZABLE DE PROTECCIÓ ESPECIAL:

- Protecció específica del paisatge
- Protecció ecològico-paisatgística
- PEIN i Xarxa Natura 2000
- valor natural i de connexió
- Alt valor agrícola

- SÒL NO URBANITZABLE D'INTERÉS TERRITORIAL:

- Sòl d'interès territorial
- SÒL NO URBANITZABLE DE PROTECCIÓ PREVENTIVA:**
- Protecció preventiva

ALTRES INDICACIONS

- Les claus numèriques no s'han posat en aquest plànol per problemes de mida, remetre's als plànols O.1.01 fins O.1.17
- Desclassificació
- Canvi d'ordenació
- Límit creixement urbà
- Separadors urbans

INFRAESTRUCTURES I COMUNICACIONS

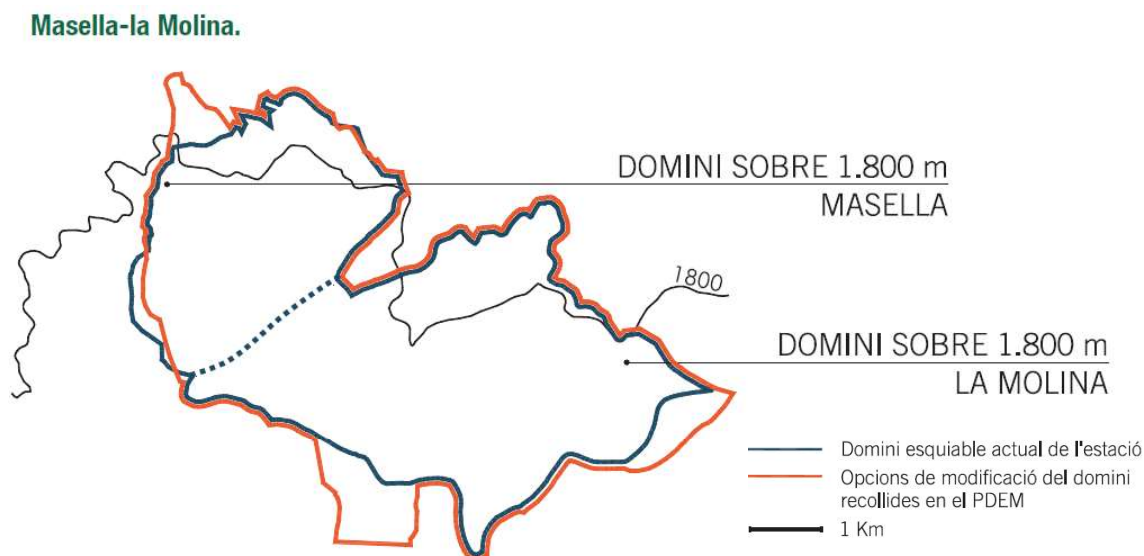
- Propostes d'infraestructures
- Línia de no edificació de carreteres i autopistes
- Noves interseccions
- CICLE DE L'AIGUA**
- Servitud Q500 (zona inundable)

INFORMACIÓ CARTOGRÀFICA DE BASE

- Curs Fluvial
- Carreteres estat actual
- Edificació existent
- Límit municipal

Domini esquiable i opcions de modificació recollides en el PDEM per a La Molina i Masella

Font: Pla Director de les Estacions de Muntanya

3.4.2 Pla Director de les Estacions de Muntanya (PDEM)

Pla Director de les Estacions de Muntanya dels Pirineus catalans va ser aprovat definitivament el 23 de maig de 2006 (DOGC núm. 4669, de 5 de juliol de 2006).

El pla té com a objectiu central donar suport al turisme de neu i aportar un marc d'actuació clar i estable per a tots els actors implicats, que millori la competitivitat del sector i n'asseguri la viabilitat i el paper com a motor econòmic de les comarques de muntanya.

El document examina des del punt de vista del marc territorial les implicacions en el sector, intentant aportar unes directrius mínimes per a cada estació i destinació, propostes que es complementen amb l'estratègia territorial i els criteris d'actuació quant a la gestió dels espais naturals i les implicacions en les dinàmiques urbanístiques de les valls.

El PDEM situa a les estacions d'esquí d'Alp dins del marc territorial de l'eix del Llobregat, en el sistema de la Cerdanya central (Sistema 7).

El pla analitza els dominis esquiabls proposant recomanacions i opcions de modificació dels mateixos basats en criteris ambientals i en la cota d'innivació (1.800 metres). Presenta les estacions de Masella i La Molina com un únic domini denominat Alp 2500, ampliant la seva

àrea esquiable.

En el cas de Masella l'ampliació respon a la intenció de dotar a l'estació de més aparcament i més peus d'estació, variant al seu torn la situació actual dels aparcaments per al seu aprofitament com a possible expansió residencial. Desaconsella les ampliacions situades a cotes inferiors als 1.500 metres, per la dificultat de innivació, principalment les situades per sota de la carretera, a més d'excloure les àrees del domini afectades per protecció especial.

Com actuacions a tenir en compte durant la redacció d'un pla director per a l'estació, el Pla planteja: l'ampliació de l'aparcament; conveni amb l'Administració per derivar als estaments públics la conservació dels accessos a l'estació; ampliació dels edificis de serveis (millora dels actuals edificis de bar i cafeteria i dotació de dos nous edificis de serveis); dotació d'un nou punt d'embassament d'aigua, per tal d'incrementar la superfície de pistes amb innivació artificial; i renovació dels remuntadors obsolets.

Per a la Molina, es planteja l'ampliació del domini esquiable en el sector sud-oest del Coll de Pal.

Com segueix en el cas de Masella, el

44 desenvolupament de l'estació de la Molina hauria de preveure la redacció d'un pla director que inclogués: la ordenació i ampliació de les àrees d'aparcament; millora de la dotació de neu artificial; renovació dels remuntadors i del parc de màquines trepitjaneu.

3.4.3 Pla Director Urbanístic de les estacions d'esquí de La Molina i Masella

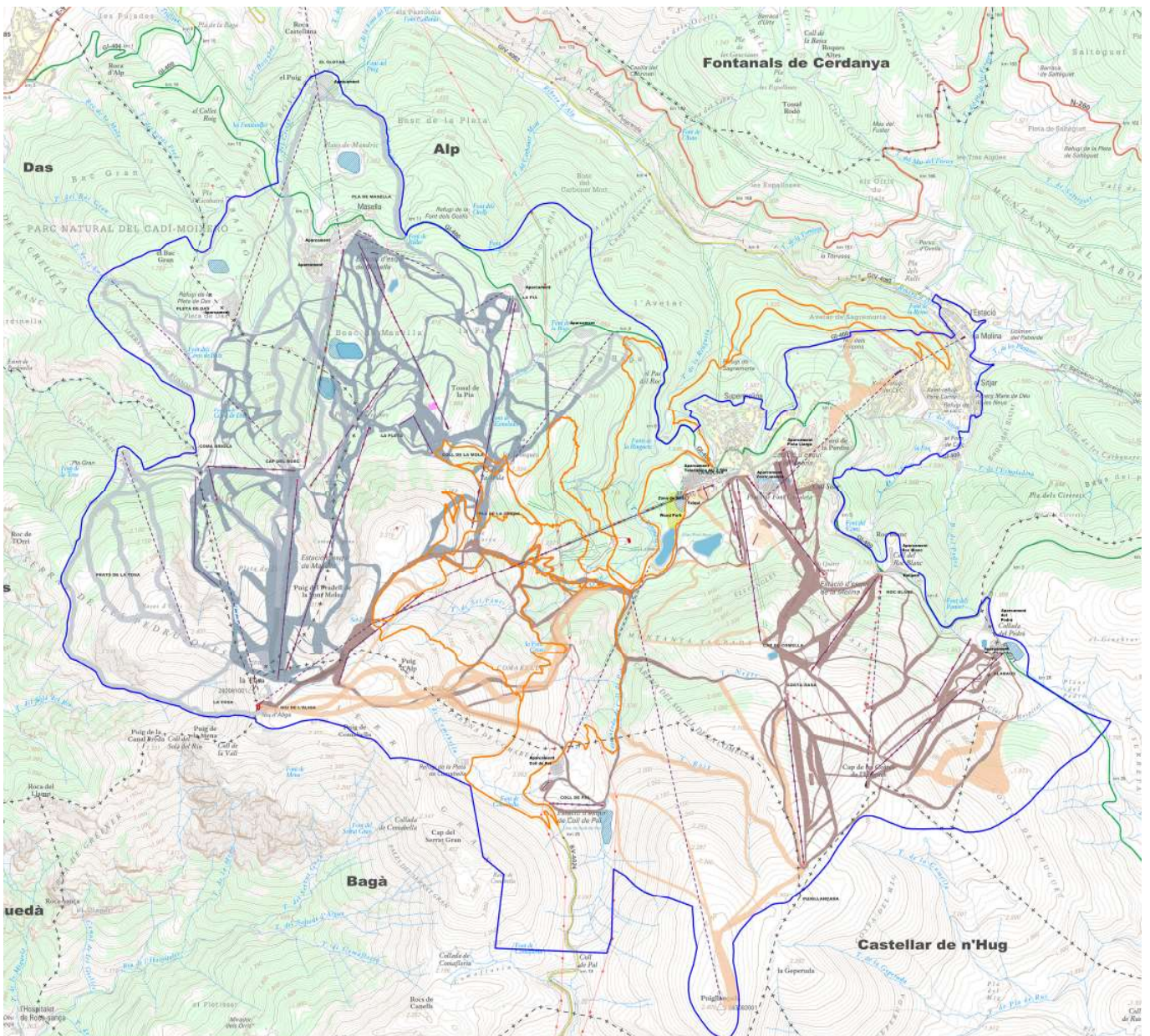
El Pla Director Urbanístic de les estacions d'esquí de La Molina i Masella és un instrument de planejament que abasta els municipis d'Alp, Das i Urús (Cerdanya);

Bagà i Castellar de n'Hug (Berguedà) i Toses (Ripollès). Actualment s'està redactant el document per a l'aprovació inicial i compta amb un document d'objectius i propòsits / Avanç de Febrer de 2016.

El Pla té com objectius principals facilitar, potenciar i gestionar el desenvolupament de les dues estacions d'esquí alpí; millorar la connexió entre elles; estudiar la possibilitat d'ampliació dels dominis esquiables; millorar i ampliar les instal·lacions actuals i obrir noves; i estudiar la possibilitat d'incrementar les places d'allotjament a peu de pista i millorar els serveis complementaris.

Propostes d'ordenació

Font: Avanç PDU de les estacions d'esquí de La Molina i Masella

3.4.4 PDU dels Sòls no Sostenibles de l'Alt Pirineu (PDUSNS_AP)

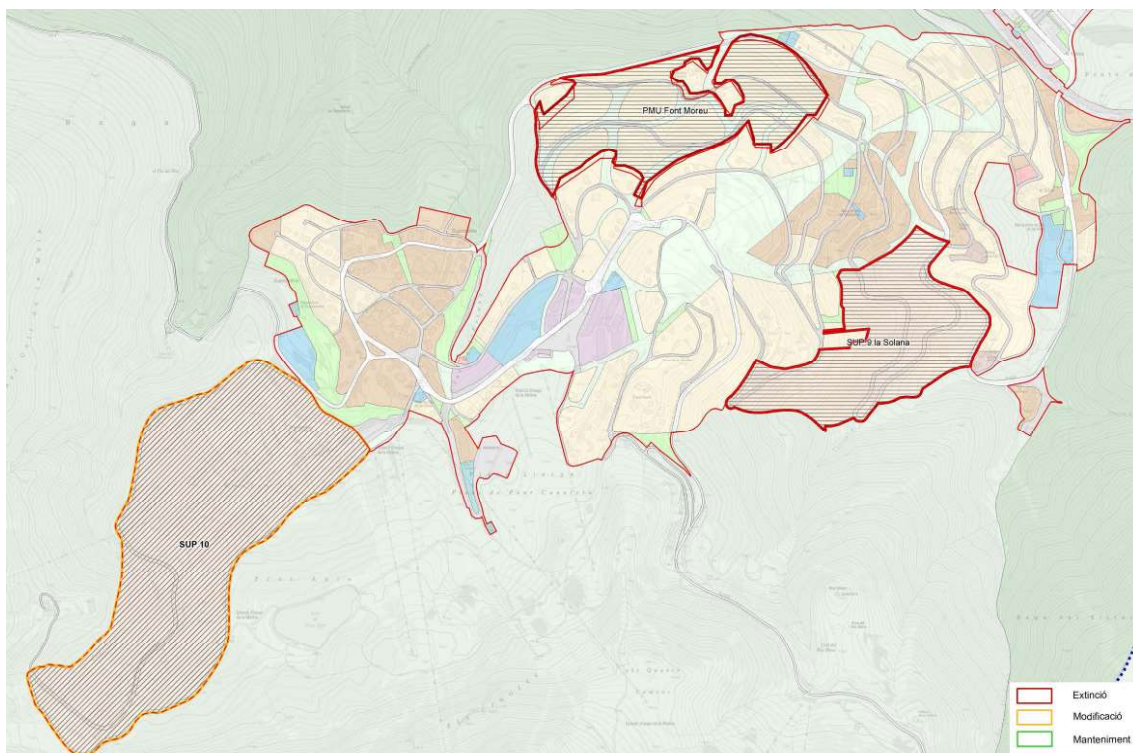
El Pla Director Urbanístic dels Sòls no Sostenibles de l'Alt Pirineu va ser aprovat definitivament el 24 de juliol de 2020 (DOGC núm. 8217 de 3 de setembre de 2020), té per objectiu avaluar aspectes bàsics de desenvolupament sostenible dels sòls d'extensió urbana previstos pels plans municipals aprovats amb anterioritat al PTPAPA, per tal d'adaptar-los als principis i directrius de sostenibilitat establerts per la legislació i els plans vigents.

El Pla explica que les **Normes d'ordenació territorial del PTPAPA** no incorporen algunes determinacions introduïdes per plans territorials parcials vigents aprovats posteriorment, **però que s'apliquen per analogia**. Les més destacades són les següents:

- Per a les estratègies de creixement mitjà i moderat, l'admissibilitat de sobrepassar l'extensió màxima establerta si es justifica per la provisió de sòl de cessió per a sistemes de parc urbà i equipament superiors als estàndards exigibles d'acord amb la legislació vigent aplicable.

- Per a l'estratègia de creixement moderat, el factor de correcció per al càlcul de la superfície de l'extensió màxima admissible aplicable als nuclis de dimensió molt petita.
- Per a l'estratègia de creixement de reequilibri –que el de l'Alt Pirineu i Aran és l'únic dels plans territorials parcials vigents que la inclou–, en aplicar-la, s'assimila a la de creixement moderat quan les dades estadístiques per al càlcul corresponent no són gaire representatives.
- Per a l'estratègia de millora i compleció, l'obligatorietat que les extensions que es proposin només es puguin classificar com a sòl urbà i tinguin una ordenació precisa de l'edificació definida, tot i que s'admet que aquestes ordenacions puguin ser constitutives de polígons d'actuació quan calgui algun procés de reparcel·lació per a la cessió del carrer o algun element públic.

Entre les determinacions, directrius i recomanacions per als municipis de la Cerdanya, en referència a les modificacions del Pla director urbanístic de la Cerdanya, l'article 29 dels Normes Urbanístiques del PDUSNS_AP recull

Propostes d'ordenació per als àmbits de desenvolupament de La Molina previstos pel planejament general urbanístic vigent

Font: PDU dels sòls no sostenibles de l'Alt Pirineu

Accés a l'Hotel Niu dels Falcons des del camí al Font Moreu, La Molina

Font: PDU dels sòls no sostenibles de l'Alt Pirineu

en gran part les disposicions per als assentaments urbans previstes en el PDU de la Cerdanya i el modifica en aquells àmbits on es verifica alguna incompatibilitat amb les propostes, essent d'especial interès per al municipi d'Alp:

- "b. Es suprimeix l'article 3.4 Determinacions específiques per a la Molina, al terme municipal d'Alp.
- c. Es modifica de l'article 3.12 Assimilació de l'estratègia de desenvolupament urbanístic de reequilibri amb la de creixement de moderat substituint el redactat actual pel següent: "Quan es tracti de nuclis de petita dimensió i, per aquest motiu, les dades estadístiques per al càlcul de les necessitats de reequilibri siguin poc representatives i no puguin ser utilitzades de manera fiable, el planejament urbanístic pot assimilar l'estratègia de desenvolupament urbanístic de reequilibri amb un creixement màxim del 30% de l'àrea urbana existent en el moment d'aprovació del PTPAPiA."
- d. Els àmbits que passen a tenir règim de sòl no urbanitzable, són subjectes a la regulació general del sistema d'espais oberts del PDUC.
- e. Per a aquests àmbits, amb canvi de règim de sòl, que passen a integrar el sòl no urbanitzable, aquest

document determina també la qualificació urbanística, regulada d'acord amb la normativa respectiva del planejament municipal vigent."

A més proposa en l'article 36 de les mateixes per a l'àmbit de l'àrea especialitzada de la Molina, en relació amb:

- "1. PMU Font Moreu (Fitxa 26)

Es proposa la **determinació de desclassificar** els sòls del sector PMU Font Moreu i incloure'ls en el sistema territorial d'espais oberts d'acord amb les determinacions del PTPAPiA i del PDUC, dins la categoria de sòl d'interès territorial (clau 23a), regulada als articles 2.1 i següents de la Normativa del PDUC. Es proposa la directriu pel planejament municipal de la classificació com a sòl no urbanitzable amb la qualificació de sòl forestal (clau 14), regulada als articles 278 i 279 del PICC.

- 2. SUP 9 la Solana (Fitxa 27)

Es proposa la **determinació de desclassificar** els sòls del sector SUP-9 la Solana i incloure'ls en el sistema territorial d'espais oberts d'acord amb les determinacions del PTPAPiA i del PDUC dins la categoria de sòl d'interès territorial (clau 23a), regulada als articles 2.1 i següents del PDUC, amb el règim

de sòl no urbanitzable. Es proposa la directriu pel planejament municipal de la qualificació de sòl forestal, clau 14, regulada als articles 278 i 279 del PICC.

- 3. SUP 10 Golf

El planejament general haurà de valorar l'afectació per inundabilitat, i si cal, reduir l'àmbit del sector tot exclouent els sòls afectats per inundabilitat de flux preferent, també, per a la resta dels sòls inundables estudiar la capacitat del sòl per acollir els aprofitaments previstos d'acord amb la legislació sectorial, corregint o bé l'àmbit de l'actuació o bé els aprofitaments en conseqüència. Es recomana refer l'àmbit i els paràmetres del sector en el marc del planejament municipal."

3.5 ALTRES DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

47

3.5.1 Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran (CPAPA)

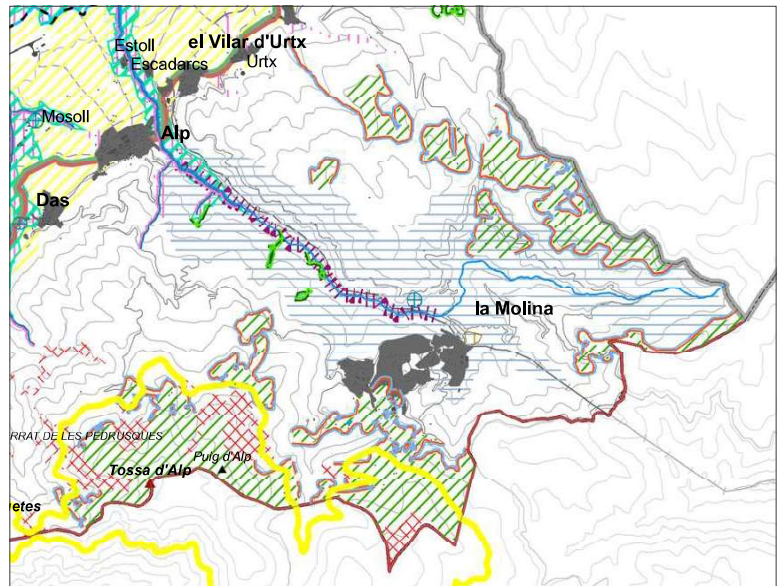
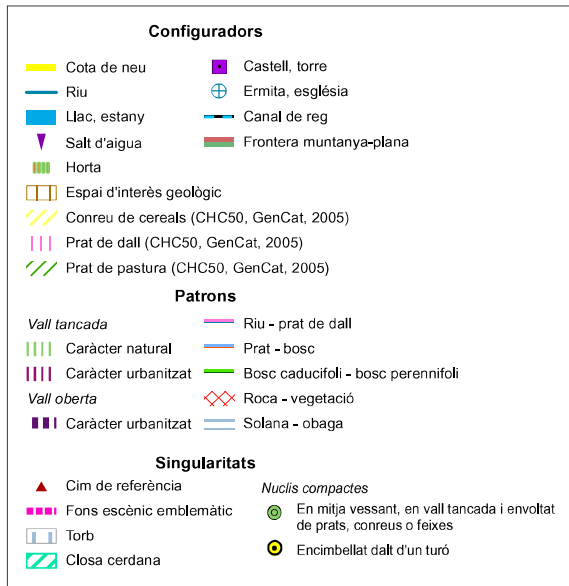
El Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran (CPAPA) va ser impulsat per l'Observatori del Paisatge i aprovat definitivament el 3 d'abril de 2013. El municipi d'Alp se situa íntegrament en la unitat número 13, "**Vall Cerdana**".

La funció primordial dels Catàlegs de Paisatge és la de reconèixer els diferents paisatges de Catalunya, identificar llurs valors i estat de conservació i proposar objectius de qualitat paisatgística, en tant que propostes a incorporar en el planejament territorial i en polítiques sectorials. Es tracta d'un instrument nou per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge, d'una eina de suport a la planificació territorial. No estableix vincles normatius directes; no atorga aprofitaments, però sí que planteja uns criteris que hauran de seguir els plans urbanístics i territorials. I aquí rau segurament un dels seus valors fonamentals, que es tracta d'instruments innovadors, que han estat àmpliament participatius des de l'inici, i tenen en compte quins aspectes valorem i el que tots plegats volem del nostre paisatge. En aquest POUM s'han tingut ben present les previsions del Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran.

La Molina

Font: PDU dels sòls no sostenibles de l'Alt Pirineu

Mapa 13.2. Valors estètics. Vall Cerdana. Zoom a Alp
Elaboració pròpia a partir de dades del Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

La unitat de paisatge de la Vall Cerdana (CPATA-UP13) té com a trets distintius el seu mosaic paisatgístic, la solana, l'estructura reticular de l'agricultura de la plana, els pobles al redós de la plana, el mas cerdà, com centre de l'explotació agropecuària i un model econòmic que combina les pistes d'esquí de La Molina i Masella, urbanització en «pletes» i el centre comercial a Puigcerdà. I on destaquen els paisatges agrícoles amb camps delimitats per tanques verdes i esquitxat de masos, el tancament de les muntanyes i els contrastos cromàtics estacionals de la diversitat de cultius agrícoles; la ribera i les sèquies del riu Segre; els cims nevats del Puigpedrós, amb la Tosa d'Alp o les Penyes Altes del Moixeró; els boscos de pi negre, els prats enmig del bosc o penjats dels cingles; el vall amagada de la Ribera d'Alp; els petits pobles i masos de la solana; o el ric patrimoni romànic, carrerades i camins rurals.

Per al conjunt de **Catalunya** s'estableixen deu objectius de qualitat paisatgística, que són els següents:

- 1. Uns paisatges **ben conservats, gestionats i ordenats**, independentment de la seva tipologia (urbans, periurbans, rurals o naturals) i del seu caràcter.
- 2. Uns paisatges **vius i dinàmics** -els existents i els de nova creació a través de la intervenció- capaços d'integrar les inevitables transformacions territorials sense perdre la seva idiosincràsia.
- 3. Uns paisatges **heterogenis**, que reflecteixin la rica diversitat paisatgística de Catalunya i que s'allunyin de l'homogeneïtzació.
- 4. Uns paisatges **endreçats i harmònics**, que evitin el desordre i la fragmentació.
- 5. Uns paisatges **singulars**, que s'allunyin de la banalització.
- 6. Uns paisatges que mantinguin i potenciïn els seus **referents i valors**, tangibles i intangibles (ecològics, històrics, estètics, socials, productius, simbòlics i identitaris).
- 7. Uns paisatges sempre **respectuosos** amb el llegat del passat.
- 8. Uns paisatges que transmetin **tranquil·litat**, lliures d'elements dissonants, de sorolls discordants i de contaminació lumínica i olfactiva.
- 9. Uns paisatges que puguin ser **gaudits** sense posar en perill el patrimoni i la idiosincràsia.
- 10. Uns paisatges que **atenguin la diversitat social** i contribueixin al benestar individual i social de la població.

Per a la regió de l'Alt Pirineu i Aran, el Pla estableix els següents deu objectius de qualitat paisatgística:

- 1. Un paisatge urbà que **valoritzi els elements característics i definitoris de l'arquitectura pirinenca**, amb uns espais de transició ben delimitats i ordenats que mantinguin i reforcin els patrons d'assentament urbà en relació amb el paisatge obert.
- 2. Uns paisatges rurals amb edificacions disperses **tradicionals i històriques** (masies, bordes, cabanes, etc.) rehabilitades racionalment, i amb edificacions logístiques, comercials, d'oci, energètiques, ramaderes i industrials modernes, ubicades en zones visuals no preferents o notòries i dissenyades amb volumetries, materials i revestiments propis del lloc.
- 3. Uns paisatges **forestals, agrícoles i d'alta muntanya productius**, que puguin ser gaudits per la societat tot mantenint els valors i funció ecològica.
- 4. Uns paisatges dels prats de dall, amb una **singularitat i identitat diferenciades**, que continuïn funcionant com a part essencial de la gestió agrícola i ramadera.
- 5. Uns paisatges fluvials i lacustres ben conservats que prioritzin la **funcionalitat connectora i**

paisatgística, conservin el **patrimoni històric** (ponts, moles, forces, etc.) i el **patrimoni cultural** (simbologia, cançons, llegendes), així com permetin el gaudi per part de la població.

- 6. Unes infraestructures lineals (xarxa viària i ferroviària, línies elèctriques, etc.) i de telecomunicacions **integrades en el paisatge** i que permetin el desenvolupament d'activitats econòmiques i fomentin un major **equilibri territorial i demogràfic**, tot mantenint la continuïtat i la permeabilitat ecològica i social respecte a les seves característiques paisatgístiques.
- 7. Un territori amb perspectives paisatgístiques de qualitat (fites i fons escènics) que mantinguin els **referents visuals i identitaris** dels paisatges de l'Alt Pirineu i Aran.
- 8. Una xarxa de miradors i itineraris que posi en valor les **panoràmiques** més rellevants i actui com a via de penetració per descobrir i interactuar amb la **diversitat de paisatges** de l'Alt Pirineu i Aran, tot conservant el seu ús i simbolisme històric.
- 9. Uns paisatges capaços de sustentar **iniciatives turístiques** arrelades al territori i basades en els seus **valors naturals, culturals i estètics**, que satisfacin les necessitats econòmiques i socials, que diversifiquin i desestacionalitzin l'oferta, sense comprometre'n el potencial paisatgístic futur.
- 10. Uns trets històrics i culturals singulars (romànic, castells, memòria històrica, toponímia, llengua aranesa, etc.) que formin part de l'imaginari paisatgístic i participin en la **creació d'identitats col·lectives** vinculades al paisatge.

Els **objectius de qualitat paisatgística específics** de la unitat de la Vall Cerdana són els següents:

- 13.1 Uns paisatges de la plana cerdana que mantinguin l'**agricultura com a principal ús del sòl**, enfront a d'altres usos que transformen el territori sense gairebé cap criteri d'integració en el paisatge agrari.

Per sobre dels 2.000 metres d'altitud, les comes que s'obren a les obagues de la Tosa d'Alp, com la de Comaoriola, mostren un atractiu mosaic de boscos de pi negre, prats i pedruscall calcari

Font: Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

- 13.2 Un paisatge a l'entorn de Puigcerdà que **eviti la ruptura** dràstica que es produeix **entre la façana perimetral de les construccions i els entorns agrícoles**, així com la desarticulació paisatgística que suposen els polígons industrials i de serveis disposats sense criteris d'integració paisatgística. D'altra banda, evitar l'**efecte barrera i d'encerclament, entorn al nucli, de les vies de comunicació** actuals i les previstes en el futur.
- 13.3 Uns paisatges de les obagues amb **especial contenció del creixement de la massa forestal**, a través de l'obertura de clarianes per a la pastura i el lleure, i amb una gestió forestal encarada a la plurifuncionalitat del bosc, incloent les masses forestals dins els límits del Parc Natural del Cadí- Moixeró i destacant l'avesosa de Riu i els extensos boscos de pi negre de Guils.
- 13.4 Uns **paisatges de la solana** que recuperin, en la mesura del possible, el **patrimoni històric dels recs, camins i altres estructures del paisatge** que s'estan perdent sota un mantell continu de matolls i mantinguin les característiques del perfil urbà de pobles compactes a mitja vessant com Tallendre, Ordèn, Éller o Cortàs.
- 13.5 Un sistema **d'itineraris i miradors que emfatitzin les panoràmiques** més rellevants i permetin descobrir

i interactuar amb la diversitat i els matisos dels paisatges de la Vall Cerdana.

- 13.6 Un paisatge de la Vall Cerdana amb presència de **patrimoni històric** (masies, ermites, esglésies, castells) **valoritzat i vinculat amb el seu entorn**. Entre les quals destaca la de **Sant Pere d'Alp**.

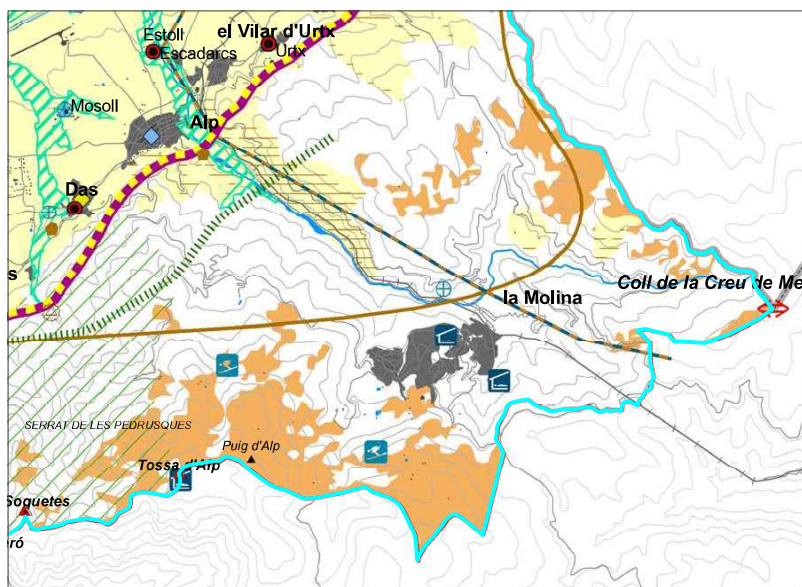
El llistat de mesures (criteris) i accions que proposa el CPTAT per a aconseguir els objectius de qualitat paisatgística s'ordenen per criteris dirigits a la protecció, la gestió i l'ordenació.

S'estableixen els següents **criteris i accions dirigits prioritàriament a la protecció**:

- 13.1 Conservar l'estructura de recs a l'entorn de la plana cerdana, especialment els que recullen les aigües dels rius i torrents que baixen de la solana i l'obaga de la Cerdanya.
- 13.2 Protegir els boscos de ribera, particularment els dels voltants del riu Segre, per tal de garantir la seva funció ecològica i paisatgística.
- 13.3 Conservar el conjunt de paisatges agraris d'elevat valor productiu i estètic creats per la closa cerdana que pel seu gran valor cultural han de continuar mantenint el seu caràcter.

Sobre les **propostes de criteris i accions dirigides a la gestió** destaquen:

Mapa 13.3. Valors històrics, socials i simbòlics. Vall Cerdana. Zoom a Alp
Elaboració pròpia a partir de dades del Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

Extensos boscos de coníferes cobreixen els vessants de la vall de la Molina. A la fotografia s'observa una des de les colladetes de Toses

Font: Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

- 13.4 Recuperar les varietats de cultius i races animals autòctones com a ensenya d'un paisatge ben adaptat al medi montà. A la vegada, pot ser un important valor en el paisatge per a d'altres activitats econòmiques relacionades amb el sector terciari turístic (turisme rural, gastronomia, fires, etc.).
- 13.5 Evitar la desaparició a mitjà i llarg termini de l'activitat agrària. El paisatge cerdà no és un paisatge que es pugui conservar sense la pagesia.
- 13.6 Consolidar i fomentar les DOP de formatge i mantega pel seu vincle al paisatge dels prats de dall.
- 13.7 Promoure entre diverses institucions i entitats públiques i privades fórmules de protecció i gestió dels paisatges d'interès agrari de les petites planes al·luvials lligades als principals cursos, a més dels espais agrícoles singulars (closa cerdana), per tal de garantir-ne la conservació i promoció.
- 13.8 Conservar i fomentar la presència de les tanques verdes i arbrades a les parcel·les agrícoles, que són un dels elements característics del mosaic en camps de cultiu de la plana.
- 13.9 Relligar el paisatge urbà i el periurbà amb solucions paisatgístiques de tipus arquitectònic i urbanístic que difuminin el gran contrast que es dona a l'actualitat entre la ciutat i l'entorn i que no es recolzin en els elements viaris com a únic criteri de separació.
- 13.10 Establir fórmules urbanístiques que permetin relligar o donar algun tipus de continuïtat als espais verds urbans (parcs, places, passeigs, etc.) respecte els espais agrícoles i forestals circumdants, especialment als nuclis més poblats, com Puigcerdà i Bellver de Cerdanya.
- 13.11 Emfasitzar la funció dels prats i la seva estructuració al voltant dels nuclis rurals conformant uns determinats i característics patrons que es van repetint a les diferents unitats d'alta muntanya. En aquest sentit, adequar i promocionar el mirador paisatgístic d'Urús, on s'observen els prats de dall, realçant les característiques d'aquests paisatges i la seva funcionalitat en la ramaderia local.
- 13.12 Revalorar el patrimoni històric associat als cursos fluvials, especialment els canals de reg, pel seu valor històric i cultural.
- 13.13 Senyalitzar les vies de comunicació que creuen les principals àrees representatives dels paisatges dels prats de dall (la GIV-4033 i la N-260 d'Alp a All), informant dels valors naturals, estètics i històrics d'aquests paisatges.
- 13.14 Fer tot el possible per reduir el trànsit prop o a través de nuclis de població, però sense generar greus cicatrius en el territori.
- 13.15 Acompanyar el procés natural de reforestació espontània a les obagues, potenciant la vocació forestal d'aquests espais però cercant altres usos del paisatge que no es limitin als esports d'hivern o a la freqüentació turística.
- 13.16 Cercar fórmules d'integració amb el contrastat paisatge del parc natural que envolta els equipaments i les pistes d'esquí de La Molina i Masella, que minorin la irrupció de

nous artefactes (llacs artificials per a la fabricació de neu, obertura de pistes amb maquinària pesant, urbanitzacions a peu de pistes poc integrades en l'entorn, etc.).

- 13.17 Procurar que els petits horts de Puigcerdà i Bellver de Cerdanya estiguin ben inserits al lloc, que els materials que el conformen siguin respectuosos amb els elements del medi natural i coherents amb els valors paisatgístics del seu l'entorn, i que l'activitat productiva dirigida a l'autoconsum pugui coexistir amb les activitats de caràcter social, lúdic o educatiu.
- 13.18 Cercar a la solana de la Cerdanya espais que ajudin a disminuir la pressió que suporta la plana, tot fent possible la recuperació de paisatges històrics i la generació de nous paisatges. Dins de la contenció que marca el Pla Territorial de l'Alt Pirineu i Aran, permetre el desenvolupament dels petits pobles a la solana amb criteris paisatgístics que suposin un trencament definitiu amb els models imposats al pla. Aprofitar les condicions naturals d'aquests paisatges per a la producció local i limitada d'energia solar, i reactivar els recs per a una gestió de l'aigua que afavoreixi la continuïtat dels paisatges arbrats de caducifolis i les pastures en el «bocage» dels vessants.
- 13.19 A la Vall Cerdana, a més dels valors naturals, hi ha un important patrimoni edificat de gran valor. És el cas de les fortificacions i viles closes, carrerades, recs i passos fronterers i altres exemples de patrimoni religiós de l'edat mitjana. És necessari gestionar i mantenir els edificis patrimonials pel seu valor d'identitat i paisatgístic, i com a eina de promoció turística i de valor productiu.
- 13.20 Incentivar la promoció mancomunada supramunicipal de polígons industrials i terciaris per tal de minimitzar l'ocupació de sòl i la fragmentació paisatgística.
- 13.21 Evitar al màxim la fragmentació física, visual i social en el paisatge de les noves infraestructures viàries, les

variants de Puigcerdà i el futur Túnel de Toses, i d'aquelles existents en zones de closa cerdana.

Sobre les **propostes de criteris i accions dirigides prioritàriament a l'ordenació** destaquen:

- 13.22 Estudiar la possibilitat d'establir normes urbanístiques que s'adeqüin a les trames i tipologies arquitectòniques tradicionals de la Cerdanya. Establir criteris referents a volums, acabats, cobertes, obertures, etc. i unificar criteris per a tota la unitat.
- 13.23 Els nuclis compactes a mitja vessant de Meranges, Gréixer, Talltendre, Ordèn, Cortàs, Èller i els nuclis encimbellats de Puigcerdà i Bellver de Cerdanya presenten una fesomia singular d'estructures i perfils característics, perceptibles des de determinades àrees i recorreguts, els quals constitueixen fites paisatgístiques que tenen una relació directa amb els respectius fons escènics. En aquests casos el desenvolupament urbà tant de rehabilitació com de nova obra ha de respectar aquests perfils o imatges i impedir, a través del planejament urbanístic, l'aparició d'elements volumètrics que els desfigurin.
- 13.24 Impulsar l'elaboració d'estudis d'impacte i integració paisatgística per els projectes d'infraestructura viària de les variants de Puigcerdà i el

Des de la plana vora el Segre fins als cims de la Tosa d'Alp i el Puigllançada, l'obaga de la Cerdanya desplega tota la seva majestuositat i es mostra així d'interessant des del petit nucli de Mosoll

Font: Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

futur Túnel de Toses i als projectes de noves infraestructures o ampliacions de les existents en zones de closa cerdana

- 13.25 Evitar en la mesura del possible que noves infraestructures lineals i/o energètiques o altres elements aliens pertorbin l'estructura original i la panoràmica visual dels fons escènics i els cims presents a la unitat; especialment dels més emblemàtics com les penyes altes de Moixeró i la Tossa d'Alp i els fons escènics; i promoure la seva protecció com a zones d'abast visual i impressores de caràcter al paisatge.
- 13.26 Promoure la integració paisatgística de les instal·lacions vinculades amb els terrenys agrícoles limítrofs amb la trama urbana.
- 13.27 Recolzar el mas cerdà com a centre de les explotacions agroramaderes i afavorir, mitjançant polítiques públiques agràries i ambientals, el model agrícola de la Cerdanya, on es combinen els camps de conreu, la ramaderia semi-intensiva i les unitats d'explotació petites i mitjanes encarades a la producció amb marca de qualitat i d'identitat territorial.
- 13.28 Adequar els paràmetres urbanístics referents a les edificacions industrials i de serveis per tal de minorar l'impacte visual i d'ocupació del sòl a la plana a l'entorn del turó de Puigcerdà, a la vegada que oferir solucions de millora paisatgística per que el contrast amb les explotacions agrícoles i entorns naturals no sigui tant gran.
- 13.29 Estudiar la possible creació d'un Parc Agrari de la plana cerdana.
- 13.30 Vetllar per la correcta aplicació de la normativa arquitectònica proposada en el Pla Director Urbanístic de la Cerdanya però donant un pas més enllà per a millorar l'encaix dels paisatges urbans històrics amb els contemporanis.
- 13.31 Avançar, mitjançant figures de planejament, cap a la compacitat de les àrees residencials de nova planta de baixa densitat, evitant una major dispersió de les urbanitzacions actualment existents i passar a un model més compacte, de compleció i de relligament al teixit urbà, que afavoreixi les continuïtats paisatgístiques urbanes i limiti l'ocupació de nous sòls.
- 13.32 Catalogar els masos cerdans de la plana i les bordes de les zones elevades i establir la normativa per a la seva correcta rehabilitació.
- 13.33 Promoure la urbanització compacta.
- 13.34 Restringir la localització de construccions i àrees especialitzades en sòl no urbanitzable en espais agraris que presenten patrons de closa cerdana al costat del riu Segre i dels seus afluents.
- 13.35 Localitzar les noves implantacions de polígons d'activitat econòmica en àrees de creixement amb continuïtat amb les trames urbanes o de polígons ja existents i evitar la formació de façanes amb una exposició visual directa a les vies de comunicació per tal d'impedir l'efecte carretera-aparador. Evitar la dispersió d'aquests «complexos» en el territori, combinant la maximització de l'accessibilitat amb la minimització de l'alteració en l'estructura del paisatge.

El bell xalet-refugi del CEC de la Molina, punt de parada per gaudir de la Vall Cerdana més forestal, divisant grans panoràmiques de la plana i la solana des dels vessants de la Tosa d'Alp

Font: Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

- 13.36 Considerar àmbit d'actuació prioritària l'ordenació paisatgística de les activitats comercials associades als eixos viaris amb incidència visual (àrees de servei, edificis, productes exposats a l'aire lliure, instal·lacions adjacents, retolació, etc.), sobretot en els accessos als nuclis urbans d'Alp E i W. Impulsar projectes d'integració paisatgística en els accessos esmentats.
- 13.37 Vetllar pel manteniment de la vocació agrícola de les àrees que envolten els espais protegits, atesa la seva funció d'àrees de transició, des del planejament territorial i urbanístic.
- 13.38 Promoure una xarxa d'itineraris paisatgístics i de miradors accessibles a peu o amb vehicles, on la percepció i interacció amb el paisatge és més àmplia i suggerent: es tracta dels miradors del coll de la Trapa, la Tosa d'Alp, la collada de Toses, els itineraris motoritzats de la plana i solana de la Cerdanya, la vall de la Molina i la plana i solana de la Cerdanya, i els no motoritzats de la Transpirinenca en BTT, GR-150 circular al Cadí i GR-11 sender del Pirineu. Aquesta xarxa hauria de rebre, allà on correspongui, les actuacions necessàries de condicionament, senyalització, manteniment i difusió per tal de potenciar la funció de facilitar la percepció dels valors del paisatge i el coneixement del territori.

El CPAPA estableix que en aquells casos en quins sigui necessari recollir espais amb trets molt singulars, es poden identificar com a **paisatges d'atenció especial (PAE)**, aquests són porcions del territori que amb una determinada heterogeneïtat, complexitat o singularitat des d'un punt de vista paisatgístic, necessiten de directrius i criteris específics per a poder ser protegits, gestionats i ordenats. El seu paper es planteja com a clau per a objectius de planejament que són següents: el merament territorial, com és el cas de l'urbanístic, ja que l'àmbit urbanístic és el que més incidència acaba tenint sobre el paisatge, o almenys és el més fàcil de percebre per part de la població.

En el cas del municipi d'Alp, el 72% de la seva superfície es troba inclosa dins del **PAE de l'Alt Segre**. Definit per les valls pirinenques tenen paisatges de gran riquesa i valors que a la vegada són molt vulnerables.

La poca disponibilitat de superfícies inferiors al 20% de pendent fa que les vies de comunicació, la població, els serveis i els equipaments es concentrin a les zones més planeres, com es el cas de la vall tectònica del riu Segre. Concentrant **la major quantitat de nou sòl urbanitzable del Pirineu** dins d'aquest corredor natural i el desenvolupament del qual ha tingut a veure amb dos dels vectors de transformació principals que han provocat canvis substancials en el paisatge: les sinergies econòmiques del conjunt la

*Ezquerra: Impacte visual de les instal·lacions d'esquí alpí de Tossa d'Alp
Dreta: La proliferació d'apartaments i xalets associats a l'activitat de les estacions d'esquí alpí de la Molina i Masella*

Font: Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

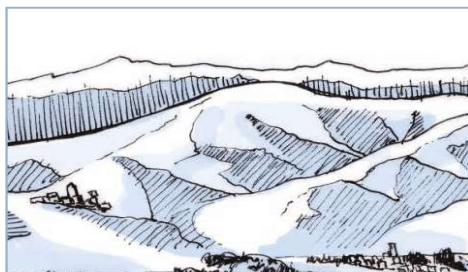
Seu d'Urgell-Andorra i la **demanda de residències** de la Cerdanya.

Remarca la necessitat d'atendre els valors paisatgístics del tram del riu Segre sobretot als paisatges construïts d'arrel agrícola i ramadera, conjuntament amb el llegat patrimonial dels pobles i del petit patrimoni rural (closes, camins, recs, pedra seca, etc.). Cuidar que la transformació del paisatge per urbanització no interfereixin en la viabilitat futura de l'agricultura, tal com ha succeït fins avui. Invertir determinades tendències actuals i del passat per a ordenar amb criteris de coexistència d'usos i conservació harmònica del paisatge els espais que encara no han estat alterats.

D'aquesta coexistència d'usos s'indica la necessitat de requerir d'una bona gestió del paisatge, sobretot en les àrees de les estacions d'esquí alpí de La Molina i Masella, on s'ha d'afavorir la percepció del lloc com una destinació turística i residencial de qualitat.

Per al conjunt del paisatge d'atenció especial de l'Alt Segre, el CPATA estableix les següents tres estratègies a seguir:

- 1. Evitar alguns aspectes de degradació paisatgística producte de les dinàmiques socio-econòmiques entre la Plana de l'Urgellet i Andorra
- 2. Conservació dels paisatges agraris cerdans
- 3. Permeabilitzar la xarxa viària

Exemples d'elements més representatius en el Mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya

Font: Pla Paisatge Transfronterer de la Cerdanya

3.5.2 Pla Paisatge Transfronterer de la Cerdanya

55

El Pla del Paisatge Transfronterer de la Cerdanya va ser impulsat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya, el Consell Comarcal de la Cerdanya, l'Ajuntament de Llivia i la Comunitat de Comuns Pirineus-Cerdanya.

Concebut com un instrument de coneixement, acció, sensibilització i compromís en la conservació i la promoció del paisatge de la Cerdanya, el pla es planteja els següents objectius de qualitat paisatgística per a la Cerdanya:

- 1. *Mantenir i promoure els espais agrícoles i el patrimoni associat, fonamentals per al manteniment de la identitat del paisatge agrícola cerdà.*
- 2. *Preservar i valorar els paisatges naturals, tot fent compatible la seva conservació i funció ecològica amb els aprofitaments i el gaudi per part de la societat.*
- 3. *Millorar la imatge de l'entorn de les viles, mantenir la qualitat de les entrades a les poblacions i la visió de la Cerdanya des de les infraestructures viàries.*
- 4. *Respectar els perfils, la imatge i identitat dels nuclis compactes, posant en valor el patrimoni arquitectònic urbà.*

Neu Neige

La neu transforma la percepció dels boscos, prats, conreus i poblacions cerdanes, forma part dels principals fons escènics de la Cerdanya i també es fa visible amb la crecuda de rius i rieres i la verdor de la vegetació en contrast amb el blanc hivernal.

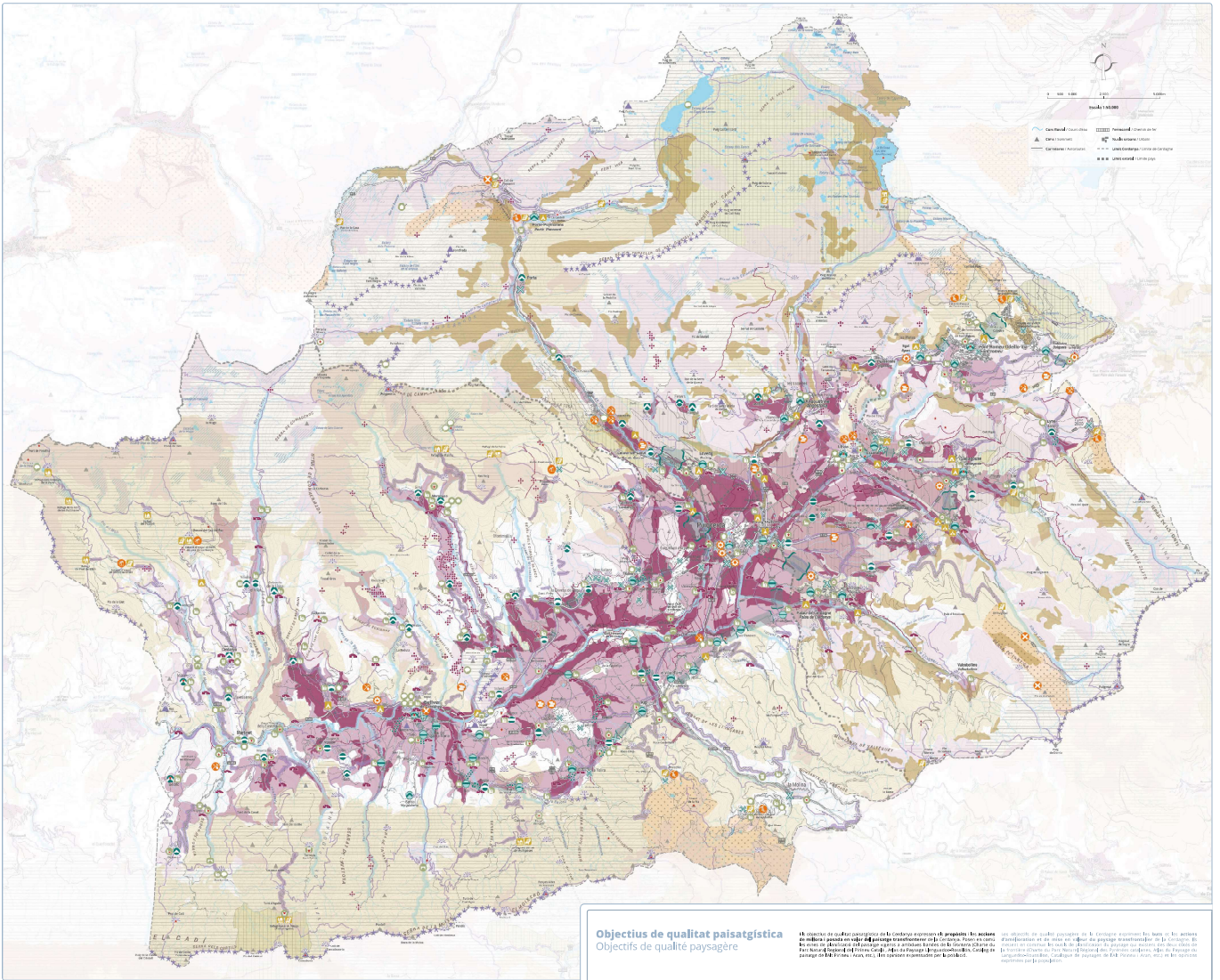
La neige change la perception des forêts, des prés, des cultures et des villages cerdans, et figure parmi les principales toiles de fond paysagères de la Cerdagne. Ce changement se perçoit également dans la crue des rivières et des ruisseaux, et dans le contraste entre le vert de la végétation et le blanc hivernal.

Pistes d'esquí i equipaments turístics Pistes de ski et équipements touristiques

En algunes àrees nevades de la Cerdanya es concentren diversos dominis esquiables (La Molina, La Masella, Font-Romeu-Pyrénées 2000, etc.). La imatge d'aquestes zones canvia totalment de l'hivern (nevades i amb una gran afluència de turistes) a l'estiu (paisatge nu on les instal·lacions es fan més visibles).

Les domaines skiables se concentrent dans certaines zones enneigées de Cerdagne (La Molina, Masella, Font-Romeu-Pyrénées 2000, etc.). La physionomie de ces zones change radicalement entre l'hiver (chutes de neige et grande affluence touristique) et l'été (paysage nu dans lequel les installations sont plus visibles).

La Cerdanya / La Cerdagne

Objectius de qualitat paisatgística
Objectifs de qualité paysagère

El objectiu de qualitat paisatgística de la Cerdanya espanyola és promoure el desenvolupament sostenible del paisatge transfronterer de la Cerdanya. El desenvolupament sostenible del paisatge transfronterer de la Cerdanya espanyola és promoure el desenvolupament sostenible del paisatge transfronterer de la Cerdanya. El desenvolupament sostenible del paisatge transfronterer de la Cerdanya espanyola és promoure el desenvolupament sostenible del paisatge transfronterer de la Cerdanya.

POTENCIAR ELS ESPAIS AGRÍCOLES PROMOUER LES TERRES AGRÍcoles PROMOUER LES TERRES AGRÍcoles	PROMOUER UN CREIXEMENT ORDINAT DE LES NÚCLIS PROMOUER UN CREIXEMENT ORDINAT DE LES NÚCLIS PROMOUER UN CREIXEMENT ORDINAT DE LES NÚCLIS	INTEGRAR I MILLORAR LA BIOTIC DE LES ZONES D'ACTIVITAT ECONÒMICA INTEGRER ET AMÉLIORER L'USAGE DES ZONES D'ACTIVITÉS ÉCONOMIQUES INTEGRER ET AMÉLIORER L'USAGE DES ZONES D'ACTIVÉS ÉCONOMIQUES	PRESERVAR I POSAR EN VALOR ELS PAISATGES NATURALS PRESERVER ET VALORISER LES PAYSAGES NATURELS PRESERVER ET VALORISER LES PAYSAGES NATURELS	POTENCIAR LA LEGIBILITAT I MITJES DEL PAISATGE DE LA CERDANYA POTENCIER LA LEGIBILITÉ ET LA MITTÈRE DU PAYSAGE CERDAN POTENCIER LA LEGIBILITÉ ET LA MITTÈRE DU PAYSAGE CERDAN	POSAR EN VALOR EL PATRIMONI CONSTRUÏT METTRE EN VALUEUR LE PATRIMOINE BÂTI METTRE EN VALUEUR LE PATRIMOINE BÂTI
01	02	03	04	05	06
<p>1.1. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>1.2. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>1.3. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>1.4. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>1.5. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p>	<p>2.1. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>2.2. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>2.3. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>2.4. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>2.5. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p>	<p>3.1. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>3.2. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>3.3. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>3.4. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>3.5. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>3.6. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p>	<p>4.1. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>4.2. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>4.3. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>4.4. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>4.5. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>4.6. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p>	<p>5.1. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>5.2. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p>	<p>6.1. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>6.2. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>6.3. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>6.4. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p> <p>6.5. Conservar i millorar el paisatge agrícola</p>

Esquerra: Mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya

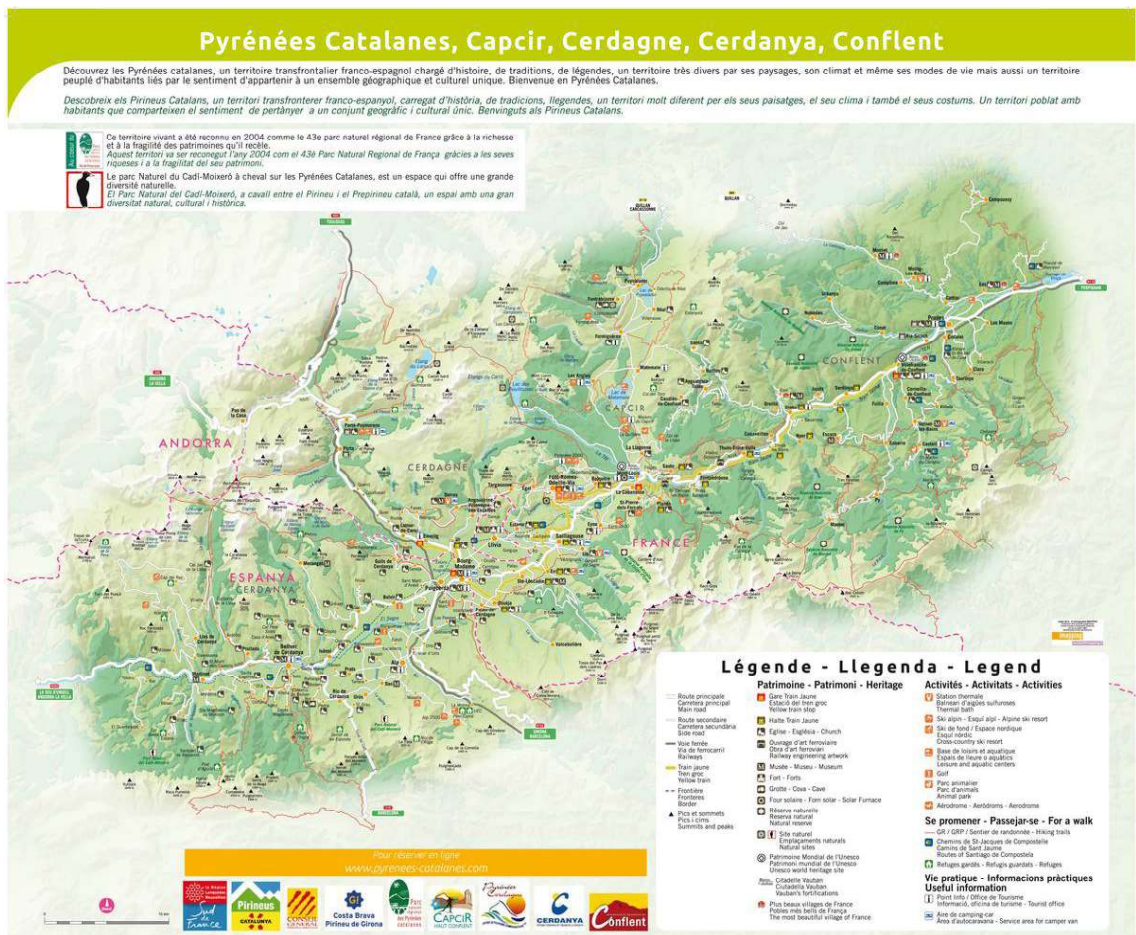
Font: Pla Paisatge Transfronterer de la Cerdanya

- 5. Millorar la imatge de les zones d'activitat econòmica de la Cerdanya, tant polígons, com àrees al voltant de les pistes d'esquí i altres infraestructures turístiques.
- 6. Garantir les vistes escèniques des de les carreteres, itineraris i miradors.
- 7. Posar en valor el sentiment de pertinença al paisatge de la Cerdanya per part de l'administració local, els agents del territori i la ciutadania en el seu conjunt.

Amb aquesta intenció s'han desenvolupat accions tan interessants com:

- La publicació (2013) del document "El paisatge transfronterer de la Cerdanya. Un projecte de futur en comú / Le paysage transfrontalier de Cerdagne. Un projet d'avenir commun", que defineix les bases de l'actual Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya.

- La posada en comú dels objectius de qualitat paisatgística definits en les eines de planificació del paisatge d'ambdues bandes de la frontera.
- El "Mapa del paisatge transfronterer de la Cerdanya" elaborat a partir de treballs tècnics, de les múltiples aportacions d'institucions i agents de la vall, així com de la col·laboració de la ciutadania i que té la funció d'eina de planificació i de divulgació dels valors del paisatge de la Cerdanya.
- El document tècnic del "Manual transfronterer per al manteniment i valorització dels vergers" amb criteris i recomanacions pràctics dirigits als ciutadans i als agents de la Cerdanya, tant públics com privats, per la gestió i el manteniment dels vergers i dels cultius de fruiters, elements identitaris del paisatge.

Mapa interactiu del Pirineu Català

Font: Comunitat de comunes, Pyrénées Catalanes

58 3.5.3 Documentació tècnica i plans complementaris

Juntament amb els diversos instruments ja indicats, existeix una àmplia varietat d'estudis, iniciatives i plans complementaris que afecten diversos àmbits del municipi i que hem tingut en compte durant la redacció del POUM d'Alp, com ara:

- Pla Comarcal de muntanya de la Cerdanya 2001-2005, aprovat definitivament el 21 de novembre de 2009, pel Govern de la Generalitat (DOGC núm. 5511, de 23 de novembre de 2009).
  - Pla estratègic de senderisme de l'Alt Pirineu i Aran
  - Inventari de Camins. Consell Comarcal de la Cerdanya
  - Relació de Fitxes del Patrimoni Arquitectònic de la Cerdanya
  - Cerdanya. Consell Comarcal de la Cerdanya, redactat l'any 2004.
  - Normativa d'edificació al Pirineu.
  - Pla Especial d'emergències per Inundacions a Catalunya (INUNCAT). Agència Catalana de l'Aigua
  - Carte "Pyrénées Catalanes"
-

4. EL PLANEJAMENT URBANÍSTIC MUNICIPAL

Si resulta prou important prestar atenció al planejament de rang superior i al sectorial, per tal d'encaixar adequadament les propostes del POUM d'Alp, igualment ho és analitzar a fons els antecedents urbanístics del propi planejament municipal, conèixer el que s'ha proposat anteriorment, el que ha funcionat bé, el que s'ha desplegat o s'ha quedat només en el paper i en bones intencions, i esbrinar les raons d'un resultat o un altre. En aquest capítol ens ocupem de l'anàlisi del planejament urbanístic vigent al municipi, així com de les figures de planejament derivat.

4.1 EL PLANEJAMENT URBANÍSTIC MUNICIPAL AL SISTEMA FUNCIONAL D'ALP

El sistema funcional d'Alp constitueix un clar àmbit de treball, i, més enllà d'això, d'intenses relacions a diferents nivells. Per aquesta raó, i per tal de poder fer una valoració més completa de les qüestions relatives a l'habitatge, a l'activitat econòmica, equipaments i espais lliures,

cal analitzar, i ho fem en aquest apartat, el planejament urbanístic municipal d'aquesta àrea urbana, que incorpora Urús, Das, Prats i Sansor i Fontanals de Cerdanya.

Cal estudiar Alp tenint present aquest àmbit territorial, ja que en conjunt formen l'àrea bàsica territorial d'Alp, que funciona com a polaritat complementària del sistema de reequilibri territorial de Puigcerdà i dels nodes que han de garantir el desenvolupament residencial de Catalunya durant els pròxims anys.

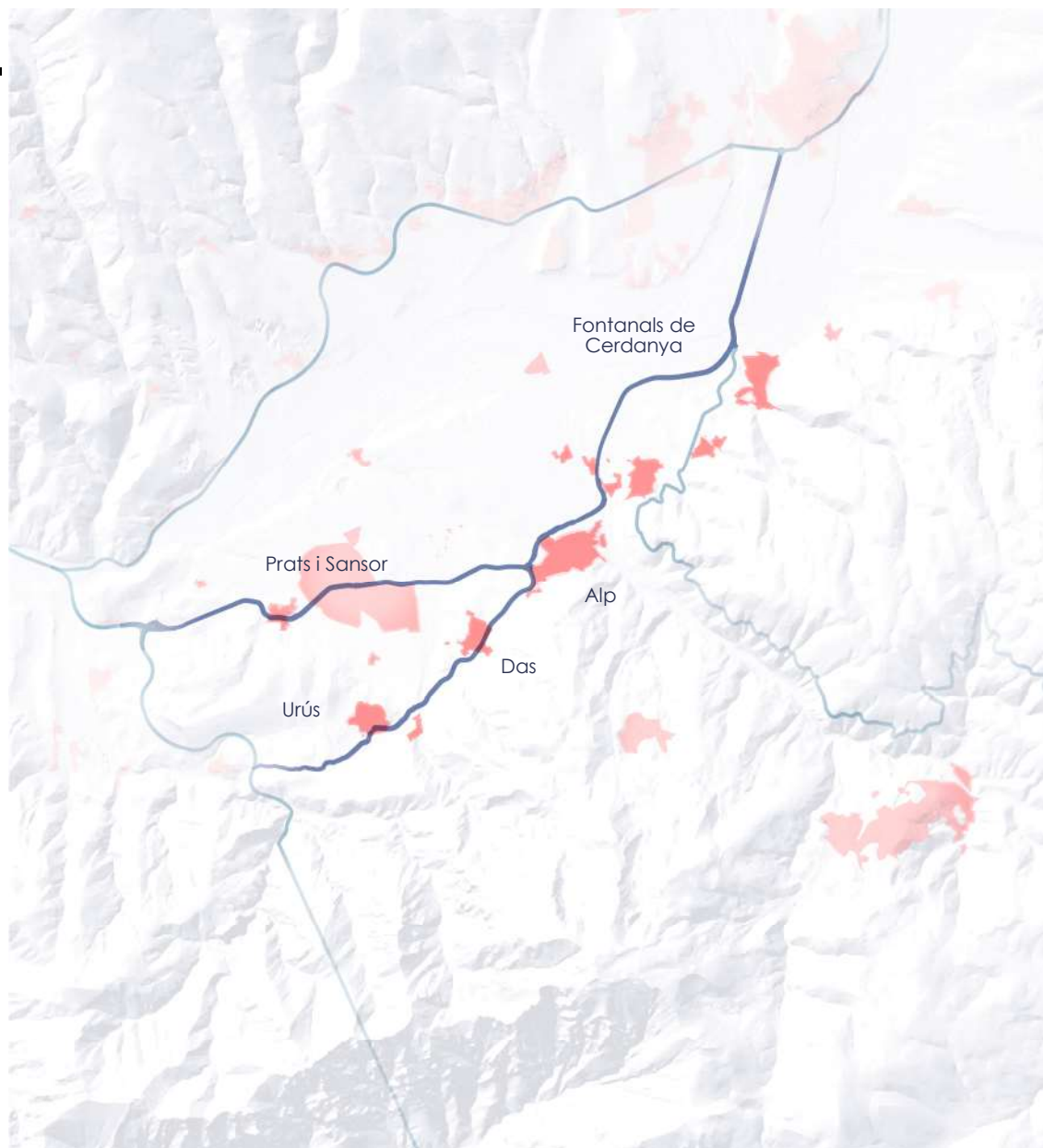
El Mapa Urbanístic de Catalunya (MUC) permet treballar amb un text refós sintètic del planejament urbanístic de tots els municipis de Catalunya, sobre una base cartogràfica 1:5.000, a partir d'un procés d'homogeneïtzació de les qualificacions urbanístiques del planejament general de cada municipi.

En el quadre inferior es recullen els instruments de planejament vigents als municipis del sistema funcional d'Alp (SF ALP), i les seves dates d'aprovació.

El planejament urbanístic municipal del sistema funcional d'Alp

Elaboració pròpia a data d'agost de 2021 Generalitat Catalunya

	Planejament vigent	Aprovació definitiva	Publicació DOGC
Alp	Pla Intermunicipal Coordinador La Cerdanya	17/01/1986	12/03/1986
Das	Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya	30/06/2010	19/04/2011
Fontanals de Cerdanya	Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya	30/06/2010	19/04/2011
Urús	Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya	30/06/2010	19/04/2011
Prats i Sansor	Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya	30/06/2010	19/04/2011

No es tracta només de mirar el planejament urbanístic municipal d'Alp en sí mateix, ans d'anar més enllà i valorar-lo en funció del seu context territorial.

Si s'analitza el planejament general dels municipis del sistema funcional, veiem com només el municipi d'Alp és encara vigent el Pla Intermunicipal Coordinador La Cerdanya del 86 (PICC), anterior a l'aprovació definitiva del PTPAPA (25 de juliol de 2006). La resta de municipis estan inclosos al nou Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya del 2011¹, el que permet

valorar les estratègies de cadascun com s'ha desplegat el seu planejament, i quins àmbits estan ja consolidats.

Per tal de facilitar aquesta primera aproximació i amb la finalitat d'utilitzar una mateixa base, partim de la informació extreta del MUC.

Tot i que als apartats següents es comenta de manera acurada el planejament urbanístic municipal d'Alp, a partir d'un refós re-dibuixat sobre una base cartogràfica 1:1.000, hem cregut convenient mantenir en aquest el que se'n deriva del MUC, per tal de facilitar

Sistema funcional d'Alp

Elaboració pròpia

1.- Pla d'Ordenació Urbanística Plurimunicipal de la Cerdanya, amb aprovació definitiva de

l'19 de novembre de 2010 i número d'expedient 2010/040966/C

Sector de sòl urbanitzable de Das
Font: Google Maps

una lectura homogènia del conjunt de municipis. Per aquest motiu algunes dades més actualitzades del planejament vigent de Alp que comentem més endavant, no encaixaran amb les que aquí es recullen.

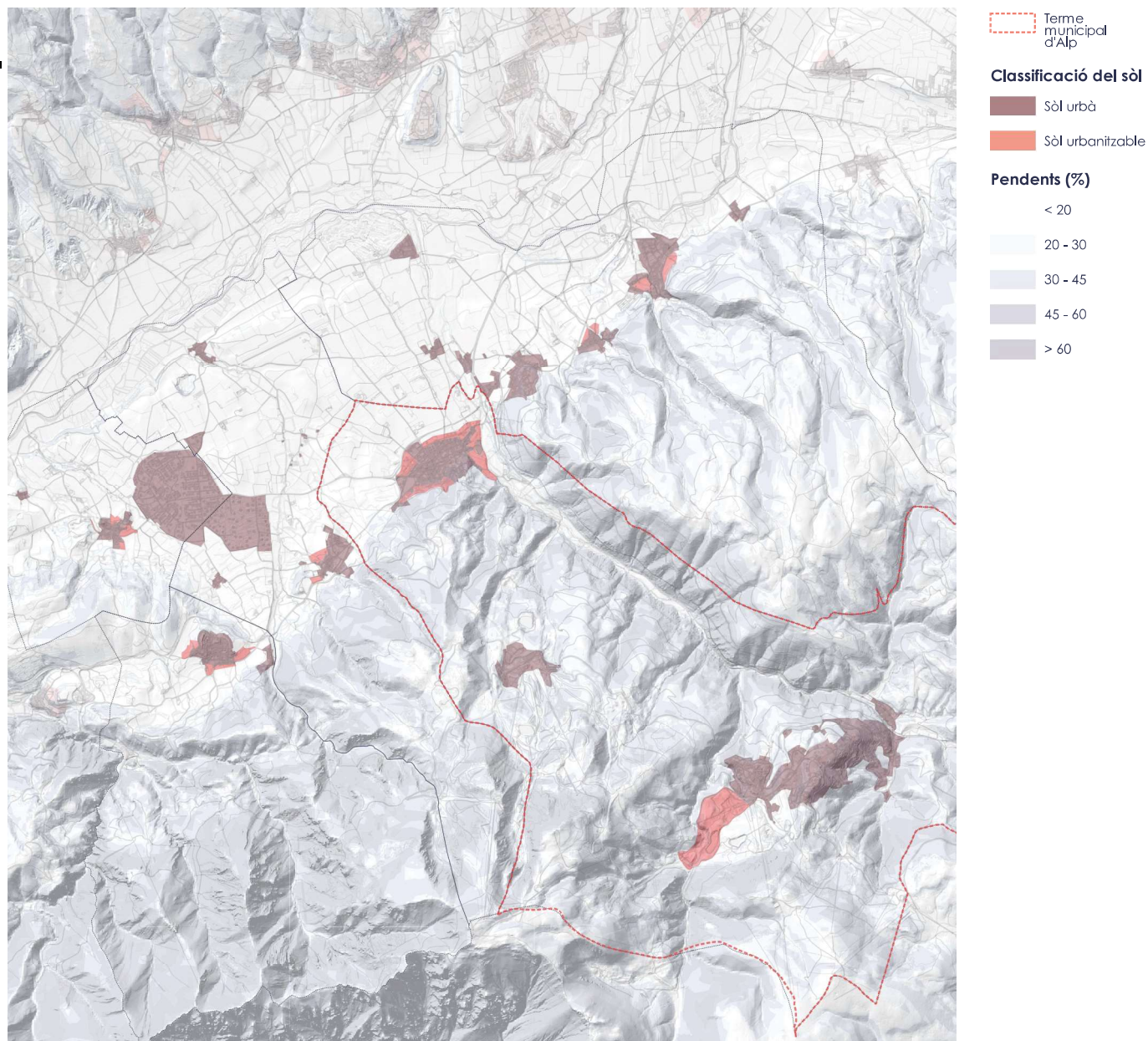
Tenint això en compte, i partint de les delimitacions territorials a escala 1:5.000 de l'ICGC, considerem un àmbit de 111,64 km², on Alp és el terme de major extensió, amb 43,87 km² que representa el 39,30% del total. Li segueixen Fontanals de Cerdanya (25,8% amb 28,80 km²), Urús (15,65% amb 17,47 km²) i Das (14,86% amb 13,31 km²), els dos amb extensions molt semblants. En una escala menor trobem Prats i Sansor (5,95% amb 6,64 km²).

Pel que fa a la classificació del sòl, el municipi amb més **sòl urbanitzable** és amb diferència Alp (62,42 ha), que suposa més del 70% del conjunt i més del 60% d'aquest sòl se situa en la zona de La Molina. Si superposem els objectius del Pla Territorial Parcial de l'Alt Pirineu i Aran pel que fa al sistema d'assentaments urbans, observem com, d'una banda, el planejament ha tingut en compte a l'hora de classificar el sòl el fet de concentrar els creixements. Es pot apreciar en la resta del sòl urbanitzable que es troba associat als entorns pròxims dels nuclis urbans ja existents, reblint els espais intersticials entre els nuclis i les infraestructures, com a la ruta europea E-9 o la carretera LP-4033b.

El planejament urbanístic municipal del sistema funcional d'Alp. Classificació de sòl segons MUC
Elaboració pròpia a partir del MUC

	SÒL URBÀ		TOTAL	SÒL URBANITZABLE	SÒL NO URBANITZABLE
	SUC	SNC			
Alp	197,56	12,73	210,29	62,42	4.114,67
17006	4,30%	0,28%	4,57%	1,36%	89,49%
			4.597,68		
Das	76,85	0,47	77,32	3,52	1.404,84
17061	5,17%	0,03%	5,20%	0,24%	95%
			1.485,68		
Fontanals de Cerdanya	77,03	3,55	80,58	7,81	2.791,83
17069	2,67%	0,12%	2,80%	0,27%	96,93%
			2.880,22		
Urús	23,09	-	23,09	7,43	1.693,05
17206	1,32%	-	1,32%	0,43%	96,93%
			1.746,66		
Prats i Sansor	103,37	0,30	103,67	3,89	556,23
25175	15,57%	0,05%	15,62%	0,59%	83,80%
			663,79		

*Superfícies en hectàrees

Pel que fa a Alp, es pot observar com les reserves de sòl urbanitzable indicades en el MUC ja s'han desenvolupat en gran mesura. En Alp les de major dimensió les trobem en el Clot de Joan, al costat de la Ribera d'Alp, i en l'avinguda dels Pirineus, en la vora de la carretera E-9. Pel que fa a les estacions de La Molina i Masella, si es compara l'ordenació del PGOPMC del 86 amb les dades del MUC, veiem com el sòl urbanitzable de Masella ja s'ha desenvolupat en més de la meitat de la seva superfície, passant de sòl urbanitzable a sòl urbà no consolidat. En el cas de La Molina gran part del sòl urbanitzable es proposa desclassificar en el PDU dels Sòls no Sostenibles de l'Alt Pirineu.

La homogeneïtzació de les diferents qualificacions urbanístiques del Mapa Urbanístic de Catalunya, permet també comparar els possibles creixements.

Si s'analitzen les reserves de sòl en el MUC, sorprèn que per al sistema funcional d'Alp, més del 85% de la superfície de sòl urbanitzable està reservada per a ús residencial², un 8,9% per ús mixt i només del 4,3% per activitat econòmica³.

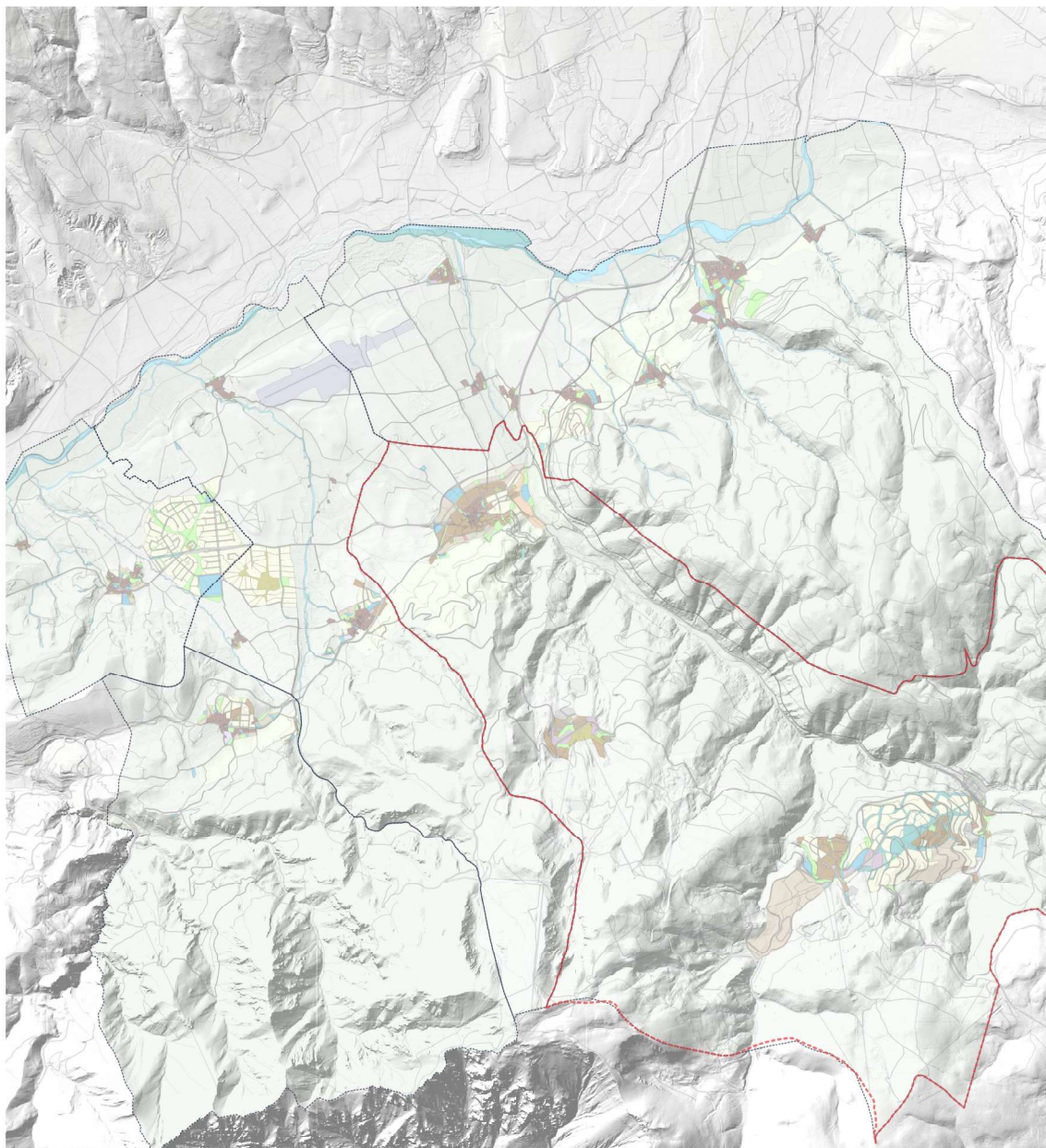
2.- Definició segons MUC: Correspon als sòls urbanitzables delimitats reservats preferentment per a usos residencials.

3.- Definició segons MUC: Correspon als sòls urbanitzables delimitats reservats per a establiments d'ús industrial i altres activitats econòmiques.

El planejament urbanístic municipal a l'àrea funcional d'Alp. Classificació del sòl

Elaboració pròpia a partir del MUC

- Terme municipal d'Alp
- Zones en sòl urbà**
- R1. Nucli antic
  - R2. Urbà tradicional
  - R3. Ordenació fàncada
  - R4. Ordenació oberta
  - R5. Cases agrupades
  - R6. Cases aïllades
  - A1. Industrial
  - A2. Serveis
  - M1. Transformació
  - M2. Conservació
  - M3. Mixtes
- Sòl Urbanitzable**
- D1. Desenvolup. residencial
  - D2. Desenvolup. activitat econòmica
  - D3. Desenvolup. mixt
  - D5. Urbanitzable no delimitat
- Sistemes**
- SD. Habitatge dotacional públic
  - SE. Equipaments
  - SH. Hidrogràfic
  - SS. Protecció
  - ST. Serveis tècnics i ambientals
  - SV. Espais lliures i zones verdes
  - SX1/2/3. Viari
  - SA. Aeroportuari

Qualificació del sòl urbà i urbanitzable
Elaboració pròpia a partir del MUC

De les reserves de sòl urbanitzable del sistema funcional, és en el municipi d'Alp on es concentren els majors desenvolupaments amb 73,55 ha, de les quals el 86,89% estan destinades al ús d'habitatge i el resta a ús mixt⁴. Alp disposa del 85% de les reserves, ja que la resta del sistema funcional segueix a molta distància amb paquets de sòl urbanitzable de 4,76 ha a Urús, 3,75 a Fontanals de Cerdanya, 2,46 a Prats i Sansor i 1,99 a Das.

En comparar les estratègies plantejades pel pla territorial per a l'àmbit del sistema funcional, veiem com els sòls urbanitzables propicien una tipologia residencial menys extensiva; situen els nous creixements i instal·lacions fora de la plana, per a així consolidar els nuclis tradicionals i desenvolupen els entorns entre les carreteres que les embolquen i la muntanya. Amb això es vol protegir la plana cerdana i evitar la segregació dels sòls urbans.

De les reserves de sòl urbanitzable del sistema funcional que estan delimitades com a ús preferent d'activitat econòmica al POUPMC del 2010, veiem com la clau d'activitat econòmica

4.- Definició segons MUC: Correspon als sòls urbanitzables delimitats reservats per a usos mixtos com, per exemple, una estació d'esquí o un golf amb zona residencial, etc.

Superfície (ha)		SÒL URBÀ					Total (ha)
% (respecte total zona SF ALP)		Alp	Das	Fontanals de Cerdanya	Urús	Prats i Sansor	
% (respecte zones municipi)							
RESIDENCIAL	R2 Urbà tradicional	4,86	9,97	32,40	4,75	4,94	56,92
		8,53	17,52	56,92	8,35	8,68	
		3,46	16,52	60,04	28,55	7,31	
	R4 Ordenació oberta	48,54	1,98	0,56	1,83		52,92
		91,72	3,75	1,07	3,46		313,93
		34,55	3,29	1,05	11,01		
		71,57	41,90	19,24	9,77	61,60	
	R6 Habitatges aïllats	35,07	20,53	9,43	4,79	30,18	204,09
		50,95	69,43	35,65	58,72	91,13	
		6,80		0,33			
ACTIVITATS	A2 Serveis	95,37		4,63			7,13
		4,84		0,61			
	M1 Transformació	2,94					2,94
		100,00					25,11
		2,09					
	M2 Conservació	5,77	6,49	1,43	0,29	1,06	
		38,35	43,18	9,53	1,91	7,02	15,04
	4,11	10,76	2,66	1,72	1,56		
	140,47	60,35	53,97	16,64	67,60	339,03	

Superfície (ha)		SÒL URBANITZABLE					Total (ha)
% (respecte total zona SF ALP)		Alp	Das	Fontanals de Cerdanya	Urús	Prats i Sansor	
% (respecte zones municipi)							
SÒL URBANITZABLE	D1 Desenvolupament per a ús d'habitatge	67,51	1,45	2,41	3,86	2,46	77,70
		86,89	1,87	3,10	4,96	3,17	
		91,80	73,24	64,27	81,10	100,00	
	D2 Desenvolupament per a activitat econòmica		0,53	1,34	0,90		2,77
			19,18	48,38	32,44		86,50
			26,76	35,73	18,90		
	D3 Desenvolupament per a usos mixtos	6,03					6,03
		100,00					
		8,20					
	73,55	1,99	3,75	4,76	2,46		

del MUC es correspon amb la clau 86 d'ús Hoteler i serveis complementaris, que està associada als allotjaments comunitaris i de temporada, així com amb la restauració, comercial, oficines i serveis recreatius. Aquesta categoria pretén acollir àrees econòmicament especialitzades en determinats nuclis urbans, donant resposta a la demanda d'allotjaments turístics de temporada de la Comarca.

Podem veure que gairebé tota la reserva de sòl del sistema funcional d'Alp dona preferència a l'ús residencial (89,8%); que aquest es concentra al voltant dels nuclis principals de cada municipi i que la resta de sòl urbanitzable, ja sigui

el d'ús preferent mixt (7%) o d'activitat econòmica (3,2%), es localitza en els nuclis pròxims a les carreteres dels eixos del Pirinenc i Trans-pirinenc, a Alp, Urús, Das i Queixans de Fontanals de Cerdanya.

Resulta molt interessant valorar els diferents tipus de **teixits en sòl urbà** reconeguts en el MUC (relatius al total de zones i on no s'inclouen els sistemes).

No s'ha d'oblidar que les dades aportades en aquest apartat són una expressió de la voluntat de cada municipi respecte al seu creixement (amb la qualificació urbanística segons el seu POUM o POUPM) i no la realitat

El planejament urbanístic municipal a l'àrea funcional d'Alp.

A dalt: Dades de qualificació del sòl urbà

A baix: Dades de qualificació del sòl urbanitzable

Elaboració pròpia a partir del MUC

Teixits residencials
en sòl urbà del
sistema funcional
d'Alp

Font: Col·lectiu
CCRS i Google
Streetview

Urbà tradicional. Fontanals de Cerdanya

Urbà tradicional. Prats i Sansor

Urbà tradicional. Urús

Ordenació oberta. Alp

Habitatges aïllats. Alp

Habitatges aïllats. Prats i Sansor

Habitatges aïllats. Das

Habitatges aïllats. Fontanals de Cerdanya

Habitatges aïllats. Urús

construïda actual, ja que el planejament urbanístic municipal ens remet a uns potencials aprovats.

Si només ens fixem en el sòl urbà del sistema funcional recollit al MUC, veiem que el 92,6% es correspon amb sòl residencial, mentre que solament el 7,4% pertany a activitats.

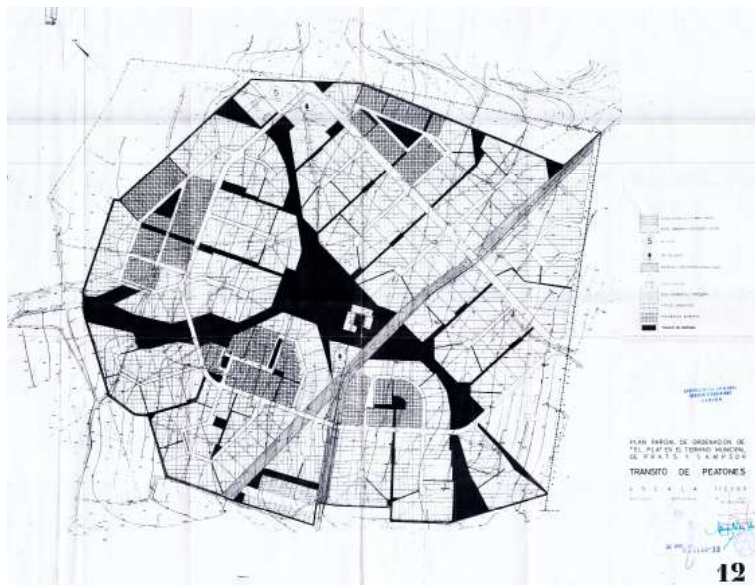
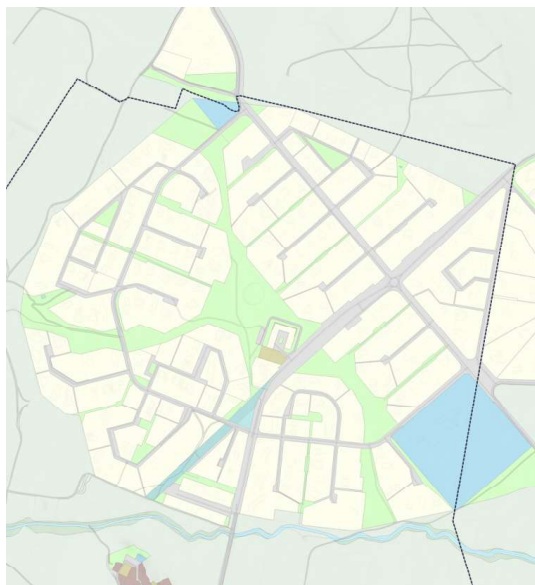
En el sistema funcional d'Alp, respecte el sòl urbà residencial, més de la meitat està ocupat per habitatges aïllats⁵ (amb 204 ha, el 65% del total de sòl urbà

residencial del SF). Li segueix la tipologia urbà tradicional⁶ (amb 57 ha, el 18%) i en últim lloc, l'ordenació oberta⁷ (56,92 ha, el 17% del residencial urbà del sistema funcional).

5.- Definició segons MUC: Ordenacions extensives de baixa densitat, d'habitatges aïllats o adossats (aparellats), destinats a ús residencial unifamiliar en forma de ciutat jardí.

6.- Definició segons MUC: Teixits antics corresponents als creixements històrics, d'estructura anterior a 1950, tant compactes com oberts, normalment situats a l'entorn del nucli fundacional, al llarg d'una carretera o pol d'activitat econòmica.

7.- Definició segons MUC: Forma moderna de creixement configurada a partir d'edificació aïllada de caràcter plurifamiliar o d'ordenacions per definició volumètrica on l'edificació plurifamiliar i l'espai lliure defineixen una unitat formal i compositiva. Correspon a les ordenacions obertes de blocs i/o torres, amb espais lliures generalment comunitaris que fan de transició entre edificacions i carrer.

Deixant de banda a l'anàlisi del teixit R2 urbà tradicional, tot i que en general predominen els habitatges aïllats, l'aposta residencial ha estat bastant homogènia, i només cal sumar al sòl urbà tradicional, l'ordenació residencial oberta.

Si ens fixem en el municipi d'Alp, només el 3,46% és residencial urbà tradicional, mentre que una mica més de la meitat són habitatges aïllats i un 34,55 és edificació oberta. Per contra, a Fontanals de Cerdanya, l'urbà tradicional representa el 60% de la qualificació residencial, mentre que només un 35% és habitatge aïllat.

En el cas de Das i Prats i Sansor, formats per nuclis històrics de petita dimensió, destaca la tipologia residencial l'habitatge aïllat a la urbanització de la Pla o la de Tartera, que amb una superfície de 41,90 ha a Das i 61,60 a Prats i Sansor, representen el 69,4% i el 91% del sòl residencial del municipi.

Malgrat ser el municipi de menor extensió, Urús és el que menys diferències mostra entre les tipologies residencials, amb un percentatge del 28% de teixit urbà tradicional, un 11% d'ordenació oberta i un 59% d'habitatges aïllats.

Si ens fixem en la zona de les estacions, veiem diferències clares entre el model de La Molina i Masella. En la primera

existeixen tres zones ben diferenciades amb concentracions d'ordenació oberta i grans extensions d'habitatge aïllat entre els espais intersticials entre aquestes, a partir de la carretera i entrelaçades pels camins del domini públic esquiable. Masella és compacta, amb sòl residencial en ordenació oberta on s'entrellacen zones amb hotels.

L'activitat industrial és quasi inexistent. Això no obstant, trobem sòl urbà amb activitats en els principals desenvolupaments en la zona de La Molina i Masella, amb gairebé la mateixa superfície (3,4 ha); també al costat del Golf de Fontanals de Cerdanya amb només 0,3 ha. Totes aquestes zones d'activitat estan directament associades al desenvolupament hotelier.

Quant a la distribució dels espais lliures, es pot veure a simple vista les fortes diferències entre les àrees amb urbanitzacions d'habitatge aïllat que trobem als diferents municipis, i en contrast amb els barris antics, compactes per a evitar les inclemències del temps. En el cas de Prats i Sansor i Das, destaca sobre la resta la urbanització del P.P. d'ordenació del Pla de 1965⁸, a Prats i Sansor i al P.P. d'ordenació de Tartera⁹ de 1964 a Das.

Esquerra:
Qualificació del sòl del Pla de Prats i Sansor.

Elaboració pròpia a partir del MUC

Dreta: Plànols d'ordenació del sector El Pla de Prats i Sansor, Trànsit de peatons

Pla parcial d'ordenació del sector El Pla

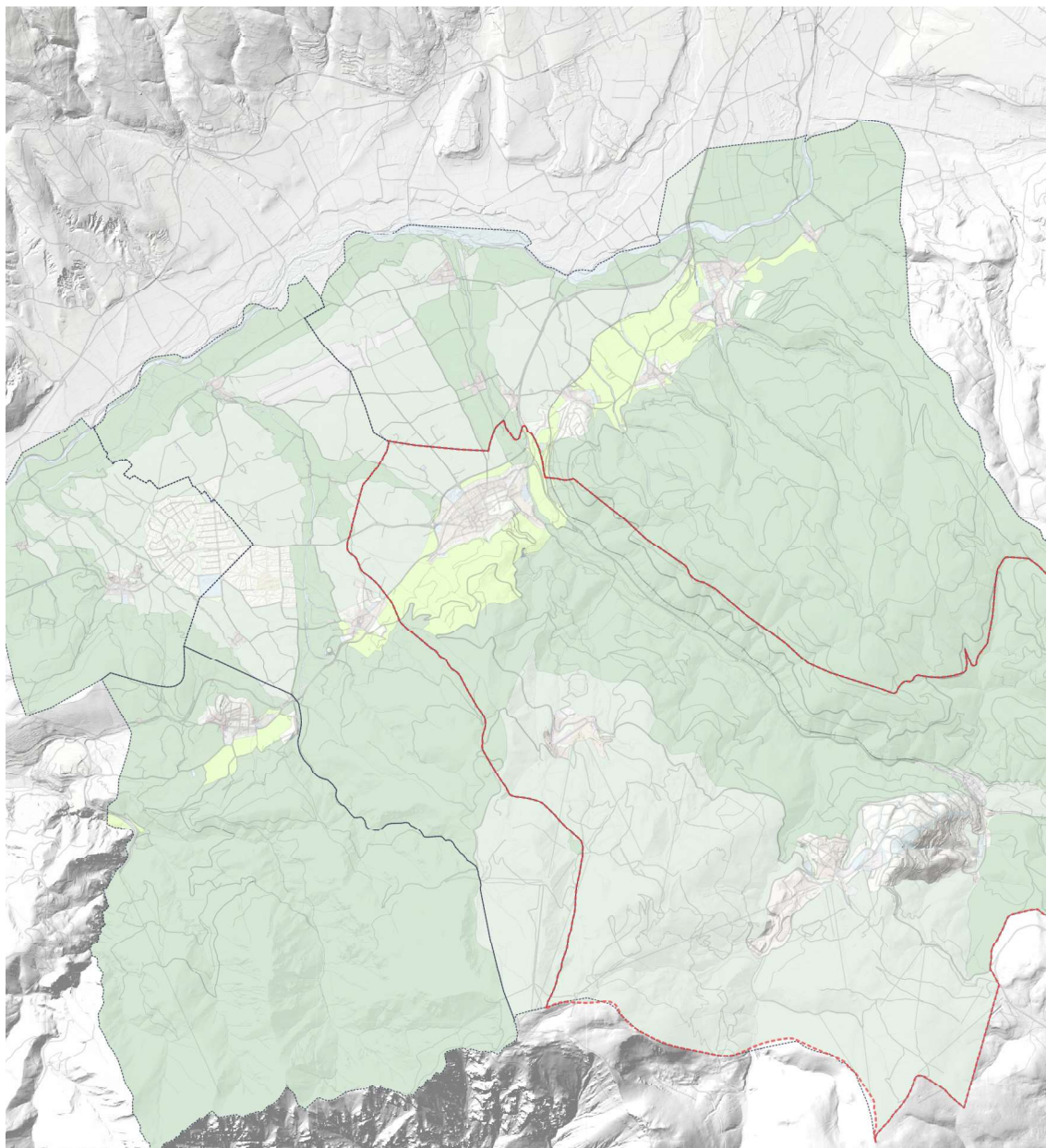
8.- Pla parcial d'ordenació del sector El Pla, de Manuel Ribas i Piera. Núm. expedient: 1965 / 000037 / L

9.- Pla parcial d'ordenació Tartera, de Manuel Ribas i Piera. Núm. expedient: 1964 / 000034 / G

Terme municipal d'Alp

Sòl no urbanitzable

- N1. Rústic
- N2. Protecció
- N3. Protecció sectorial

El planejament urbanístic municipal a l'àrea funcional d'Alp.

Qualificació del sòl no urbanitzable

Elaboració pròpia a partir del MUC

Aquesta urbanització, ordenada a partir d'uns eixos verds per a vianants desvinculats dels carrers motoritzats, d'acord amb el model *Radburn*, qual destaca encara més en tenir en compte que parlem d'un sistema funcional on el percentatge de segona residència és superior al 75%, mentre que el d'habitatge principal no arriba al 25%. D'altra banda, cal destacar la gran àrea d'espai lliure situada a la meitat del sòl no urbanitzable de Fontanals de Cerdanya, just al Sud de Queixans, àrea respon al condicionament d'un jardí botànic d'arbres.

Finalment, quant al sòl no urbanitzable, crida l'atenció com tot el raiguer de

la vall de la Cerdanya, just en la zona pròxima als nuclis urbans, es qualifica com a sòl rústic ordinari¹⁰, com veiem en els municipis d'Urús, Das, Alp i Fontanals de Cerdanya. D'altra banda la gran extensió de sòl qualificada amb protecció local¹¹, està directament relacionada amb els cultius del pla de la vall i amb el domini públic esquiable en la

10.- Definició segons MUC: Són els sòls que, sense tenir un valor específic, convé excloure'ls dels processos de transformació urbanística de conformitat amb el model de desenvolupament urbà que defineix el planejament urbanístic municipal.

11.- Definició segons MUC: Són sòls caracteritzats per uns valors específics - agrícoles, forestals, ecològic i paisatgístic, etc.- que el planejament urbanístic municipal vol protegir, com són els conjunts rurals d'interès o les proteccions ambientals dels nuclis, entre d'altres.

68 zona d'alta muntanya, a Alp i Das. Quant al sòl amb protecció sectorial¹², inclou les zones protegides del Parc Natural del Cadí-Moixeró i l'Espai Natural Protegit dels Riberes de l'Alt Segre, conjuntament amb les àrees forestals.

En el cas d'Alp, trobem que el sòl predominant és el qualificat com de protecció local amb 2.326 ha, seguit del de protecció sectorial amb 1.565 ha, que es correspon principalment amb els sòls forestals. Amb una superfície molt menor, unes 147 ha, trobem el sòl qualificat com a protecció local i que es correspon amb els raiguers de les Pujades i les Costes.

4.2 EL PLANEJAMENT URBANÍSTIC VIGENT. PLA INTERMUNICIPAL DE LA Cerdanya

A Alp esta vigent el Pla Intermunicipal de la Cerdanya de l'any 1986 (en endavant PIC 86), aprovat definitivament pel conseller de Política Territorial i Obres Públiques en data 17 de gener de 1986 (publicació al DOGC el 12 de març de 1986); i que compta, per al cas de la normativa urbanística, amb la publicació del Text refós de la Normativa Urbanística del Pla Intermunicipal de la Cerdanya de l'any 2005 (TR-NUPIC) i aprovat definitivament pel conseller de Política Territorial i Obres Públiques en data 27 de juliol de 2005 (publicat al DOGC el 14 de desembre de 2005).

El Pla va voler donar resposta a dos aspectes fonamentals a la comarca, d'una banda revisar, adaptar i dotar de planejament als municipis més obsolets en matèria urbanística; i d'altra en base a la figura comarcal, incorporar als municipis sense planejament recent a una metodologia de tractament homogeni, amb programes d'actuació i avaluació econòmica comuna als onze municipis que conformen l'àmbit d'actuació: Alp, Bolvir, Das, Fontanals, Ger, Guils, Isòvol, Llivia, Meranges, Puigcerdà i Urús.

12.- Definició segons MUC: Són sòls que el planejament urbanístic municipal ha de preservar dels processos de transformació urbanística per disposició de la legislació de protecció o policia del domini públic, de la protecció de la natura o del patrimoni cultural, o per les determinacions del planejament territorial o dels plans directores urbanístics.

Terme municipal d'Alp

Ortofoto OLISTAT d'Alp, 1999

Font: Centro de Descargas del CNIG

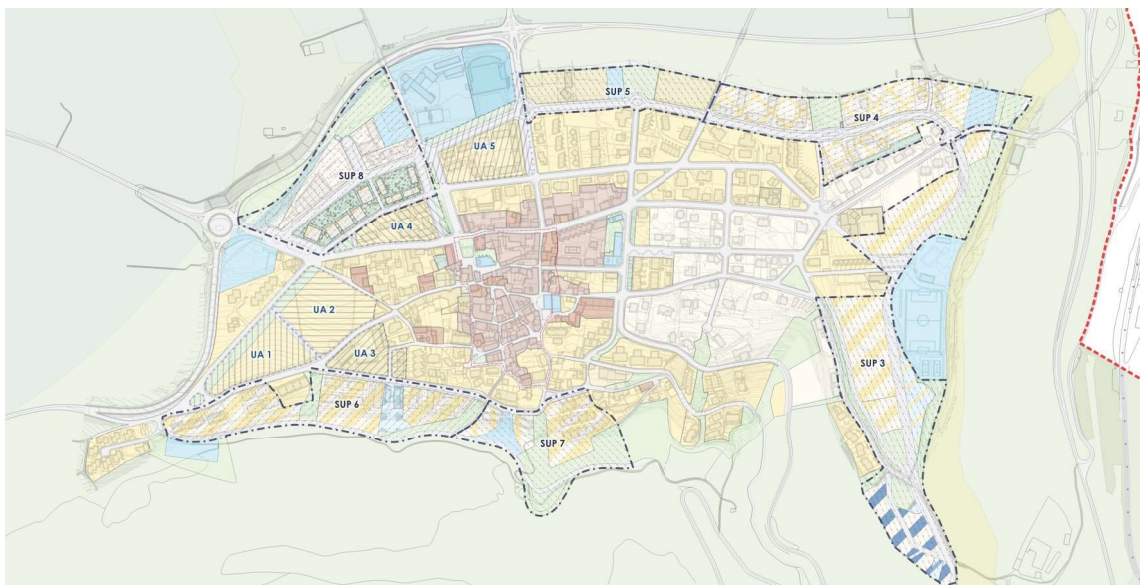
Plànol d'ordenació
de sòl urbà d'Alp
Pla Intermunicipal de
la Cerdanya (1986)

Font: Registre
de planejament
urbanístic de
Catalunya

El objectius que van motivar el PIC 86 són:

- Ordenar les enormes extensions de terreny qualificat com a urbà o urbanitzable, sense garanties de creació d'espais urbans controlats i que vadonarloc a nous assentaments de manera indiscriminada i sense tenir en compte l'impacte sobre el paisatge, les lògiques tradicionals de construcció del territori. Això va derivar en un greu problema per la diversitat de plans parcials existent.
- Quant al sòl no urbanitzable, era necessari abordar amb visió comarcal la continuïtat de la malla rural, que definís de manera global les zones de cultius, de protecció forestal o de reserva paisatgística. Però sobretot, gestionar la implantació de noves edificacions, permeses en qualsevol punt de la plana o del bosc, sense plantejar cap garantia d'urbanització o el seu impacte sobre la fracturació dels camps de cultiu o de les masses forestals.
- Corregir l'excessiva permissivitat en l'ocupació del territori, per a evitar una saturació i dispersió incontrolada que modifiqui greument la imatge tradicional del lloc, destruint l'equilibri entre els municipis i modificant el paisatge en un mitjà a explotar en comptes de veure'l com un patrimoni a protegir.

Detall del refós de
planejament d'Alp,
2021

Elaboració pròpia

En l'anàlisi del planejament es van recollir les figures urbanístiques existents, les previsions demogràfiques, el règim del sòl i els potencials de consum de sòl, destacant la sobre dimensió, amb un planejament vigent que superava el sostre dels 100.000 habitants per a l'any 2000.

El disseny de la Xarxa Viària Bàsica de la comarca, engloba les infraestructures i xarxes arterials intermunicipals i rural, juntament amb diverses actuacions en matèria de comunicacions que s'estaven produint, com eren els accessos al túnel del Cadi, les carreteres de l'Eix Pirinenc, la comarcal 1313 i la nacional 152. No sols és rellevant per les grans vies de comunicació, ans per la posada en valor dels recorreguts secundaris de relació intermunicipal, per la millora de la connexió entre l'obaga i la solana gràcies a l'eix Alp-Ger-Meranges i la recuperació dels camins agropecuaris més característics.

El territori de la Cerdanya és avaluat amb la intenció d'identificar, restaurar i ordenar, sense esgotar els seus recursos, en un procés equiparable al d'un arqueòleg que descobreix un jaciment.

El PIC 86 aprovat ara fa més de tres dècades, plantegen els següents objectius principals:

- L'ordenació dels assentaments urbans, es classifica en tres categories: els de fundació recent; els de segona residència (ampliació i extensió dels nuclis, ordenació aïllada en sòl rústic o desenvolupaments d'estacions d'esquí); i els agregats rurals històrics, que es remunten al segle IX; aquests últims amb malla reticular que es distribueix sobre l'espai físic de manera uniforme.

Nucli d'Alp

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

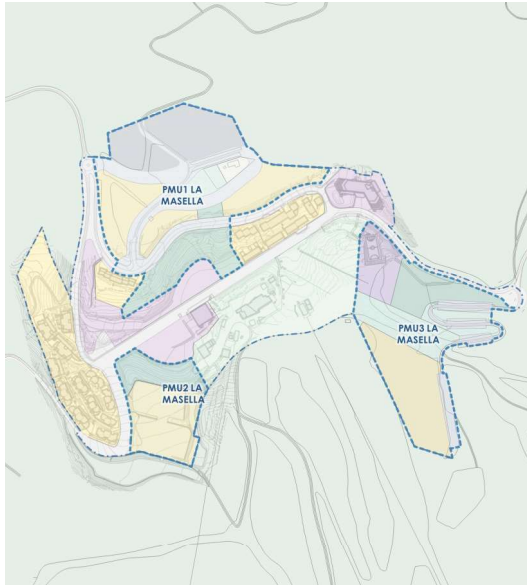

Ortofoto OLISTAT de Masella, 1999

Font: Centro de Descargas del CNIG

Detall del refós de
planejament d'Alp,
2021

Elaboració pròpia

la resta d'activitats productives tradicionals de la zona i futures. Això comporta una opció de creixement, que ha de ser mesurada perquè l'equilibri i la capacitat paisatgística es mantingui i sigui el motor que ofereixi confiança a les generacions futures.

71

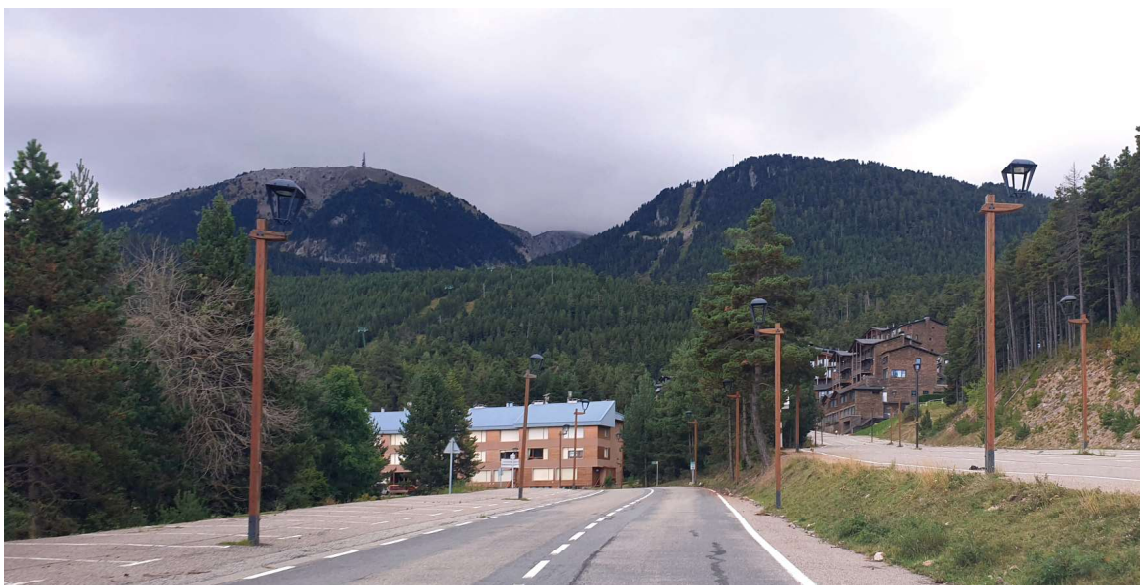
Les expectatives que configuren l'aparició d'infraestructures com el túnel del Cadi, l'Eix Pirinenc o el possible Túnel de Tosses, determinen un model de desenvolupament que ha de ser rigorós pel context geogràfic fràgil en el qual se situen.

En conseqüència, el model urbanístic que es proposa per a l'ordenació del territori es basa en els següents punts:

- La cerca d'un model de creixement més equilibrat, coherent amb la configuració tradicional de la comarca i que, al costat del desenvolupament del sector turístic, potencii l'economia dels altres sectors productius. Un model de creixement afavorit pel turisme, però respectant el suport primari, l'estètic i paisatgístic que aquest territori conté. Cal atendre les dinàmiques de conservació del medi i del paisatge, l'aprofitament equilibrat dels recursos naturals o la utilització alternativa del territori per l'agricultura, els equipaments, la indústria i la residència turística; una planificació territorial que faci compatibles els usos turístics amb
1. *"La visió global de l'espai comarcal per a poder articular i ordenar els elements que estructurin el territori; infraestructura de comunicacions, equipaments bàsics i serveis, usos i aprofitaments del sòl i intervencions territorials."*
  2. *"La protecció del paisatge i el tractament uniforme del medi natural com a salvaguarda i criteri ordenador de les delimitacions urbanístiques i de les urbanitzables."*
  3. *"Una política d'actuació en els nuclis rurals que, mitjançant formes de creixement, tipologies d'edificació i una normativa única, canalitzi i*

Masella

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

estructuri els processos de construcció de manera homogènia, en defensa i rehabilitació dels tipus d'ordenació tradicional."

4. *"Un model de tractament del sòl no urbanitzable que permeti garantir les dinàmiques dels usos vinculats al sector primari, així com la continuïtat i uniformitat de la trama rural."*

El Pla Intermunicipal estableix diferències dins del model de desenvolupament ajustades a la classificació en sòl urbà, urbanitzable i no urbanitzable.

Sòl urbà

Com a criteri general s'estableix el manteniment de la trama urbana i la potenciació del seu desenvolupament morfològic, la recuperació de la memòria col·lectiva, incentivant la rehabilitació de l'habitatge ceretà. Es tracta de protegir el patrimoni arquitectònic amb les mesures d'actuació necessàries que garanteixin la seva continuïtat i identificar les formes de vida tradicional, així com els elements constructius d'interès local.

Es prioritza la recuperació dels espais d'ús col·lectiu, la qualitat del viari interior, la distribució dels equipaments i els serveis urbans imprescindibles. Ha de prevaler la rehabilitació de l'espai urbà i la restauració dels serveis obsolets.

Atendre normes d'ús i localització que afavoreixin el desenvolupament estructural de cada unitat, particularment en el cas dels usos agropecuaris, que hauran de compatibilitzar-se amb els residencials.

Sòl urbanitzable

S'adopta un model flexible, necessari per a absorbir les variacions de la demanda, amb diferents categories de sòl i de programes d'actuació. Es considera el valor del sòl pel seu potencial primari o pel seu interès paisatgístic, quant a la delimitació i localització de les àrees de desenvolupament.

Integració als aspectes morfològics que configuren el territori, establint i propiciant les relacions de servitud amb els nuclis de població existents, evitant la creació de noves infraestructures en detriment de les actuals. Tot això implica la re-orientació del planejament parcial no sols cap a unes tipologies més afins, sinó a uns nous criteris de localització, beneficiant quant a xarxa viària, equipaments i serveis a les poblacions existents.

Sòl urbanitzable

El criteri rector és l'establiment d'una política comarcal de protecció del medi rural que salvaguardi la seva integritat, tant productiva com ambiental i paisatgística, delimitant els espais forestals, el conjunt de pasturatges i erms i els terrenys de cultiu.

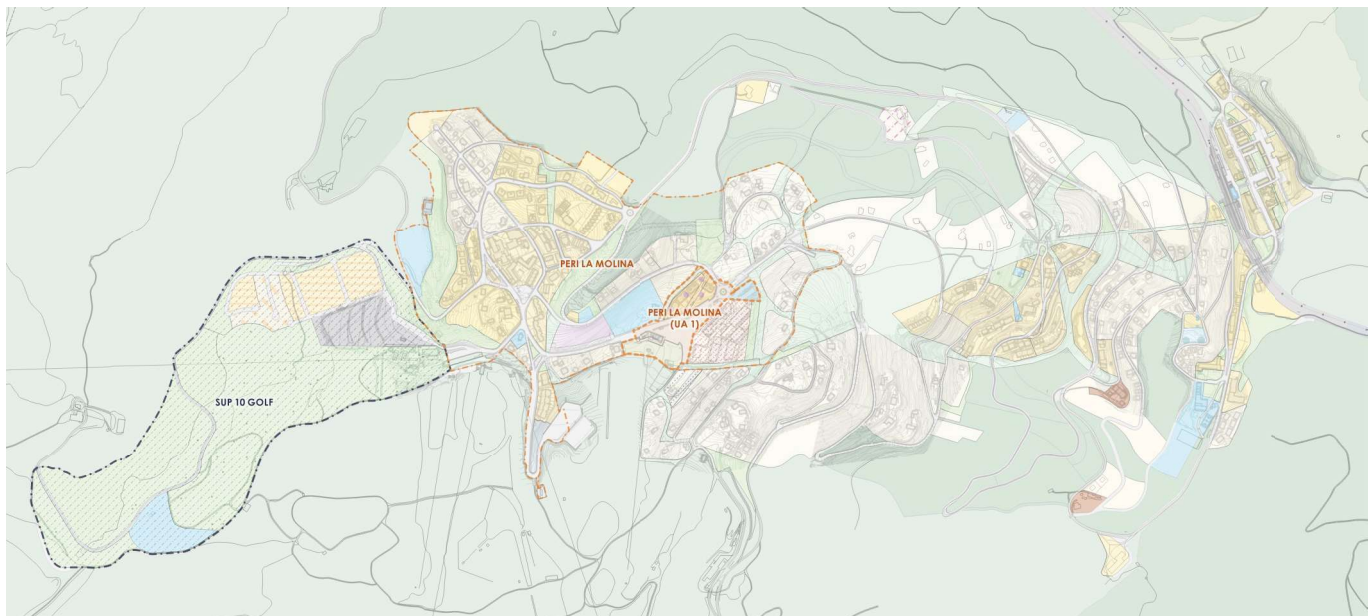
La Molina
Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

Ortofoto OLISTAT de
La Molina, 1999
Font: Centro de
Descargas del CNIG

Detall del refós de
planejament d'Alp,
2021
Elaboració pròpia

Els boscos, prats i erms són els configuradors i conservadors del paisatge i del medi, alhora que vertebrats l'homogeneïtat del territori, evitant edificacions no controlades pel planejament.

A la vall, les terres de labor requereixen d'un tractament unitari que bandegi la incidència incontrolada de la segona residència. Prestar especial atenció a les actuacions que el sòl productiu necessiti per al seu desenvolupament i autoritzar la implantació d'activitats agropecuàries directament relacionades amb el medi rural i el seu millor aprofitament.

L'ús de Plans Especials per a les zones que per les seves característiques especials o pel seu destí requereixen d'un marc que reguli els usos i activitats específiques, com en el cas de les estacions d'esquí o els plans de protecció.

Reglamentacions urbanístiques que estableixin usos, localització i ordenació de l'edificació, a més dels aspectes normatius de tractament i acabats dels materials de construcció.

74 Classificació del sòl

Amb l'objectiu d'actualitzar tot el planejament urbanístic municipal vigent a Alp, s'ha dut a terme una tasca prèvia de refondre (PIC 86, TR NUPIC 2005, planejament derivat i modificacions puntuals del PIC) sobre una base cartogràfica oficial, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, de la totalitat del terme municipal d'Alp, a escala 1:1.000 per al sòl urbà i a 1:5.000 per a la resta del municipi.

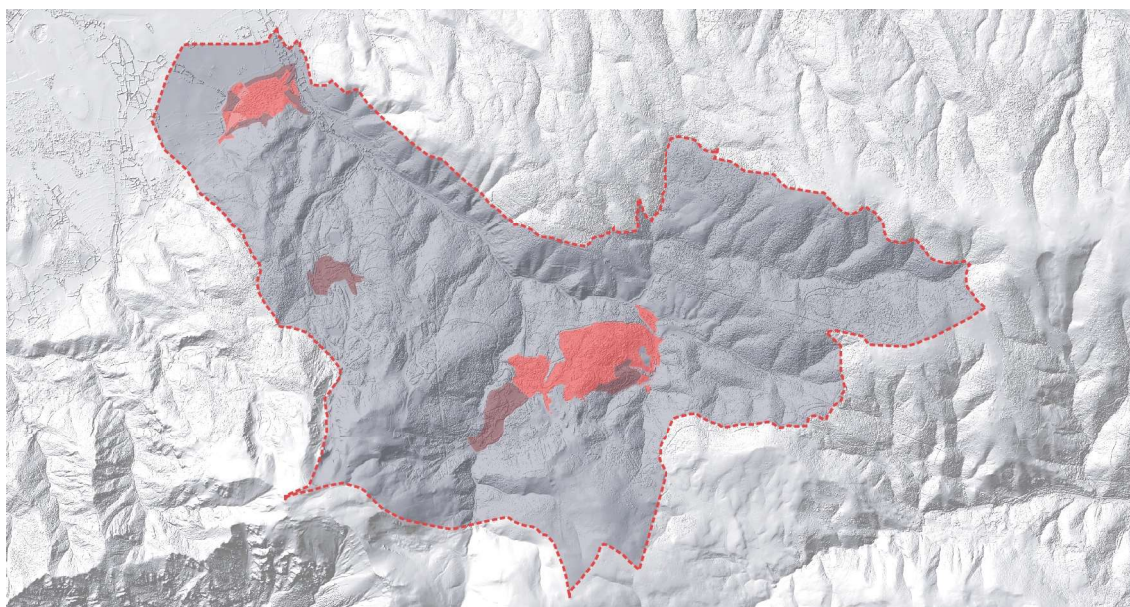
Pel que fa al sistema geodèsic de referència, tant de la cartografia bàsica com de la documentació gràfica que

conforma el refós de planejament, és l'ETRS89 (EPSG:25831), i el sistema de representació plana d'acord Universal Transversa de Mercator (UTM) referida al fus 31N.

Amb tot això, les dades que en aquest capítol es mostren estan referides als resultats del refós dut a terme. Per aquest motiu poden diferir de les de la memòria del PIC 86, a l'ésser una cartografia d'escala més precisa. Al seu torn, per a disposar d'una comparació més ajustada s'ha procedit a digitalitzar de la mateixa forma la informació gràfica del Pla Intermunicipal de 1986.

Classificació del sòl, comparativa entre el Pla Intermunicipal 1986 i el Refós 2021

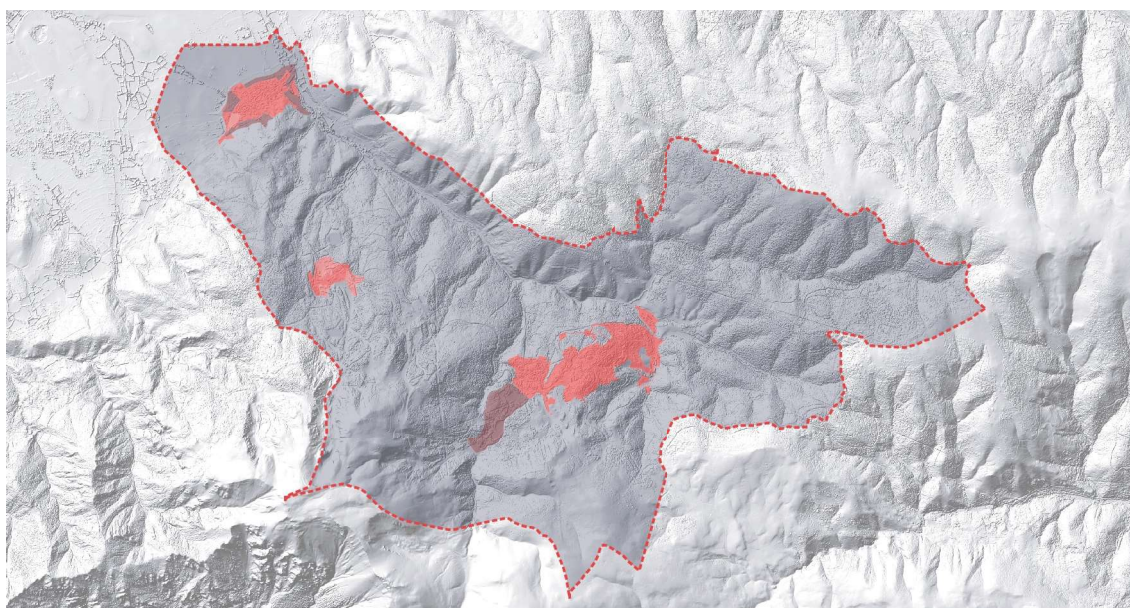
Elaboració pròpia

Terme municipal d'Alp

Classificació del sòl

- Sòl urbà
- Sòl urbà no consolidat
- Sòl urbanitzable
- Sòl no urbanitzable

Sector de sòl urbanitzable SUP-9 "La Solana", desclassificat
Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

Si ens fixem en la situació existent en la redacció del Pla intermunicipal de 1986 i la comparem amb el resultat del refós, s'observen algunes diferències significatives.

En termes generals, en el quadre comparatiu de superfícies, es veu com el sòl urbà consolidat augmenta lleugerament mentre que el no consolidat es triplica; el sòl urbanitzable es redueix gairebé a la meitat i el no urbanitzable augmenta en unes 30 hectàrees. Per a entendre aquesta evolució haurem de tenir en compte els següents instruments:

- D'una banda, el PIC de 1986 establia com a sòl urbà extensions no consolidades, com a l'àmbit del Font Moreu a La Molina.
- El Pla director urbanístic de la Cerdanya modifica la classificació de sòl urbanitzable de Masella en sòl urbà consolidat o no consolidat, a més de desclassificar les àrees no desenvolupades.

- El Pla director urbanístic de Revisió dels Sòls No Sostenibles dels municipis de l'Alt Pirineu (PDUSNS_AP) proposa desclassificar els sòls del sector SUP9 de la Solana i l'extinció dels sòls urbans del sector PMU Font Moreu.

Si avaluem l'evolució per nuclis urbans, veiem com en el cas d'Alp el sòl urbà s'ha consolidat en les unitats d'actuació 3, 4 i 5, mentre que les unitats 1 i 2 continuen sense desplegar-se; pel que fa als sectors de sòl urbanitzable aquests s'han desplegat i desenvolupat en la seva major part, quedant únicament alguns solars sòls i el sector SUP03 que no s'ha desplegat res.

En el cas de Masella, el PDU de la Cerdanya modifica la classificació prèvia establint com a zones urbanes els àmbits ja desenvolupats i desclassificant els restants. A més atorga una nova qualificació als sòls urbans no consolidats, diferenciant tres plans de millora urbana.

Finalment, La Molina és la que sofreix les majors transformacions respecte a la classificació del sòl del PIC de 1986. Això es deu al fet que, com veiem en el capítol anterior, el PDUSNS_AP actua directament sobre aquest àmbit. Un pla que té com a objecte avaluar el planejament vigent, valorant la sostenibilitat urbanística segons les estratègies de creixement establertes en el planejament territorial, i identificar les incompatibilitats en matèria de protecció ambiental i de riscos urbanístics.

Resum comparatiu, classificació del sòl PIC 1986 i estiu 2021. Adaptació a cartografia 1:1.000 i 1:5.000 de l'ICGC
Elaboració pròpia

	PIC 86*		Refós Estiu 2021*	
	(ha)	%	(ha)	%
Sòl urbà				
consolidat	193,86	4,40	194,40	4,42
no consolidat	5,49	0,12	15,98	0,36
Sòl urbanitzable	103,37	2,35	61,39	1,39
Sòl no urbanitzable	4.100,22	93,12	4.131,17	93,83

* PIC 86 i refós a partir de la cartografia a escala 1/1.000 de l'ICGC versió 2.2

76 **Regulació dels sistemes**

A continuació es detallen els diferents sistemes que defineix el PIC 1986 de la Cerdanya en el seu Text Refós de la Normativa Urbanística de 2005, les seves modificacions puntuals i el planejament derivat aprovat posteriorment:

Sistema de comunicacions

El sistema general de comunicacions comprèn la xarxa viària, tant primària com secundària i rural, la xarxa ferroviària, les seves edificacions i la infraestructura aeroportuària.

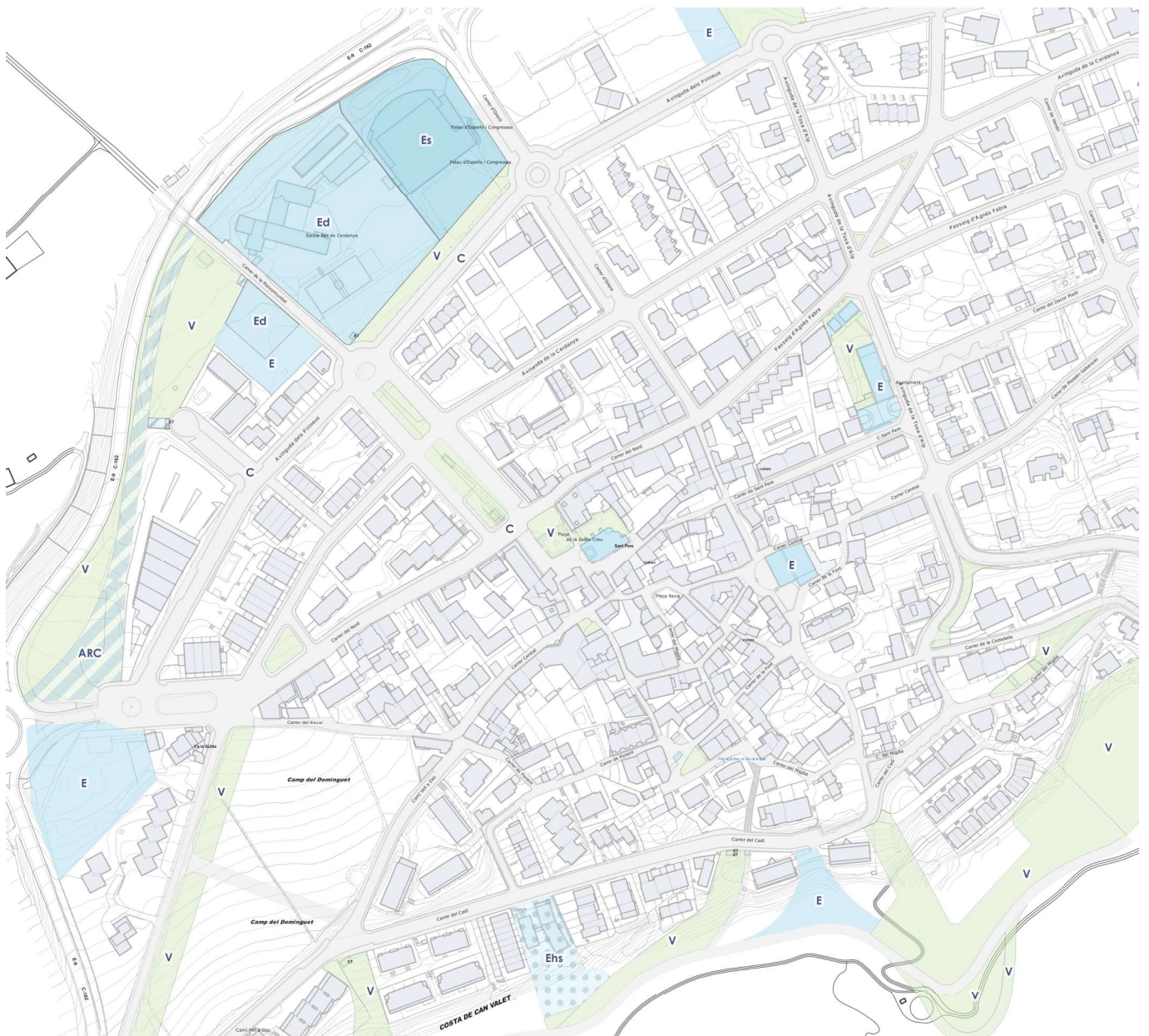
- **Xarxa viària** (clau C): comprèn la xarxa primària, la secundària, la inter-municipal, les vies rurals i paisatgístiques i els camins veïnals. Així mateix, defineix els trams en projecte de les xarxes primària i secundària.

Als sòls urbanitzables, s'haurà de respectar, si n'hi ha, la xarxa viària bàsica representada als plànols havent d'incorporar-la als plans parcials.

- **Xarxa ferroviària** (clau F): comprèn les vies i edificacions vinculades al sistema de comunicacions.

Els sistemes del planejament urbanístic municipal vigent en sòl urbà i urbanitzable

Elaboració pròpia

Xarxa viària. Camí vell de Das, accés al nucli d'Alp

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

- **Aeroport** (clau A): comprèn les servituds aeronàutiques de l'Aeròdrom, la seva ampliació i la de la pista d'enlairament.

Sistema d'espais verds d'ús i domini públic (clau V)

Comprèn els terrenys qualificats com espai verd públic en els plànols d'ordenació. En aquest no s'admet cap edificació a excepció de les destinades al servei d'ús públic i d'esbarjo.

S'inclou en aquest apartat la clau de planejament derivat o general aprovat amb posterioritat al PIC de 1986 de:

- Clau Vp de Verd públic del PDU de la Cerdanya.
- Clau PS de sistema de protecció se estableix en el *Text Refós Pla Parcial d'Ordenació del Sector "SUP-4"* per la reserva de sòl no edificable per ús i defensa de la Riera d'Alp.

Sistema d'equipaments comunitaris (clau E)

El sistema general d'equipaments comunitaris comprèn els següents: Escolar (Ed), Administratiu (E), Cultural (E), Sanitari assistencial (E), Esportiu i d'oci (Es), Religios (E), Cementiri (Ec) i Escorxador, mercat, bombers (E).

- Clau ARC d'àrea de reserva de comunicacions que es troba en l'accés a Alp per la GIV-4033 (SUP8) i la qualificació es desenvolupa en el *Pla parcial d'ordenació SUP8.*

- Clau Ehs d'equipament d'habitatge Social, aquesta qualificació la trobem en el carrer del Cadi, en el consultori local d'Alp, i a La Molina, entre el carrer de la Font dels Trèmols i del Sitjar. La qualificació es desenvolupa en el *Text Refós de la Modificació Puntual del PIC per a la definició del nou equipament residencial d'Habitatges dotacionals per a joves, dones maltractades, gent gran i necessitats socials en lloguer*, tornant a utilitzar-se en el *Text Refós de la modificació del Pla Intermunicipal de la Cerdanya als Sectors de l'antic Alberg de La Molina i del camí de Segremorta per a la definició del nou equipament d'habitatges dotacionals i solar per habitatges de protecció.*

- Les claus Ei d'equipament al sector industrial i Er d'equipament al sector residencial, aquestes qualificacions pertanyen al *Pla parcial del SUP3*, que es troba sense desplegar.

Sistema d'instal·lacions per a serveis tècnics (clau S)

Comprèn les línies de conducció d'energia elèctrica alta tensió, centres de transformació i distribució d'energia

elèctrica, proveïment d'aigües, abocadors i tractament d'escombraries, depuradores i centrals de comunicacions.

S'inclouen les claus del planejament derivat o general aprovat posteriorment al PIC de 1986, com són les següents claus:

- Clau Et d'equipament tècnic, aquesta qualificació es desenvolupa en els plans parcials SUP3 i SUP8.
- Clau IST d'equipament de serveis tècnic, aquesta qualificació es desenvolupa en el Text Refós Pla Parcial d'Ordenació del Sector "SUP-4".
- Clau STC de sistema de transport per cable, aquesta qualificació es desenvolupa en Pla especial urbanístic *Telecabina de la Tosa*.

Sistema general de recs, cursos i embassaments

Per la seva especial incidència, es considera com a sistema general la xarxa de canals de rec i la trama de cursos de rius, llacs, torrents i embassaments o preses.

Sistema de domini esquiable (clau D)

Es defineix com a domini esquiable, l'àrea inclosa dins dels sòls urbà i no urbanitzable, susceptible d'admetre usos relacionats amb la pràctica dels

esports d'hivern. La seva titularitat pot ser indistintament pública o privada.

Les zones esquiables vindran determinat pel domini esquiable, i el pla especial que desenvolupi la capacitat de transformació del sòl no urbanitzable haurà de tenir en compte la zona no urbanitzable sobre la que incideix per a l'obertura de pistes, estacionament, serveis, remuntadors, accessos, etc.

S'inclouen les claus del planejament derivat o general aprovat posteriorment al PIC de 1986, com són les següents claus:

- Claus PS i DE de domini esquiable del PDU de la Cerdanya.
- Clau ESP de domini esquiable amb ús comercial-bar-restaurant que se situa a l'àrea de Pista Llarga a La Molina, i es qualifica per la *Modificació de Pla general referit als sectors de Pista Llarga, Muntanya Sagrada i nou enllaç a la sortida del Túnel*.

Clau Es, equipament esportiu i d'oci, Palau de Congressos i esports d'Alp

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

Regulació del sòl urbà

A continuació es detallen les diferents zones que defineixen el TR NU del PIC de 2005 en sòl urbà i que afecten al municipi d'Alp, les seves modificacions puntuals i el planejament derivat i general, en les quals es distingeixen els següents sistemes:

Centre històric (clau 1)

Comprèn les zones del sòl urbà, que inclou el nucli de Puigcerdà. Es tracta doncs d'una clau que no trobem en el terme municipal d'Alp.

Ordenació tradicional ceretana A (clau 2)

Correspon al tipus d'ordenació tradicional de la comarca, que ha configurat la forma de l'edificació en els agregats rurals històrics, i que per motius d'unitat i coherència tipològica, ha de conservar-se.

Ordenació tradicional ceretana B (clau 3)

Correspon a una tipologia que s'ha desenvolupat per adaptació de la tradicional ceretana, quan l'era es feia innecessària, existent a les zones del casc antic i que per motius d'unitat i coherència tipològica, han de conservar el caràcter de l'àmbit en què s'enquadren.

S'inclou en aquest apartat la clau de planejament derivat o general aprovat amb posterioritat al PIC de 1986 de:

- Clau 3.P: de la *Modificació del Pla general per a la re-qualificació de la finca delimitada pels carrers Orient, Sant Pere i Central que canvia els condicionants urbanístics i la sessió de vial de la parcel·la.* 79

Ordenació en volumetria específica

És el tipus d'ordenació que s'aplica a les zones destinades a equipaments. Donada l'heterogeneïtat d'usos possibles es limiten al mínim les condicions d'edificació. Aquesta es desenvoluparà sempre segons Estudi de detall.

Eixample de Puigcerdà (clau 5)

Comprèn els sòls urbans d'edificació generalment contínua de més recent creació i les seves ampliacions. En aquest tipus d'ordenació predomina l'alineació de l'edificació coincident amb la del carrer o vial.

Edificació residencial aïllada plurifamiliar (clau 6)

Comprenen els habitatges plurifamiliars aïllats, que es diferencien en 7 subzones principals: 6 provinents del PIC, amb les claus 6A, 6B, 6C, 6D, 6E i 6F i la variant 6G provinent de la Modificació de Pla general referit als sectors de Pista Llarga, Muntanya Sagrada i nou enllaç a la sortida del Túnel. Es diferencien per les variacions en les condicions de l'edificació (parcel·la mínima, coeficients

Tipologia d'ordenació tradicional ceretana B (Clau 3) a la Travessera de la Font, nucli d'Alp

80 d'edificabilitat, ocupació i altura màxima, façana mínima o separacions entre edificacions) o les condicions d'ús.

- **Plurifamiliar grau 1** (clau 6A): correspon al tipus d'ordenació segons edificació aïllada. En el cas que existeixin edificacions confrontants entre mitgeres anteriors al pla, es permet mitjançant la tramitació d'un Estudi de Detall que ordeni la volumetria corresponent, adossar l'edifici a les parets existents, sempre que no es formin noves mitgeres al descobert. Aquestes se situen al costat del nucli més antic d'Alp, als carrers del Nord, Central i Ponent, a l'Oest i al costat dels carrers de Travesseres del Correc, de la Ciutadella i avinguda de la Tossa d'Alp a l'est; i en el cas de La Molina, aquesta tipologia es troba en l'avinguda d'Alp, en les parcel·les al sud de l'estació.
- **Plurifamiliar grau 2** (clau 6B): correspon al tipus d'ordenació segons edificació aïllada. Aquesta subzona la trobem principalment a La Molina, a l'entorn de l'Hotel Adsera-Apartaments la Solana-el Xalet-refugi, i als voltants de la plaça Pirineus en la Supermolina.
- **Plurifamiliar grau 3** (clau 6C): correspon al tipus d'ordenació segons edificació aïllada i amb un coeficient d'edificabilitat menor que la del tipus 6B. Aquesta tipologia només la trobem amb valors modificats dins de

la zona de La Molina.

- **Plurifamiliar grau 4** (clau 6D): correspon al tipus d'ordenació segons edificació aïllada. Aquesta subzona la trobem al nucli d'Alp, envolta tot el barri antic (avinguda de la Cerdanya, camí Vell a Das i el carrer del Cadi i del Migdia).
- **Plurifamiliar grau 5** (clau 6F): correspon al tipus d'ordenació segons edificació aïllada. Aquesta subzona només la trobem en el nucli d'Alp, en la carretera a Das a l'altura de Ca la Guida.
- **Plurifamiliar grau 6** (clau 6G): correspon al tipus d'ordenació segons edificació aïllada. Aquesta clau prové de la *Modificació de Pla general referit als sectors de Pista Llarga, Muntanya Sagrada i nou enllaç a la sortida del Túnel, dona resposta a una parcel·la situada en la zona de la Pista Llarga.*

S'inclou en aquest apartat la clau de planejament derivat o general aprovat amb posterioritat al PIC de 1986 de:

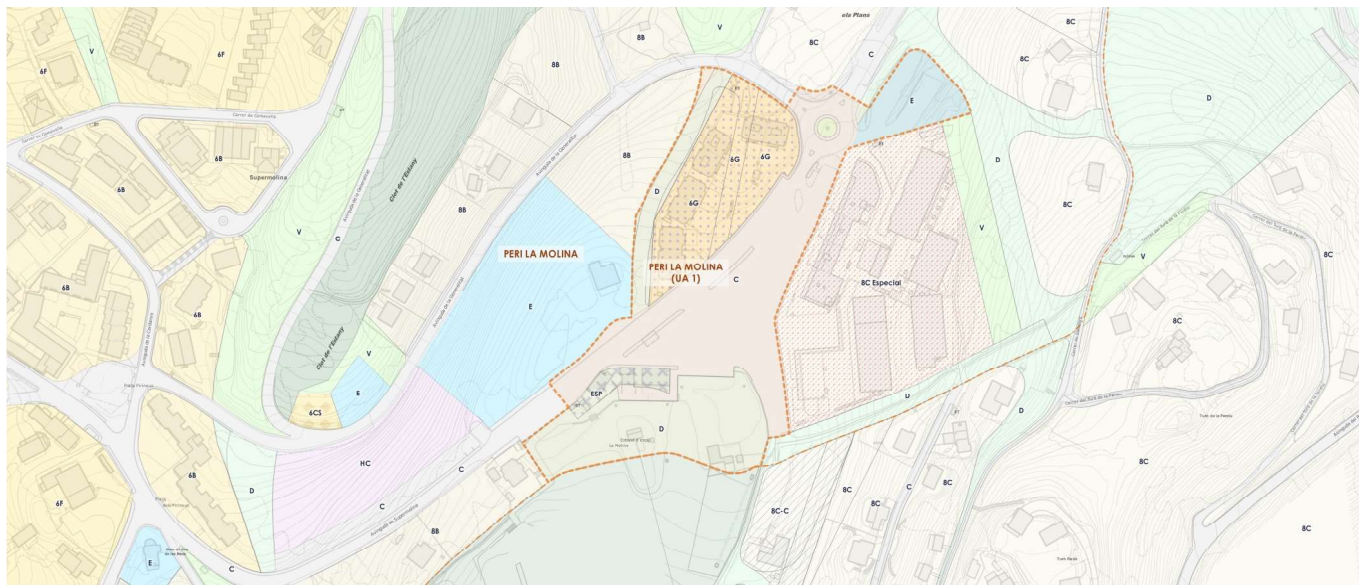
- Clau 6A* de residencial aïllada plurifamiliar que es troba al nucli d'Alp i és una modificació dels paràmetres urbanístics per a incloure l'ús hoteler en la parcel·la on se situa l'Hotel Roca (*Pla de millora urbana de la part posterior de l'Hotel Roca*).

Tipologia Plurifamiliar grau 4 (Clau 6D) a la avinguda Pirineus, nucli d'Alp

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

Refós de
planejament
Elaboració pròpia

- **Unifamiliar grau 1** (clau 8A): correspon a àrees d'urbanització configurades seguint models de ciutat jardí i que el Pla incorpora al sòl urbà. En el nucli d'Alp trobem aquesta tipologia agrupada entre el passeig d'Agnès Fabra i la avinguda de la Tossa d'Alp, continuant per la sortida a Puigcerdà, en l'avinguda de Girona i en l'avinguda de La Molina. Quant al nucli de La Molina, aquesta tipologia és predominant en la zona pròxima a l'estació, trobant-la entre els 1400 i 1500 metres, abans de pujar a la Supermolina.
- **Unifamiliar grau 2** (clau 8B): correspon a àrees d'urbanització configurades seguint models de ciutat jardí i que el Pla incorpora a sòl urbà, a les quals s'afecta l'ús d'habitatge unifamiliar. Aquesta tipologia la trobem només en la zona de La Molina, en les cotes baixes de La Molina apareix en els límits de la clau 8A, en zones del carrer de la Solana i la travessera de la Font Gatell, sempre en zones amb una forta pendent. I en la zona de la Supermolina, ens la trobem en bona part de les avingudes de la Generalitat i de Supermolina i en la zones altes a l'oest de la Supermolina, als carrers del Mirador, del Pirineu i del Puig d'Alp, juntament amb l'avinguda de la Cerdanya
- **Unifamiliar grau 3** (clau 8C): correspon a àrees d'urbanització configurades seguint models de ciutat jardí, a les quals s'afecta l'ús d'habitatge unifamiliar. Aquesta tipologia la trobem entre la part baixa de La Molina i la part superior de la Supermolina, estenent-se per les zones dels Turons de la Perdiu i del Rodó, els Plans i el Sitjar.
- **Unifamiliar grau 4** (clau 8D): correspon a àrees d'urbanització configurades seguint models de ciutat jardí, a les quals s'afecta l'ús d'habitatge unifamiliar, que a diferència de la clau 8C, té condicions d'edificació de parcel·la molt més extensives, no trobant-se cap zona amb aquesta clau dins del municipi d'Alp.
- **Unifamiliar grau 5** (clau 8E): comprèn determinades zones d'habitatges unifamiliars aïllada, les quals atès el grau de consolidació existent, es consideren com a sòl urbà. Una clau que no trobem en el terme municipal d'Alp.

S'inclou en aquest apartat la clau de planejament derivat o general aprovat amb posterioritat al PIC de 1986 de:

- Clau 32 de residencial unifamiliar aïllada que es troba en la zona de Masella i prové del Pla director urbanístic de la Cerdanya.

- Clau 8b de residencial unifamiliar aïllada (Subzona Golf) que es troba en la zona del SUP10 del Golf de La Molina i la qualificació es desenvolupa en el Pla Especial de l'àrea edificable del Sector SUP-10 "El Golf".
  - Clau 8C at de residencial unifamiliar aïllada de grau 3 amb allotjament turístic que es troba en la zona del Niu dels Falcons a La Molina i la qualificació es desenvolupa al Pla Especial d'Ampliació d'ús residencial a allotjament turístic, d'un sector de la Molina.
  - Clau 8C-C de residencial unifamiliar aïllada de grau 3 amb comerç que es troba en la zona del Tirol a la Pista Llarga a La Molina. Prové del Pla especial de desenvolupament del Sòl en el sector Turó de la Perdiu-Coll Sise-Pista Llarga.
  - Clau 8C Especial de residencial aïllada unifamiliar grau III amb ús especial que es troba en la zona de la pista Llarga de La Molina. Prové de la Modificació de Pla general que afecta la zona de Pista Llarga de la Molina.
  - Clau H d'àrea residencial d'habitatge unifamiliar agrupat amb subàrees H1 i H2 que comprèn el sòl de potencial edificació privada del Pla especial de reforma interior de la parcel·la F del sector SUP-8, i que s'ordena mitjançant volumetria específica.
  - Clau P d'àrea residencial auxiliar que comprèn el sòl de potencial edificació privada vinculat amb la zona residencial H1 del Pla especial de reforma interior de la parcel·la F del sector SUP-8.
  - Clau S8 de zona edificable d'habitatges unifamiliars entre mitgeres o aïllades del Pla parcial d'ordenació SUP8.
- Dins d'un apartat independent de la diferenciació del PIC de residencial plurifamiliar i unifamiliar tenim les següents claus del planejament derivat aprovat amb posterioritat al PIC de 1986 i que combinen tots dos criteris:
- Les claus R1 i R2 de zona residencial del Pla parcial d'ordenació del sector SUP-4. On no es permet tant el règim d'habitatge unifamiliar (aïllada o agrupada), com el de plurifamiliar. Aquestes subzones es diferencien pels usos permesos, ja que en la subzona R1 es permeten també els usos de comerç no concentrat, hotelier i oficines vinculades als dos usos anteriors.
  - Clau S6 de residencial unifamiliar o plurifamiliar aïllada que es correspon amb l'àrea d'habitatges del carrer del Cadi i del camí Vell a Das del sector SUP6.

- 84
- Les claus S6AB i S6C de residencial unifamiliar o plurifamiliar aïllada que es correspon amb l'àrea d'habitatges del carrer del Cadi del Pla parcial d'ordenació SUP7.
  - Clau S6r de subsector residencial unifamiliar o plurifamiliar aïllada, aquesta qualificació pertany al Pla parcial del SUP3, que es troba sense desplegar.

Manteniment de l'ordenació existent (clau 9)

Comprèn conjunts de superfícies concretes edificades i urbanitzades, edificis singulars, àrees consolidades amb estructura de l'edificació i ordenació urbanística homogènia, o usos característics, i àrees de desenvolupament de Plans parcials en els quals el Pla general manté el model existent.

- **Subzona d'edificis singularitzats** (clau 9A): en el cas d'edificis singularitzats no es permet cap augment de volum, encara que podran remodelar-se els referits edificis fins a una densitat d'un habitatge per cada 100 m² de sostre edificat. És un tipus de clau que no trobem en el terme municipal d'Alp.
- **Subzona d'àrees d'estructura homogènia** (clau 9B): les seves condicions d'edificació s'estableixen a partir dels tipus d'ordenació

existents en la zona. Aquesta clau la trobem en llocs puntuals del nucli d'Alp, corresponent amb les preexistències del Mas de Sant Josep, la Fonda Ca l'Eudald, el restaurant la Buixeda i els hotels Jaume i Roca.

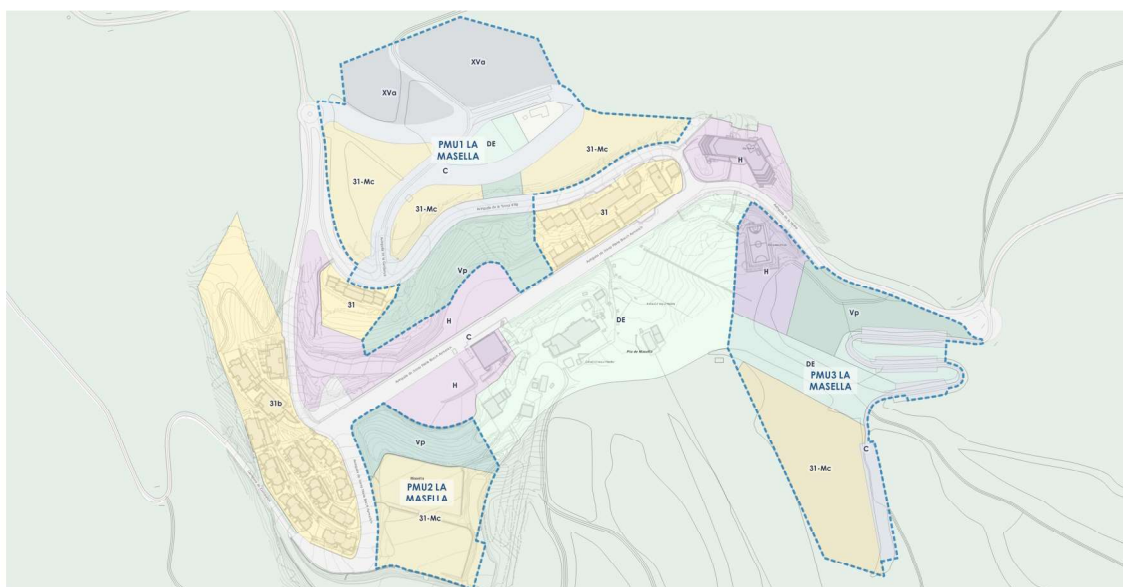
- **Subzona àrees de desenvolupament de Plans parcials** (clau 9C): comprèn les àrees que es regiran a partir de les condicions d'edificació, densitats i usos que li assigni el Pla parcial d'ordenació corresponent, amb les condicions particulars que el Pla general específica. Està clau, la trobem a laavinguda dels Pirineus (SUP5) i a la zona de l'Estació de la Molina.

S'inclou en aquest apartat la clau de planejament derivat o general aprovat amb posterioritat al PIC de 1986 de:

- Clau 9B* d'àrees d'estructura homogènia que es troba al nucli d'Alp i és una modificació dels paràmetres urbanístics per a incloure l'ús hoteler en la parcel·la on se situa l'Hotel Roca (Pla de millora urbana de la part posterior de l'Hotel Roca).

Verd privat (clau 10)

Comprèn les zones de sòl urbà delimitades en els plànols normatius en els que es manté l'ús i la propietat privada del sòl, però en els quals es concentra l'edificabilitat en les àrees confrontants mitjançant la qualificació

Refós de planejament
Elaboració pròpia

Avinguda de la Tossa d'Alp, tipologia de clau H (zona amb desenvolupament hotel·ler), Alp Hotel a Masella

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

de zona corresponent. Una clau que trobem en punts aïllats dels nuclis d'Alp i de Masella.

- Clau JC de Jardí comunitari que comprèn els espais destinats a zones lliures no edificables que afecten el servei comunitari dels Plans especial de reforma interior de les parcel·les "B" i "F" del sector SUP-8, i que actuen en règim de verd privat.
- Clau JP de jardí privat que comprèn els espais destinats a zones lliures no edificables en règim verd privat del Pla Especial de Reforma Interior de la parcel·la "B" del Pla Parcial SUP8.

Zona industrial (clau 11)

Aquesta zona comprèn els sòls urbans destinats a activitats industrials. D'aquesta mena de clau. No trobem cap zona dins del terme municipal. Únicament hi ha una previsió de sòl indústria dins del sòl urbanitzable del Pla Parcial SUP3, categoritzat amb la clau S6i.

Altres claus provinents del planejament derivat o general aprovat posteriorment al PIC són:

- Clau H de desenvolupament hotel·ler que es troba en la zona de Masella i prové del Pla director urbanístic de la Cerdanya.

- Clau HC d'Hotel·ler i comercial que es troba en la zona de la Supermolina i provinent del Text Refós de la Modificació Puntual del Pla Intermunicipal de la Cerdanya a l'av. de la Generalitat.
- Clau Re de zona esportiva privada que comprèn els terrenys destinats a l'ús esportiu a l'aire lliure, qualificació es desenvolupa en el Pla Especial de l'àrea edificable del Sector SUP-10 "El Golf".
- Clau XVa de la zona d'aparcament que es troba en l'àmbit de Masella i prové del Pla director urbanístic de la Cerdanya.
- Clau Cp de zona d'aparcament privat que comprèn els terrenys destinats a l'aparcament privat a l'aire lliure i els seus vials de servei, la qualificació es desenvolupa en el Pla Especial de l'àrea edificable del Sector SUP-10 "El Golf".

86 **Regulació del sòl no urbanitzable**

Tot seguit es comenten les diferents zones que es definien en el TR NU de PIC de 2005 per al sòl no urbanitzable, que tenen un caràcter informatiu, tenint en compte les determinacions del Pla Director Urbanístic de la Cerdanya.

Sòl d'aprofitament agrícola i ramader (clau 12)

Comprèn les zones de sòl que essencialment són d'aprofitament agrícola i ramader en el moment d'aprovar-se el PIC d'1986 i que mereixen especial protecció, d'acord amb el que s'estableix a l'article 86 de la Llei del Sòl.

Sòl lliure permanent (clau 13)

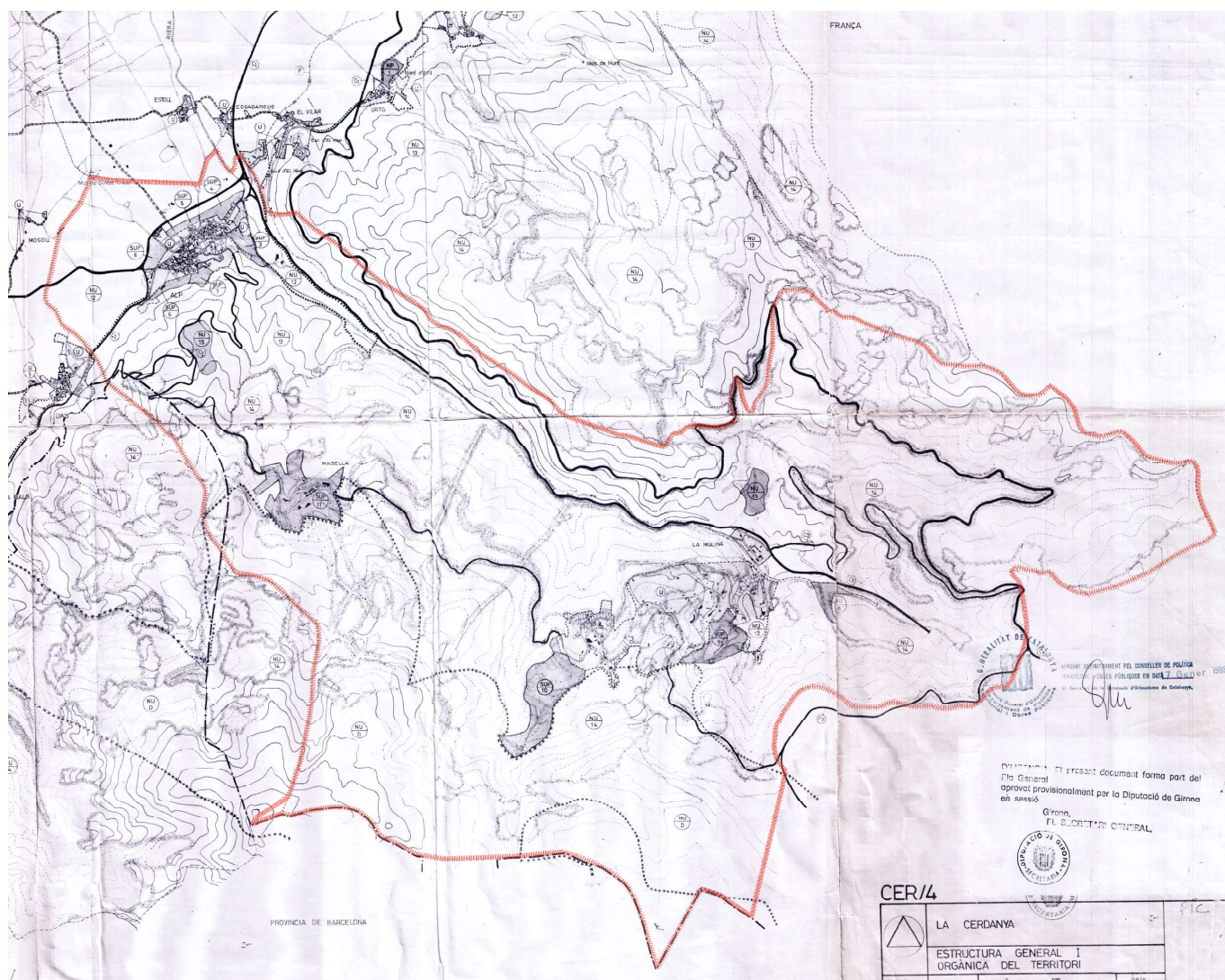
Comprèn tots aquells sòls que no tenint un valor agrícola, ramader i forestal específic, per les seves característiques topogràfiques i paisatgístiques, fan aconsellable reservar i protegir de l'edificació.

Sòl forestal (clau 14)

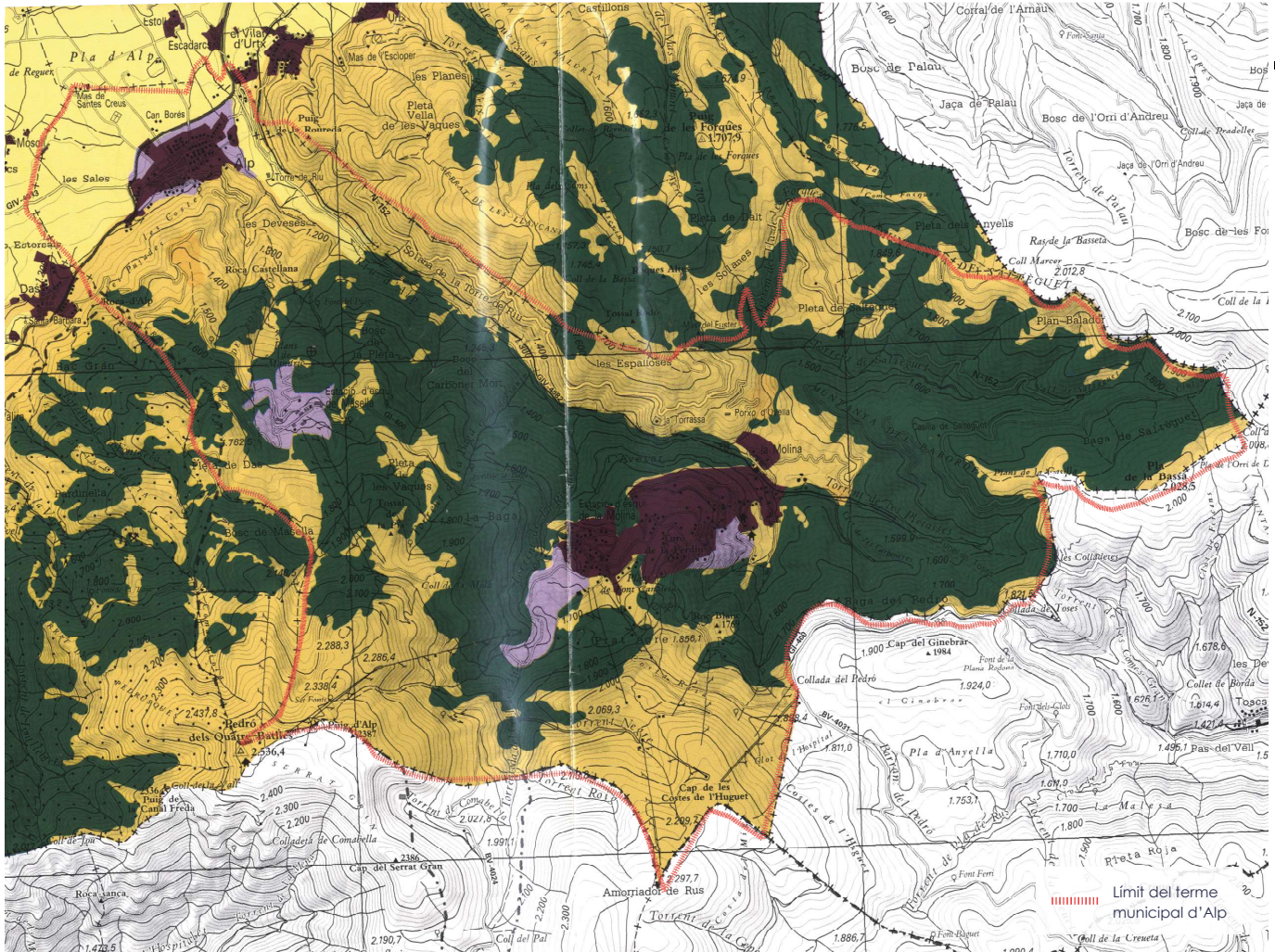
Comprèn les zones de bosc amb més d'un 30% de densitat de copes, que s'ha de preservar de tota mena d'activitats que puguin afectar el seu caràcter e reserva i objecte, per tant, d'especial protecció, d'acord amb allò establert en article 86 de la Llei del Sòl.

Detall del plànol d'estructura general orgànica del territori del PIC de l'86

Font: RPUC - Registre de planejament urbanístic de Catalunya

<p>----- Límit del terme municipal d'Alp</p> <p> SOL URBÀ SOL URBANITZABLE PROGRAMAT SOL URBANITZABLE NO PROGRAMAT SOL NO URBANITZABLE - 12 SOL AGRÍCOLA I RAMADER - 13 SOL LLIBRE PERMANENT - 14 SOL FORESTAL </p>	<p>SISTEMES GENERALS</p> <p> XARXA PRIMÀRIA XARXA SECUNDÀRIA CANALS DE REC, REGUER I EMBASSAMENT FERROCARRIL AEROPORT ZONA D'ACAMPADA </p>	<p> CAMÍ PREFERENT D'IMPLANTACIÓ AGRINDUSTRIA CAMÍ LOCAL LÍMIT SUBZONA AGRÍCOLA-RAMADERA LÍMIT DEL TERME MUNICIPAL LÍMIT DEL PARC NATURAL DEL CADÍ-MOXERÓ I DEL HÀ ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PUIG PEDRÓS LÍMIT DOMINI ESQUIABLE </p>
---	--	---

Detall del plànol d'estructura general i orgànica del territori del PIC de l'86

Font: RPUC - Registre de planejament urbanístic de Catalunya

Zona d'acampada (clau 15)

Comprèn les zones on es permet l'ús de càmpings. En el Pla general aquest ús queda limitat com ús compatible en el règim del sòl no urbanitzable, restringint-se les instal·lacions a les actualment existents o les que poden desenvolupar-se a iniciativa dels Ajuntaments, o iniciativa privada en els sòls qualificats específicament per a aquest ús en el Pla general, clau 15.

S'inclouen en aquest apartat les claus de planejament general aprovat amb posterioritat al TR NUPIC de 2005. En aquest punt s'ha de tenir en compte, tant el **Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran** de 2006, com al **Pla Director Urbanístic de la Cerdanya**¹³, al qual li correspon, de conformitat amb el planejament territorial

(PTPAPiA) i atenent les exigències del desenvolupament regional, el protegir el sòl no urbanitzable.

Hem de tenir en compte que després de més de 20 anys des de l'aprovació del Pla Intermunicipal de la Cerdanya, amb la publicació del nou Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran, i després el PDU de la Cerdanya, ens trobem amb un nou marc per a l'ordenació del sòl no urbanitzable en el qual el PTPAPiA estableix quals són els tipus de sòl del sistema d'espais oberts, determinant diverses zones i mesures de protecció en funció de la regulació d'actuacions, usos i construccions que estableix per a cadascuna. El PDU concreta i completa aquestes determinacions i normes obligatòries per a la preservació del medi ambient, així com per a la protecció del paisatge i del patrimoni arquitectònic, entesos com a part essencial de la identitat i el caràcter ceretà.

13 - Segons el Text Refós de la Llei d'urbanisme 1/2005, de 26 de juliol, (articles 56 i 81) i Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel que s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme, (article 63)

88 Tenint en compte el PTPAPiA i el PDUC, tenim una ordenació del sòl no urbanitzable amb les següents claus:

- Clau 20a de sòl de protecció preventiva que correspon als sòls més adequats per a la seva transformació, aquest on haurà d'ubicar els nous creixements o noves actuacions.
- Clau 23a de sòl de protecció territorial que correspon als terrenys que tenen la consideració del sòl inadequat per a la seva transformació, aquells que no són adequats per al desenvolupament urbà degut a llur orografia, riscos geològics, d'inundació, o servituds funcionals, com també aquells altres que sense tenir valors naturals o agraris d'especial rellevància, convé preservar de la transformació per la seva funció paisatgística, si hi ha altres alternatives de menor valor.
- Sòl de protecció especial

Quant a les subcategories de sòls no urbanitzables de protecció especial, el PDUC manté les definicions de les categories plantejades pel PTPAPiA per a les subcategories 25a, 25b i 2a, i crea dues noves claus o subcategories addicionals dins del sòl no urbanitzable de protecció especial per als elements que configuren el paisatge d'excel·lència de la Cerdanya. El sòl de protecció

especial específica del paisatge (clau 24a) i el sòl de protecció especial ecològic-paisatgística (clau 24b). Quedant per tant les següents claus de qualificació del sòl no urbanitzable de protecció especial:

- Clau 21a de SNU d'alt valor agrícola que correspon als terrenys d'ús agrícola que juga un paper rellevant a preservar pel seu elevat valor agrícola productiu, és a dir, tot el sòl de protecció especial que estigui destinat a activitats agràries, s'entendran com a edificacions motivades per la millora de la seva gestió les necessàries per a l'agricultura a cel obert i la ramaderia extensiva, tal com els coberts per emmagatzemar provisionalment les collites, per al bestiar o la maquinària agrícola i similars.
- Clau 24a de SNU de protecció especial específica del paisatge que correspon als espais de major valor paisatgístic i identitari de la Cerdanya. Inclou els turons més visibles a la plana, veritables peces d'identitat comarcal i d'elevada fragilitat per la seva exposició visual panoràmica a la comarca ceretana; i també els corredors fluvials principals, tant la llera de riu com les franges de bosc de ribera.

- 20a.- Protecció preventiva
- 23a.- Sòl d'interès territorial
- 21a.- Alt valor agrícola
- 24a.- Protecció específica del paisatge
- 24b.- Protecció ecològic-paisatgística
- 25a.- PEIN i Xarxa Natura 2000
- 25b.- Valor natural i de connexió

Sòls de protecció territorial (23a) en els Plefissals de La Molina

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

90 4.3 EL DESPLEGAMENT DEL — PIC 1986

Durant el període de vigència del actual PIC 1986 s'han tramitat tot un seguit d'instruments de planejament derivat i modificacions puntuals d'aquest Pla intermunicipal.

Les figures de planejament o gestió que es consideren en aquest apartat són unitats d'actuació (UA) i sectors de sòl urbanitzable programat (SUP) i els instruments de planejament, Plans parcials (PP), Plans especials de reforma interior (PERI), Plans especials (PE) i Modificacions puntuals del PIC (MP PIC).

Les dades que es mostren al quadre són:

En figures de planejament o gestió es distingeixen no desplegades, o bé desplegades, si tenen un document de planejament redactat i aprovat definitivament, o en el cas de les unitats d'actuació, si s'han executat, ja sigui total o parcialment.

A la columna de tipus es concreta la figura de planejament o gestió (UA, SUP, PP, PERI, PE i MP PIC). També es fa constar el nom de la figura de planejament segons el PIC 1986, o el títol del document que desplega la figura de planejament o instrument de gestió.

Figures de planejament de Masella

Elaboració pròpia

Figures de planejament PIC 86

Figures de planejament PDUC 2008

En estat d'execució distingim: totalment executades i parcialment (quan estan en curs). Hi ha figures, com els Plans especials, la qual implementació només precisa del document d'aprovació. Per altra banda, es deixa buida la columna quan no s'ha desplegat la figura de planejament.

Figures de planejament del nucli d'Alp

Elaboració pròpia

Figures de planejament PIC 86

Figures de planejament de La Molina

Elaboració pròpia

Figures de planejament PIC 86

 SUP

Figures de planejament TR NPIC 2005

 PERI

 UA

fa constar la data de publicació de l'aprovació definitiva al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC).

A la columna d'aspectes particulars es fan alguns comentaris, com per exemple, si cal o no mantenir la figura al POUM. A més s'especifica el codi del RPUC per poder consultar el document, a banda d'altres que es consideren d'interès.

Amb l'objectiu de no repetir la informació urbanística, hem cregut convenient no descriure el potencial de cada figura de planejament, ans és objecte d'un capítol específic d'aquesta memòria.

Pel que fa al desplegament del PIC 1986 en sòl urbà, es troben desplegades UA3, UA4 i UA5; únicament les unitats del "Camp del Dominguet" (UA1 i UA2) no s'han desplegat.

A banda d'això, cal destacar que en el Text refós de la Normativa Urbanística del PIC del 2005, es modifiquen les UA1, 2 i 3 del PERI de la Molina¹⁴, així com les unitats del PIC 86, i que anomenarem a partir d'ara UA PERI 01, 02 i 03. D'aquestes unitats, el mateix TR NUPIC 2005 suprimeix les UA-PERI 02 i 03 que s'inclouen dins del sòl urbà, executant-se mitjançant actuació aïllada o integrant-se directament al polígon núm. 2 del PERI de la Molina.

Finalment pel que fa a l'evolució del sòl urbà des de 1986, cal destacar dos fets. En primer lloc, la re-classificació del sector de SUP 11 de Masella a sòl urbà pel PDUC. Amb aquest es desclassifica part del sector no desenvolupat i es delimiten diversos plans de millora urbana, el PMU 1, 2 i 3; i en segon lloc, la desclassificació de bona part del sòl urbà de la Molina, específicament de l'àmbit del Font Moreu, per part del PDU de revisió dels sòls no sostenibles dels municipis de l'Alt Pirineu.

Cal valorar perquè aquestes operacions com la del *Camp del Dominguet*, previstes fa temps, no s'han desplegat, si és per manca d'iniciativa, i rendibilitat, i si el que es proposa es troba en consonància amb el model urbà pel qual s'aposta en el POUM.

Com a síntesi tenim a continuació el quadre de figures i instruments de planejament per al sòl urbà, urbanitzable i no urbanitzable; a més d'un quadre amb el llistat d'Estudis de detall tramitats.

¹⁴ - Modificació de Pla general referit als sectors de Pista Llarga, Muntanya Sagrada i nou enllaç a la sortida del Túnel (1992/001071/G)

	Tipus	Nom figura/instrument de planejament	Estat d'execució	Data d'aprovació definitiva	Data de publicació d'ap. definitiva	Aspectes particulars
	UA 1	Unitat d'actuació 1 - "Camp del Dominguet"	No desplegada			
	UA 2	Unitat d'actuació 2 - "Camp del Dominguet"	No desplegada			
	UA 3	Unitat d'actuació 3 - "Camí a Das - Trav. de Ponent"	Totalment			
	UA 4	Unitat d'actuació 4 - "Carrer del Nord - Av. de la Cerdanya"	Totalment			
	UA 5	Unitat d'actuació 5 - "Av. de la Cerdanya - Av. Pirineus"	Totalment			
Alp Nucli	MP PIC	Modificación Puntual Plan Plurimunicipal a la pl. Sta. Cruz		-	31/07/1991	RPUC 1988 / 000321 / G. Modificació per a la inclusió d'uns porxos que s'alineen a les façanes de la pça Sta. Creu, al costat de l'església
	PE	Pla Especial de Modificació de les alineacions del vial de Ronda i carrer Orient		23/09/1992	13/11/1992	RPUC 1992 / 000424 / G. Modificació d'alineacions de la av. Pirineus i el carrer Orient
	MP PIC	Modificació Puntual Pla Plurimunicipal. C/ de la Font		27/04/1994	13/06/1994	RPUC 1994 / 000236 / G. Modificació de les alineacions al viari en el primer tram del carrer de la Font
	MP PIC	Modificació Puntual Pla Plurimunicipal		30/11/1994	10/02/1995	RPUC 1994 / 000559 / G. Canvi d'ús de un terreny situat entre el carrer Orient i la av. Pirineus per destinar-lo a la construcció d'un pavelló polivalent poliesportiu i de congressos. Usos admesos: esportius i manifestacions d'esbarjo, culturals o vàries a l'interior del pavelló municipal
	MP PIC	Modificació Puntual Pla General Intermunicipal Text Refós - Gener 2003 - Ordenació Volumètrica de l'illa delimitada pels carrers Central-Orient-Sant Pere a Alp Cerdanya		18/06/2003	14/10/2003	RPUC 2001 / 000747 / G. Concreta de forma detallada les condicions volumètriques de l'edificació, modifica els vials i crea la qualificació CLAU 3 P, Tradicional Ceretana B amb Paràmetres Modificats
	MP PIC	Text Refós de la Modificació Puntual del Pla General al Municipi d'Alp		26/02/2003	21/05/2003	RPUC 2002 / 003685 / G. Modificació per a qualificar com a sòl urbà clau 6D un terreny verd públic i un terreny qualificat actualment com a sòl urbà clau 6D en verd públic al carrer Ciutadella
	MP PIC	Text Refós Modificació Puntual Amplada Carrer Sant Pere nº 15-17. T.M. d'Alp (Girona)		23/12/2004	03/03/2005	RPUC 2004 / 012764 / G. Ampliació de l'amplada del carrer fins a quatre metres i modificació de la qualificació del front de parcel·la de zona tradicional ceretana B (clau 3) a xarxa viària (clau C)
	MP PIC	Modificació Puntual Pla Plurimunicipal. Ubicació serveis equipament municipal d'Alp		03/11/2005	12/04/2006	RPUC 2005 / 018458 / G. Reordena l'entorn de l'Ajuntament d'Alp, consistent en la delimitació dels terrenys destinats a zona verda i equipaments, sense modificar els aprofitaments ni les seves superfícies
	MP PIC	Pla de millora urbana de la part posterior de l'Hotel Roca		15/12/2005	08/05/2006	RPUC 2005 / 016247 / G. Modifica els paràmetres per a les categories 9B i 6A amb la finalitat de poder incloure l'ús hotelier amb les seves característiques.
MP PIC	Modificació Puntual del PIC per a la definició del nou equipament residencial d'Habitatges dotacionals per a joves, dones maltractades, gent gran i necessitats socials en lloguer		26/10/2006	23/11/2006	RPUC 2005 / 019792 / G. Consistent en la qualificació amb clau Ehs d'un solar situat al carrer Cadí núm. 17	
SÒL URBÀ Masella	SUP 11*	Masella	Desplegat / Casí reblerta			* S'inclou el SUP 11 de Masella dins de sòl urbà, perquè a partir del PDUC passa a integrar-se dins del sòl urbà
	PDU	Pla director urbanístic de la Cerdanya		06/10/1975	03/11/1975	RPUC 1975 / 000412 / G. Reclasseficació del sector de SUP11 de Masella a sòl urbà, desclassifica part del sector no desenvolupat i delimita tres plans de millora urbana, el PMU 1, 2 i 3
	PMU1	Pla de millora Urbana 1 de Masella	No desplegada			
	PMU2	Pla de millora Urbana 2 de Masella	No desplegada			
PMU3	Pla de millora Urbana 3 de Masella	No desplegada				
La Molina	PERI	Pla especial de reforma interior del sector Supermolina de la Molina		07/10/1993	01/12/1993	RPUC 1993 / 000226 / G. L'objectiu era dotar de capacitat hotelera, restauració i aparcament, juntament amb les dotacions de servei mínimes a l'estació d'esquí de la Molina. Delimita dos polígons d'actuació en relació al seu nivell d'urbanització i edificació, a més d'establir tres unitats d'actuació (UA1, UA2 i UA3)
	UA1*	Pista Llarga o Supermolina de la Molina	Totalment			
	UA2*	Muntanya Sagrada	Suprimida			Per Resolució del Conseller de PTOPI de 20 de febrer de 1995. S'executarà mitjançant una actuació aïllada en el sòl urbà
	UA3*	Nou enllaç a la sortida del Túnel	Suprimida			Per Resolució del Conseller de 24 de febrer de 1995, s'integra al polígon 2
	PE	Pla especial de desenvolupament del Sòl Urbà. Sector Turó de la Perdiu- Coll Sisè- Pista Llarga		07/07/1993	06/09/1993	RPUC 1992 / 000173 / G. El Pla reordena l'espai públic, i cerca obtenir una distribució d'aprofitaments i cessions més equilibrades
	MP PIC	Modificació Puntual del Pla Intermunicipal de la Cerdanya. (Expedient 953/89) en la parcel·la número 2 del Pla Especial de desenvolupament del sòl urbà. Sector Turó de la Perdiu- Coll Sisè- Pista Llarga		26/10/1994	14/12/1994	RPUC 1989 / 000953 / G. Ampliació dels usos permesos en la parcel·la número 2
	MP PIC	Modificacions Puntuals al Pla Intermunicipal de la Cerdanya. Desenvolupament Urbanístic del Sòl Urbà de La Molina		02/06/1993	26/11/1993	RPUC 1992 / 001071 / G. Canvi de la qualificació de sòl, d'alineacions i tipologia de la UA1. Crea una nova clau, la 6G i en defineix les condicions d'edificació, d'ús i classifica amb la clau 8C-Especial a les activitats complementàries de l'estació
	MP PIC	Modificació puntual Pla Intermunicipal de la Cerdanya. Terme Municipal d'Alp (La Molina), Zona: Terreny anomenat Parc Anglès a laavinguda de la Generalitat		27/04/1994	06/06/1994	RPUC 2002 / 004310 / G. Creació d'un nou vial públic a la zona de la finca A1; creació de parcel·les el més regulars i amb bones proporcions possible; interferir només en un punt la connexió amb l'Av. de la Generalitat; donar façana i accés a les parcel·les i aprofitar la millor ubicació topogràfica d'aquestes
	MP PIC	Modificació Puntual del Pla Intermunicipal de la Cerdanya, en la zona "Font Canaleta" de la Molina per tal de realitzar la connexió d'accés entre l'aparcament i la carretera GI-400, en el T.M. d'Alp, Girona		28/09/1999	18/11/1999	RPUC 1999 / 000644 / G. Reordenació de qualificacions existents, adapta el Pla segons les normes urbanístiques del PIC, augmenta la zona verda i el viari en detriment del Domini públic esquiuable
	MP PIC	Modificació Puntual del Pla Intermunicipal de la Cerdanya, en el terme municipal d'Alp (Pista Llarga, Torre Mirosans), La Molina, Girona		27/10/1999	15/12/1999	RPUC 1999 / 000645 / G. Canvi de qualificació d'una parcel·la unifamiliar (8C) per plurifamiliar amb paràmetres modificats (8C)
PERI	Modificació Puntual del Pla Especial de Reforma Interior de La Molina, en el terme municipal d'Alp, província de Girona		28/02/2001	05/06/2001	RPUC 1999 / 000646 / G. Es proposa un canvi d'ubicació de la part de domini esquiuable representat gràficament segons el PERI, situat segons el plano 04 entre les propietats 88 i 89.	
PE	Pla Especial d'Ampliació d'ús residencial a allotjament turístic, d'un sector de la Molina en el Terme Municipal d'Alp (Girona)		16/12/1999	03/03/2000	RPUC 1998 / 000556 / G. Té per objecte l'ampliació de l'ús residencial vigent per admetre-hi també l'ús d'allotjament turístic (residència-casa pagès)	

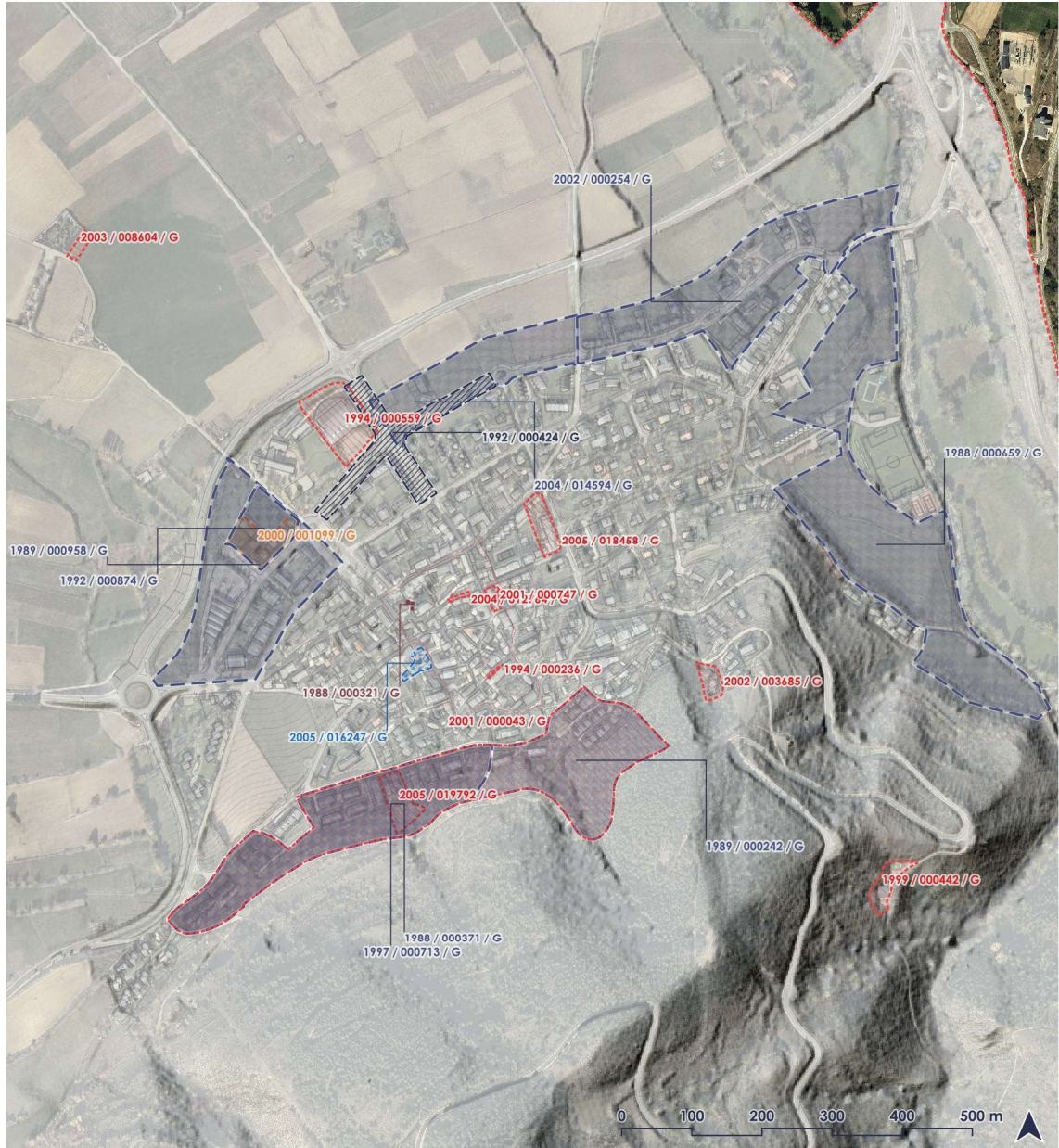
Instruments de planejament en l'àmbit del nucli d'Alp
Elaboració pròpia

Instruments de planejament derivat

- PE
- PP
- PERI
- PMU

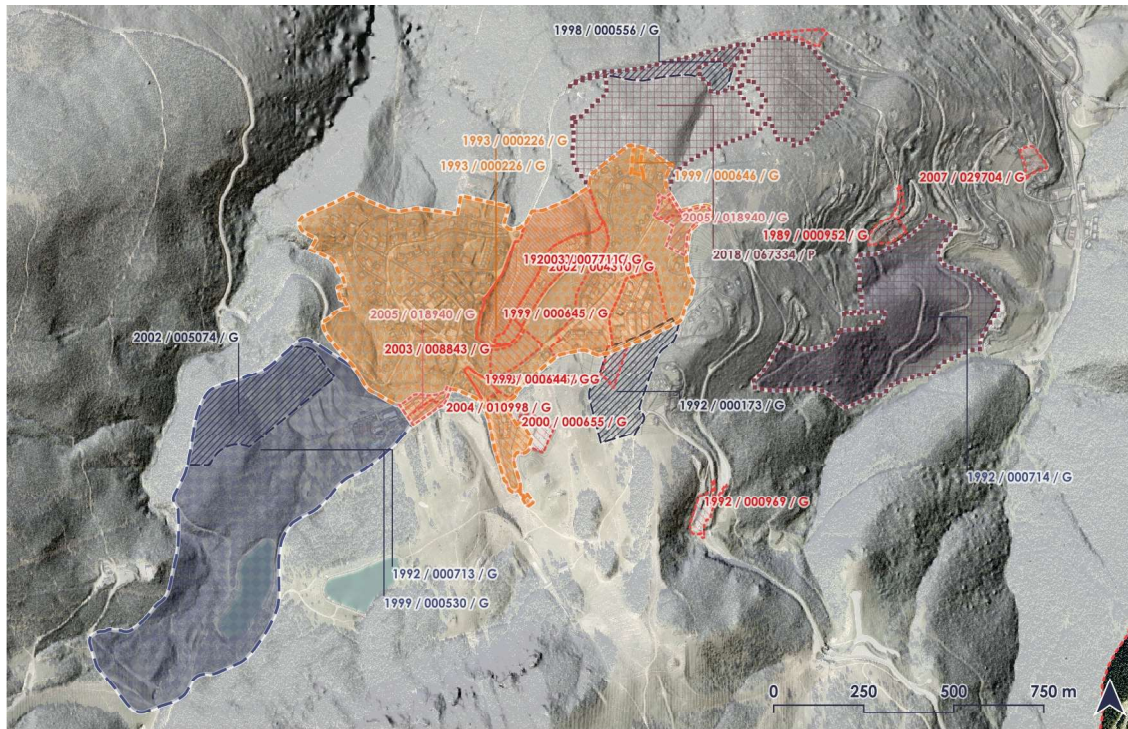
Instruments de planejament general

- PDU
- MP PIC
- TR PIC

Figures i instruments de planejament en sòl urbà
Elaboració pròpia

SÒL URBA La Molina	MP PIC	Modificació Puntual del Pla Inter municipal de la Cerdanya, en la zona "Font Canaleta" de la Molina, per tal d'adequar-lo a la realitat física existent, en el Terme municipal d'Alp, Girona	26/09/2001	17/12/2001	RPUC 2000 / 000655 / G. Modificació que consisteix en la reordenació de qualificacions a la zona de Font Canaleta per tal d'adaptar-se a la realitat existent
	MP PIC	Modificació puntual del Pla General Inter municipal de la Cerdanya per a la Creació d'un vial	28/12/2004	08/02/2005	RPUC 2003 / 007711 / G. Modificació de la zonificació per l'obertura d'un nou vial, la zona verda ocupada pel vial se situa al costat d'una altra zona verda existent i la parcel·la edificable (8b) que es veu afectada, manté la seva edificabilitat inicial, creant una subzona 8B* per a no perdre els seus drets adquirits pel planejament anterior
	MP PIC	Modificació Puntual del Pla General Inter municipal de la Cerdanya. Aparcament de Muntanya Sagrada	26/05/2004	16/07/2004	RPUC 2004 / 010998 / G. Canvi de qualificació de la part alt de l'aparcament de Muntanya Sagrada a domini esquiable
	PP - PP	Plan parcial i Modificació del PP de ordenació de "La Molina". La Estación	13/03/1970 25/01/1974	28/04/1970 23/02/1974	RPUC 1969 / 000216 / G - 1973 / 000069 / G. El PIC disposa amb la clau 9C als terrenys de la zona de l'Estació de la Molina, això vol dir que aquesta zona es regeix per les condicions d'edificació, densitat i usos que li assigna aquest PP, per l'encara que és anterior al PIC s'inclou en la informació analitzada.
	MP PIC	Modificació Puntual del Plan General Inter municipal de la Cerdanya. Cambio de Calificación Urbanística de un terreno y desplazamiento del trazado de un vial en la Molina	23/07/1992	16/09/1992	RPUC 1989 / 000952 / G. Modificació en el traçat d'un vial al sud de l'Hotel Adserà de La Molina per zona esquiable (6b)
	MP PIC	Modificació Puntual Pla Plurimunicipal al accés Coll Sisè	17/03/1993	26/05/1993	RPUC 1992 / 000969 / G. Modificació de les alineacions en el front de la carretera interior de La Molina en la connexió amb l'accés al Coll Sisè
	MP PIC	Modificació Puntual del Pla Inter municipal de la Cerdanya a l'av. De la Generalitat, La Molina, Terme Municipal d'Alp	20/04/2006	19/07/2006	RPUC 2003 / 008843 / G. Modificació que consisteix en augmentar les places hoteleres, per tal d'absorbir la demanda existent, així com la creació de equipaments nous i habitatges socials.
	MP PIC	Modificació Puntual del Pla Inter municipal de la Cerdanya als Sectors de l'antic Alberg de La Molina i del camí de Segremorta per a la definició del nou equipament d'habitatges dotacionals i solar per habitatges de protecció	01/10/2008	01/12/2008	RPUC 2007 / 029704 / G. Modificació dels sectors de l'antic Alberg de la Molina i del camí de Segremorta per la definició del nou equipament, definició de la clau 6Ahp i Ehs

Instruments de planejament, en l'àmbit de La Molina
Elaboració pròpia

Instruments de planejament derivat

- PE
- PP
- PERI
- PMU

Instruments de planejament general

- PDU
- MP PIC
- TR PIC

SÒL URBANITZABLE	Alp Nucli	SUP 3 Sud-est del sòl urbà d'Alp	No desplegat			Residencial i industrial al costat de la riera d'Alp	
		PP Pla Parcial SUP-3		30/01/1991	16/08/1991	RPUC 1988 / 000659 / G	
		SUP 4 Nord d'Alp	Desplegat/No reblerta				
		PP Pla Parcial d'Ordenació del Sector "SUP-4" Terme municipal d'Alp		15/12/2005	21/06/2006	RPUC 2002 / 000254 / G	
		SUP 5 Nord d'Alp	Desplegat/No reblerta				
		PP Text Refós Pla Parcial SUP-5		15/12/2005	12/07/2007	RPUC 2004 / 014594 / G	
		SUP 6 Sud d'Alp	Desplegat/Casi reblerta				
		PP Avance de Proyecto Plan Parcial SUP-6	Modificat	30/01/1991	22/04/1991	RPUC 1988 / 000371 / G	
		PP Modificació Puntual Pla Parcial SUP-6		11/07/2001	16/10/2001	RPUC 1997 / 000713 / G. Modifica els paràmetres de la clau per a habitatge plurifamiliar o allat del PP, modifica el límit existent d'habitatges per edifici de 8 a 9, inclou les modificacions del PIC i serveix de precedent per al sector 7	
		MP PIC Modificació Puntual PIC (art. 224 Normes Urbanístiques)		11/07/2001	16/10/2001	RPUC 2001 / 000043 / G. Suprimeix l'article 224 de les normes urbanístiques que regula dels sectors SUP6 i 7 el text literal: "amb una agrupació màxima de 8 habitatges per edifici"	
		SUP 7 Sud d'Alp	Desplegat/Casi reblerta				
		PP Pla Parcial SUP-7		21/11/1990	17/05/1991	RPUC 1989 / 000242 / G	
		MP PIC Modificació Puntual PIC (art. 224 Normes Urbanístiques)		11/07/2001	16/10/2001	RPUC 2001 / 000043 / G. Suprimeix l'article 224 de les normes urbanístiques que regula dels sectors SUP6 i 7 el text literal: "amb una agrupació màxima de 8 habitatges per edifici"	
		SUP 8 Nord-est d'Alp	Totalment				
PP Pla Parcial SUP-8		29/01/1992	09/03/1992	RPUC 1989 / 000958 / G			
PP Modificació de Pla Parcial SUP-8		03/02/1993	30/04/1993	RPUC 1992 / 000874 / G. Reordenació dels terrenys destinats a equipaments municipals entre el carrer Mancomunitat i av. Pirineus			
PERI Pla Especial de Reforma Interior de la parcel·la "A" del SUP-8 d'Alp (Girona)		02/02/2000	22/03/2000	RPUC 1999 / 000852 / G			
PERI Pla Especial de Reforma Interior de la parcel·la "F" del Pla Parcial SUP-8 del municipi d'Alp		02/02/2000	23/03/2000	RPUC 1999 / 000966 / G			
PERI Pla Especial de Reforma Interior de l'Illa Nord del Sector SUP-8 d'Alp		20/12/2000	20/03/2001	RPUC 2000 / 001099 / G			
PERI Pla Especial de Reforma Interior de la parcel·la "B" del Pla Parcial SUP-8 del municipi d'Alp		08/07/1998	10/09/2007	RPUC 1998 / 000563 / G			
La Molina	SUP 9 La Molina "La Solana"	Desclassificat					
	PP Pla Parcial d'Ordenació del Sector "La Solana". La Molina	No reblerta	23/09/1992	13/11/1992	RPUC 1992 / 000714 / G		
	PDU Pla Director Urbanístic de Revisió dels Sòls No Sostenibles de l'Alt Pirineu	Desclassifica		03/09/2020	RPUC 2018 / 067334 / P		
	SUP 10 Golf de la Molina	Desplegat/No reblerta					
	PP Pla parcial d'ordenació del sector "El Golf"		23/07/1992	13/11/1992	RPUC 1992 / 000713 / G		
PP Pla parcial d'ordenació del sector "El Golf"		27/10/1999	15/12/1999	RPUC 1999 / 000530 / G			
PE Pla especial de l'àrea edificable del sector SUP-10 el Golf		06/11/2002	07/02/2003	RPUC 2002 / 005074 / G			

SÒL NO URBANITZABLE					
MP PIC	Modificació Puntual NNUU de la Cerdanya. Canvi qualificació terreny antic abocador per planta emmagatzemant i distribució gas líquat	28/09/1999	07/12/1999	RPUC 1999 / 000442 / G. Canvi de qualificació de sòl no urbanitzable (clau 13), a sòl no urbanitzable d'equipaments de serveis per la implantació d'una planta d'emmagatzematge i distribució de gas líquat.	
MP PIC	Text Refós. Modificació Puntual del Pla Intermunicipal de la Cerdanya per l'ampliació del Cementiri (Alp)	30/06/2004	14/09/2004	RPUC 2003 / 008604 / G. Modificació per a la classificació d'un terreny no urbanitzable (clau 12) per sistema d'equipaments (clau Ec), ampliació del cementiri municipal	
PE	Pla especial urbanístic Telecabina de la Tosa		15/12/2010	RPUC 2010 / 042149 / C.	
ALTRES					
MP PIC	Modificació Puntual del Pla Intermunicipal de la Cerdanya pel que fa al nombre de plantes soterrades en edificis plurifamiliars	04/11/2003	23/01/2004	RPUC 2003 / 009704 / G. Permet la construcció de més plantes soterrades en edificis plurifamiliars, encara que no és aplicable a les claus tradicional ceretana A i en les zones d'aprofitament agrícola i ramader del sòl no urbanitzable. A més en barri antic, tradicional ceretana B, residencial aïllada plurifamiliar i uns certs casos de l'ordenació existent, s'haurà de tenir en compte la seva normativa urbanística.	

Figures i instruments de planejament en sòl urbanitzable i no urbanitzable

Elaboració pròpia

Tipus	Nom de l'estudi de detall	Expedient	Data d'aprovació definitiva	Data de publicació d'ap. definitiva	Estat de tramitació
ED	Estudi de detall per l'ajust de les alineacions i volums edificables del solar anomenat "Cal Roquet"	1/88	07/07/1988	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall al carrer Central 35	1/89	24/10/1989	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall de la parcel·la del carrer Ponent 18	2/89	1989	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall promogut per Esplai d'Urús SA	2/90	12/01/1991	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall de la finca de l'Avinguda Girona 19	3/90	08/11/1990	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall al carrer de la Font 15-17	4/90	17/01/1991	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall de les parcel·les A i B del SUP-7	3/91	12/12/1991	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall dels volums auxiliars existents en la parcel·la localitzada a la Crta de Bellver núm 1	1/92	08/04/1992	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall d'ordenació i volums al carrer Nord i per prolongació de l'Avinguda de la Cerdanya (UA-4)	2/92	04/06/1992	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall de volums de l'Hotel Jaume del carrer Central 30	4/92	03/02/1993	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall per la volumetria de la façana posterior de l'habitatge del carrer Central, 14	1/93	13/03/1993	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall de la finca del carrer Central 40-42	1/94	04/05/1994	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall d'alineacions i volums al carrer Arrabal 9	94/968-025	1994	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall de l'equipament del pavelló esportiu d'Alp	95/160-025	08/02/1995	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall d'ordenació volumètrica per l'hotel Roca d'Alp	1/01		-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall dels equipaments de serveis a l'Avinguda Tossa d'Alp/ Agnes Fabra	1/05	18/08/2005	-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament
ED	Estudi de detall al carrer Central 32	2/05		-	Aprovació Definitiva per l'Ajuntament

Quadre de les estudis de detall

Elaboració pròpia

5. CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ

5.1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ

La població d'Alp ha experimentat canvis sobtats en la darrera meitat de segle, amb un augment de la població que va dels 588 habitants l'any 1900 fins als 1.593 del 2020.

Si analitzem les dades del cens del darrer segle observem com la població d'Alp es va mantenir a l'entorn dels 600 habitants fins als anys 50, quan s'inicia un creixement exponencial de la població. Trenta anys després la població és el doble, arribant als 1.400 habitants. Probablement aquest increment va ser causat per l'obertura de l'estació d'esquí de La Molina als anys 40 i que, una dècada després, va instaurar la pràctica de l'esquí de forma habitual a la regió.

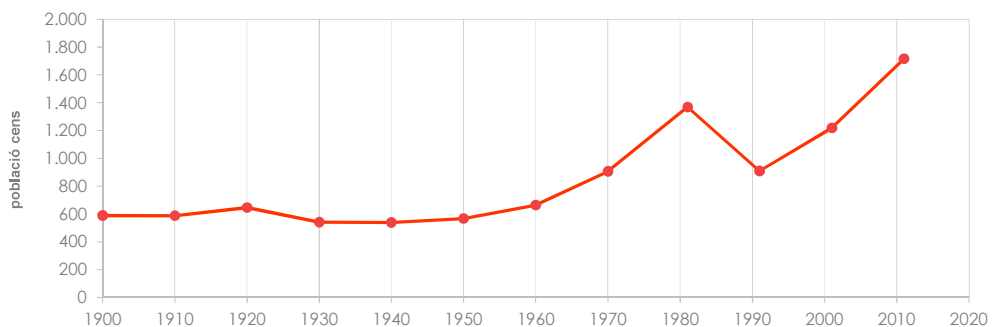
Tot i que a la dècada dels 80 la població experimenta un decreixement important (-33,6%), a partir dels 90 torna a créixer de forma constant amb increments del 34,25% des del 1991 al 2001 i del 40,77% des del 2001 al 2011 (darrera dada del cens).

Per tenir una referència propera, comparem Alp amb els centres territorials més propers de la comarca. Per una banda Bellver de Cerdanya n'és comparable per escala, localització i naturalesa del poble, i, per altra banda, Llívia ho és pel fet de disposar d'un sector econòmic més potent que el de qualsevol altre poble de la vall.

Si comparem les dades demogràfiques amb aquests nuclis, s'observa una tendència molt similar en el mateix període (1900 a 2011). Així, la tendència

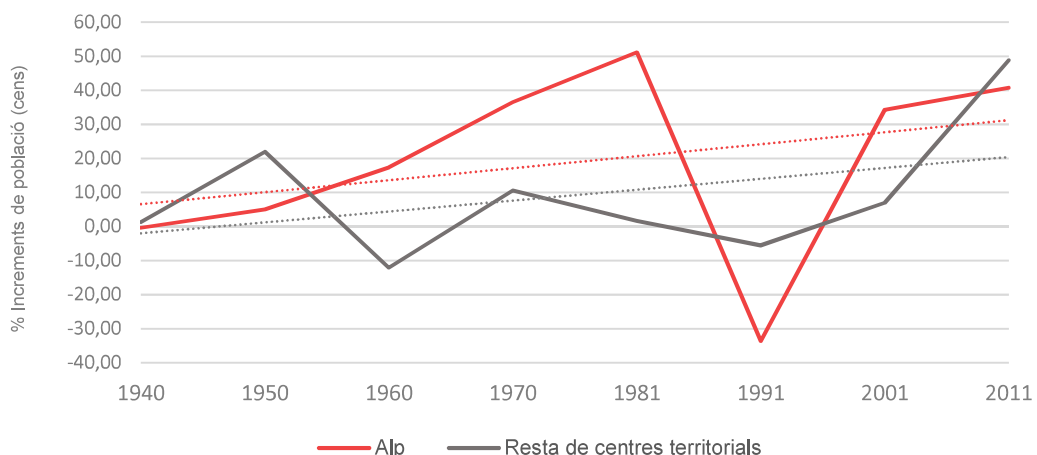
Evulció de la població al municipi d'Alp (cens 2011)

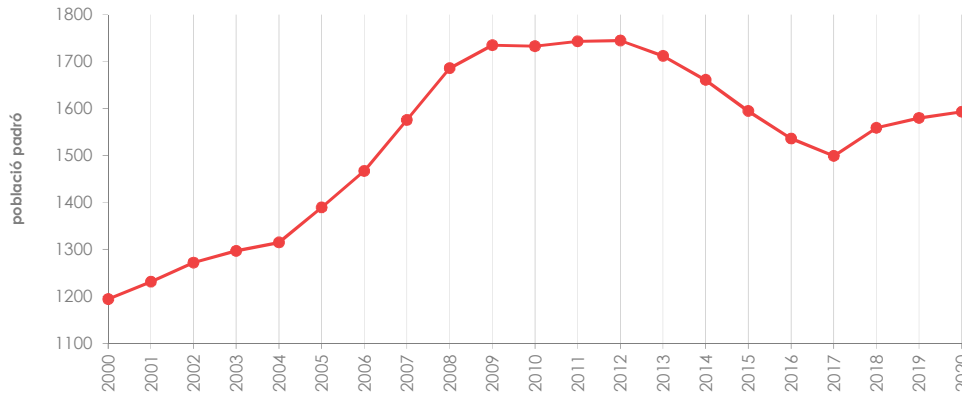
Elaboració pròpia a partir de les dades del cens de població de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Gràfic comparatiu entre taxes de creixement d'Alp i la resta de centres territorials

Elaboració pròpia a partir de les dades del padró (IDESCAT)

Evolution of the population in the municipality of Alp (2000 census - 2020)

Elaboració pròpia a partir de les dades del padró de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

alcista que mostren les taxes de creixement són molt similars a les d'Alp.

Pel que fa al padró de 2020, la població d'Alp és de 1.593 habitants, lleugerament per sobre de la dels anys anteriors: 1.580 (2019), 1.559 (2018) i 1.499 (2017). No obstant, segueix per sota de la població que tenia en el període de 2007 al 2015 quan el padró registra 1.576, 1.686, 1.735, 1.733, 1.743, 1.745, 1.712 i 1.661 habitants el 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014 respectivament. És per això, que les majors taxes de creixement que ha experimentat la població des de l'any 2000 han estat entre els anys 2005 i 2009, amb un saldo net de 580 habitants des de l'inici al final del període. Això es fa evident al gràfic d'evolució de la població segons el padró entre els anys 2000 i 2020, on veiem un augment de més del 30% d'habitants en tan sols cinc anys (2004-2009)

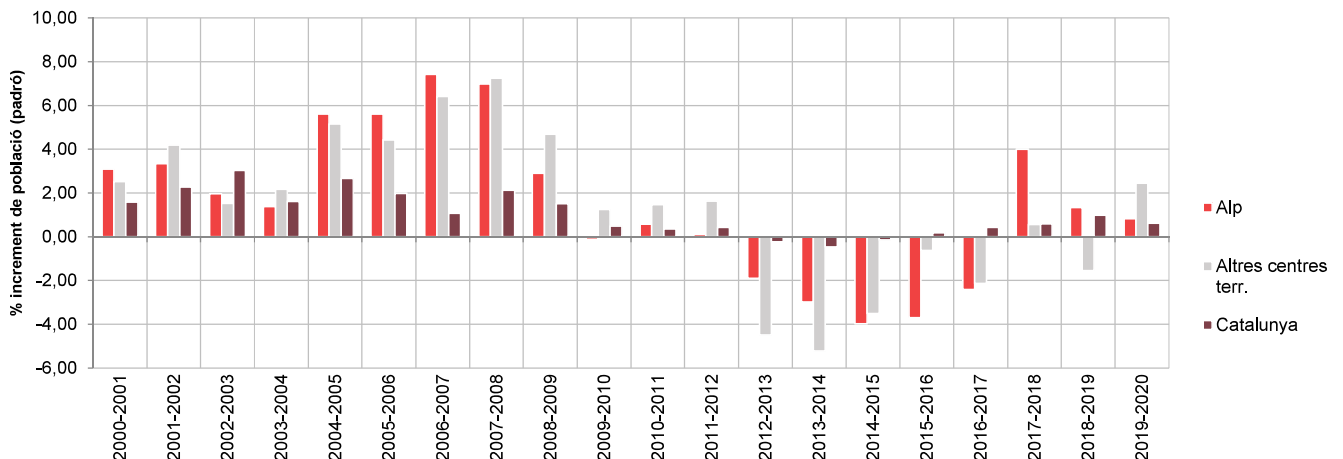
Si ho comparem amb la resta de centres territorials i amb el conjunt dels municipis de Catalunya s'observen tendències molt semblants. Tant Alp com la resta del conjunt de municipis de la comarca i de Catalunya experimenten increments de població durant el període 2000-2009.

Com s'observa al gràfic, durant el període 2009-2012 es produeix un estancament de la població, probablement originat per l'esclat de la bombolla immobiliària. A partir d'aquí i fins a l'any 2017 s'ha experimentat un decreixement generalitzat. En els darrers anys (2017-2020) es tornen a veure increments de la població. És precisament a Alp on aquests darrers increments han estat més rellevants arribant a registrar un increment del 4% de la població en el període 2017-2018 enfront al 0,56% i el 0,59% que han experimentat Bellver de Cerdanya i Llívia i el conjunt de tota Catalunya respectivament.

Si analitzem les xifres totals de l'evolució de la població en els últims 20 anys observem que Alp es troba entre Bellver de Cerdanya i Llívia en termes de creixement demogràfic. En aquests anys, mentre que la població d'Alp ha augmentat en un 33,42%, Bellver de Cerdanya i Llívia ho han fet en 24,23% i 41,26% respectivament.

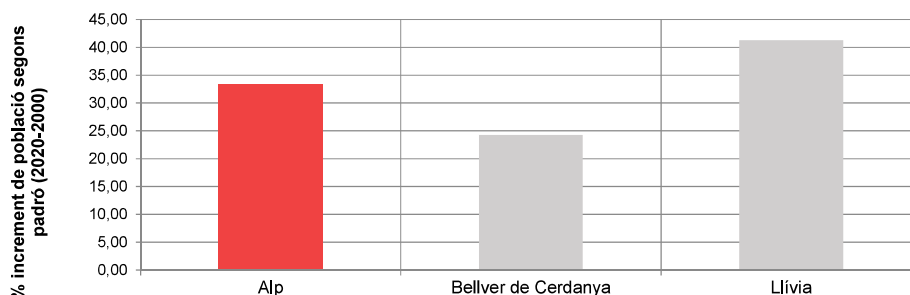
Annual population growth rate (%) of Alp, other territorial centers like Bellver de Cerdanya and Llívia, and Catalonia

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Creixement de població en altres centres territorials en tant per cent (%)

Elaboració pròpia a partir de les dades del padró de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

5.2 TAXES DE NATALITAT, MORTALITAT I FECUNDITAT

Si analitzem la taxa de natalitat dels darrers 20 anys (nombre naixements dividit entre el nombre d'habitants multiplicat per 1.000), veurem que tant Alp com la resta del conjunt de municipis de Catalunya segueixen tendències semblants. No obstant això, la mitjana al llarg d'aquests anys (2020-2000) tant a Alp (8,94‰) com al conjunt d'alguns centres territorials pròxims (8,15‰) és inferior a la de Catalunya (10,23‰). Això es tradueix en que Alp està per sota de la mitjana de naixements a Catalunya. Al gràfic s'observen grans variacions anuals de la taxa d'Alp, on trobem màxims de 13,69 ‰, 11,86 ‰, i 12,69 ‰ (anys 2004, 2008 i 2010) i mínims a l'entorn del 4 ‰, (en els anys 2013, 2018 i 2019).

S'observa com Alp manté més o menys la mitjana de la resta del conjunt de municipis de Catalunya entre l'any 2001 i el 2009. Tanmateix, la crisi immobiliària va causar que al municipi d'Alp disminuís la taxa de natalitat i que, des d'aleshores, no hagi aconseguit arribar a la mitjana de la resta de Catalunya.

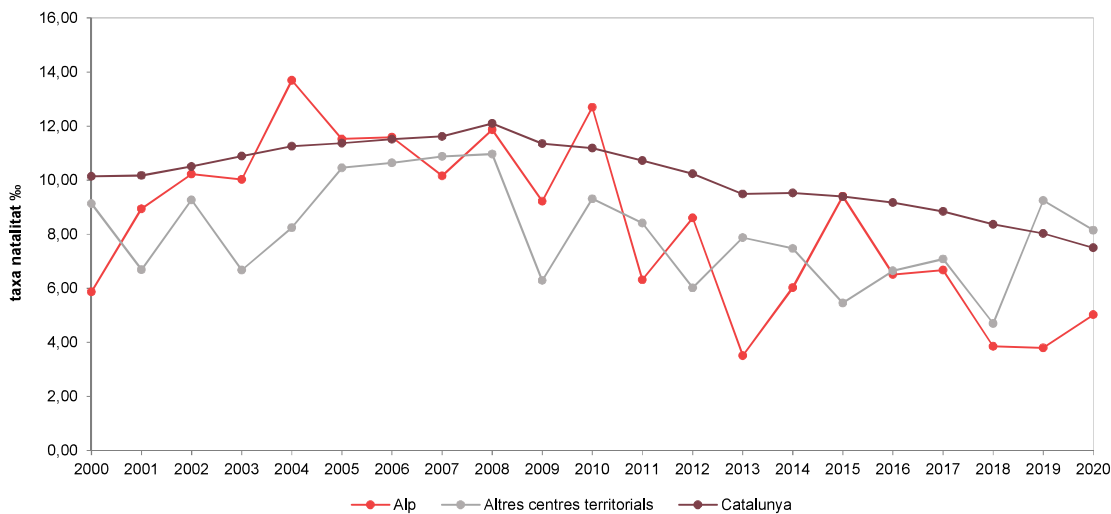
Sobre la taxa de mortalitat (nombre defuncions dividit entre el nombre d'habitants multiplicat per 1.000), si observem l'evolució dels darrers vint anys tant a Alp com a la resta de centres territorials, s'experimenta una gran variabilitat de les taxes en tractar-se de mostres amb un nombre reduït d'habitants. No obstant, el que interessa es que aquestes mostren una clara tendència a mantenir-se dins d'un rang. Així es pot afirmar que Alp no només manté una taxa de la mortalitat relativament estable ans que a més és inferior a la mitjana de Catalunya i de la resta de centres territorials amb els que

la comparem. Això es pot observar a la taula on la mitjana d'Alp en els darrers 20 anys ha estat de 4,62 ‰, mentre que la de la resta de centres territorials i la de Catalunya han registrat un 11,72‰ i un 8,39‰ respectivament.

Finalment, pel que fa a la taxa de fecunditat (nombre de naixements dividit entre la població femenina d'entre 20 i 41 anys multiplicat per 1.000), s'observa tant en el cas d'Alp com en el conjunt de municipis de Catalunya una tendència decreixent que, en el cas d'Alp és més marcada.

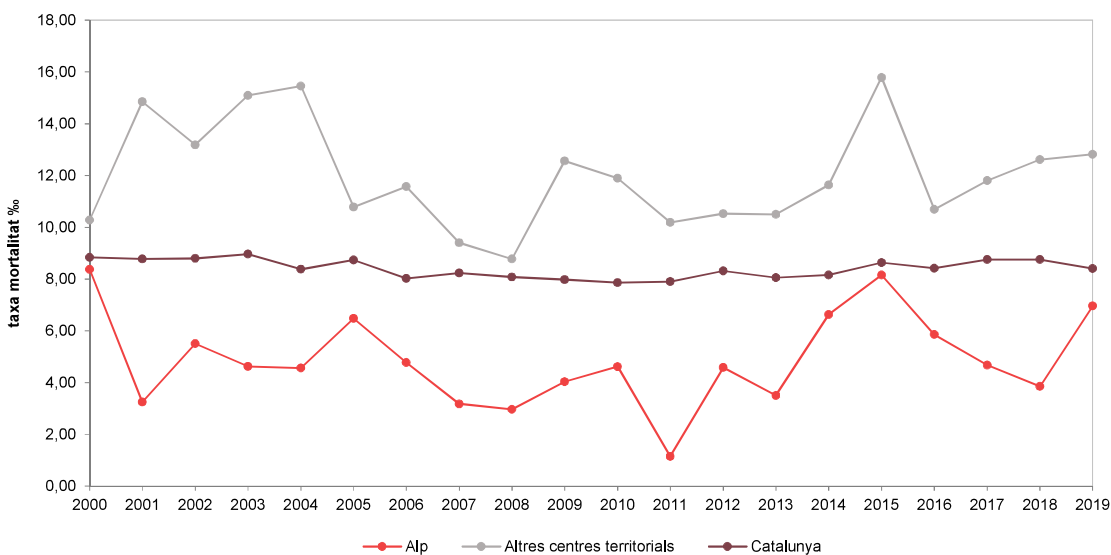
Així s'observa en l'evolució de la taxa de fecunditat a Alp dels darrers vint anys on aquesta arriba a màxims del 81,08 ‰ l'any 2004 o del 71,90 ‰ l'any 2010 respecte al 33,47 ‰ actual. Això vol dir que en els darrers anys Alp ha anat perdent progressivament població de sexe femení dins d'aquest rang d'edats amb una conseqüent pèrdua de la fertilitat de la població.

En contraposició, la resta de centres territorials sí que mostren una tendència ascendent de la seva taxa de fecunditat. No obstant, a efectes globals, la mitjana d'Alp (52,29‰) es manté, per ara, pròxima a la de la resta de centres territorials (56,60‰).

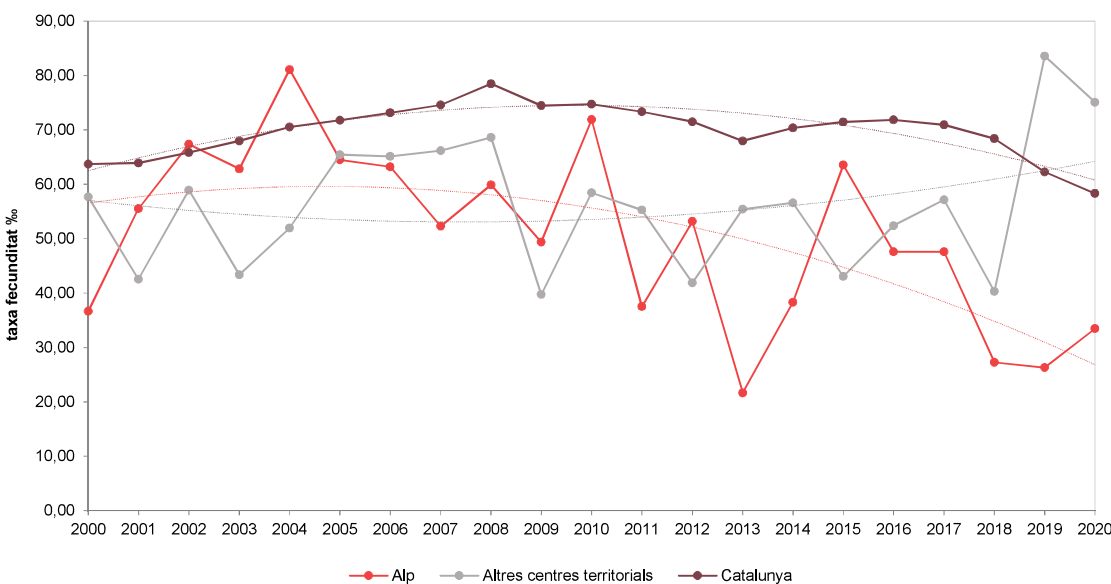
Evolució de la taxa de natalitat. Comparativa d'Alp amb altres centres territorials de la Cerdanya i Catalunya

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Evolució de la taxa de mortalitat. Comparativa d'Alp amb altres centres territorials de la Cerdanya i Catalunya

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Evolució de la taxa de fecunditat. Comparativa d'Alp amb altres centres territorials de la Cerdanya i Catalunya

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Taxes de natalitat ‰			
	Alp	Altres centres terr.	Catalunya
2020	5,02	8,15	7,50
2019	3,80	9,24	8,02
2018	3,85	4,70	8,36
2017	6,67	7,08	8,84
2016	6,51	6,64	9,17
2015	9,40	5,45	9,38
2014	6,02	7,48	9,52
2013	3,50	7,87	9,48
2012	8,60	6,02	10,23
2011	6,31	8,41	10,72
2010	12,69	9,31	11,18
2009	9,22	6,28	11,35
2008	11,86	10,96	12,09
2007	10,15	10,88	11,61
2006	11,59	10,63	11,50
2005	11,52	10,45	11,37
2004	13,69	8,24	11,26
2003	10,02	6,67	10,89
2002	10,22	9,27	10,50
2001	8,94	6,68	10,17
2000	5,86	9,14	10,14

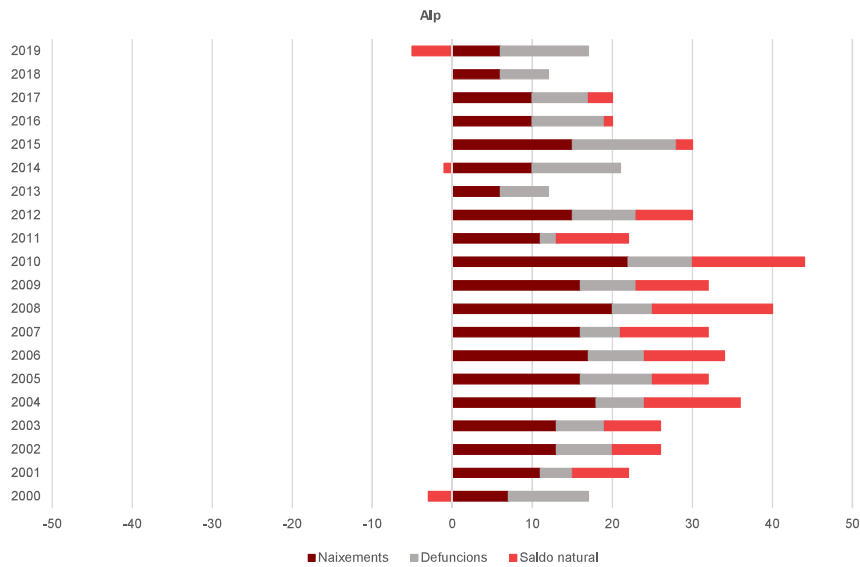
mitjana	8,94	8,15	10,23
---------	------	------	-------

Taxes de mortalitat ‰			
	Alp	Altres centres terr.	Catalunya
2019	6,96	12,82	8,41
2018	3,85	12,62	8,76
2017	4,67	11,81	8,76
2016	5,86	10,69	8,41
2015	8,15	15,79	8,64
2014	6,62	11,63	8,16
2013	3,50	10,50	8,05
2012	4,58	10,53	8,32
2011	1,15	10,19	7,90
2010	4,62	11,89	7,86
2009	4,03	12,57	7,98
2008	2,97	8,77	8,08
2007	3,17	9,41	8,23
2006	4,77	11,57	8,03
2005	6,48	10,78	8,74
2004	4,56	15,46	8,38
2003	4,63	15,09	8,96
2002	5,50	13,19	8,80
2001	3,25	13,19	8,77
2000	8,38	10,28	8,84

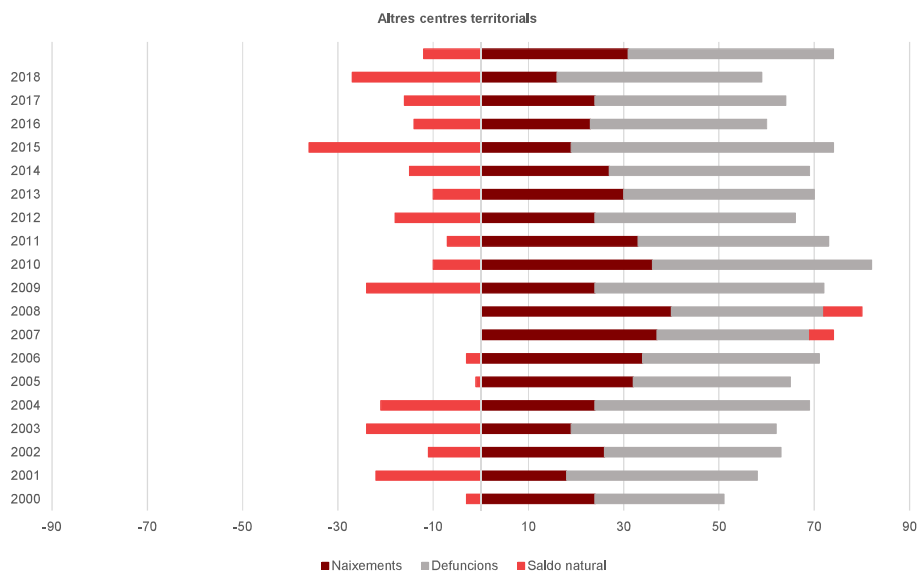
mitjana	4,62	11,72	8,39
---------	------	-------	------

Taxes de fecunditat ‰		
	Alp	Altres centres terr.
2020	33,47	75,07
2019	26,32	83,56
2018	27,27	40,30
2017	47,62	57,14
2016	47,62	52,39
2015	63,56	43,08
2014	38,31	56,60
2013	21,66	55,45
2012	53,19	41,88
2011	37,54	55,28
2010	71,90	58,44
2009	49,38	39,74
2008	59,88	68,61
2007	52,29	66,19
2006	63,20	65,13
2005	64,52	65,44
2004	81,08	51,95
2003	62,80	43,38
2002	67,36	58,96
2001	55,56	42,55
2000	36,65	57,69

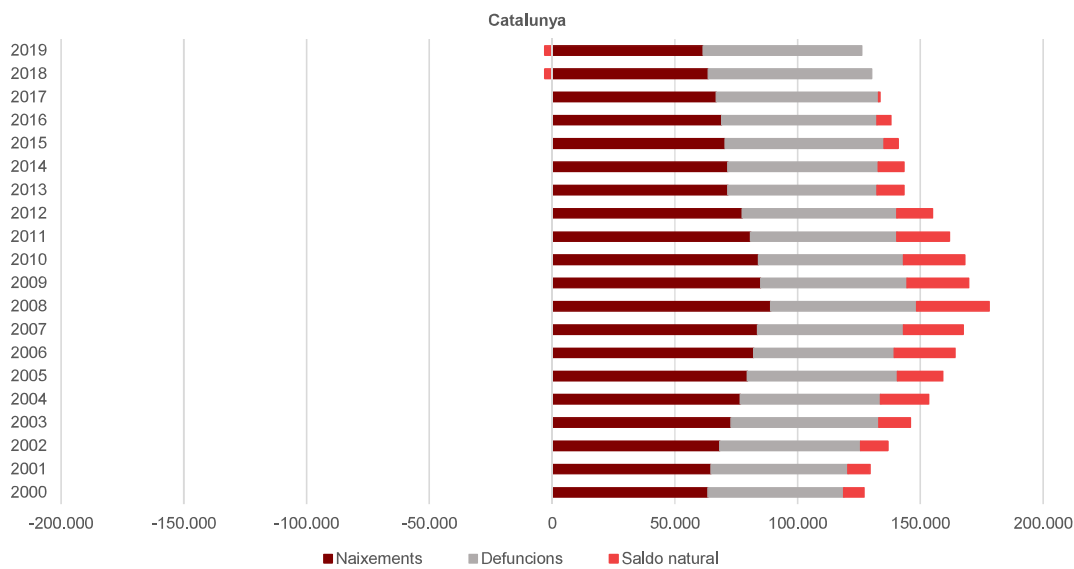
mitjana	52,29	56,60
---------	-------	-------

Saldo natural. Alp
Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Saldo natural. Altres centres territorials
Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Saldo natural. Catalunya
Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Evolució dels saldos naturals a Alp, en altres centres territorials i a Catalunya al període 2000-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

5.3 SALDOS NATURAL I MIGRATORI

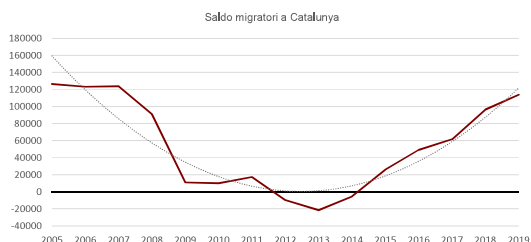
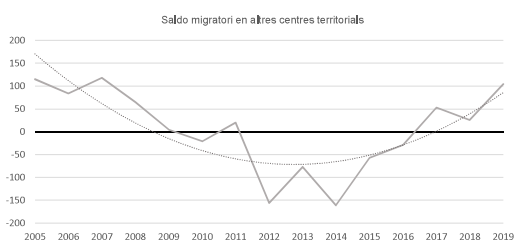
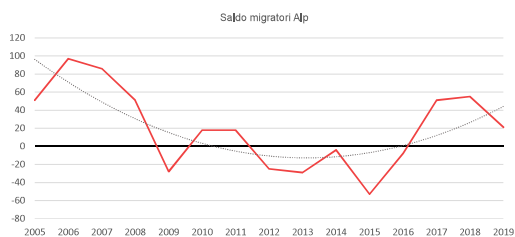
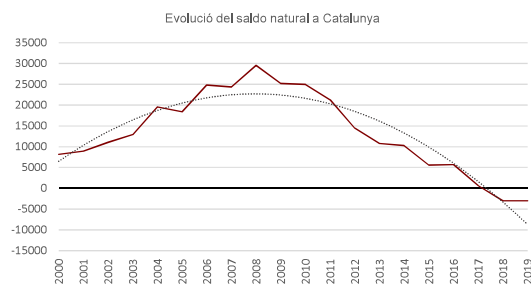
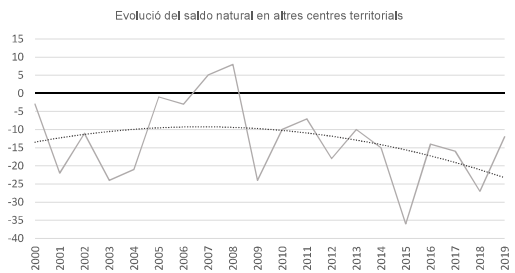
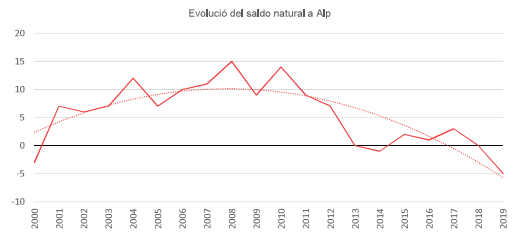
A Alp s'hi han anat produint canvis freqüents en el saldo natural, de forma que any rere any ha augmentat o disminuït en major o menor mesura la població. Com s'observa al gràfic de saldo natural d'Alp, des de l'esclat de la bombolla immobiliària, la tendència és decreixent (augmenten les defuncions i es redueixen els naixements). Tot i això, en els darrers anys el municipi ha aconseguit mantenir saldos migratoris positius. Només als anys 2000, 2014 i 2019 s'hi han registrat saldos negatius essent la mitjana dels darrers vint anys un guany de 7 habitants per any.

La tendència és semblant a la del conjunt de centres territorials i fins i tot a la del conjunt dels municipis a Catalunya. La principal diferència entre Alp i aquests centres territorials pròxims és que, mentre al conjunt format per Bellver i Llívia es registren saldos naturals negatius any a any, a Alp són generalment positius. Això implica que, tot i existir un balanç negatiu generalitzat a la Cerdanya, a Alp es mantenen els valors positius (neix més gent de la que es mor).

Pel que fa als saldos migratoris, Alp va tenir una tendència a la baixa que es va perllongar fins l'any 2015, quan es va produir el major saldo migratori negatiu del període analitzat, amb una taxa d'immigració del 44,51% front a una taxa d'emigració del 77,74%. És a dir, marxaven moltes més persones del municipi de les que arribaven. Des d'aleshores, el saldo migratori s'ha recuperat i des del 2017 es produeix una descompensació positiva.

Les darreres dades disponibles mostren que aquesta dinàmica es manté el 2018 (amb unes taxes del 75,05% i del 39,77% respectivament). Es segueix una tendència semblant a la del conjunt de centres territorials, que entre els anys 2012 i 2016 també van experimentar saldos migratoris negatius.

La tendència a la baixa dels saldos migratoris d'aquells anys coincideix amb la del conjunt de Catalunya, que també va tenir un pic de saldo negatiu l'any 2013.

Evolució dels saldos migratoris a Alp, en altres centres territorials i a Catalunya al període 2005-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

	ALP					
	Immigracions	Emigracions	Saldo	Pobl. Total	taxa immigr.	taxa emig.
2019	93	72	21	1.580	58,86	45,57
2018	117	62	55	1.559	75,05	39,77
2017	121	70	51	1.499	80,72	46,70
2016	67	75	-8	1.536	43,62	48,83
2015	71	124	-53	1.595	44,51	77,74
2014	78	82	-4	1.661	46,96	49,37
2013	68	97	-29	1.712	39,72	56,66
2012	65	90	-25	1.745	37,25	51,58
2011	90	72	18	1.743	51,64	41,31
2010	100	82	18	1.733	57,70	47,32
2009	79	107	-28	1.735	45,53	61,67
2008	143	92	51	1.686	84,82	54,57
2007	186	100	86	1.576	118,02	63,45
2006	184	87	97	1.467	125,43	59,30
2005	131	80	51	1.389	94,31	57,60
Mitjana	93	82	18		57,70	51,58

Saldos migratoris a Alp al període 2005-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

	ALTRES CENTRES TERRITORIALS					
	Immigracions	Emigracions	Saldo	Pobl. Total	taxa immigr.	taxa emig.
2019	253	149	104	3.354	75,43	44,42
2018	206	180	26	3.407	60,46	52,83
2017	222	169	53	3.388	65,53	49,88
2016	160	189	-29	3.462	46,22	54,59
2015	200	257	-57	3.484	57,41	73,77
2014	153	314	-161	3.611	42,37	86,96
2013	145	222	-77	3.810	38,06	58,27
2012	176	332	-156	3.989	44,12	83,23
2011	224	204	20	3.925	57,07	51,97
2010	215	236	-21	3.868	55,58	61,01
2009	220	215	5	3.820	57,59	56,28
2008	256	191	65	3.649	70,16	52,34
2007	350	232	118	3.402	102,88	68,20
2006	265	181	84	3.197	82,89	56,62
2005	280	165	115	3.061	91,47	53,90
Mitjana	220	204	20		57,59	56,28

Saldos migratoris en altres centres territorials al període 2005-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

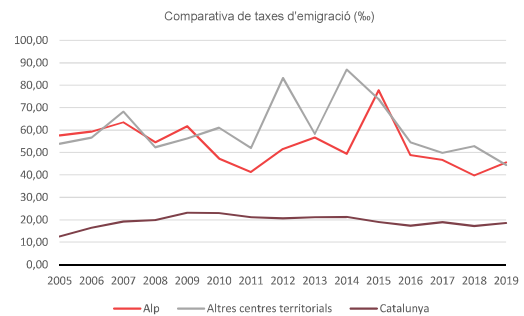
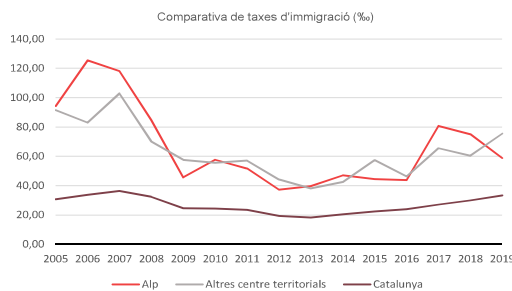
	CATALUNYA					
	Immigracions	Emigracions	Saldo	Pobl. Total*	taxa immigr.	taxa emig.
2019	256222	142325	113897	7.675.217	33,38	18,54
2018	227569	131045	96524	7.600.065	29,94	17,24
2017	204.414	142.902	61.512	7.555.830	27,05	18,91
2016	179.666	130.544	49.122	7.522.596	23,88	17,35
2015	168.744	142.645	26.099	7.508.106	22,47	19,00
2014	153.882	159.421	-5.539	7.518.903	20,47	21,20
2013	138.113	159.559	-21.446	7.553.650	18,28	21,12
2012	146.612	156.418	-9.806	7.570.908	19,37	20,66
2011	176.708	159.333	17.375	7.539.618	23,44	21,13
2010	182.795	172.823	9.972	7.512.381	24,33	23,01
2009	183.745	172.747	10.998	7.475.420	24,58	23,11
2008	237.684	146.479	91.205	7.364.078	32,28	19,89
2007	262.375	138.497	123.878	7.210.508	36,39	19,21
2006	240.477	117.142	123.335	7.134.697	33,71	16,42
2005	214.369	87.839	126.530	6.995.206	30,65	12,56
Mitjana	183.270	144.691	37.611		24,58	19,21

Saldos migratoris a Catalunya al període 2005-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

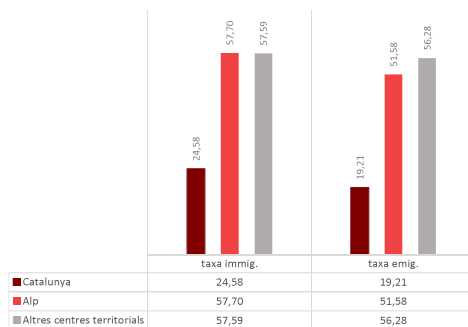
Comparativa de les taxes d'immigració i d'emigració a Alp, en altres centres territorials i a Catalunya al període 2005-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

Taxes d'immigració i d'emigració mitjanes a Alp, en altres centres territorials i a Catalunya del període 2005-2019

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE i de l'IDESCAT

5.4 CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ

Pel que fa al lloc de naixement dels residents d'Alp l'any 2020 tenim que poc més d'un 10% ha nascut al poble, i vora un 30% addicional a la resta de la província. En total, poc més d'un 40% dels habitants d'Alp ha nascut a la Cerdanya gironina. Un gran percentatge de la població resident ho ha fet en algun municipi català fora de La Cerdanya gironina (566 habitants, cosa que suposa un 35,53%). Una petita part de la població ha nascut en algun municipi espanyol fora de Catalunya (149 habitants, cosa que suposa un 9,35%) i vora el 15% ho ha fet fora de l'estat espanyol (uns 237 habitants).

Al gràfic inferior hem recollit les dades de la darrera dècada sobre procedència de la població d'Alp. Com podem apreciar, la població nascuda al poble s'ha mantingut més o menys igual entre l'any 2008 i 2020 experimentant fluctuacions cíclics, no gaire rellevants, cada trienni. Al gràfic s'observa com aquestes fluctuacions venen acompanyades d'altres, del mateix ordre, dels habitants nascuts a la resta de municipis catalans fora de la província de Girona.

La població nascuda a la resta d'Espanya s'ha mantingut més o menys constant en el període estudiat (disminució d'un

0,91%), alhora que s'ha reduït bastant la població estrangera al poble (entorn al 4%, de 322 a 237 habitants) en favor d'un guany de població nascuda a la resta de la província de Girona.

Tant la piràmide poblacional d'Alp, com la de Catalunya, presenten una estructura particular, on la base és més estreta que els graons següents, ja que la natalitat ha disminuït els darrers anys, generant un fenomen d'envelliment de la població.

Si comparem la piràmide d'edats d'Alp de l'any 2000 amb l'actual (2019), s'observa principalment un canvi: l'envelliment de la població. L'any 2000 el gruix de la població tenia entre 0 i 49 anys conformant vora el 75% de la població total del municipi. Al 2019 s'observa una pèrdua d'habitants d'aquest rang d'edat i un augment considerable de la població de més de 49 anys. De fet, passem del 75% al 62% el 2019 (que es tradueix en un augment de quasi 300 persones de més de 49 anys).

Si la comparem amb la piràmide de Catalunya per al mateix període observem que comparteixen la mateixa tendència d'envelliment de la població, tot i que Catalunya ho fa en un proporció

	Alp	Resta província Girona	Resta de Catalunya	Resta d'Espanya	Estrangers	Total
2020	162	479	566	149	237	1,593
%	10,17	30,07	35,53	9,35	14,88	

Relació entre lloc de naixement i residents a Alp l'any 2020

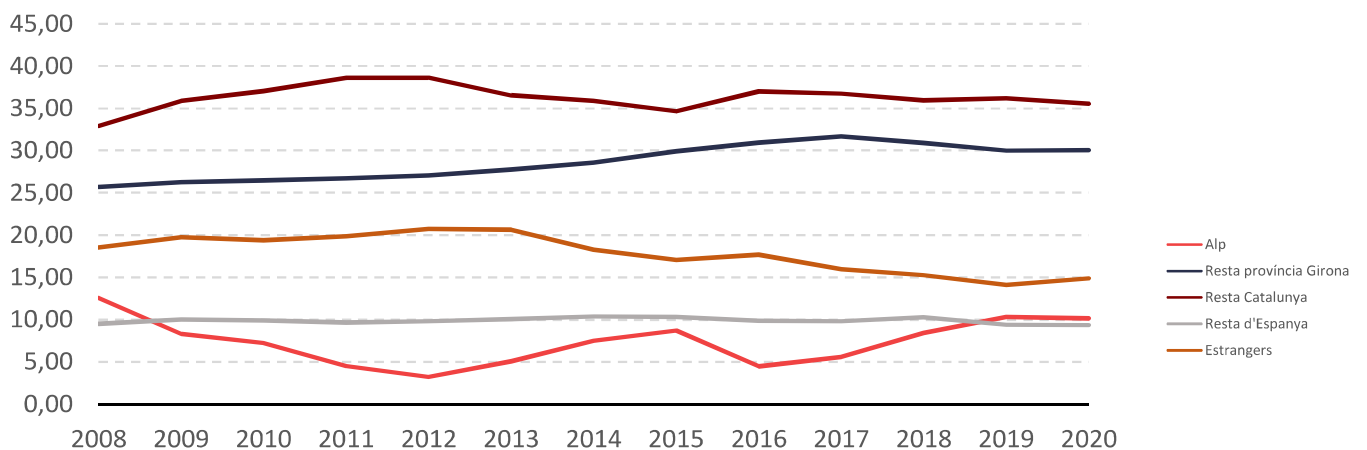
Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

	Alp	Resta província Girona	Resta de Catalunya	Resta d'Espanya	Estrangers	Total
2020	162	479	566	149	237	1,593
%	10,17	30,07	35,53	9,35	14,88	
2019	163	474	572	148	223	1,580
%	10,32	30,00	36,20	9,37	14,11	
2018	131	482	560	148	238	1,559
%	8,40	30,92	35,92	9,49	15,27	
2017	84	475	551	150	239	1,499
%	5,60	31,69	36,76	10,01	15,94	
2016	69	475	568	152	272	1,536
%	4,49	30,92	36,98	9,90	17,71	
2015	139	477	553	154	272	1,595
%	8,71	29,91	34,67	9,66	17,05	
2014	125	474	596	163	303	1,661
%	7,53	28,54	35,88	9,81	18,24	
2013	87	475	625	172	353	1,712
%	5,08	27,75	36,51	10,05	20,62	
2012	56	472	674	181	362	1,745
%	3,21	27,05	38,62	10,37	20,74	
2011	78	466	673	180	346	1,743
%	4,48	26,74	38,61	10,33	19,85	
2010	125	459	642	171	336	1,733
%	7,21	26,49	37,05	9,87	19,39	
2009	144	455	622	170	342	1,733
%	8,31	26,26	35,89	9,81	19,73	
2008	218	446	571	178	322	1,735
%	12,56	25,71	32,91	10,26	18,56	

Relació entre lloc de naixement i residents a Alp i resta de conjunts estudiats en el període 2008-2020

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

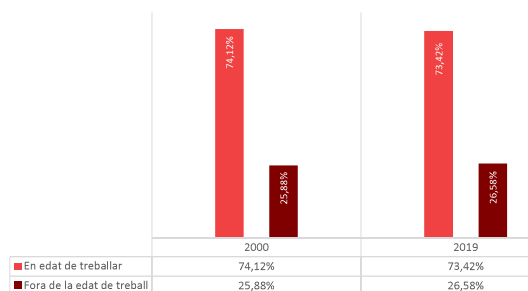
% origen de població a Alp

bastant més reduïda. En el període que Alp veu augmentada la població major de 49 anys en més d'un 12%, Catalunya ho fa en poc més d'un 4%. En qualsevol cas, l'envelliment de la població és conseqüència d'una emigració de la gent jove que busca oportunitats fora del municipi.

Tot i això, veiem que la població en edat de treballar (15 als 64 anys) no experimenta gairebé cap disminució rellevant, passant d'un 74,12% al 2000 a un 73,42% l'any 2019 el que comporta un manteniment de la massa crítica que mantingui l'economia de les llars locals.

Finalment, s'observa una estructura poblacional equilibrada en termes de gènere, amb un nombre similar de dones i homes per grups d'edat.

Grup poblacional en edat de treballar a Alp i Catalunya (2000 i 2019)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

Grup de població jove (15-34) a Alp i Catalunya (2000 i 2019)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

	2000			2019		
	≤14	15-49	≥49	≤14	15-49	≥49
Alp	172 14,41%	719 60,22%	303 25,38%	190 12,03%	791 50,06%	599 37,91%
Catalunya	852.691 13,62%	3.267.532 52,18%	2.141.776 34,20%	1.183.217 15,53%	3.499.170 45,92%	2.937.107 38,55%

Grup poblacional en edat de treballar a Alp i Catalunya (2000 i 2019)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

	2000			2019		
	≤14	15-64	≥65	≤14	15-64	≥65
Alp	172 14,41%	885 74,12%	137 11,47%	190 12,03%	1.160 73,42%	230 14,56%
Catalunya	852.691 13,62%	4.323.549 69,04%	1.085.759 17,34%	1.183.217 15,53%	4.997.309 65,59%	1.438.968 18,89%

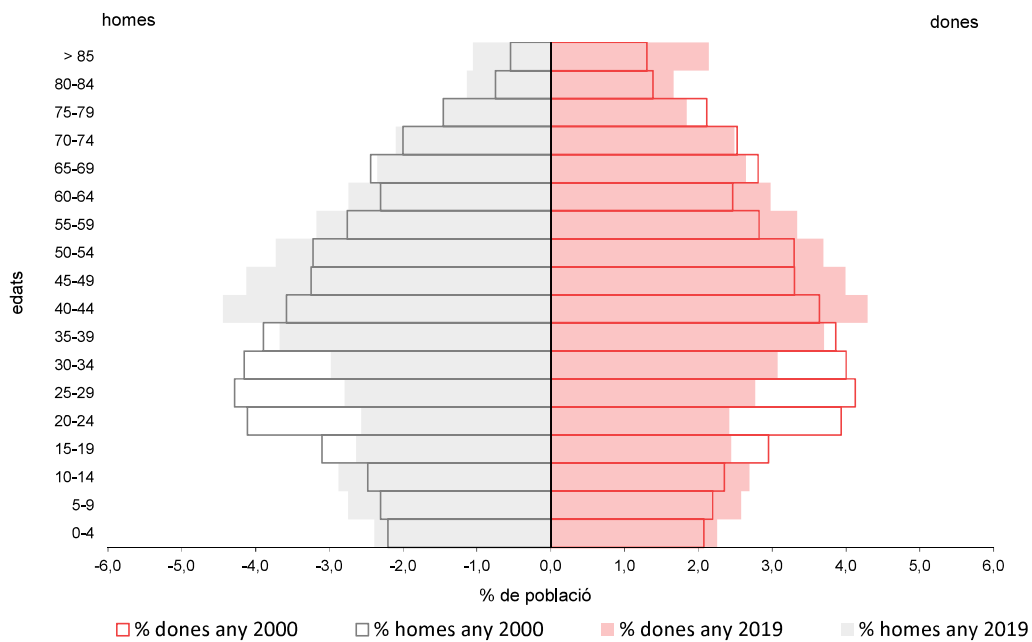
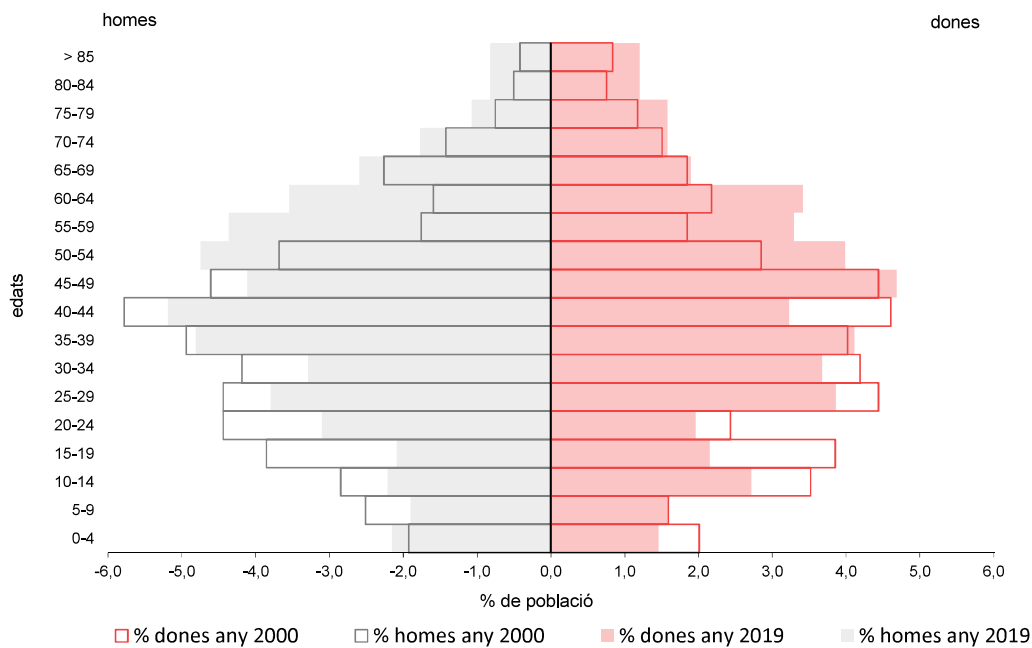
A Catalunya, l'índex d'envelliment disminueix entre l'any 2000 (127,3) i el 2019 (121,6), tot i presentar una població més envellida (passa del 17,34 l'any 2000 al 18,89 l'any 2019; població >64 anys). En el cas d'Alp sí existeix una creixuda important del índex d'envelliment que passa del 79,7 al 121,1 en aquests vint anys. El valor de l'índex per sobre dels 100 punts, evident a Catalunya, però també a Alp, ens indica un major percentatge de població de grans que d'infants i joves (>15 anys).

L'augment de l'esperança de vida queda reflectit en l'índex de sobreenvelliment, mostrant tant per a Alp com per a Catalunya, un creixement de les persones majors de 85 anys respecte a

la població gran. En el cas d'Alp passa d'un índex de 10,9 l'any 2000 a 13,9 l'any 2019 i en el cas de Catalunya de 10,7 a 16,9 respectivament.

L'índex de dependència juvenil (infants i joves de menys de 15 anys respecte a la població de 15 a 65 anys) ha disminuït a Alp (d'un 19,4 a un 16,4) a diferència del que passa a Catalunya que augmenta d'un 19,7 l'any 2000 a un 23,7 l'any 2019.

Quant a l'índex de dependència de la gent gran ha augmentat tant en el cas d'Alp com en la resta de Catalunya. En conseqüència, l'índex de dependència global s'ha vist incrementat en tots dos casos, passant d'un 34,9 l'any 2000 a un 36,2 l'any 2019 en el cas d'Alp.

Finalment paga la pena comentar com l'índex de joventut s'ha reduït de forma considerable, passant del 14,1 l'any 2000 al 9,3 en 2019; a Catalunya ho fa del 14,1 al 10,1 respectivament. Ens confirma doncs la diagnosi de l'envelliment de població que s'ha produït a Alp.

Aquestes dades ens ajuden a prendre decisions de cara a establir les estratègies que ha de perseguir el POUM. L'envelliment de la població comporta, per exemple, prioritzar un tipus d'equipaments públics, mentre que la pèrdua de massa crítica en edat de treballar ens obliga a buscar alternatives al municipi per generar nous llocs de treball.

Pel seu interès hem construït un seguit d'indicadors dels anys 2000 i 2018, que recollim al següent quadre:

- **Índex d'envelliment.** Població de 65 anys i més per 100 habitants de menys de 15 anys.
- **Índex de sobre-envelliment.** Població de 85 anys i més per 100 habitants de 65 anys i més.
- **Índex de joventut.** Població jove a l'inici de l'edat potencialment activa (16-24 anys) per cada 100 habitants (total habitants).
- **Índex de dependència juvenil.** Població de menys de 15 anys per 100 habitants de 15 a 64 anys.
- **Índex de dependència de la gent gran.** Població de 65 anys i més per 100 habitants de 15 a 64 anys.
- **Índex de dependència global.** Població de 65 anys i més i de menys de 15 anys per 100 habitants de 15 a 64 anys.
- **Índex de recanvi de la població d'edats actives.** Població de 60 a 64 anys per 100 habitants de 15 a 19 anys.
- **Relació de nens per dones en edat fèrtil.** Població de 0 a 4 anys per 100 dones de 15 a 49 anys.

	Alp		Catalunya	
	2000	2019	2000	2019
Índex d'envelliment	79,7	121,1	127,3	121,6
Índex de sobreenvelliment	10,9	13,9	10,7	16,9
Índex de dependència juvenil	19,4	16,4	19,7	23,7
Índex de dependència de la gent gran	15,5	19,8	25,1	28,8
Índex de dependència global	34,9	36,2	44,8	52,5
Índex de recanvi de la població d'edats actives	79,7	121,1	127,3	121,6
Relació de nens per dones en edat fèrtil	14,1	24,4	16,6	21,9
Índex de joventut	14,6	9,3	14,1	10,1

Indicadors d'estructura d'edats. Alp (2000 i 2019)
Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

110 5.5 PROJECCIONS — DEMOGRÀFIQUES

Per estimar adequadament l'evolució de la població hem calculat prèviament dades de fecunditat, mortalitat i migracions. Ara utilitzarem diversos sistemes de projecció (extrapolació gràfica, mètode de ratis i supervivència de cohorts), amb hipòtesis diferents, fins l'horitzó de 2039, ja que en demografia hom considera que en un horitzó superior als 20 anys, la fiabilitat es redueix considerablement.

Extrapolació gràfica

Amb aquest mètode tractem de reconèixer una tendència general a partir de l'evolució prèvia de la població, essent aquesta la base per a estimar valors en moments posteriors als coneguts. Es tracta d'un mètode relativament senzill, que no té en compte de manera desagregada la natalitat, mortalitat ni la taxa d'immigració, ans es tracta d'una valoració global, on aquestes taxes ja estan incorporades en la tendència general.

Realitzem dos tipus d'extrapolacions, una primera amb les dades del padró des de l'any 2000 fins el 2020, i una segona partint de les dades del cens de 1960 (moment on es produeix un punt d'inflexió en l'evolució de la població), fins l'any 2011. En tots els gràfics que es presenten a continuació, es mostra el coeficient de determinació (R^2), que ens indica la fiabilitat dels resultats. Aquest ha de ser força alt, superior a 0,7, per que siguin "vàlids" els resultats obtinguts. En tot cas, aquests ho seran més, com més curt sigui el període projectat. Si bé les tendències observades en el passat no tenen perquè mantenir-se estrictament, és raonable pensar que es mantindran, al menys, en un període de temps relativament curt.

A continuació es mostren el resultats derivats d'aquest mètode, tot i que s'obtenen uns valors d' R^2 excessivament baixos i, per tant, es tracta de previsions que no acaben de ser fiables.

Si prenem les dades des del 2000 (padró), resulta una població mínima de 2.000 habitants i una màxima de 2.250, per a l'any 2039. Si prenem les dades des de 1960 (cens) fins el 2011, s'obté un mínim de 1.950 i un màxim de 2.350 habitants per a l'any 2039. Tenint en compte el coeficient de determinació (R^2) de cadascuna de les extrapolacions, la mitjana d'aquest coeficient al grup de 2000-2038 és de 0,42 i al de 1960-2039, de 0,66. Com més s'aproxima aquest coeficient a 1 més precisa es considera la predicció. Si projectem la tendència observada des de 1960 fins a 2011, fins al 2038, ens dóna un major coeficient de determinació, i, per tant, de fiabilitat de la predicció, tot i no ser excessivament alt (0,66). Per aquest motiu no prendrem en consideració les obtingudes pel padró (2000-2039).

A partir d'aquí, resulten tres hipòtesis de creixement: una baixa amb una projecció d'habitants per a l'any 2039 de 1.950 habitants, una mitjana amb 2.050 habitants, i una alta amb 2.350 habitants. Com es pot apreciar, tots els escenaris preveuen un creixement de la població d'Alp per a l'any horitzó.

	EXTRAPOLACIÓ GRÀFICA ANY 2039		
	baix	mitja	alt
2039	1.950	2.050	2.350
Diferències vers 2019	370	470	770
% creix. respecte 2019	23,42	29,75	48,73

	Padró (2000-2039)		Cens (1960-2039)	
	població 2039	R^2	població 2039	R^2
Polinòmica	-	-	2.260	0,66
Logarítmica	2.050	0,42	1.950	0,65
Lineal	2.000	0,41	2.000	0,65
Exponencial	2.250	0,44	2.350	0,67

Projeccions demogràfiques per extrapolació gràfica en base al padró d'Alp (2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

Mètode de ratfis

Es parteix de projeccions demogràfiques d'organismes oficials relatives a àmbits de major dimensió, i, per tant, suposadament de tendència més previsible. En concret prenem l'estudi elaborat per l'IDESCAT de la població de Catalunya per al període 2018-2061. Les projeccions contemplen tres escenaris: el baix correspondria al manteniment de la situació de crisi econòmica generalitzada iniciada l'any 2008; l'alt tindria lloc si ràpidament es produeix la recuperació econòmica; i es considera tanmateix un de mitjà. Les projeccions per l'any 2039 de l'IDESCAT per Catalunya són, en un creixement baix, de 7.464.865 habitants, al mitjà de 8.373.703 i en un d'alt, de 9.165.138 habitants. Si l'any 2018 Catalunya tenia 7.543.825 habitants i Alp 1.559 habitants, això vol dir que aquí resideix el 0,00021% de la població catalana. Per tant, si extrapolem aquest percentatge al valor global de la projecció descrita al paràgraf anterior, tindríem que per a l'escenari baix Alp baixaria a 1.531 habitants, per al mitjà arribaria a 1.718 habitants i per l'alt a 1.880 habitants.

Si fem la mateixa extrapolació partint de la projecció establida per a la Cerdanya les previsions són una mica més moderades on es planteja un escenari baix de pèrdua de població fins als 1.418 habitants, un escenari mitjà de 1.577, i un escenari alt de 1.706 habitants.

Població projectada a 1 de gener segons diferents escenaris. Catalunya i Alp (2018-2061)

Dades de l'IDESCAT

	Catalunya (base 2018)			
	Registrat	baix	mitjà	alt
2018	7.600.065			
2039		7.464.865	8.373.703	9.165.138

	Alp (base 2018)			
	Registrat	baix	mitjà	alt
2018	1.559			
2039		1.531	1.718	1.880

Població projectada a 1 de gener segons diferents escenaris. Cerdanya i Alp (2018-2061)

Dades de l'IDESCAT

	Cerdanya (base 2018)			
	Registrat	baix	mitjà	alt
2018	17.882			
2039		16.270	18.084	19.568

	Alp (base 2018)			
	Registrat	baix	mitjà	alt
2018	1.559			
2039		1.418	1.577	1.706

Mètode de supervivència de cohorts

111

Aquest es considera un dels mètodes de projecció més precisos i fiables, ja que considera de forma desagregada per grups d'edat, la natalitat i la mortalitat, així com el balanç migratori. Els canvis en cada grup d'edat es projecten per quinquennis. En aquest cas realitzem la projecció amb aquest mètode pels anys 2024, 2029, 2034 i 2039 com a any horitzó, emprant com a base les dades del padró de 2019 (les darreres dades de mortalitat són del 2019).

La taxa de natalitat mitjana dels darrers 20 anys és a Alp de 8,94 naixements cada 1.000 habitants, de 8,15 al conjunt de centres territorials pròxims, i de 10,23 a Catalunya. Es plantegen tres hipòtesis:

Baixa. Segueix la tendència dels centres territorials pròxims: 8,15 naixements per 1.000 habitants i any.

Mitjana. Segons la tendència a Catalunya: 10,23 naixements per 1.000 habitants i any.

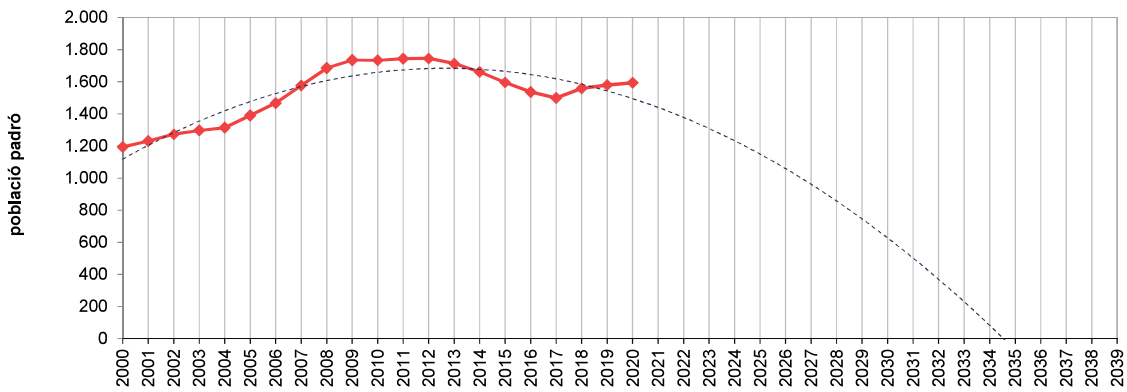
Alta. Segons la tendència municipal: 8,94 naixements per 1.000 habitants i any.

Pel que fa a la taxa de mortalitat (defuncions cada any per cada 1.000 habitants), i seguint el model de les tres hipòtesis plantejades (baixa, mitjana o alta), es prenen també els valors de les mitjanes de mortalitat d'Alp, altres centres territorials i de Catalunya. Les tres hipòtesis plantejades són:

Baixa. Taxa de mortalitat alta, seguint la mitjana d'altres centres territorials, 11,72 defuncions per 1.000 habitants i any.

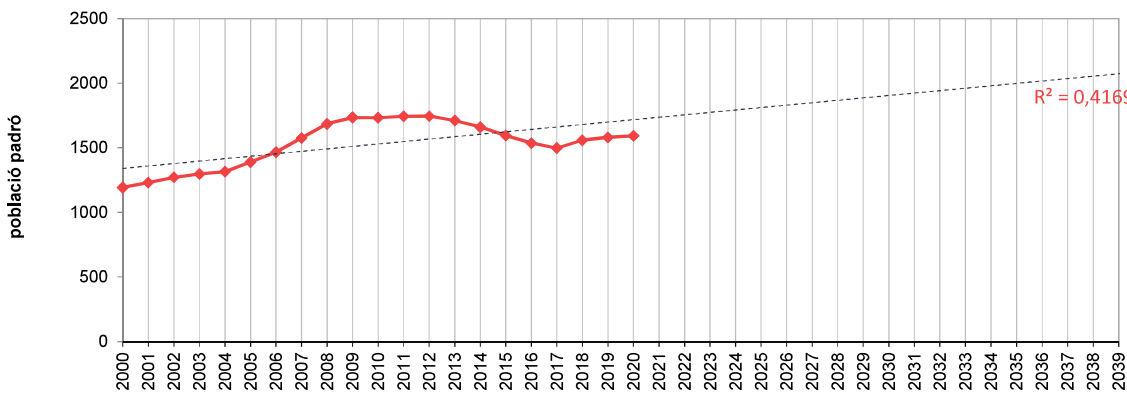
Mitjana. Taxa de mortalitat mitjana, segons la mitjana a Catalunya amb 8,39 defuncions per 1.000 habitants i any.

Alta. Taxa de mortalitat baixa, segons la tendència municipal amb 4,62 defuncions per 1.000 habitants i any.

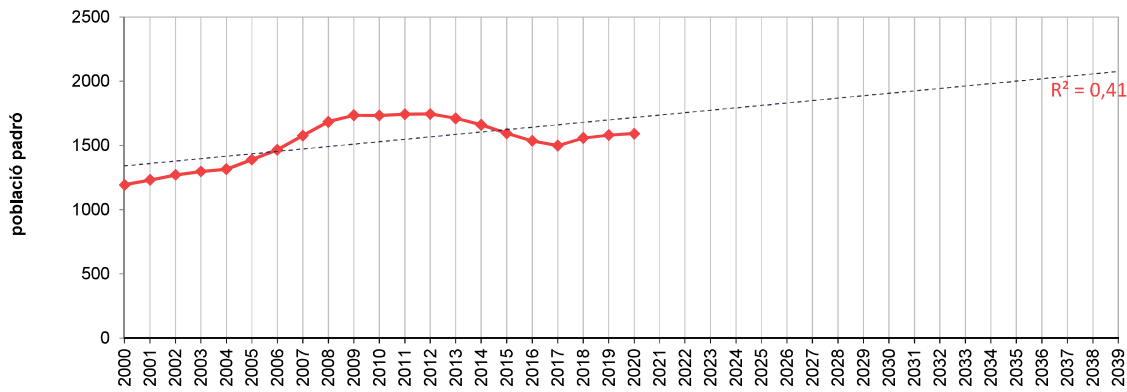
Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència padró-polinòmica 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

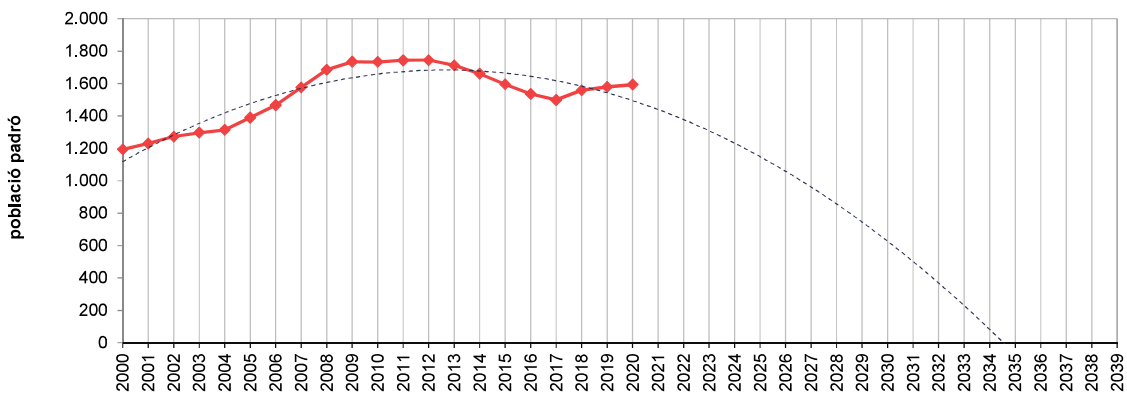
Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència padró-logarítmica 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència padró-lineal 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

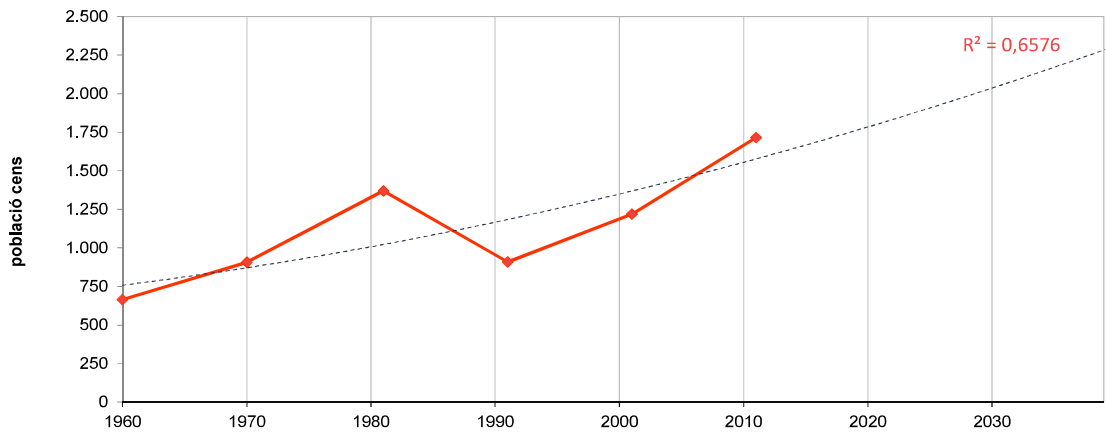

Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència padró-exponencial 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

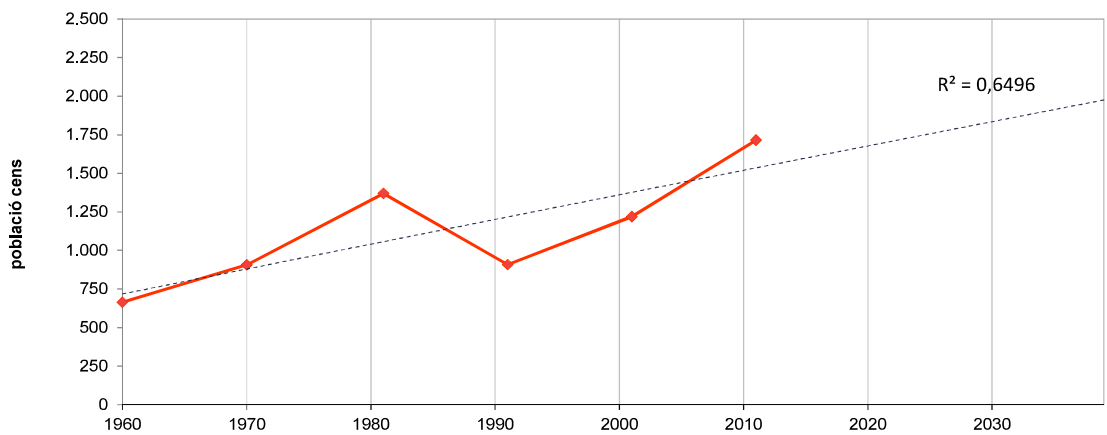
Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència cens-polinòmica 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

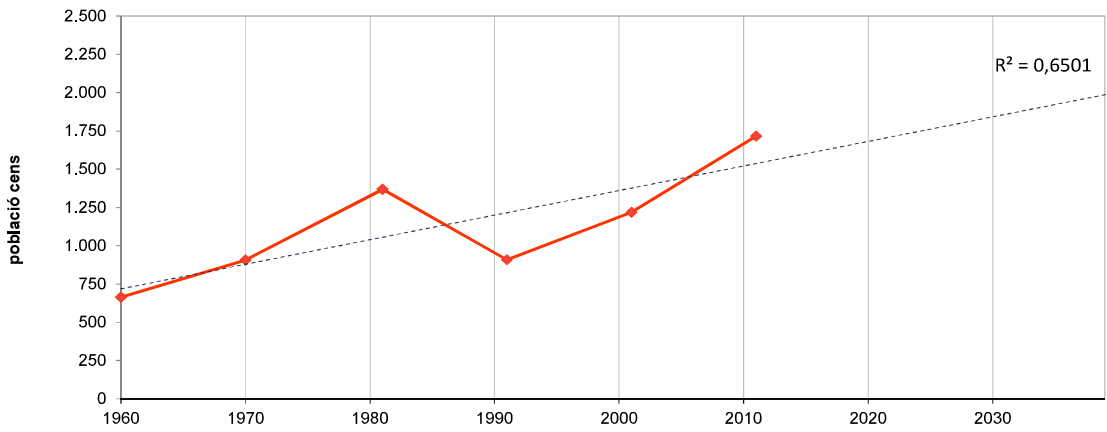
Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència cens-logarítmica 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

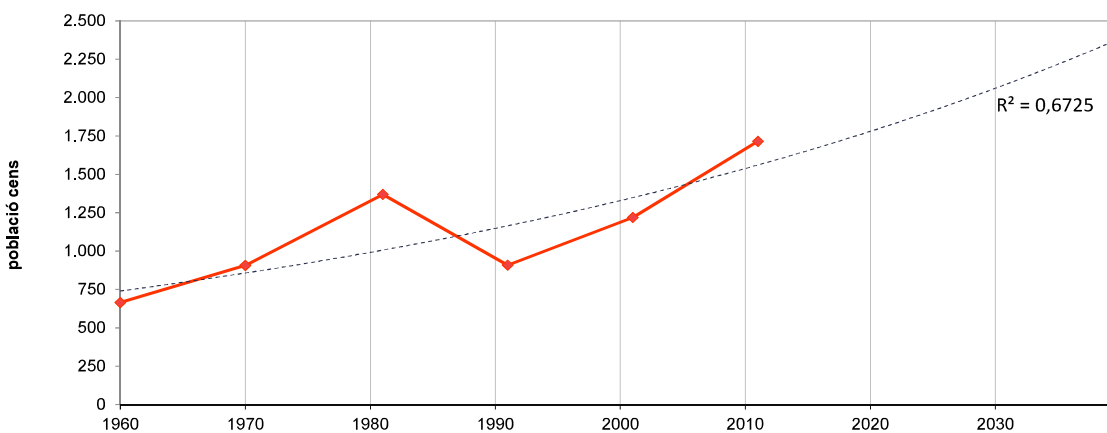
Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència cens-lineal 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Projecció demogràfica per extrapolació gràfica (tendència cens-exponencial 2000-2039)

Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

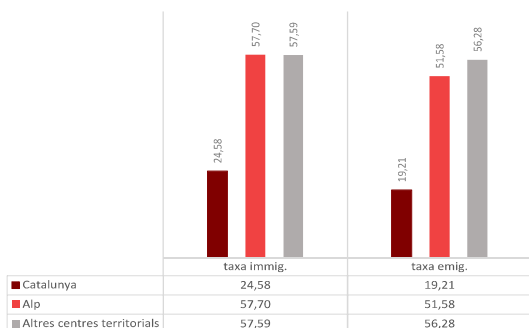
114 Per aquest mètode de supervivència de cohorts es desagreguen les taxes de mortalitat per sexe i grups d'edat, considerant però tan sols les defuncions a partir dels 40 anys, ja que abans d'aquesta edat les taxes de mortalitat són molt poc rellevants, inferiors a l'1 %.

Prenem com a referència les taxes de la mortalitat global a la província de Girona per a l'any 2019. Les taxes amb les que s'ha treballat per franges d'edat són les que es mostren en la següent taula.

taxes de mortalitat 2019 (Cerdanya)

	Homes	Dones
40-44	1,18	0
45-49	2,48	0
50-54	3,86	4,49
55-59	0	3,16
60-64	1,6	7,34
65-69	16,46	9,46
70-74	31,33	13,62
75-79	43,32	17,44
80-84	66,3	26,92
>84	126,7	129,41

Quant a les migracions, hem treballat amb immigracions i emigracions per separat. Partim de la mitjana dels darrers 15 anys (2005-2019), tant a Alp, com a la resta de centres territorials i a Catalunya. Decidim partir de la mitjana, que hem calculat en un període on s'ha produït una onada immigratòria alta i a la vegada una onada d'emigració alta i immigració baixa. Les taxes amb les que s'ha treballat són les que es recullen en el gràfic.

	Taxa d'immigració	Taxa d'emigració
Projecció demogràfica baixa	57,59	56,28
Projecció demogràfica mitjana	24,58	19,21
Projecció demogràfica alta	57,70	51,58

Pel que fa a la distribució per rangs d'edat de les migracions, es pren com a referència els percentatges per grups d'edat que es desprenen de les migracions a Alp, a la resta de centres territorials i a Catalunya l'any 2019 per a les projeccions baixa, mitjana i alta respectivament.

Les taxes d'immigració i emigració, amb els corresponents percentatges per sexe i grup d'edat, s'apliquen sobre la projecció de cohorts tenint en compte la natalitat i la mortalitat. A continuació es mostren els resultats obtinguts d'aplicar totes les hipòtesis esmentades per a cadascuna de les projeccions.

Aplicant una hipòtesis baixa en el mètode de supervivència de cohorts, Alp experimentaria un decreixement reduït de la població de l'ordre de 33 habitants en 20 anys, que suposa un 2,12% menys de població. Aplicant la hipòtesi alta podria arribar fins a un màxim de 1.888 habitants, és a dir, augmentar la seva població en un 19,76% respecte de la població registrada al 2019. Per a la hipòtesis mitja, augmentaria la població en un 15,33%, arribant fins als 1.819 habitants.

Taxes migratòries mitjanes (2005-2017) als diferents grups comparatius

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Hipòtesis segons taxes migratòries mitjanes (2005-2019) als diferents grups comparatius

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Nombre de migracions per grans grups d'edat a Alp en el 2019

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

	ALP 2019					
	Immigracions			Emigracions		
	homes	dones	total	homes	dones	total
0-14	10	9	19	8	8	16
15-29	23	22	45	15	16	31
30-34	11	9	20	6	3	9
35-44	9	16	25	16	9	25
45-59	9	11	20	8	12	20
>60	3	5	8	5	5	10
Total	65	72	137	58	53	111

Migracions l'any 2019 per sexe i grups d'edat a Alp

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT

	ALP 2019 (desagregat)									
	Immigracions					Emigracions				
	homes	%	dones	%	total	homes	%	dones	%	total
0-4	3	2,25%	3	2,25%	6	2	1,86%	2	1,86%	4
5-9	3	2,25%	3	2,25%	6	3	2,48%	3	2,79%	6
10-14	4	3,00%	3	2,25%	7	3	2,48%	3	2,79%	6
15-19	7	5,24%	7	5,24%	14	5	4,65%	5	4,65%	10
20-24	8	5,99%	7	5,24%	15	5	4,65%	5	4,65%	10
25-29	8	5,99%	8	5,99%	16	5	4,65%	6	5,58%	11
30-34	11	8,24%	9	6,74%	20	6	5,58%	3	2,79%	9
35-39	5	3,37%	8	5,99%	13	8	7,44%	5	4,19%	13
40-44	4	3,00%	8	5,99%	12	8	7,44%	4	3,72%	12
45-49	3	2,25%	4	2,75%	7	3	2,48%	4	3,72%	7
50-54	3	2,25%	4	2,75%	7	3	2,48%	4	3,72%	7
55-59	3	2,25%	3	2,25%	6	2	1,86%	4	3,72%	6
60-64	1	0,37%	1	0,62%	1	1	0,78%	1	0,78%	2
65-69	1	0,37%	1	0,62%	1	1	0,78%	1	0,78%	2
70-74	1	0,37%	1	0,62%	1	1	0,78%	1	0,78%	2
75-79	0	0,00%	1	0,62%	1	1	0,78%	1	0,78%	2
80-84	0	0,00%	1	0,62%	1	1	0,78%	1	0,78%	2
>85	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0,00%	0
total	63	0,10%	71	0,11%	134	56	0,18%	52	0,17%	108

116 Resulta interessant aprofundir en els resultats obtinguts per tal de treure algunes conclusions rellevants per al futur Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.

Tal i com es pot comprovar a la taula de la part inferior, els moviments migratoris són els que, generalment, més incidència tenen en l'evolució demogràfica d'Alp. Amb les taxes de natalitat i mortalitat aplicades, la població pot variar en l'any horitzó respecte del 2019 de l'ordre de 62 a 112 persones; per contra, el saldo migratori pot arribar a fer-ho de l'ordre de 42 fins a 209 persones.

En la primera hipòtesi es considera un escenari de decreixement amb un equilibri relatiu entre immigració i emigració (diferencial del 1,31‰) però amb certa descompensació entre natalitat i mortalitat (diferencial del 3,57‰ a favor de les defuncions). En aquest escenari observem un increment considerable de la població depenent (gent gran i jovent) al torn que hi ha una pèrdua important de població en edat de treballar (principalment dels homes). Cal esmentar que aquesta pèrdua afectaria principalment a la població masculina ja que la femenina no sols no perd gaire població en edats superiors als 30 anys que guanya una mica de població. Tot i aquest increment de dones en edat de treballar, la considerable pèrdua d'homes del mateix rang té una gran incidència en el total d'habitants en edat de treballar, tal i com es veu a la taula adjunta, on s'hi observa una pèrdua de 174 habitants d'entre 15 i 64 anys respecte al 2019. Això provoca que la piràmide d'edats es faci més estreta en la seva part central amb una pèrdua considerable dels estrats de la població que mantenen les pensions i la capacitat econòmica de les llars.

En la segona hipòtesi es considera que l'equilibri entre immigració i emigració comença a perdre's (diferencial del 5,37‰ a favor de la immigració), i que es manté cert equilibri entre natalitat i mortalitat (diferencial del 1,84‰). No es plantegen diferències força grans en cap dels dos saldos. En aquest cas, sí que s'hi observa una disminució considerable per a l'any 2039 de la població jove i adulta (dels 20 als 64 anys) i un augment important d'infants i gent gran. Veient la piràmide resultant passaríem d'una estructura on el gruix de la població es situa a la franja central a una distribució més o menys uniforme per als diferents grups d'edat. Igual que a l'escenari baix, sembla una descompensació excessiva com per assegurar el manteniment econòmic de les llars municipals.

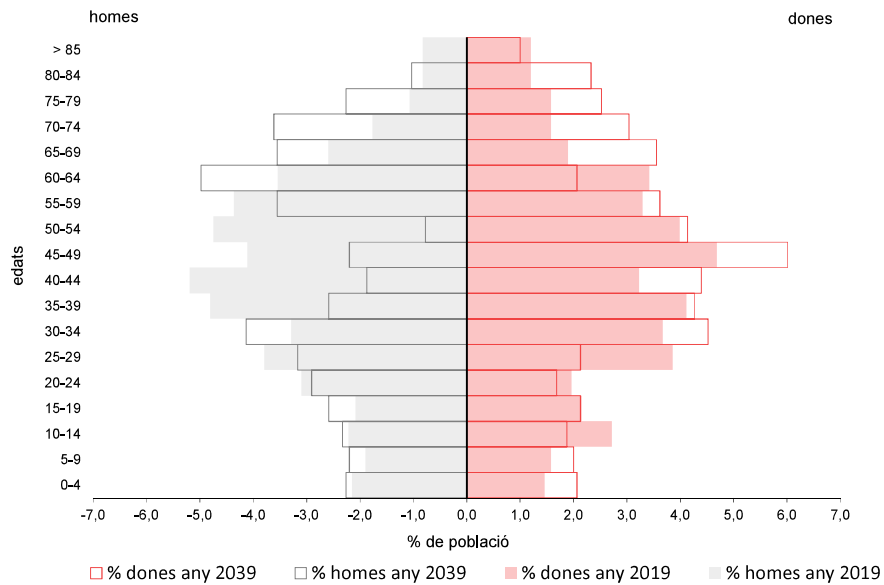
Finalment, la tercera hipòtesi considera que existeix un moderat desequilibri entre natalitat i mortalitat a favor de la primera (un diferencial del 4,32‰), així com un major desequilibri entre immigracions i emigracions (un diferencial del 6,12‰ a favor de les primeres). Així, considerem un escenari on neixen més persones que les que moren i que, a més a més, arriben a la ciutat força més de les que marxen. Observem doncs una estructura poblacional semblant a la de l'escenari anterior però amb un major nombre d'habitants en edat de treballar. Aquesta diferència es deu principalment a un major nombre de dones en aquest rang d'edats (suposen el 56% de la població en edat de treballar, mentre que els homes només el 44%). Passem així d'una estructura piramidal amb el gruix de la població en la franja central a una estructura on la població es distribueix de manera més o menys uniforme però amb cert gruix en la zona central (principalment pel que fa a dones).

	MÈTODE DE COHORTS ANY 2039		
	baixa	mitja	alta
2039	1.547	1.819	1.888
Diferències vers 2019	-33	239	308
% creixement vers 2019	-2,12	15,33	19,76

	HIPÒTESI POBLACIÓ ALP 2039		
	baixa	mitja	alta
Naixements	255	342	305
Defuncions	367	280	157
Saldo natural	-112	62	148
Immigracions	1.804	819	1.964
Emigracions	1.762	641	1.755
Saldo migratori	42	178	209
Saldo global	-70	240	357

Piràmide d'edats a Alp per a la hipòtesi baixa al 2039

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i l'INE

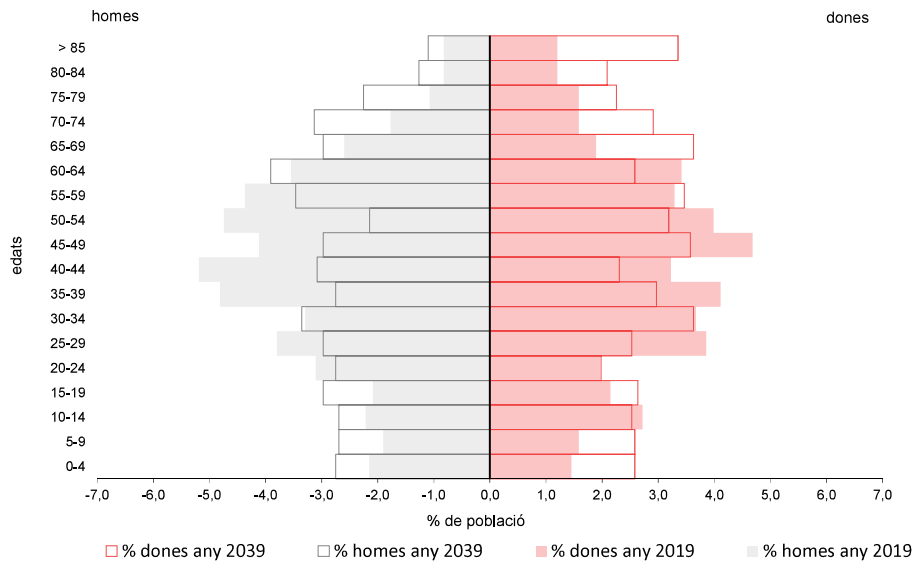

ALP 2039. PROJECCIÓ BAIXA.

Població per edat	Ambdós sexes	Homes	Dones	% Homes	% Dones
total	1.547	712	835	46,02%	53,98%
0-4	67	35	32	52,24%	47,76%
5-9	65	34	31	52,31%	47,69%
10-14	65	36	29	55,38%	44,62%
15-19	73	40	33	54,79%	45,21%
20-24	71	45	26	63,38%	36,62%
25-29	82	49	33	59,76%	40,24%
30-34	134	64	70	47,76%	52,24%
35-39	106	40	66	37,74%	62,26%
40-44	97	29	68	29,90%	70,10%
45-49	127	34	93	26,77%	73,23%
50-54	76	12	64	15,79%	84,21%
55-59	111	55	56	49,55%	50,45%
60-64	109	77	32	70,64%	29,36%
65-69	110	55	55	50,00%	50,00%
70-74	103	56	47	54,37%	45,63%
75-79	74	35	39	47,30%	52,70%
80-84	52	16	36	30,77%	69,23%
>85	25	0	25	0,00%	100,00%

Població d'Alp per a la hipòtesi baixa al 2039

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i l'INE

Piràmide d'edats a Alp per a la hipòtesi mitja al 2039

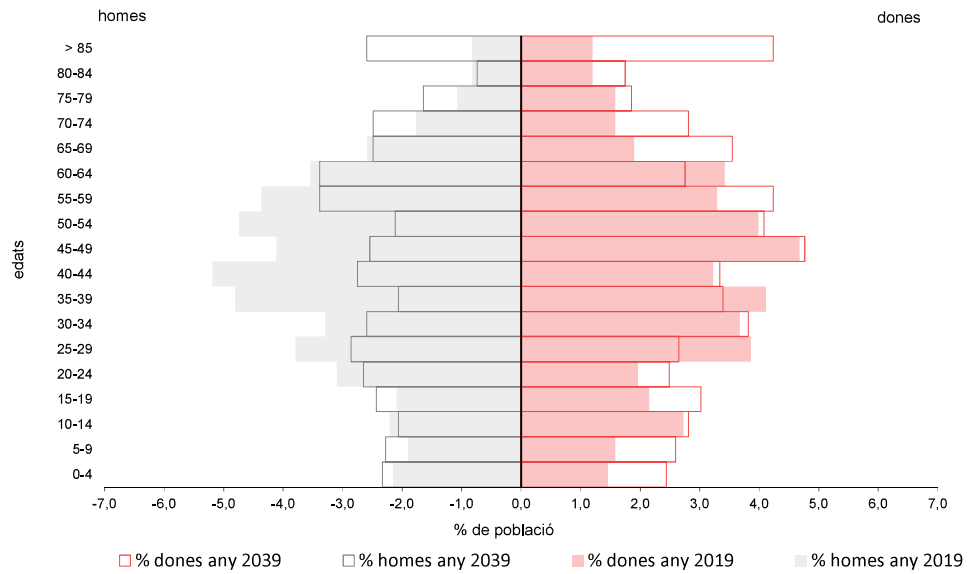
Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i l'INE

ALP 2039. PROJECCIÓ MITJA.

Població per edat	Ambdós sexes	Homes	Dones	% Homes	% Dones
total	1.819	895	924	49,20%	50,80%
0-4	97	50	47	51,55%	48,45%
5-9	96	49	47	51,04%	48,96%
10-14	95	49	46	51,58%	48,42%
15-19	102	54	48	52,94%	47,06%
20-24	86	50	36	58,14%	41,86%
25-29	100	54	46	54,00%	46,00%
30-34	127	61	66	48,03%	51,97%
35-39	104	50	54	48,08%	51,92%
40-44	98	56	42	57,14%	42,86%
45-49	119	54	65	45,38%	54,62%
50-54	97	39	58	40,21%	59,79%
55-59	126	63	63	50,00%	50,00%
60-64	118	71	47	60,17%	39,83%
65-69	120	54	66	45,00%	55,00%
70-74	110	57	53	51,82%	48,18%
75-79	82	41	41	50,00%	50,00%
80-84	61	23	38	37,70%	62,30%
>85	81	20	61	24,69%	75,31%

Població d'Alp per a la hipòtesi mitja al 2039

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i l'INE

Piràmide d'edats a Alp per a la hipòtesi alta al 2039

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i l'INE

ALP 2039. PROJECCIÓ ALTA.

Població per edat	Ambdós sexes	Homes	Dones	% Homes	% Dones
total	1.888	820	1.068	43,43%	56,57%
0-4	90	44	46	48,89%	51,11%
5-9	92	43	49	46,74%	53,26%
10-14	92	39	53	42,39%	57,61%
15-19	103	46	57	44,66%	55,34%
20-24	97	50	47	51,55%	48,45%
25-29	104	54	50	51,92%	48,08%
30-34	121	49	72	40,50%	59,50%
35-39	103	39	64	37,86%	62,14%
40-44	115	52	63	45,22%	54,78%
45-49	138	48	90	34,78%	65,22%
50-54	117	40	77	34,19%	65,81%
55-59	144	64	80	44,44%	55,56%
60-64	116	64	52	55,17%	44,83%
65-69	114	47	67	41,23%	58,77%
70-74	100	47	53	47,00%	53,00%
75-79	66	31	35	46,97%	53,03%
80-84	47	14	33	29,79%	70,21%
>85	129	49	80	37,98%	62,02%

Població d'Alp per a la hipòtesi alta al 2039

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT i l'INE

	2019	2039		
		baix	mitjà	alt
<15	190 12,03%	197 12,73%	288 15,83%	274 14,51%
15-64	1.160 73,42%	986 63,74%	1.077 59,21%	1.158 61,33%
>64	230 14,56%	364 23,53%	454 24,96%	456 24,15%
total	1.580	1.547	1.819	1.888

Percentatges de població dependent per a les hipòtesis de projecció demogràfica d'Alp

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT i l'INE

Si observem els percentatges de població dependent per a les diferents hipòtesis de projecció demogràfica veiem que en les tres existeix una majoria de la població en edat de treballar (un 63,74%, un 59,21% i un 61,33% en la baixa, mitjana i alta respectivament). En tots tres escenaris aquest percentatge és menor al registrat el 2019, com a conseqüència d'unes piràmides d'edat que experimenten pèrdues en la franja central en favor d'un envelliment de la població.

S'és conscient que aquest rang estableix un màxim basat en les darreres tendències del poble i que és més que possible que no s'assoleixi un creixement d'aquestes dimensions, però el futur POUM ha de preveure cobrir les possibles necessitats dels tres escenaris, sobretot pel que fa a garantir espais lliures, dotacions, llocs de treball i oferta residencial, particularment d'habitatge social, d'una població que podria arribar fins als 1.888 habitants l'any 2039, i que suposaria un increment d'un 19,76%.

Comparació dels tres mètodes

Comparant els resultats dels mètodes emprats, es decideix desestimar els obtinguts per extrapolació gràfica. Sembla poc probable que per als distints tipus de creixement del municipi es contemplin increments de la població tan desmesurats (guanys de fins al 48% de la població). Més tenint en compte que, comparant amb la resta de mètodes els valors obtinguts semblen anormals.

Als objectius i criteris del POUM veurem com es preveu aquesta reserva de sòl, evitant hipotecar més sòl del que és estrictament necessari per respondre a les possibles evolucions de la població.

Es dedueix doncs, un escenari baix de decreixement amb 1.531 habitants per a 2039, i un escenari alt de creixement de 1.888 habitants.

	Escenaris		
	baixa	mitja	alta
Extrapolació gràfica	1.950	2.050	2.350
%	23,42	29,75	48,73
Mètode de ratis	1.531	1.718	1.880
%	-3,08	8,71	18,99
Projecció de Cohorts	1.547	1.819	1.888
%	-2,12	15,33	19,76

Taula comparativa per a les tres hipòtesis de projecció demogràfica dels distints mètodes emprats

Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT i l'INE

6. HABITATGE

Un dels aspectes clau que afronta el POUM és la previsió d'un nombre d'habitatges adequat i suficient per fer front al previsible creixement poblacional. L'objectiu d'aquest capítol és analitzar la situació actual de l'habitatge al municipi. Cal conèixer el seu grau de diversitat i quina ha estat la seva producció els darrers anys. Així mateix, s'analitza el parc d'habitatge social per avaluar com s'haurà de donar resposta a la demanda previsible en l'horitzó del Pla, és a dir, per respondre a les necessitats dels diferents col·lectius. Característiques dels habitatges existents

Ús del parc d'habitatges

Segons les darreres dades del cens del 2011, a Alp predomina l'habitatge secundari amb un 72,6% (2.620) del total. Els habitatges principals suposen només el 21,3% (768) mentre que aquells que es troben buits són el 6,1% (220).

Durant les darreres dues dècades, 1991-2011, l'habitatge secundari ha tingut un major pes al municipi. Així i tot, aquesta

relació ha anat disminuint percentualment per decennis: si el 1991 el 84,56% dels habitatges nous eren de segona residència, l'any 2011 només suposaven un 72,62%. A més, les xifres marquen un augment considerable d'habitatges buits, que passen de 5 el 1991 a 54 el 2001, i que arriben al número de 220 habitatges buits l'any 2011. Aquesta dada contrasta amb la resta del sistema funcional d'Alp, que no presenta ni un sol habitatge buit.

Si comparem les dades de la resta de municipis del sistema funcional veiem com els pesos dels tipus d'habitatges tenen una proporció semblant a la d'Alp, amb un 23,5% d'habitatge principal i un 76,5 de secundari. Sobre el seu creixement, destaquen els municipis de Fontanals de Cerdanya, que passa de 456 habitatges nous el 1991 a 1.120 el 2011; o Prats i Sansor que passa de 291 a 497. En sentit contrari, és remarcable el cas d'Urús, en que hi ha un fort decreixement en el cens de 2011 respecte a l'anterior, mentre que el creixement d'habitatges principals es manté pràcticament igual. Aquesta anomalia dins del sistema funcional fa

Resultats obtinguts per quinquennis amb el mètode de projecció de Cohorts

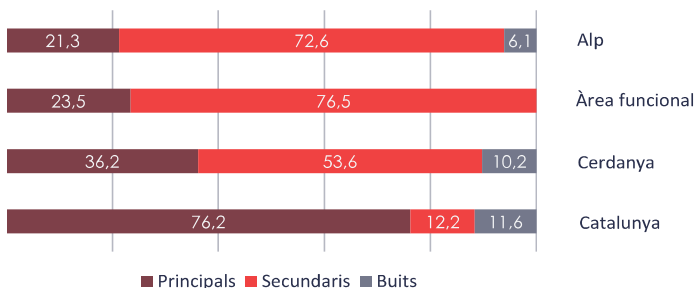
Elaboració pròpia

	Escenari baix	Escenari mitjà	Escenari alt
2024	1.561	1.636	1.659
2029	1.564	1.695	1.738
2034	1.558	1.756	1.829
2039	1.547	1.819	1.888
Diferència poblacional entre 2019 i 2024	14	89	112
Diferència poblacional entre 2024 i 2029	3	59	79
Diferència poblacional entre 2029 i 2034	-6	61	91
Diferència poblacional entre 2034 i 2039	-11	63	59

Alp habitatge	Principals	Secundaris	Buits
1991	256	1.429	5
2001	501	2.041	54
2011	768	2.620	220

Variacions	Principals	Secundaris	Buits
1991 - 2001	245	612	49
2001 - 2011	267	579	166
1991 - 2011	512	1.191	215

que sigui l'únic municipi on creix en major proporció (un 79,4%) l'habitatge principal que el secundari (20,6%).

Al conjunt de la Cerdanya les dades mostren que l'habitatge nou secundari també és predominant en comparació amb el principal. No obstant, la diferència entre ambdós és menor, ja que mentre a la Cerdanya el secundari representa un 53,6%, front al 72,6% d'Alp, i el principal és un 36,2%, front al 21,3%.

A Catalunya, per contra, observem uns percentatges d'habitatge nou completament invertits als d'Alp i el seu entorn. Mentre que a Catalunya s'experimenta un major augment en el nombre d'habitatges principals, un 76,2%, el de secundàries només representa un 12,2%. És també destacable, que el nombre percentual de nous habitatges buits a Alp és pràcticament la meitat que el de Catalunya.

Total en règim de tinença	1486	100%	
Pròpia, per compra, totalment pagada	768	51,68%	
Pròpia, per compra, amb pagaments pendents per hipoteques	161	10,83%	74%
Pròpia per herència o donació	170	11,44%	
En lloguer	54	3,63%	
Cessió gratuïta o a baix preu	242	16,29%	
Altres	91	6,12%	

Dalt - esquerra: Variacions del tipus d'habitatge a Alp (1991 - 2011)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Cens de l'INE i del Dep. d'Habitatge de la GENCAT

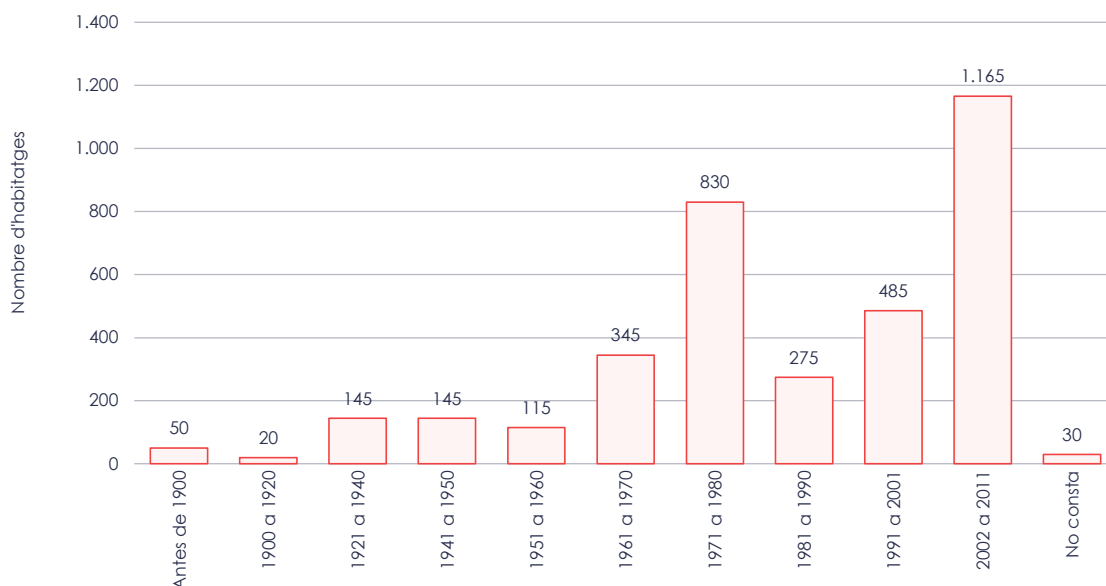
Dalt - dreta: Comparativa del tipus d'habitatge entre Alp, l'àrea funcional, la Cerdanya i Catalunya (2011)

Règim de tinença dels habitatges

Quant al règim de tinença, l'habitatge de propietat és el més comú (74 %), estant-ne més del 85% totalment pagats, ja sigui per compra, donació o herència, i menys del 15% amb hipoteques pendents de pagar. Sorpren que només el 3,63% d'habitatge secundari sigui de lloguer.

Mig: Règim de tinença dels habitatges a Alp (2011)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Cens de l'INE

Certificació energètica dels edificis a La Molina

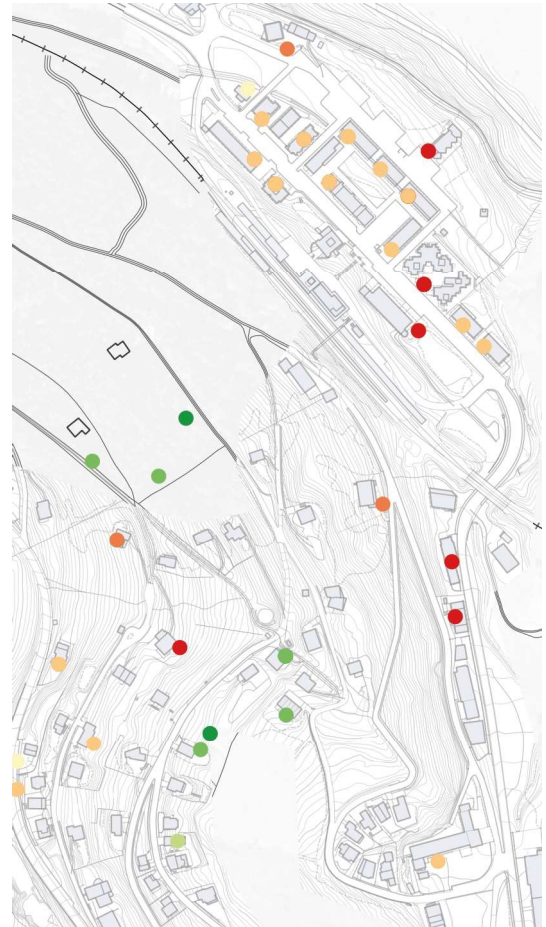
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut català d'Energia.
Data de la consulta: Novembre 2021

Habitatge públic

Cal destacar que, a l'actualitat, no hi ha habitatge dotacional públic al municipi d'Alp. Així doncs, un dels objectius del present POUM és donar resposta a la necessitat d'oferir habitatge social promovent la reserva de sòl d'equipament per a habitatge dotacional.

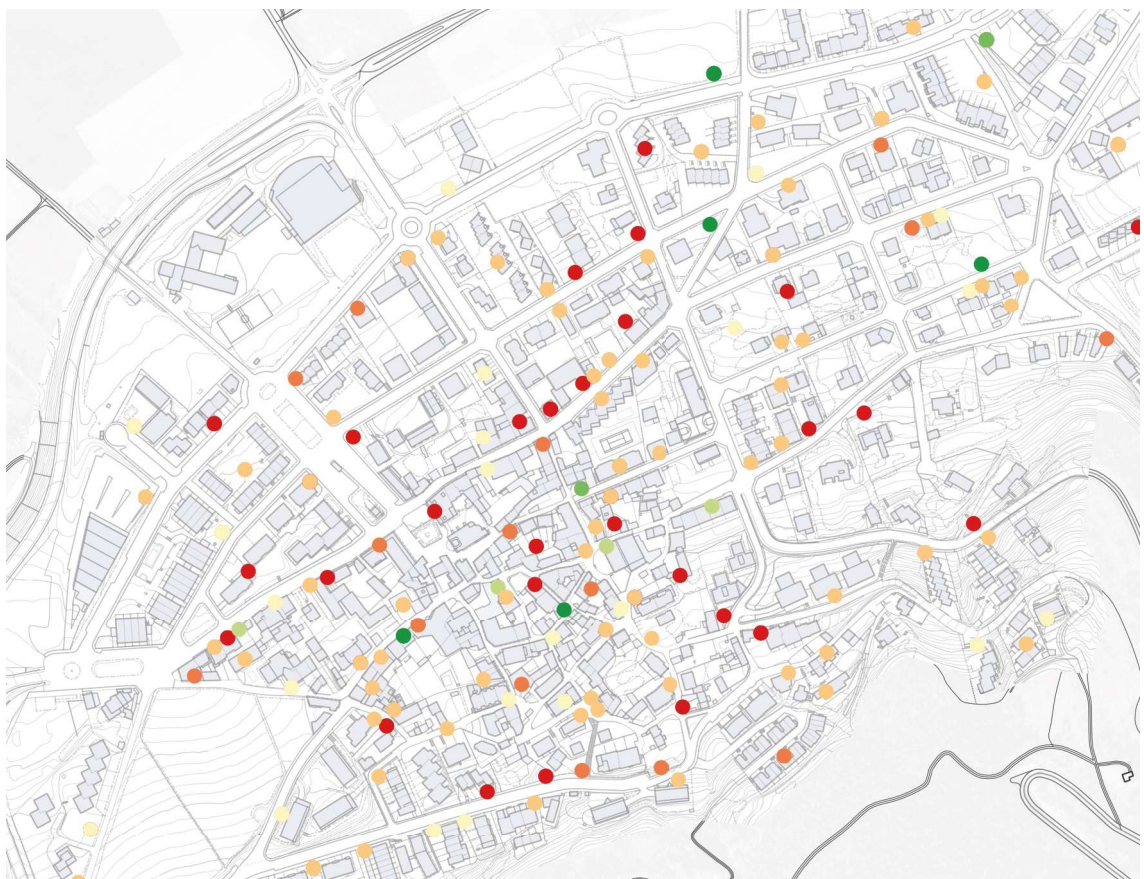
Edat del parc d'habitatges

Pel que fa a l'edat del parc d'habitatges es pot dir que és relativament nou. Tot i que només el 32,32% dels habitatges s'han construït durant aquest segle, més del 75% de l'habitatge té menys de 50 anys. Si analitzem els habitatges del municipi segons l'any de construcció, observem que hi ha dos decennis que destaquen per sobre de la resta, hi és que més de la meitat dels habitatges van ser construïts durant aquests anys. D'una banda, la dècada dels 80 van ser anys en què es construïren un 23% dels habitatges actuals. Però és sobretot entre els anys 2002 i 2011 que es produeix un boom de construcció en el municipi suposant el 32,32% del total d'habitatges actuals.

Certificació energètica dels edificis a La Molina

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut català d'Energia.
Data de la consulta: Novembre 2021

Certificat d'eficiència energètica d'edificis

- A
- B
- C
- D
- E
- F
- G

124 De tota manera, ens trobem amb un parc d'habitatges que, majorment, està constituït per immobles amb més de vint anys de vida, i que necessiten, per tant, adequacions per a adaptar-se als nous requeriments en matèria d'eficiència energètica.

Defet, si el laborem un plànol amb les diferents certificacions energètiques expedides per a cadascun dels edificis d'Alp s'observa de forma clara que predominen els edificis amb categories d'eficiència energètica mitja o baixa. Dels 1.096 edificis amb certificat d'eficiència energètica, només 116 tenen una categoria A, B o C. El 89% restant tenen una qualificació energètica mitja, baixa o molt baixa.

La major concentració d'edificis amb categoria D, E, F i G es produeix als nuclis més antics, com ara al barri de l'estació de La Molina, o al nucli històric d'Alp.

6.1 EL PROJECTE RESIDENCIAL

Partint de les projeccions demogràfiques, podem realitzar una hipòtesi de la demanda d'habitatge d'Alp pels propers 20 anys (fins al 2039). En demografia hom considera que en un horitzó superior als 20 anys, la fiabilitat es redueix considerablement.

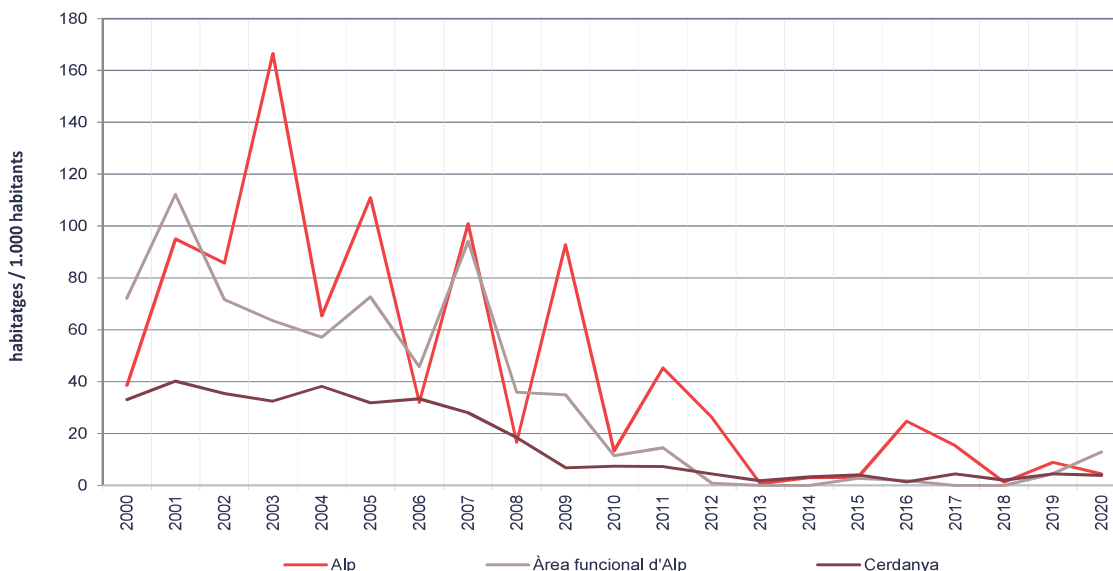
Partint dels resultats obtinguts per quinquennis, amb el mètode de projecció de cohorts, obtenim la diferència d'habitants cada cinc anys. Tenint en compte l'últim cens poblacional (1.743 hab.) i d'habitatges (principals i no principals) del 2011 obtenim un rati de 0,48 habitants/habitatge en el cas que considerem tant els habitatges principals, secundaris i buits.

Tot i així, en ser Alp un municipi amb una alta taxa de població estacional a causa del turisme d'hivern, compararem també amb un segon rati de 2,27 habitants/habitatge,

Increment d'habitatges per quinquennis per als escenaris baix, mitjà i alt i els seus ratís

Elaboració pròpia

		Escenari baix		Escenari mitjà		Escenari alt	
*Rati de habitants / total d'habitatge							
*Rati de habitants / habitatge principal		0,48	2,27	0,48	2,27	0,48	2,27
Increment habitatges	Quinquenni						
	2019 - 2024	29	6	185	39	233	49
	2004 - 2029	6	1	123	26	165	35
	2029 - 2034	0	0	127	27	190	40
	2034 - 2039	0	0	131	28	123	26
Total 2019 - 2039		35	7	567	120	710	150
Habitatges / any per cada 1.000 habitants	Quinquenni						
	2019 - 2024	3,74	0,79	22,67	4,79	28,13	5,95
	2004 - 2029	0,80	0,17	14,50	3,07	18,94	4,00
	2029 - 2034	-1,60	-0,34	14,47	3,06	20,73	4,38
	2034 - 2039	-2,96	-0,63	14,43	3,05	13,02	2,75
Mitjana		-	-	16,52	3,49	20,21	4,27

Producció d'habitatge cada 1.000 habitants i any

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Cens de l'INE i del Dep. d'Habitatge de la GENCAT

Taula Producció d'habitatge cada 1.000 habitants i any

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Cens de l'INE i del Dep. d'Habitatge de la GENCAT

obtingut de la relació d'habitatges principals i població empadronada.

Si comparem les dades obtingudes veiem diferències significatives entre tots dos ratis. En el primer, on es té en compte el nombre total d'habitatges, s'obté que per a l'escenari baix l'increment d'habitatges arriba a detenir-se en el tercer quinquenni i que, per als escenaris de creixement residencial mitjà i alt, la taxa prevista és de 16,52 i 20,21 habitatges/any per cada 1.000 habitants respectivament.

No obstant, amb el segon rati, on es té en compte el creixement d'habitatges principals en relació a la població empadronada, veiem que les taxes varien significativament encara que es manté l'aturada en el creixement d'habitatges en el tercer quinquenni. En aquest cas, les taxes mitjanes per als escenaris de creixement mitjà i alt són respectivament de 3,49 i 4,27 habitatges/any per cada 1.000 habitants.

Per a poder fer una valoració de la dimensió de la producció d'habitatges prevista per al 2039, es comparen els resultats amb la producció d'habitatges dels últims anys, tant a Alp, com en els municipis del seu sistema funcional (Das, Urús, Fontanals de Cerdanya i Prats i Sansor) i també de la comarca de la Cerdanya, sense Alp. L'anàlisi d'habitatges acabats s'ha elaborat a partir de les dades de visat del col·legi d'Aparelladors, publicades en format lliure en la web d'habitatge de la Generalitat de Catalunya, desagregats per municipis,

habitatges / 1.000 habitants l'any 125

	Alp	Àrea func.	Cerdanya
2000	38,53	72,10	33,05
2001	95,04	112,26	40,20
2002	85,69	71,64	35,44
2003	166,54	63,51	32,51
2004	65,40	57,09	38,17
2005	110,87	72,74	31,86
2006	32,04	45,76	33,42
2007	100,89	94,11	28,02
2008	16,61	35,98	18,50
2009	92,80	34,95	6,80
2010	13,27	11,46	7,43
2011	45,32	14,51	7,22
2012	26,36	0,84	4,45
2013	0,58	0,00	1,71
2014	3,01	0,00	3,29
2015	3,13	2,73	4,06
2016	24,74	1,85	1,30
2017	15,34	0,00	4,40
2018	1,28	0,00	2,02
2019	8,86	4,52	4,39
2020	4,39	12,86	3,90
mitjana	26,36	14,51	7,22

Construcció de nou habitatge residencial al carrer del Doctor Martí, nucli d'Alp

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

126 comarques, àmbits territorials funcionals i demarcacions territorials. Si aquestes dades es vinculen amb els de població segons el padró, és possible obtenir el ràtio de producció d'habitatges que ha seguit Alp, la seva àrea funcional i la Cerdanya els últims anys (2000-2020).

La mitjana dels últims anys de producció d'habitatges a Alp ha estat de 26,36 habitatges/ 1.000 habitants, molt més elevada que la de la seva àrea funcional, de 14,51. No obstant, si ho comparem amb la de la comarca, la diferència es dispara en ser considerablement més baixa: 7,22. Aquesta mitjana inclou dins del període estudiat tant moments de crisi (any 2013) amb una taxa de creixement residencial de només 0,58 habitatges/any per cada 1.000 habitants; com de bombolla immobiliària, amb una taxa disparada el 2003 de 166,54. Per això, aquesta mitjana dels últims 20 anys ens resulta un bon referent de situació de l'evolució d'Alp i el seu entorn territorial.

El resultat obtingut de l'anàlisi del sistema funcional d'Alp i de la comarca de la Cerdanya fa entreveure la importància que ha tingut el turisme d'hivern en el municipi i l'efecte sobre la producció de segona residència o residència de vacances. Mentre els ràtios obtinguts a partir del total d'habitatges s'assemblen més a la situació que trobem en l'àrea funcional d'Alp, és a dir en els municipis situats a l'entorn de les estacions d'esquí de la Molina i Masella; els de creixement obtinguts a partir de la construcció d'habitatge principal,

s'assembla al del conjunt de la Cerdanya, que guarda més relació amb el creixement de població empadronada i no estacional.

Amb aquests resultats, per al cas de l'escenari més baix de creixement poblacional, es mantindria el parc actual d'habitatges, ja que es preveu un increment pràcticament nul en tots dos ratís per a un horitzó de 20 anys (2039).

En els casos dels escenaris mitjà i alt, pren més rellevància la influència en el nombre d'habitatges a preveure que té la demanda de segona residència. La previsió d'un augment en el parc de 567 habitatges per a l'escenari mitjà i de 710 per a l'alt si es compten les segones residències contrasta amb les necessitats previstes d'habitatges principals de 120 habitatges en el mitjà i 150 per a l'alt.

Casc antic d'Alp,
carrer Orient,
habitatges amb
clau d'ordenació
residencial
tradicional Cerdana
Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

6.2 EL POTENCIAL DEL PLANEJAMENT VIGENT

El potencial en sòl urbà d'edificació directa, és a dir, en solars no inclosos en cap àmbit de desenvolupament, és de 772 habitatges. Considerant les dues ràtios de 0,48 i 2,27 habitants/habitatge¹, donen com a resultat 370 i 1.752 habitants nous potencials respectivament.

¹ - La ràtio de 0,48 habitants/habitatge té en compte la realitat del parc d'habitatges d'Alp l'any 2011 (darrer cens), és a dir, com si el 78,71% dels habitatges nous fossin secundaris i buits i només el 21,28% fossin principals.
La ràtio de 2,27 habitants/habitatge preveu la possibilitat que tots els habitatges nous siguin principals.

Quadre de potencial del planejament vigent
Elaboració pròpia

Si a aquesta població li sumem els solars procedents de Plans Parciais amb urbanització acabada, arribem a 318 habitatges més. És a dir, 153 habitants nous per al primer cas, i 723 en el segon. D'altra banda, si afegim els habitatges procedents del PERI de la Molina (113) i del PEDSU (6) obtenim 119 habitatges més, que impliquen un potencial de 57 habitants en el primer cas i de 270 per al segon.

Així doncs, al sòl urbà consolidat obtenim un potencial de 1.062 habitatges, és a dir, 510 habitants més per al primer cas, i 2.417 en el segon. Això implica que, si tenim en

				Habitatges		Població					
						0,48	2,27				
URBÀ	Alp	Solars vacants		147		71	334				
		Consolidat	SUP 4	50		24	114				
			Solars vacants procedents de PP amb urbanització recepcionada	SUP 5	33	318	16	153	75	723	
			SUP 6	39		19	88				
			SUP 7	49		24	112				
	No consolidat	Unitats d'actuació		UA 1	38	95	18	46	86	188	
		UA 2	57		27	102					
	La Molina	Solars vacants		542		260	1.230				
		Consolidat	Solars vacants procedents de PE desenvolupat		PERI La Molina	113	661	54	317	257	1.504
			PEDSU	6		3	14				
Masella	Solars vacants		83	83	40	40	190	190			
	No consolidat	Plans de Millora Urbana		PMU1 Masella	150		72	341			
		PMU2 Masella	100	320	48	154	227	727			
		PMU3 Masella	70		34	159					
SÒL URBANITZABLE	Alp	Sector de sòl urbanitzable	SUP 3	140	140	67	67	318	318		
	La Molina	Sector de sòl urbanitzable	SUP 10 Golf	188	188	90	90	427	427		
				1.805		866	4.077				

*Rati de habitants / total d'habitatge

*Rati de habitants / habitatge principal

* Dades extretes del refós 2021 de planejament vigent

128 compte les dades del padró de l'IDESCAT de 2020 d'Alp (1.593 habitants), només amb els solars situats en el sòl urbà consolidat l'increment de la població representaria un 32% amb la primera hipòtesi i d'un 152% amb la segona.

Si afegim les iniciatives de planejament en sòl urbà, com ara Unitats d'Actuació, Polígons d'Actuació Urbanística, Plans de Millora Urbana i Plans Especials; tindriem un potencial de 415 habitatges més. És a dir, 199 i 915 habitants mes respectivament.

En resum, amb el planejament vigent, al sòl urbà (tant consolidat com no consolidat) d'Alp tenim un potencial de 1.477 habitatges. Això equival a 709 habitants nous per a la hipòtesi que es mantingui la proporció d'habitatges principals i de segona residència (que representa un increment del 44,5% de la població empadronada actual) i de 3.332 habitants nous per a la segona hipòtesi, en que tots els habitatges nous fossin de primera residència (amb un increment del 209% de la població empadronada actual).

Tanmateix, si incloem el sòl urbanitzable, s'arriba a un total de 1.805 habitatges, donant uns increments aproximats de població de 866 i 4.077 habitants respectivament per a cada hipòtesi.

Al capítol dedicat a les característiques de la població despleguem diversos mètodes de projecció demogràfica. Prenent el que té un major grau de fiabilitat (progressió de cohorts), amb taxes de natalitat i immigració altes, i de mortalitat i emigracions baixes, el potencial màxim de població seria de 1.888 habitants, és a dir, l'increment de població més optimista per al període estudiat seria de 295 habitants.

La previsió de nous habitatges del planejament vigent és, en ambdues hipòtesis plantejades, molt superior a l'escenari més alt de totes les projeccions demogràfiques estudiades. Es plantejava un potencial d'habitatges per a gairebé el triple d'habitants previstos a la primera hipòtesi (superant en 571 habitants) i preveient habitatges per a més de 13 vegades els habitants previstos a la segona hipòtesi (3.782 habitants de diferència).

És evident que el potencial de sòl qualificat és més que suficient per cobrir la més exigent de les previsions de creixement.

Només amb el potencial en sòl urbà (consolidat i no consolidat) es cobreix la demanda total (amb les dues hipòtesis de ràtios) per a la projecció demogràfica més optimista.

El present POUM, doncs, proposa una reducció de la previsió d'habitatge nou en sòl urbanitzable.

Casc antic d'Alp,
carrer Orient,
habitatges amb
clau d'ordenació
residencial
tradicional Ceretana

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

7. LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

7.1 EL CONJUNT D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES DEL MUNICIPI

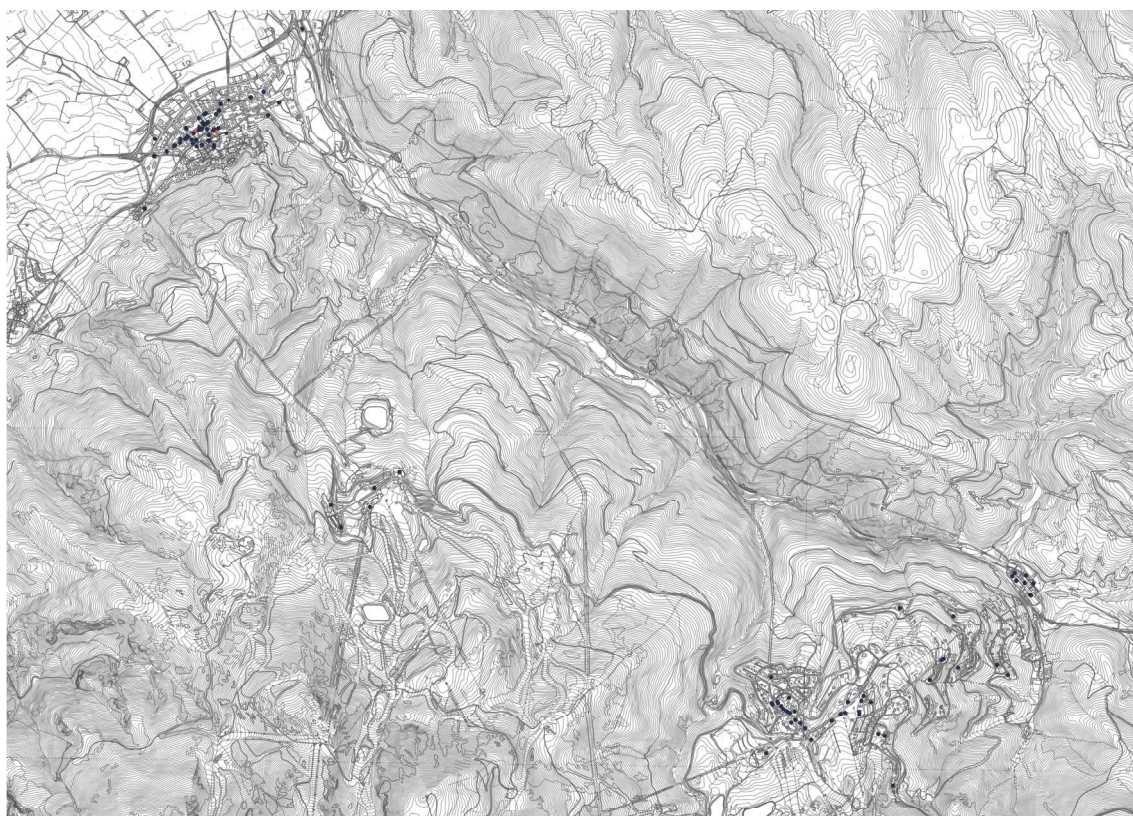
El creixement demogràfic, l'ordenació urbanística i les activitats econòmiques tenen una gran relació, i les mesures urbanístiques poden tenir un cert pes en les decisions relatives a l'establiment d'empreses, així com en l'impuls o fre de determinades iniciatives. La relació més obvia la podem trobar en el funcionament del mercat immobiliari. Cal tenir ben present però, que les grans transformacions urbanístiques es produeixen en períodes de temps llargs, tot i que algunes modificacions normatives, per exemple, poden incidir immediatament, afavorint un tipus o un altre d'implantació.

Si analitzem les activitats registrades a l'Ajuntament d'Alp observem un total de 181 empreses a data d'octubre de 2021. Les activitats es poden classificar en tres grups diferenciant per sectors econòmics:

- Agropecuàries: agrícola, apícola, pecuària o ramadera (sector primari)
- Industrials: fusteria i producció i transformació de metalls (sector secundari)
- Serveis: alimentació, automoció i carburants, equipaments per a la llar o per a la persona, lleure i cultura, administratius, estètica, docents, emmagatzematge, restauració, turisme, esportius, financers, sanitaris i tallers de reparació de vehicles (sector terciari).

Les activitats econòmiques a Alp per sectors

Elaboració pròpia a partir del llistat d'activitats de l'Ajuntament

130 Al plànol de la pàgina anterior es pot apreciar que pràcticament la totalitat de les activitats econòmiques a Alp pertanyen al sector serveis i molt poques al sector secundari. Això vol dir que a Alp quasi la totalitat de les empreses són botigues d'alimentació, paraments per a la llar o equipaments personals, lleure i cultura, administratius, d'estètica, restauració, turisme, esportius o financers, entre d'altres. Només es pot apreciar alguna empresa del sector secundari al nucli principal d'Alp corresponent a alguna fusteria. Segons aquestes dades, no existeix actualment cap empresa del sector primari.

Tot això es confirma si observem les

afiliacions per sectors econòmics de l'IDESCAT per a l'any 2020. Tenint en compte les afiliacions a la Seguretat Social (tant RETA com règim general) veiem que quasi tres quarts parts de la població activa (72,4%) treballa al sector serveis, seguit del secundari (25,9%) i, molt escassament al primari (1,6%). Això confirma la vulnerabilitat de les economies domèstiques front a una crisi del sector serveis com la viscuda durant la recent pandèmia.

A la imatge es pot apreciar la distribució de les activitats econòmiques d'Alp mitjançant un estudi de densitat de Kernel. Pel que fa al nucli principal s'observa una concentració de les

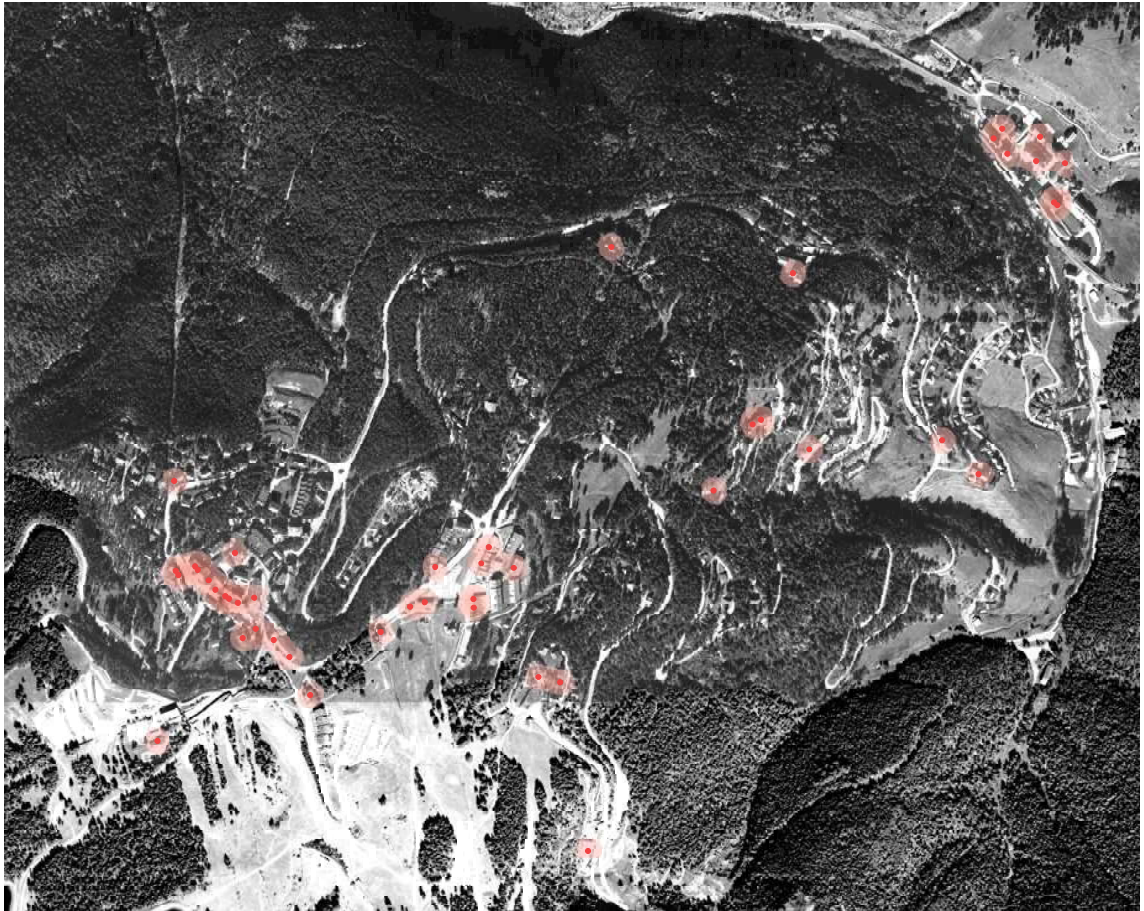
Densitat de Kernel al nucli d'Alp (nombre d'activitats / Ha)

Elaboració pròpia a partir del llistat d'activitats de l'Ajuntament

Densitat de Kernel
per a activitats en
el nucli de la Molina
(nombre d'activitats
/ Ha)

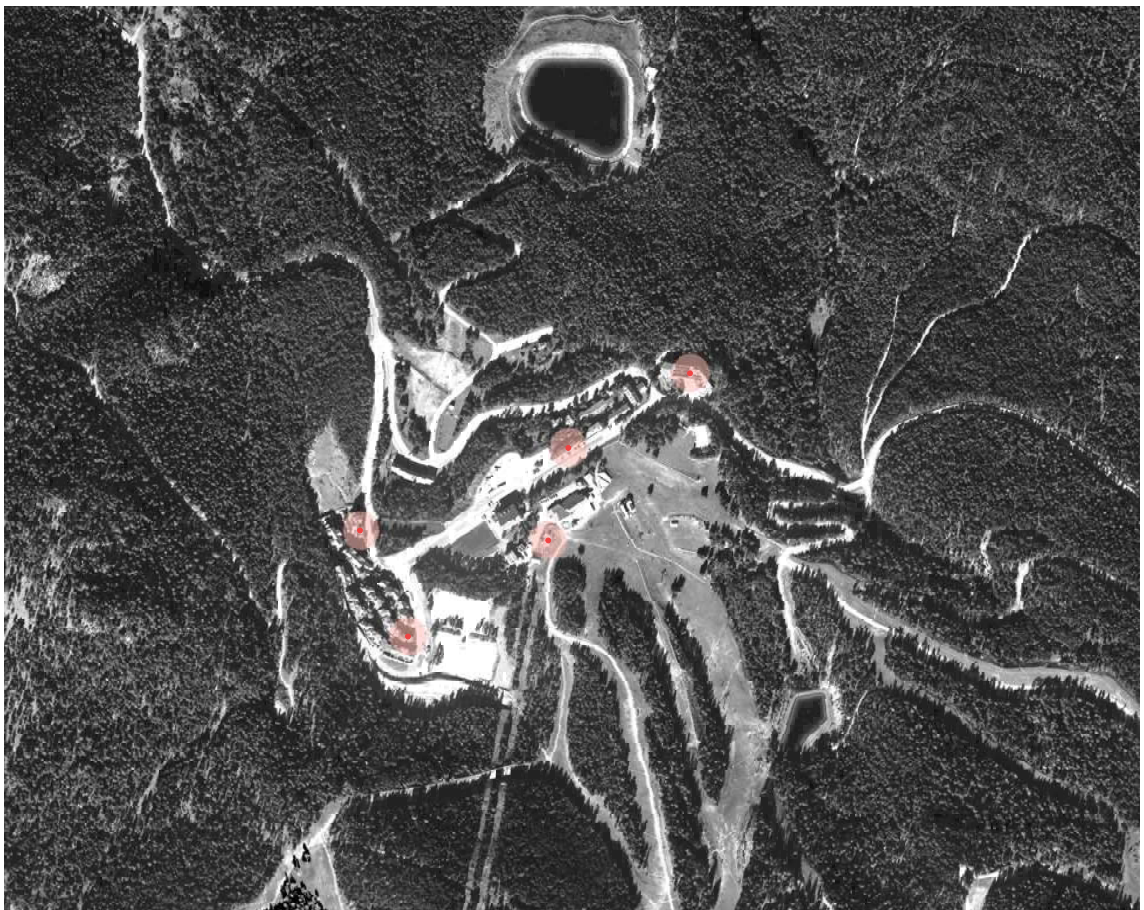
Elaboració pròpia
a partir del llistat
d'activitats de
l'Ajuntament

131

Densitat de Kernel
per a activitats en
el nucli de Masella
(nombre d'activitats
/ Ha)

Elaboració pròpia
a partir del llistat
d'activitats de
l'Ajuntament

132 activitats al llarg del Carrer del Nord i la Plaça de la Santa Creu. També existeix un bon grapat d'activitats dintre del casc antic, prop de la Plaça Nova. De forma molt més aïllada, s'ubiquen en zones periurbanes altres activitats econòmiques que cerquen superfícies de parcel·la més gran, com és el cas d'un supermercat.

Pel que fa als nuclis de La Molina i de Masella, l'estudi de densitat Kernel pren poca rellevància, ja que les activitats estan molt disseminades pel territori. L'únic tret diferencial és la concentració d'activitats en els nivells alt i baix de La Molina corresponent al Barri de l'Estació i a la Supermolina. Pel que fa al Barri de l'Estació, les activitats es disposen homogèniament mentre que a la Supermolina es concentren al llarg de l'avinguda i al voltant de la Plaça de la Pista llarga.

Aquesta distribució global s'explica per diversos factors:

- El teixit que compona el nucli històric, així com part del seu eixample, està format per tipologies d'edificació plurifamiliar que augmenten la densitat poblacional i permeten l'aparició de comerços en planta baixa. És per això que les activitats al nucli principal es concentren a les plantes baixes, així com a les àrees d'edificis plurifamiliars més properes al mateix. Aquí es concentren les activitats econòmiques vinculades al benestar quotidià tal com l'alimentació, les cures i els serveis.
- Per altra banda, altres activitats econòmiques es concentren als nodes d'activitat de les estacions de muntanya, normalment relacionats amb l'hostaleria, activitats esportives i restauració, així com a la venda, lloguer i reparació de material esportiu. És per això que tant a l'avinguda principal de la Supermolina, com a la Plaça de la Pista llarga es concentren algunes activitats econòmiques, formant clústers econòmics en temporada alta.

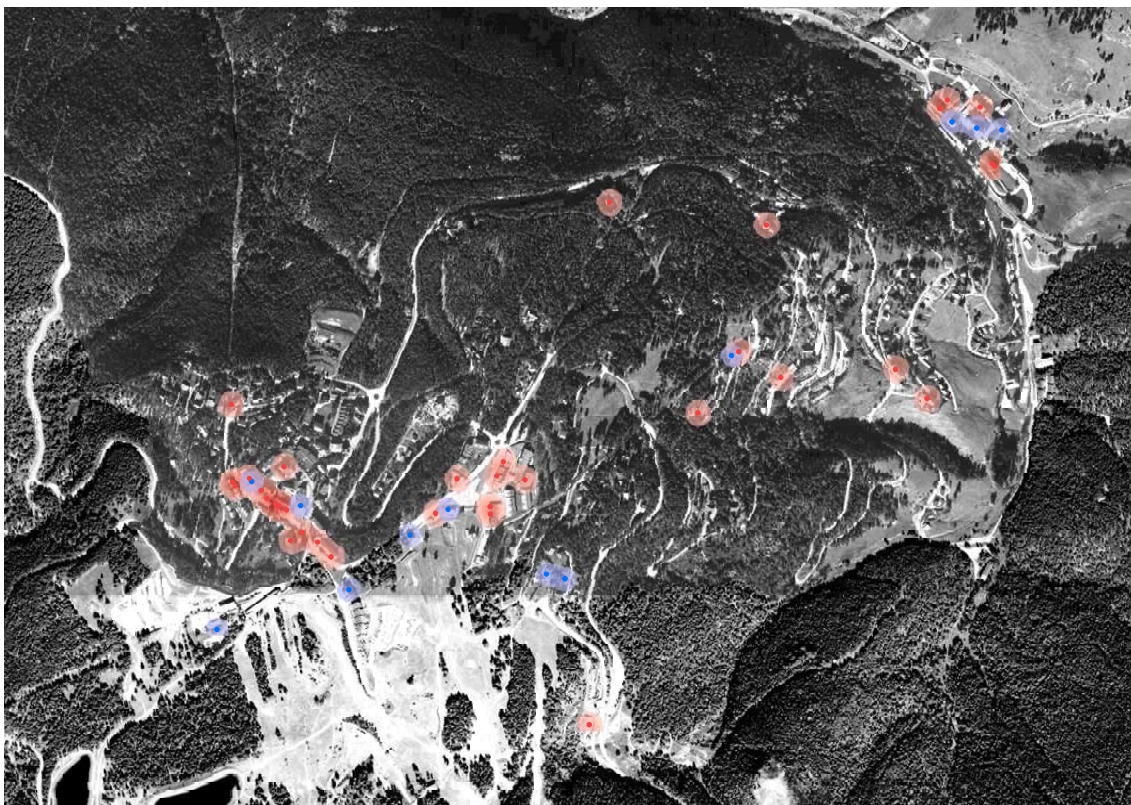
- Activitats de turisme
- Activitats quotidianes

Densitat de Kernel per a activitats turístiques i quotidianes en el nucli d'Alp (nombre d'activitats / Ha)
Elaboració pròpia a partir del llistat d'activitats de l'Ajuntament

- Activitats de turisme
- Activitats quotidianes

Densitat de Kernel per a activitats turístiques i quotidianes en el nucli de La Molina (nombre d'activitats / Ha)

Elaboració pròpia a partir del llistat d'activitats de l'Ajuntament

Aquesta doble vessant genera una estacionalitat de l'economia local i una vulnerabilitat dels barris dependents de les estacions de muntanya. Si fem l'esforç de diferenciar les activitats quotidianes (alimentació, cures, serveis, etc.) de les que depenen del turisme i els esports de muntanya (activitats immobiliàries, hostaleria, lloguer de material, etc.), veurem que mentre al nucli principal existeix certa diversitat entre les activitats més quotidianes i les associades al turisme, als nuclis de La Molina i Masella són majoritàries les dedicades al turisme de muntanya. Això es pot observar a les imatges següents, on es mostra, per una banda, la gran quantitat de punts vermells (immobiliàries, hotels, escoles d'esquí, lloguer de material, etc.), enfront dels pocs punts blaus que, tot i això, són majoritàriament locals de restauració que romanen tancats molts d'ells fora de la temporada de neu.

En definitiva, aquest fet ens parla de la vulnerabilitat dels barris per l'estacionalitat. Aquells que contenen exclusivament punts vermells haurien de ser reforçats amb activitats quotidianes.

Si el que es busca és apuntar a un equilibri entre habitatges principals i de segona residència, cal apostar per tipologies d'habitatge adequades a primera residència i que puguin donar lloc a comerços en planta baixa, de forma que es generi certa massa crítica que demandi i faci ús dels comerços quotidians. Això pot ajudar a equilibrar la proporció entre les persones amb ocupació al sector serveis i a la resta de sectors econòmics.

Afilacions per sector

Agricultura	10	1,6%
Indústria	54	8,9%
Construcció	104	17,1%
Serveis	441	72,4%
Total	609	

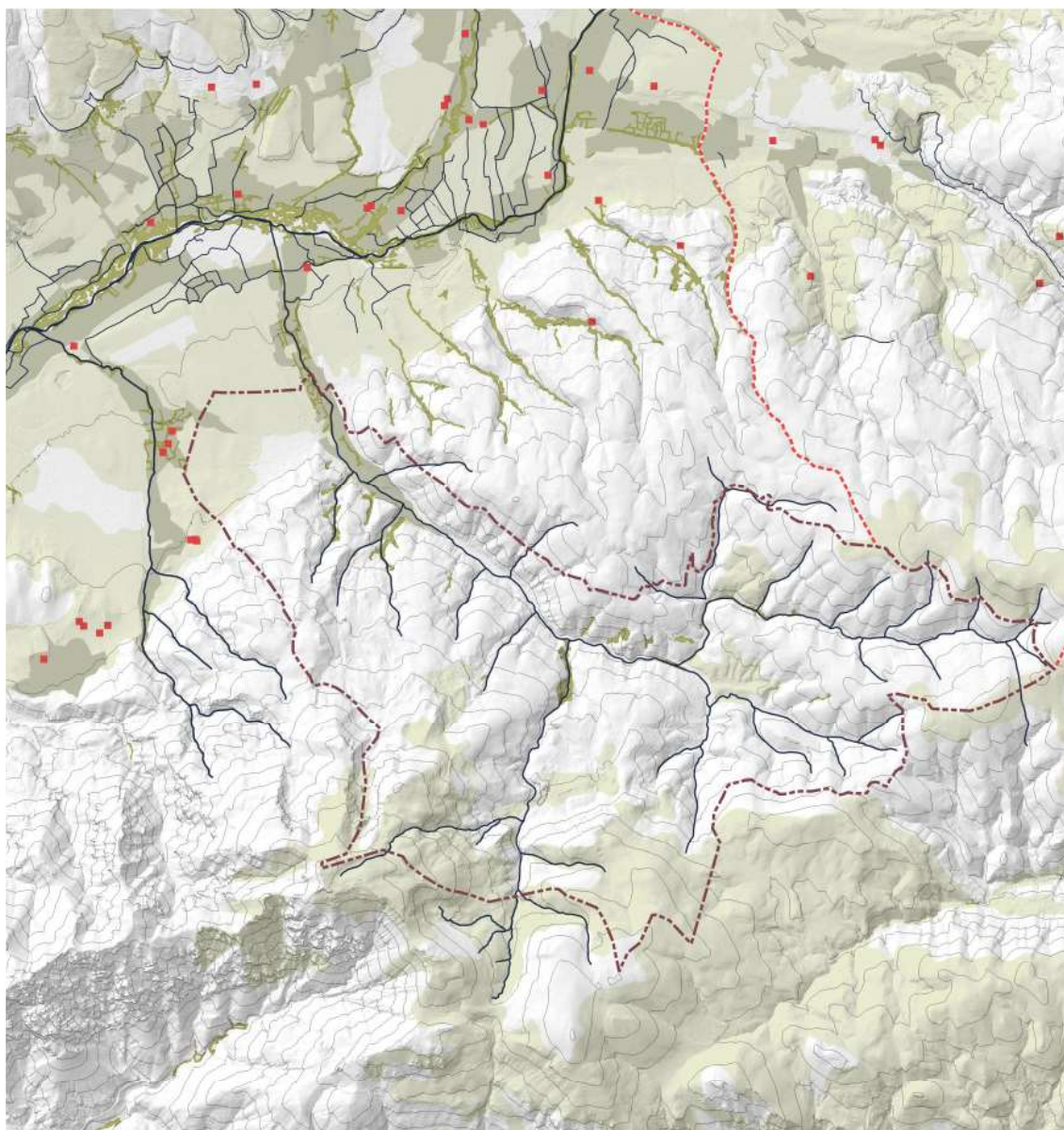
Finalment, veient la distribució de les activitats econòmiques del nucli principal, seria interessant que en els nous àmbits de desenvolupament (normalment ubicats a la perifèria del nucli, es puguin introduir usos comercials en les plantes baixes i evitar que tota l'activitat comercial es concentri al nucli antic.

134 7.2 L'EQUILIBRI ENTRE SECTORS ECONÒMICS

Tot i la proximitat entre Alp i la plana ceretana, la zona de cultiu només representa un 10,98% de la superfície municipal. L'agricultura és una de les activitats que ha patit una major reducció de la superfície. A més de l'expansió forestal, el ràpid increment de la urbanització, la construcció d'infraestructura viària i la baixa rendibilitat dels cultius han contribuït a la reducció de superfície agrícola. Tot plegat, explica que pràcticament no existeix cap empresa dedicada a l'agricultura i que, les poques que es puguin trobar, estiguin vinculades al cultiu farratger per alimentar els ramats.

Tal i com s'observa a la imatge, el sòl agrícola es concentra al pla agrari d'Alp i als prats d'alta muntanya. Si bé és cert que Alp no es caracteritza per ser un municipi amb una alta activitat agrària, sí paga la pena remarcar la importància de fomentar activitats agràries, tant al pla com als prats d'alta muntanya, tenint en compte que actualment són espais d'alt valor per mantenir els ramats que poden esdevenir una font important d'ingressos per a moltes llars del municipi.

Al seu torn, aquestes activitats poden ajudar a mantenir el paisatge, que és de gran importància per a la resta de l'economia local. Al cap i a la fi, l'atractiu del paisatge és el que durant l'hivern garanteix les activitats lligades al turisme i els serveis, i que són la font principal d'ingressos al municipi.

El sòl agrari d'Alp
Font: Elaboració pròpia a partir del mapa de cobertes de sòl de Catalunya del CREAM i del mapa topogràfic 1:5.000 del ICGC

- Alp
- Frontera
- Orografia
- Hidrologia
- Closa CERETANA**
- Masos cerdans
- Canals i Recs
- Sòl agrícola, prats i pastures
- Bosc caducifoli de ribera
- Closa cerdana

Tot i l'aparent incompatibilitat d'ambdós sectors, ja hi ha activitats que són completament compatibles i que actualment s'alimenten mútuament. Així, mentre els prats d'alta muntanya creixen durant la primavera i l'estiu, els ramats transhumants s'alimenten del prat que creix a les pistes d'esquí. És un bon exemple de model sostenible per mantenir un equilibri entre sectors del municipi. El POUM reconeix les relacions entre ambdós sectors i la maximitza perquè es puguin rendibilitzar les activitats del sector primari i es redueixi l'estacionalitat de l'economia.

Finalment, cal remarcar que el patrimoni natural d'Alp és summament divers i productiu, format pels camps de cereals, els prats de sega i els prats d'alta

muntanya. Però principalment, per una coberta forestal amb un gran potencial silvicultor. Tot i existir un gran coneixement de la gestió tradicional específica per al paisatge d'alta muntanya i malgrat el potencial que hi ha, és difícil localitzar empreses vinculades a l'extracció de fusta al municipi. En aquest sentit, l'aparició d'alguna serradora pot ajudar a mantenir la salut dels boscos del municipi, a la vegada que es fomenta l'equilibri entre sectors econòmics. El municipi disposa d'una gran extensió de bosc. El 89,49% del sòl del terme municipal d'Alp és sòl forestal, desglossat en un 52,9% de bosc de coníferes, un 32,5% de prats i matoll, un 2,77% de bosc caducifoli, un 1,11% de boscos de ribera i, curiosament, tan sols un 0,32% de plantació forestal.

- Hidrologia
- - - Frontera
- ▭ Alp
- Urbà
- Edificacions
- Núcleo econòmic**
- Carreteres secundàries
- Estacions ferroviàries
- - - Ferrocarril
- Carreteres primàries
- Estacions d'esquí
- Domini esquiable
- Masos cerdans
- Canals i Recs
- Sòl agrícola, prats i pastures
- Bosc caducifoli de ribera
- Closa cerdana

Patrimoni econòmic del municipi d'Alp

Font: PDU dels sòls no sostenibles de l'Alt Pirineu

El sòl forestal d'Alp
Col·lectiu CCRS

Al plànol de la pàgina anterior hem identificat el patrimoni econòmic d'Alp basat en els recursos locals que poden ajudar a equilibrar el model econòmic actual, basat única i exclusivament en el sector terciari. Fomentar i incentivar l'aparició d'activitats del sector primari i secundari és fonamental per fer-ho.

A continuació esmentem algunes consideracions que poden ajudar a equilibrar les activitats econòmiques al poble:

- Per tal de fomentar activitats agropecuàries al municipi, el POUM proposa mecanismes que atreguin empreses agrícoles i ramaderes, tant al Pla com als prats d'alta muntanya. Es garanteix una xarxa de camins rurals que fa de suport del conjunt d'activitats del sector primari, integrant camins ramaders i vies pecuàries. Se n'identifiquen alguns d'importància territorial, com el Camí de Marina, i se'n fa reconeixement normatiu dins del POUM.
- Un segon objectiu és reactivar el conjunt d'antigues masies i cases rurals per a usos productius, però també per a usos complementaris com ara restauració i allotjament rural.
- Pel que fa al sector secundari, es fomenten activitats vinculades a la silvicultura, aprofitant el gran

patrimoni forestal del que disposa el municipi. Una gestió forestal sostenible equilibra l'impacte social i econòmic de la silvicultura amb els objectius mediambientals, amb la finalitat de millorar la salut dels boscos i augmentar-ne la capacitat d'adaptació a les condicions climàtiques canviants, al torn que pot arribar a generar nous llocs de treball al municipi.

- Pel que fa al sector serveis, el POUM proposa tot un seguit d'iniciatives per enfortir el comerç local. Alguns exemples són la prohibició d'habitatge en planta baixa en edificis plurifamiliars a tot el municipi, algunes actuacions aïllades de millora de l'espai públic sobre tot lligades a eixos comercials, la conversió en zona de vianants d'alguns carrers al centre d'Alp, etc. En definitiva, el POUM prepara un escenari que afavoreixi el sector i que permet l'adopció de mesures polítiques futures que ajudin a la diversificació dels comerços. Això últim és especialment desitjable a La Molina i Masella.
- En la línia d'afavorir les activitats econòmiques, un altre aspecte del POUM que hi està íntimament lligat és el projecte d'habitatge que es proposa, ja que fomenta l'establiment de nous habitants que vulguin viure tot l'any al municipi i generin certa massa social.

8. ELS RECURSOS LOCALS

Sempre existeixen recursos locals que ofereixen oportunitats per al desenvolupament local. A continuació s'exposen arguments que reforcen la idea de l'explotació dels recursos locals com a oportunitat per generar més amb el que el municipi ja té. Es tracta de maximitzar les possibilitats locals basant-se en l'aprofitament dels recursos naturals i culturals del municipi, al torn que es potencia la identitat del mateix.

Els paisatges culturals estan tenint una creixent importància en el desenvolupament econòmic de base local. El futur Pla d'Ordenació Urbanística Municipal podria anar un pas més enllà en aquesta línia, donant cobertura legal a la preservació del patrimoni, i contribuint fonamentalment en l'impuls de posar-lo en valor i aprofitar-ho en benefici de la població local. Per aquest motiu el primer pas és reconèixer aquells objectes catalogats pels inventaris i plans existents i veure si existeix algun encara no reconegut, però d'importància suficient per incorporar-lo. Aquests bens suposen els testimonis directes de la història i identitat d'un territori.

8.1 MARC LEGAL

Recollim el més destacat de la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català (LPCC), el Decret 78/2002 pel qual s'aprova el Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic i les disposicions que en aquest camp recull el TRLU i el RLU que son qui regulen el marc legal del mateix.

L'article 1.2 de la LPCC defineix el patrimoni cultural català com "tots els bens mobles o immobles relacionats amb la història i la cultura de Catalunya, que per llur valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic,

paleontològic, etnològic, documental, bibliogràfic, científic o tècnic mereixen una protecció i una defensa especials, de manera que puguin ésser gaudits pels ciutadans i puguin ésser transmesos en les millors condicions a les generacions futures".

L'article 9.3 del TRLU estableix que "el planejament urbanístic ha de preservar els valors paisatgístics d'interès especial, el sòl d'alt valor agrícola, el patrimoni cultural i la identitat dels municipis, i ha d'incorporar les prescripcions adequades perquè les construccions i les instal·lacions s'adaptin a l'ambient on estiguin situades o bé s'hagin de construir i no comportin un demèrit per als edificis les restes de caràcter històric, artístic, tradicional o arqueològic existents a l'entorn". Per aquest motiu el POUM incorpora un catàleg de béns a protegir amb un llistat detallat dels mateixos. A més a més, la idea de que sigui un document rellevant dins del propi POUM, queda reforçada en **l'Article 71.1** de la mateixa quan diu que "per aconseguir l'efectivitat de les mesures urbanístiques de protecció de monuments, edificis, jardins i paisatges o béns culturals, les administracions competents han d'incloure en un catàleg els béns que calgui protegir. Els catàlegs, juntament amb les normes específiques, i d'acord amb les categories establertes per la legislació sectorial aplicable, són part integrant de la documentació imperativa del pla urbanístic corresponent".

138 8.2 PATRIMONI CULTURAL

- **Disposicions del Pla Intermunicipal de la Cerdanya de 1985 i el Text Refós de la Normativa Urbanística de la Cerdanya del 2005**

La relació dels edificis i elements catalogats a nivell municipal pel seu interès figura al **Catàleg d'edificis i elements**. Aquest Inclou aquells edificis, elements arquitectònics, espais urbans, conjunts, i elements vegetals de la comarca de la Cerdanya que, pel seu valor arquitectònic, urbanístic, paisatgístic, arqueològic, ambiental o sentimental, mereixen una especial protecció i regulació de les possibles intervencions que s'hi realitzin.

En el cas d'Alp tan sols es cataloguen 2 elements: la Font de San Isidre d'Alp i el Dolmen de La Molina.

Per altra banda, també determina un **àmbit d'interès arquitectònic**, amb una poligonal en els documents gràfics, que la Direcció General d'Arquitectura de la Generalitat ha concretat amb la finalitat de preservar, fomentar, millorar, la volumetria, la composició, la disposició d'uns edificis que tenen característiques i mèrits suficients per ser considerats no només en la part històrica, sinó com a contenidors d'una manera de viure, de treballar i d'estar dins del conjunt habitat de Catalunya.

- **L'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (BCIN, BCIL, EPA, BPU, EP)**

Segons la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, els béns més rellevants del patrimoni cultural català, tant mobles com immobles, han d'ésser declarats d'interès nacional pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

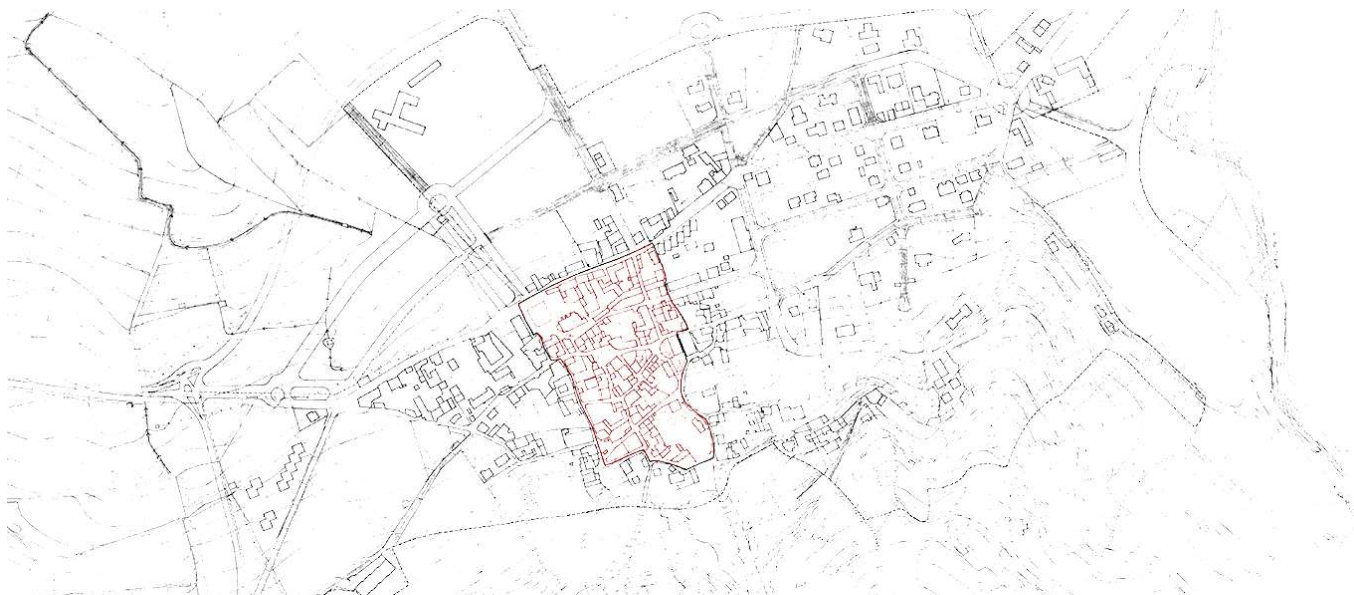
Inclou edificis i construccions d'interès artístic, arquitectònic o històric, sectors i elements d'edificis, elements arquitectònics aïllats, petits conjunts i nuclis d'interès històric-artístic, tant de caràcter monumental com popular i tradicional. Dins de l'inventari, hi tenen cabuda les tres categories de protecció que estableix l'esmentada Llei 9/1993: els béns culturals d'interès nacional (BCIN), els béns catalogats o els béns culturals d'interès local (BCIL) i la resta de béns integrants de l'ampli concepte de patrimoni cultural que defineix la llei (EPA, BPU i entorns de protecció).

Inclou 12 elements dins del terme municipal d'Alp, dels quals un d'ell ja es troba reconegut pel PIC (font de San Isidre).

- **Registre de Béns d'Interès Cultural (BIC)**

La Direcció General de Belles Arts, a través de la Subdirecció General de Registres i Documentació del Patrimoni Històric, és responsable del manteniment i actualització del Registre General de Béns d'Interès Cultural i de l'Inventari

Delimitació de l'àmbit d'interès arquitectònic i pavimentació al nucli d'Alp
Pla Intermunicipal de la Cerdanya

Dolmen de la Paboda a La Molina
travelphotobox.
blogspot.com/

General de Béns Mobles, on es recull la informació dels béns als que les comunitats autònomes, o l'Estat, han decidit establir algun tipus de protecció.

Dins del terme municipal d'Alp inclou 2 elements: la Torre del riu i La Torrassa.

- **Pla d'Ordenació Urbanística Municipal del 2009 (no aprovat definitivament)**

Fins ara hem vist els béns que tenen una protecció oficial, bé atorgada pel propi planejament urbanístic vigent (cas del PIC), o bé pels catàlegs i inventaris supramunicipals.

Tanmateix, paga la pena recuperar l'esforç realitzat al POUM de 2009 qui recull en el seu Catàleg d'elements a protegir una sèrie d'elements d'especial valor per al municipi.

A diferència dels anteriors, la protecció que estableix aquest no té cap mena d'efecte ja que no ha estat aprovat definitivament. Tanmateix, sí suposa una molt bona base per elaborar el Catàleg que haurà d'incorporar el present POUM ja que es recull informació gràfica i escrita de cadascun dels elements.

Adicionalment, i a diferència dels inventaris anteriors, inclou tot un munt de portals, jaciments i fonts que fins ara no estaven registrats en cap document oficial. Per tant, en la taula que es mostra a continuació s'inclouen igualment tots

aquests elements per tal d'elaborar un Catàleg molt complet.

Aquest llistat d'elements caldrà contrastar-lo amb el consistori. Igualment, paga la pena completar-lo amb les suggeriments que els veïns aportin a les jornades participatives del POUM per tal d'assegurar que cap element amb especial valor cultural, artístic o social quedi sense cap tipus de protecció.

8.3 PATRIMONI NATURAL

- **Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), Normes particulars dels Espais Naturals de Protecció Especial (ENPE), i Xarxa Natura 2000**

Existeixen diversos documents que reconeixen els distints elements d'interès natural i paisatgístic del municipi d'Alp. Entre aquests, els més rellevants són el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), les Normes particulars dels Espais Naturals de Protecció Especial (ENPE) i la Xarxa Natura 2000.

El Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), aprovat l'any 1992 (DOGC, 1714 de 1-3-1993), és l'instrument de planificació de nivell superior que estructura el sistema d'espais protegits de Catalunya. En referència a Alp, es reconeix una petita part de l'espai natural de les Serres del Cadi-Moixeró que s'estén per una superfície de 43 ha a l'oest del terme municipal, en la cara sud del Serrat

	Inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (BCIN, BCIL...)	Pla Intermunicipal de la Cerdanya de 1985 i el TR del 2005	Registre de Béns d'Interès Cultural (BIC)	POUM 2009 (no aprovat definitivament)
Torre del riu	BCIN 755-MH / IPAC 847		BIC RI-51-0005787	a.01
La Torrassa	BCIN 756-MH / IPAC 848		BIC RI-51-0005788	i.01
Mas Sant Josep	inventariat*			a.03
Xalet de La Molina	BCIL 370-I			e.02
Estació de ferrocarril La Molina	inventariat*			f.01
Capella Mare de Déu de Montserrat	inventariat*			h.01
Capella Mare de Déu de les Neus	BCIL 4280-I			h.02
Capella Santa Maria d'Ovella	BCIL 4279-I			i.03
Refugi de muntanya de Sagramorta	inventariat*			e.03
Font de Sant Isidre	BCIL 14475-I	inventari PIC		g.01
Església parroquial de Sant Pere	BCIL 4281-I			h.03
Hotel Adserà	inventariat*			
Dolmen del Paborde		inventari PIC		i.02
Passeig de Castanyers				d.01
Edifici Apartaments Pirinaicas				a.05
Casa Ajenjo				a.02
Serradora del Portero				b.01
Torre Xandri				a.04
Casino d'Alp				e.01
Capella de la Divina Pastora				h.04
Jaciments				
Despoblat d'Ovella				i.03
Roc d'Esperança				i.04
Restes església Sagramorta				i.05
Saltèguet				i.06
Cel·la monàstica Sant esteve d'Umfred				i.07
Turó dels Monjos				i.08
Fonts				
Fontrillans				g.02
Font de la Reina				g.03
Font Canaleta				g.04
Font de la Casilla				g.05
Font del Repicó				g.06
Font de l'Auto				g.07
Font de la Collada				g.08
Font de la Pia				g.09
Font Maimona				g.10
Font de la Guia i Safareig				g.11
Portals				
Portal Can Montellà				c.01
Portal Mas Sant Josep				c.02
Portal Cantó - Cal Puig				c.03
Portal Cal Roca (Valet)				c.04
Portal Cal Tubau				c.05
Portal Cal Xell				c.06
Portal Cal Badia				c.07
Portal Cal Riu				c.08
Portal Cal Pere Maria				c.09
Portal Cal Pairo				c.10
Portal Cal Portero				c.11
Portal Cal Colom - Cal Serafi				c.12
Portal Cal Ferreret				c.13
Portal Cal Piac				c.14
Portal Cal Coix				c.15
Portal Cal Pei Poc				c.16
Portal Cal Vigatà				c.17
Portal Cal Pascalet				c.18
Portal Cal Rus				c.19
Portal Cal Paulino				c.20
Portal Cal Dominguet				c.21
Portal Ca la Sofia				c.22
Portal Cal Baldellou				c.23
Portal Cal Mascle				c.24
Portal Cal Tríncons				c.25
Portal Casa de la Torre d'Estoll				c.26
Portal Cal Parrot				c.27

* Sense dades referents a codi

d'Escobairó. Aquest mateix àmbit es reconeix també com a Espai Natural de Protecció Especial (ENPE) que conta amb una normes particulars complementaries a les comuns a tots els PEIN.

Quan a la finalitat de la Xarxa Natura 2000 és garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i la fauna silvestres d'Europa, mitjançant el manteniment o restabliment del seu estat de conservació favorable, per al que s'estableix una gran xarxa de espais naturals a nivell europeu amb uns objectius específics de conservació. Pel que fa a Alp, coincideix amb l'àmbit del PEIN i ENPE esmentats.

- **Catàleg de paisatge de l'Alt Pirineu i Aran**

La funció primordial dels Catàlegs de Paisatge és la de reconèixer els diferents paisatges de Catalunya, identificar llurs valors i estat de conservació i proposar objectius de qualitat paisatgística. No estableix vincles normatius directes; no atorga aprofitaments, però sí que planteja uns criteris que hauran de seguir els plans urbanístics. El seu valor rau en que han estat àmpliament participatius des de l'inici, i tenen en compte quins aspectes volem del nostre paisatge.

Alp està inclosa en la unitat de paisatge de la Vall Cerdana (CPATA-UP13) i inclou paisatges d'alt valor com la solana, l'estructura reticular de l'agricultura de la plana, les pistes d'esquí de La Molina

i Masella, el cim nevat de la Tosa d'Alp, els boscos de pi negre, els prats enmig del bosc o penjats dels cingles i la Ribera d'Alp. Als plànols es delimiten uns àmbits amb valors naturals, estètics i productius que poden ajudar a establir algunes proteccions pel POUM a nivell local.

- **Catàleg de boscos d'Utilitat Pública (CUP)**

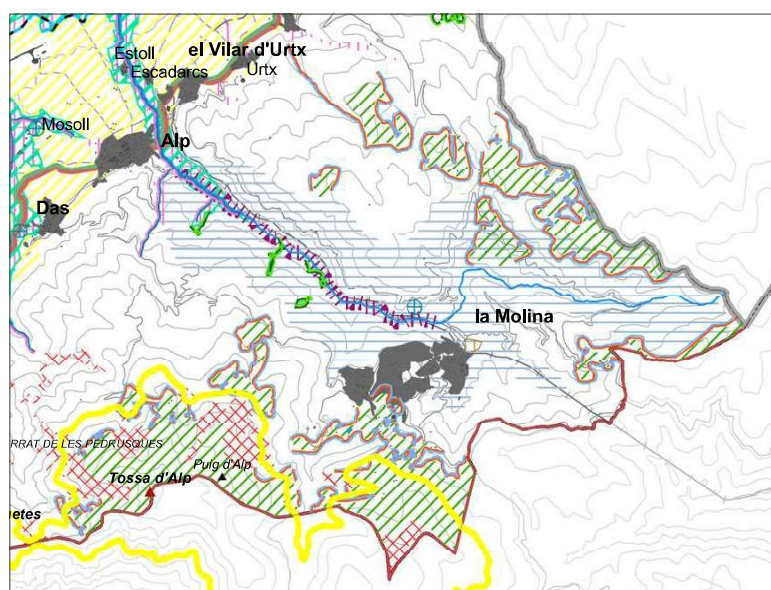
Els boscos públics són els terrenys forestals que pertanyen a entitats de dret públic: Generalitat de Catalunya, ajuntaments, entitats municipals descentralitzades, diputacions, Estat, etc. També es consideren boscos públics el terrenys forestals comuns, l'aprofitament dels quals correspon al comú de veïns d'una població.

La major part dels boscos d'Alp són de titularitat municipal. Aquests estan formats pels avetars i pinades de la Muntanya d'Alp i del Saltèguet. En total sumen 2.360,68 ha. de bosc públic. A aquest cal sumar 778,75 ha. que pertanyen a agències públiques com Ferrocarrils de Catalunya (FGC) i Territori i Muntanya (TYMSA).

En total, el municipi d'Alp suma 3.139,43 ha. de foresta pública que forma part del Catàleg de boscos d'Utilitat Pública (CUP), creat el 1862, i constituït com un instrument tècnic-jurídic fonamental per a la defensa del patrimoni forestal de titularitat pública.

Mapa 13.2. Valors estètics. Vall Cerdana. Zoom a Alp

Elaboració pròpia a partir de dades del Catàleg de Paisatge de l'Alt Pirineu i Aran

142 8.4 ELS ITINERARIS PATRIMONIALS

La xarxa de camins rurals territorials ofereix una oportunitat immillorable per fer més visible els elements patrimonials del terme municipal. Estem convençuts que el sentit de pertinença dels mateixos va íntimament lligat a la seva accessibilitat. Així doncs, considerem fonamental l'anàlisi dels itineraris existents que fan visibles els elements catalogats anteriorment esmentats.

- **La Xarxa de senders de la Cerdanya - Els senders d'Alp**

Tal i com s'explica des de l'Ajuntament, *des d'antic els camins ens han permès moure'ns, avançar, construir i moldejar el paisatge que ens envolta en l'actualitat. La Xarxa de Senders de Cerdanya (configurada gran part pels Senders d'Alp) té com a objectiu recuperar el trepig de l'home per diferents racons del nostre territori, descobrint la història i llegint aquestes petjades humanes que resten tímides i silencioses en diferents indrets amb identitat i nom propi, sovint oblidats, i els quals tenen la seva raó d'existir.*

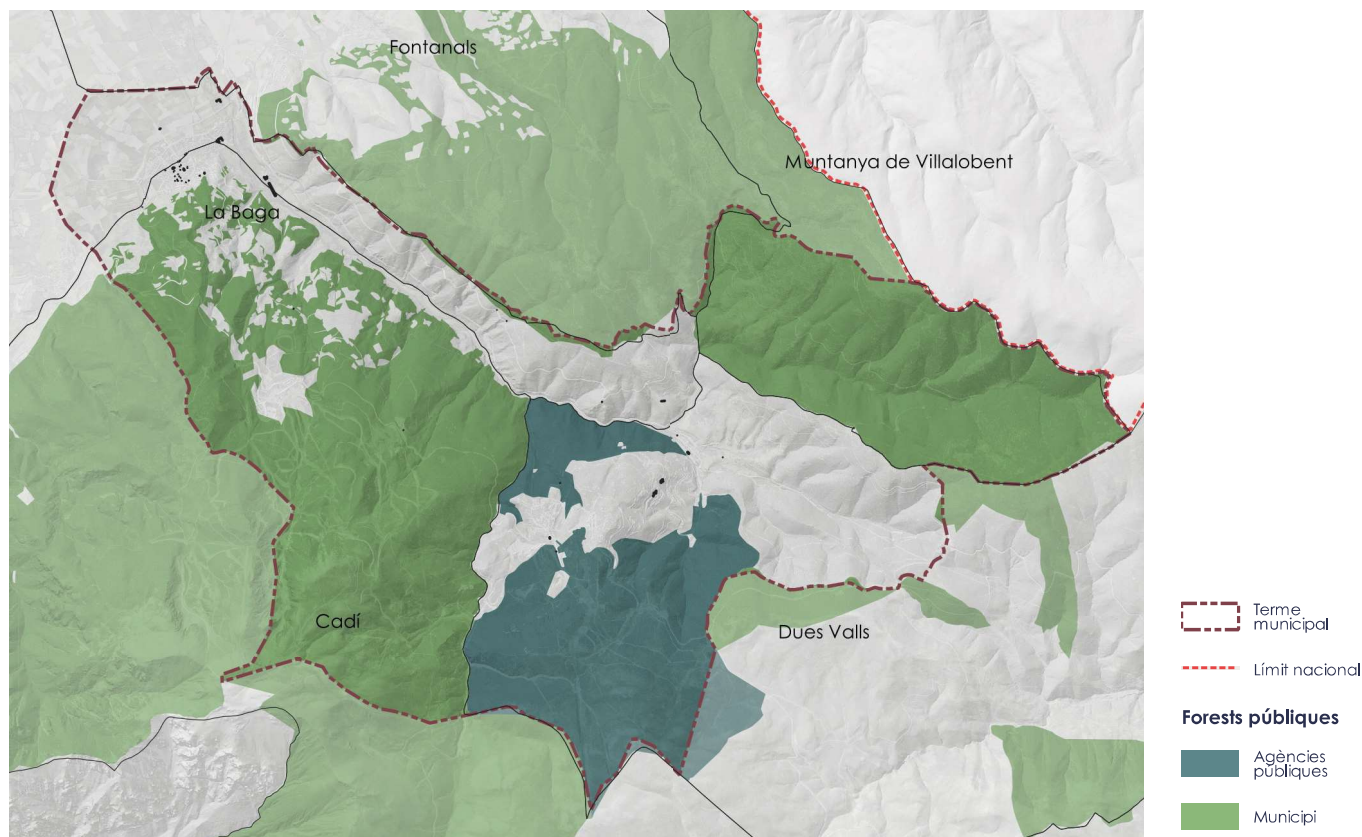
Alp disposa de més de 50 km de senders senyalitzats i adequats per al seu ús, la majoria a peu i alguns també en bicicleta o a cavall. Es tracta d'un conjunt d'itineraris fàcils, altres amb forts pendents, alguns d'alta muntanya. Els senyals a l'inici i final de la sendera i en els encreuaments amb altres camins faciliten molt el seu seguiment. A més, durant tot l'itinerari també es troba la senyalització horitzontal: un quadrat de color groc amb la numeració de la sendera en negre.

En la seva elaboració s'han intentat recuperar antigues tradicions i vells camins que en altres temps van ser utilitzats pels habitants del territori abans de la construcció de les actuals carreteres. Són camins de pas per al bestiar cap a la muntanya, camins per retirar fusta, camins de ferradura, d'anar a la mòlta.

Al capítol 10 s'esmenta tot un conjunt de camins i senders al municipi, entre els que es troben els Senders d'Alp, fent una breu descripció del recorregut de cadascun d'ells. Pel que fa als valors patrimonials tots ells visibilitzen el patrimoni cultural

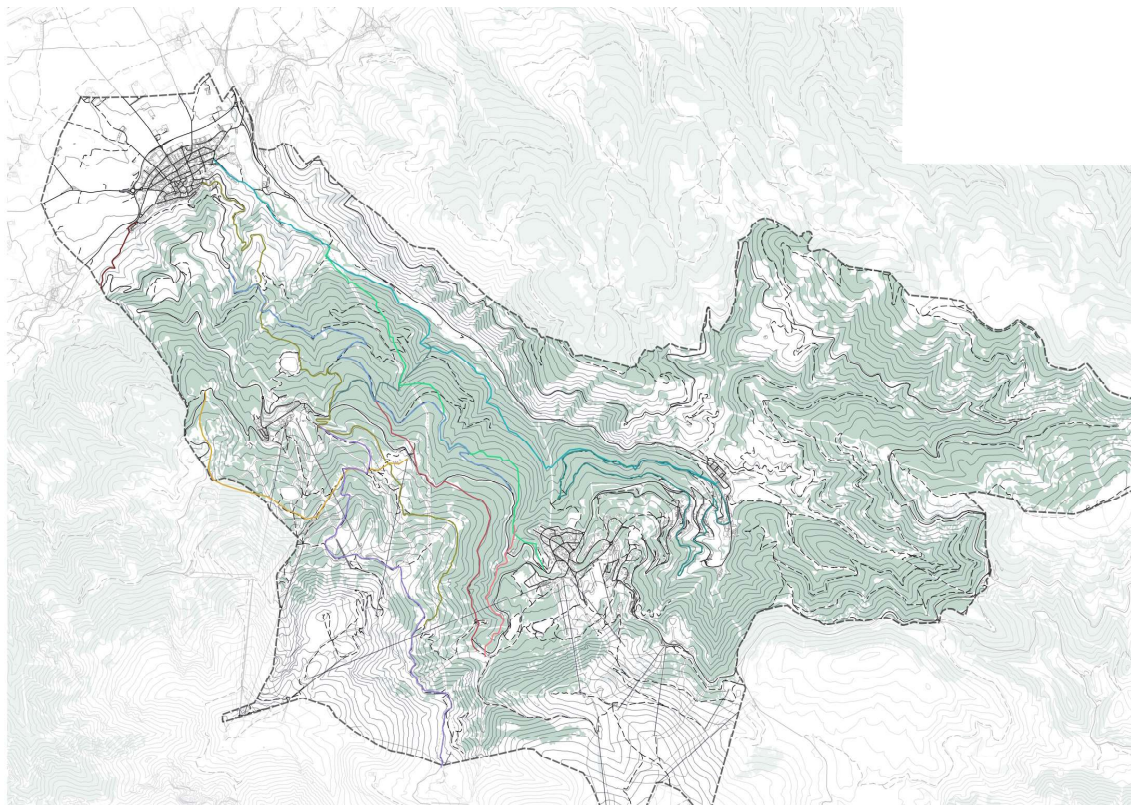
Bosc d'Utilitat Pública al municipi d'Alp

Elaboració pròpia a partir de la cartografia del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural

Senders d'Alp

- 750 Camí de Segramorta
- 744 Camí de la Roca Castellana
- 743 Sender a Coll de Pal
- 740 Camí de les Pujades
- 738 Passeig del Bosc de Masella
- 737 Camí d'Alp a Set Fonts
- 736 Camí de la Baga
- 735 Camí del torrent de la Ringueta
- 734 Camí del Carboner mort
- 733 Camí del Carboner mort a la Masella
- 732 Camí de la Ribera

Mapa de Senders d'Alp

Elaboració pròpia a partir dels arxius .gpx disponibles a la web de l'Ajuntament

i natural del poble. A continuació, esmentem tan sols aquells que recullen un gran nombre d'elements patrimonials, culturals i naturals, amb trets que els fan especialment interessants, tot i saber que posteriorment trobarem el llistat complet que acaba per completar un ric conjunt de camins al municipi.

- Sender 732: itinerari que permet visitar les primeres residències d'estiuejants d'Alp, la Torre del Riu (Castell), el sistema de recs i peixeres que portaven l'aigua d'un torrent o riera fins a sectors de prats, horts o feixes, i el camí ramader més important de la comarca i un dels més importants de Catalunya. Després d'endinsar-se en el bosc junt a feixes de pedra seca s'arriba a la històrica estació de tren de La Molina. És l'esmentat Camí de la Ribera d'Alp.
- Sender 734: itinerari junt a antigues feixes de pedra en sec que transcorre per un antic ròssec (antic camí per baixar la fusta) i que travessa la forest d'utilitat pública d'Alp, amb més d'un segle i mig d'història al servei del poble.
- Sender 738: Aquest itinerari permet passar per l'Àrea recreativa de la Pia, les pistes d'esquí de La Molina i Masella, l'Àrea Recreativa del Pla d'Escobeiró, La Tossa d'Alp, el Niu de l'Àliga passant per dintre de boscos de pi negre i en les cotes més elevades per pastures alpines.
- Sender 739: itinerari pel Collet Roig que travessa una zona d'aclarida (gestió forestal) seguit de l'Àrea recreativa del Pla de la Baga que eren antics camps de cultiu i on es sembraven "trufes", naps i sègle. Es poden trobar encara construccions de pedra en sec (corrals, barraques, etc), vestigis del que fou la vida dels ramaders en un passat recent.

Com veiem al mapa de senders que s'ha elaborat, aquests quatre senders formen part d'un conjunt molt més ampli que té valor com a xarxa, tot i que s'identifiquen com a camins independents, molts d'ells estan inter-relacionats permetent el lliure moviment de les persones pel patrimoni natural del poble a través del qual es dona visibilitat al cultural.

Vistes des del Sender
a Coll de Pal (Sender
743)

Col·lectiu CCRS

- **El Camí de Sant Jaume del Segre**

El descobriment de les restes de l'apòstol Sant Jaume a Compostel·là a principis del segle IX, va encendre un fervor religiós sense precedents arreu del món conegut fins llavors. D'arreu del vell continent, els devots peregrinaren en direcció a Santiago de Compostel·là per purificar-se i adorar les relíquies del sant màrtir. Després d'alts i baixos, en el segle XX, el camí pren una gran importància, afegint-se a l'aspecte religiós de la ruta altres com el cultural i l'esportiu.

En aquestes vies principals conflueixen multitud de vies secundàries, una d'elles, i com a variant d'entrada a la Península, recollia la gent procedent de l'Europa meridional que entrant pels colls de la Perxa i Pimorent, conflueix a Sant Jaume de Rigolisa (Puigcerdà), creua la Cerdanya per la vora del riu Segre i continua, travessant els Pirineus, en direcció a Jaca on enllaça amb una de les vies principals.

Tot i que aquest Camí no passa en cap moment pel terme municipal d'Alp, sí passa molt a prop, a l'altra banda del Segre, pel que esdevé interessant considerar-lo com un itinerari patrimonial important complementari a la xarxa de camins d'Alp amb el qual s'assegure una bona connexió.

9. LA XARXA D'EQUIPAMENTS I ESPAIS LLIURES

El sistema d'equipaments comunitaris esdevé un element clau per estructurar les dinàmiques d'un municipi. La seva presència és imprescindible per un correcte funcionament dels nuclis que el componen. No es tracta tan sols de garantir una cobertura bàsica als ciutadans, ans d'utilitzar-los de forma estratègica per millorar qualitativament les dinàmiques urbanes que es generen als espais públics.

Per això mateix, un punt cabdal quant als equipaments és la seva relació amb la xarxa d'espais lliures. No té sentit parlar d'equipaments sense relacionar-los amb l'espai públic.

9.1 EL PTGC I LES PREVISIONS DEL PIC DE 1986

El Pla Territorial General de Catalunya (PTGC) estableix uns estàndards mínims en funció de la població dels municipis, amb caràcter provisional fins la redacció dels diferents plans territorials sectorials. Per valorar algunes dades bàsiques, cal considerar que avui la superfície de sòl destinat a equipaments a Alp és de 110.218,72 m² (11,02 ha). Atenent a la població de 1.593 habitants, segons el padró municipal de 2020, això suposaria una ràtio de 69,19 m² de sòl destinat a equipaments per habitant.

Si es desenvolupessin totes les figures de planejament vigent a Alp es disposaria de 130.500,57 m² (13,05 ha) de sòl destinat a equipaments. Si l'horitzó d'evolució demogràfica màxim, segons projecció de cohorts per a l'any 2039, és de 1.888 habitants, el rati aleshores seria de 69,12 m² de sòl destinat a equipament per habitant.

Reserves mínimes per a equipaments segons el PTGC
Font: PTGC

	Tipus d'equipament	Habitants					
		< 1.000	1.000 - 5.000	5.000 - 25.000	25.000 - 100.000	100.000 - 500.000	
m ² sostre / habitant	Sanitari (assistència primària)	0,30	0,20	0,20	0,10	0,10	PGM
	Cultural	0,40	0,40	0,30	0,30	0,25	PGM
	Assistencial	-	0,10	0,10	0,10	0,10	PGM
	Administratiu	0,50	0,45	0,40	0,35	0,30	PGM
m ² sòl / habitant	Ensenyament	4,00	4,00	4,00	3,00	3,00	PGM
	Sanitari (assistència hospitalària)	-	-	0,50	0,40	0,40	PGM
	Esportiu	-	4,00	3,50	3,00	2,00	PGM
	Abastament	0,40	0,30	0,20	0,20	0,15	PGM
	Serveis tècnics	0,50	0,40	0,30	0,30	0,20	PGM

146 D'altra banda, hem de tenir en compte un darrer aspecte i és el del potencial del planejament vigent, és a dir, actualment a Alp hi ha una gran quantitat d'habitatges buits i secundaris (78,71% d'acord amb el Cens d'habitatges de l'any 2011). Les projeccions demogràfiques computen la població empadronada i a aquesta els hi són aplicats tota una sèrie de criteris basats en migracions, naixements i mortalitat, però no té en compte el parc construït ni el potencial d'acord amb el planejament vigent. Per tant, i tenint en compte les dinàmiques del canvi climàtic actual, on la població està migrant cada cop més cap al Nord, cal fer una darrera hipòtesis com si el 100% dels habitatges fossin principals, ja que és un escenari, que tot i que sigui desmesurat, el POUM ha de vetllar que si es dona, el municipi estarà igualment dotat dels equipaments i espais lliures necessaris, o al menys, tindrà la reserva de sòl suficient com per a que es puguin acomplir les ràtios.

Amb aquesta darrera hipòtesis tenim en compte les següents ràtios:

- D'acord amb el Cens d'habitatges de l'any 2011¹, tenim una població empadronada de 1.743 habitants i un total de 768 habitatges principals, resultant així una ràtio de 2,27 habitants/habitatge.
- D'acord amb el Cadastre², actualment

1 - Dades obtingudes de l'Institut d'Estadística de Catalunya, amb data de consulta del 20/09/2021

2 - Dades obtingudes de la Seu Electrònica del Cadastre, informació alfanumèrica del municipi d'Alp amb data

a Alp hi han 403.641 m² de sostre amb ús residencial i 3.751 habitatges, el que ens aporta una ràtio mitjana de 107,61 m²/habitatge. Cal notar que aquesta ràtio ja inclou habitatge de gran superfície construïda així com els que tenen una menor superfície.

Amb totes aquestes dades i d'acord amb el planejament vigent, obtenim un potencial màxim de 5.846 habitatges, on si computem la ràtio de 2,27 habitants/habitatge, obtenim una població potencial de 13.270 habitants. Cal notar que aquesta dada no està tan lluny de la realitat, ja que la població flotant al municipi és molt gran en períodes d'alta afluència, i per tant, cal assegurar que el municipi està ben dotat per a aquesta demanda.

Amb aquesta darrera hipòtesis la ràtio d'equipaments és de 9,83 m² de sòl destinat a equipament per habitant, tenint en compte que el potencial d'equipaments del pla vigent és de 130.500,57 m² (13,05 ha) de sòl destinat a equipaments.

Podem considerar doncs que tant el rati actual, com el que resultaria de la projecció demogràfica, resulten superiors als exigibles per categories (ensenyament, abastament, esportiu, sanitari i serveis tècnics) que indica el PTGC com a reserves mínimes (8,7 m² de sòl per habitant per a municipis de 1.000 a 5.000 habitants). Veiem si es compleixen els ratis mínims per cada tipus d'equipament.

de consulta del 22/01/2021

Nom	Tipus d'equipament	Tipus sòl
Ajuntament d'Alp - Casa Consistorial	Administratiu	Sistema
Correus	Administratiu	Sistema
Parc de Bombers de la Generalitat	Assistencial - Serveis i protecció	Sistema
Casino, Sala de lectura i Teatre del Casino d'Alp	Cultural	Sistema
Centre d'Atenció Primària (CAP) d'Alp	Sanitari - assistència primària	Sistema
Farmàcia d'Alp	Sanitari - assistència primària	Zona
Escola Pública Bac de Cerdanya	Ensenyament	Sistema
Llar d'Infants	Ensenyament	Sistema
Font de la Mare de Déu de la Guia	Cultural	Sistema
Palau d'Esports i Congressos	Cultural i Esportiu	Sistema
Camp d'esports i piscina municipal d'Alp	Esportiu	Sistema
Capella de la Mare de Déu de Montserrat	Religiós	Sistema
Església de la Mare de Déu de les Neus	Religiós	Sistema
Església parroquial de Sant Pere i Rectoria	Religiós	Sistema
Cementiri d'Alp	Funerari	Sistema
Llac de La Molina	Esportiu	Sistema
Estació de la Molina	Assistencial	Sistema
Alberg La Molina Xanascot	Esportiu	Sistema

Llistat d'equipaments i serveis a Alp

Font: Ajuntament d'Alp

9.2 ELS EQUIPAMENTS I SERVEIS DOTACIONALS PER TIPUS

Cal tenir en compte que els càlculs realitzats inclouen tots aquells equipaments qualificats com a sistema i no aquells que es troben en sòl qualificat com a zona, i tenen en força casos caràcter de privats.

Recollim a continuació el llistat d'equipaments i serveis que trobem a Alp.

9.2.1 Els equipaments docents

Actualment existeixen 14.690,17 m² de sòl per a equipament docent, el que suposa una ràtio de 8,40 m² sòl/habitant, notòriament per sobre del mínim de 4,00 m² sòl/habitant que estableix el PTGC en municipis d'entre 1.000 i 5.000 habitants.

Si s'arribés a la màxima població estimada segons el mètode de projecció de cohorts (any 2039 amb 1.888 habitants), i es desenvolupen totes les figures de planejament vigent (15.697,76 m² de sòl previst a equipament docent), s'obté una ràtio de 8,31 m² sòl/habitant.

Si tenim en compte l'escenari més exigent, avaluant tot el sostre residencial com a habitatge principal, i obtenint com a població potencial del pla vigent de 13.270 habitants ens porta a un supòsit en el qual la ràtio resultant és d'1,18 sòl/habitant, notòriament per sota del mínim de 4,00 m² sòl/habitant que estableix

el PTGC per a un municipi amb una població entre 5.000 i 25.000 habitants, que ens mena a comptar les reserves de sòl per a equipament, encara sense ús determinat. Tot seguit es mostren unes dades bàsiques dels centres.

Llar d'infants Alpí

La Llar d'Infants Alpí és una escola d'educació infantil municipal de 0 a 3 anys, amb una oferta de 41 places, distribuïdes en tres aules d'uns 32 m² cadascuna: lactants (0 a 1 any), maternal (1 a 2 anys) i Llar (2 a 3 anys).

Pati del Llar d'Infants Alpí

Font: Llar d'Infants Alpí

Nom	Tipus d'equipament	Tipus sòl
Reserva de sòl per a equipament a Alp (SUP3)	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a Alp (SUP4)	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a Alp (SUP5)	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a Alp (SUP7)	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a Alp (SUP8)	Ensenyament	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a Alp (SUP8)	Interès Social	Sistema
Reserva de sòl per a equipament de La Font dels Avis	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a Fontrillans	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a La Molina	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament escolar i cultural del barri de l'estació	Ensenyament	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a La Molina	Habitatge Social	Sistema
Reserva de sòl per a equipament a La Supermolina	Sense ús determinat	Sistema
Reserva de sòl per a equipament - Aparcament P4b	Sense ús determinat	Sistema

Llistat de reserves de sòl per a equipaments a Alp

Elaboració pròpia

148 Educació infantil i primària. Escola Bac de Cerdanya

Aquest centre públic és fruit de la política de concentracions escolars i supressió d'escoles unitàries. Inaugurada en 1970, acull alumnes dels diferents municipis: Alp (la Molina i Masella), Fontanals de Cerdanya, Das i Urús. Actualment tenim un total de 117 alumnes, 41 d'educació infantil i 76 de primària.

Disposa de transport escolar (xarxa de 2 línies) i un menjador on es serveixen uns 90 menús diaris.

L'escola es distribueix en dues plantes, la baixa, on hi ha les aules d'Educació Infantil i cicle inicial, de música i biblioteca, a més dels despatx de direcció, secretaria, sala de mestres, gimnàs, menjador i cuina. A la planta segona hi ha les aules dels cicles mitjà i superior, d'informàtica, de material i de suport.

Castanyada 2021. Pati de l'Escola BAC de Cerdanya

Font: Escola BAC de Cerdanya. Autora: M.A. Villaro

9.2.2 Els equipaments esportius

Segons el Cens d'equipaments esportius de Catalunya en data de 1 de setembre de 2021, Alp té un total de 16 instal·lacions i espais esportius. Aquests són:

- Alberg Mare de Déu de les Neus
- Àrea d'activitat física av. Mancomunitat
- Àrea d'activitat física av. Pirineus

- Àrea d'activitat física carrer de l'Estació
- Camp d'esports municipal
- Escola BAC de Cerdanya
- Estació d'esquí Alpí La Molina
- Estació d'esquí i muntanya Masella
- La Molina Parc Aventura
- Palau d'esports i congressos
- Pista Municipal
- Pista Municipal La Molina
- Refugi El Sitjar (alberg de muntanya)

Nom de la instal·lació	Adreça
Alberg Mare de Déu de les Neus	Ctra. de Font Canaleta, s/n
Àrea d'activitat física av. Mancomunitat	Av. Mancomunitat, s/n
Àrea d'activitat física av. Pirineus	Av. Pirineus, s/n
Àrea d'activitat física carrer de l'Estació	C. de l'Estació, s/n
Camp d'esports municipal	C. de l'Esport, s/n
Escola BAC de Cerdanya	Av. Mancomunitat, s/n
Estació d'esquí Alpí La Molina	Av. Supermolina, s/n
Estació d'esquí i muntanya Masella	Av. de Josep Maria Bosch Aymerich, s/n
La Molina Parc Aventura	Estació d'Esquí de La Molina, Pàrquing nº 1
Palau d'esports i congressos	C. Orient, s/n
Pista Municipal	C. Sant Pere, 2
Pista Municipal La Molina	C. Puntasco, s/n
Refugi El Sitjar (alberg de muntanya)	Cases del Sitjar, la Molina
Refugi Niu de l'Àgila (alberg de muntanya)	Estació de la Molina - Av. Supermolina s/n
Refugi Segremorta (alberg de muntanya)	La Molina
Xalet UEC La Molina	Casa Vella, 14

Llistat d'equipaments esportius a Alp

Font: Cens d'equipaments esportius de Catalunya

Alberg La Molina
Xanascot
Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

- Refugi Niu de l'Àliga (alberg de muntanya)
- Refugi Segremorta (alberg de muntanya)
- Xalet UEC La Molina

No tots aquests equipaments estan situats en zones qualificades pel pla vigent com a equipaments, a l'ésser de caràcter privat. Per tant, per al càlcul del ràtio considerem únicament les dades extretes del refós del 2021, amb els valors del planejament vigent.

El rati per a equipaments esportius que determina el PTGC per a ciutats entre 1.000 i 5.000 habitants és de 4,00 m² de sòl per habitant. Actualment Alp posseeix 55.337,3 m² de sòl urbà consolidat qualificat com a equipament amb ús esportiu la qual cosa suposa un rati de 34,74 m²/hab.

Per a l'escenari de màxim creixement al 2039, considerant que cap de les reserves de sòl per a equipaments en sòl urbanitzable sigui per al tipus esportiu, el rati es mantindria en 29,31 m²/habitant, també molt superior a 4,00 m².

En l'escenari més exigent, el que avalua tot el sostre residencial com a habitatge principal, i amb una població potencial de 13.270 habitants, la ràtio resultant és de 4,17 sòl/habitant, superior al mínim de 3,50 m² sòl/habitant que estableix el PTGC per a un municipi amb una població entre 5.000 i 25.000 habitants.

Es constata que el planejament vigent compleix amb les indicacions del PTGC, sent important destacar que per a aquest càlcul no es té en compte el domini públic esquiable, directament associat amb els esports de neu i senderisme.

9.2.3 Els equipaments sanitaris i d'assistència primària

Segons l'inventari de l'Ajuntament d'Alp, el municipi té un equipament públic sanitari, el Centre d'Atenció Primària (CAP). A aquest podem sumar l'única farmàcia de la que disposa el municipi en sòl qualificat com a zona dins del nucli d'Alp.

Actualment Alp disposa d'uns 2.630,56 m² de sòl qualificat com a sistema d'equipaments sanitaris, el que suposa un rati actual de 1,65 m² de sòl per habitant, no establint el PTGC cap mínim per a municipis d'entre 1.000 i 5.000 habitants. Ara bé, estableix que, de forma alternativa, existeixi un rati de 0,2 m² de sostre d'equipament sanitari per habitant. Tenint en compte que el municipi té 330 m² de sostre d'equipament sanitari, això suposa un rati de 0,21 m² de sostre per habitant. Per tant, compleix amb els ratis de sòl i de sostre per habitant.

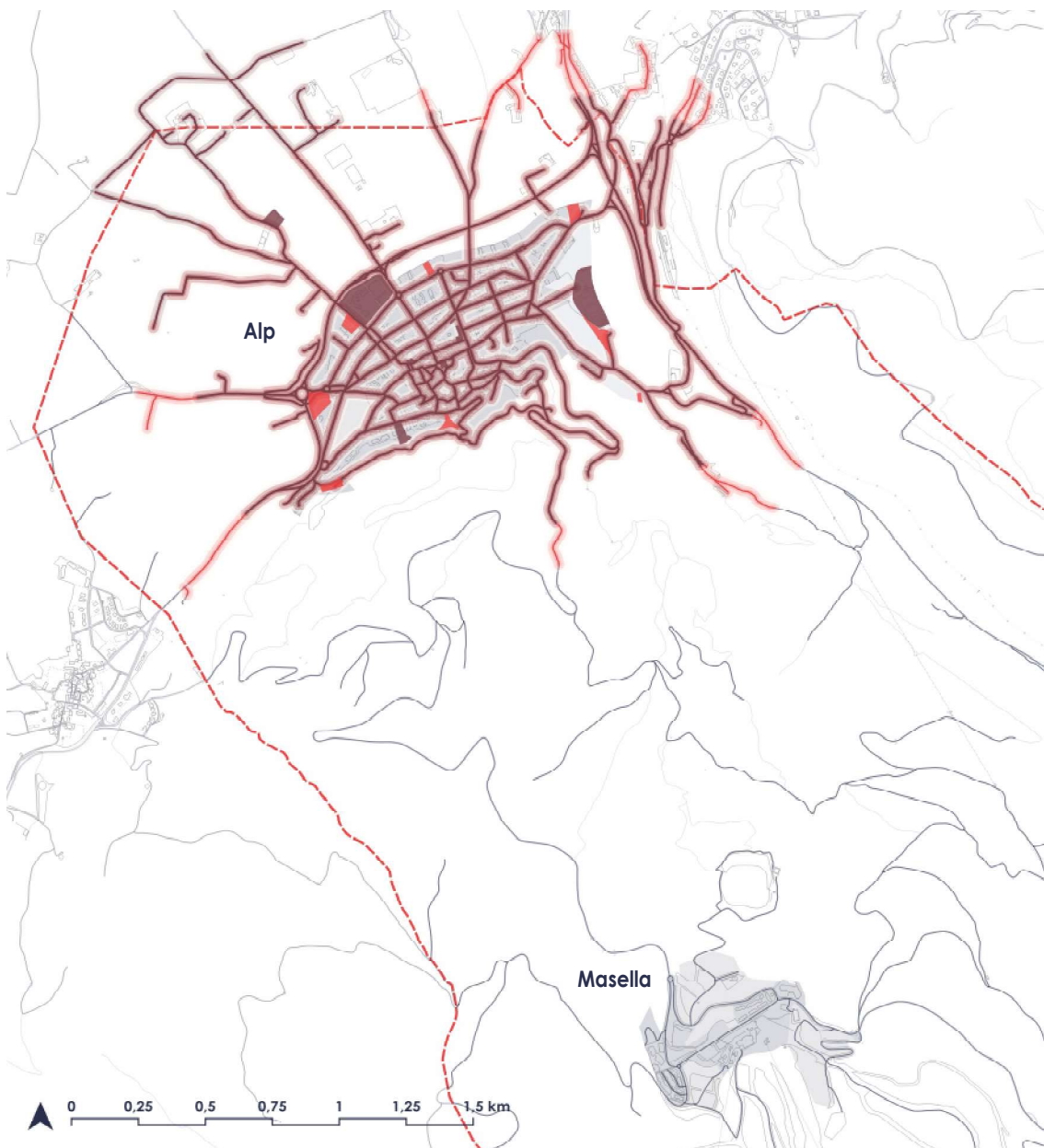
En l'escenari de màxim creixement per a 2039, i considerant que cap de les reserves de sòl per a equipaments en sòl urbanitzable sigui per al tipus sanitari,

150 el ràtio obtingut seria de 1,65 m² de sòl/habitant, encara que el ràtio per m² de sostre si que seria inferior a 0,2 en resultar 0,17 m² de sostre. Caldria doncs considerar una reserva de sòl per ús sanitari.

De la mateixa manera, si avaluem el potencial del planejament vigent, ens trobem amb un resultat de ràtio de 0,2 m² sòl/habitant, que no arribaria a complir el ràtio de 0,5 del PTGC per a poblacions d'entre 5.000 i 25.000 habitants; ni tampoc el ràtio d'equipament sanitari per a assistència primària de 0,5 m² sostre/habitant en resultar 0,02, que encara que ens trobem en la situació hipotètica més exigent amb el pla actual, indica la previsió d'una reserva de sòl per a equipament sanitari.

Centre d'Atenció Primària d'Alp
Font: Google Street View

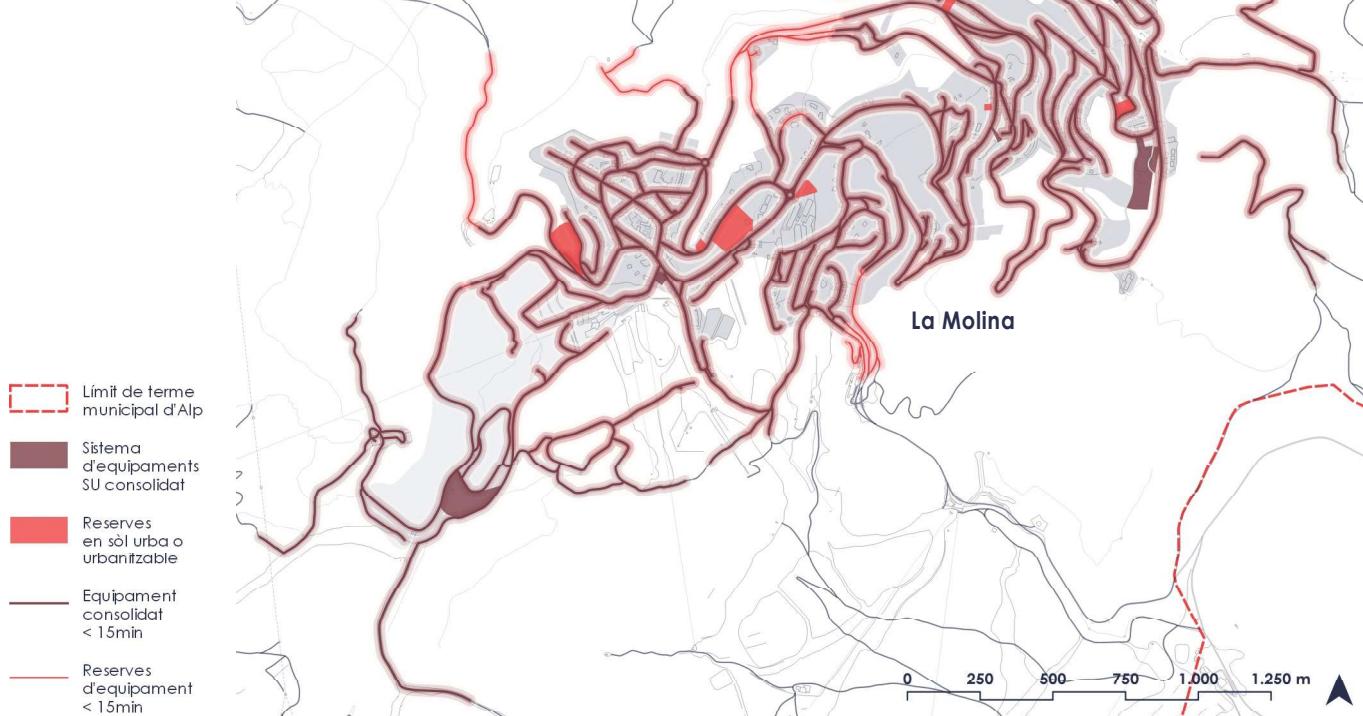

Sistema d'equipaments consolidats i previstos i la seva àrea d'influència en funció del temps de desplaçament, àmbit d'Alp i Masella
Elaboració pròpia

- Límit de terme municipal d'Alp
- Sistema d'equipaments SU consolidat
- Reserves en sòl urba o urbanitzable
- Equipament consolidat < 15min
- Reserves d'equipament < 15min

Sistema d'equipaments consolidats i previstos i la seva àrea d'influència en funció del temps de desplaçament, àmbit de La Molina

Elaboració pròpia

9.2.4 Les reserves per a futurs equipaments col·lectius

Per a analitzar la situació de reserves per a futurs equipaments col·lectius en el municipi hem elaborat un esquema on s'han considerat de manera genèrica la cobertura de tots els equipaments en sòl urbà consolidat (els que actualment donen servei) i els que obtindríem si les actuals figures de planejament es desenvolupessin i funcionessin les reserves de sòl per a equipament que tenen previstes.

A més, per a valorar la idoneïtat de la seva localització s'ha procedit a analitzar si la xarxa d'equipaments és capaç de donar resposta en sòl urbà, prenent com a condicionant el situar-se a menys de 15 minuts a peu. Tenint en compte l'urbanisme de gènere, s'ha considerat una la velocitat a peu mitjana per a una persona acompanyada de nens petits, amb un valor de 2,52 km/h³.

A partir d'aquestes dades hem elaborat un mapa on es mostra l'accessibilitat al sistema d'equipaments.

Com s'observa al pla, la distribució dels equipaments en el municipi respon a la segregació que existeix entre els teixits més rellevants del municipi.

Així com el nucli Alp i de la Molina es troben completament coberts per alguna mena d'equipament. En el cas de Masella no queden previstes cap mena d'equipament, a part dels propis de l'estació d'esquí alpí.

3 - Taula de velocitat de vianants. Transport and Road Research Laboratory (1978). Road Research: the

Annual Report of the TRRL. Londres: H.M. Sattionery Office

152 9.3 LA XARXA D'ESPAIS — LLIURES

Considerant el planejament vigent, la reserva de sòl urbà per a espais lliures del municipi d'Alp és de 161.863,92 m² consolidats i 199.440,26 m² previstos, els quals sumen un total de 361.304,18 m² de sòl. Segons la legislació vigent, només computaran els que no superen un pendent del 20%. Restant els de major pendent queden 62.211,07 m² consolidats i 42.840,90 m² previstos, que fan un total de 105.051,97 m² d'espais lliures amb pendents inferiors al 20, menys de la meitat del sòl qualificat com a espai lliure per el planejament vigent. Algunes de les seves característiques es recullen en el quadre de la pàgina següent.

Si analitzem la distribució dels espais lliures en el terme municipal d'Alp s'observa una sèrie de petits parcs, jardins i places que es distribueixen homogèniament als diferents barris però que estan desconnectats entre si, funcionant de manera diferent en cadascun dels àmbits del municipi i per als quals haurem de tenir en compte, tant la relació amb la xarxa d'equipaments, com la connexió amb el domini públic esquiable en les zones de muntanya.

El sistema d'espais lliures del nucli d'Alp, és un model radio cèntric, connectat als camins que es distribueixen des d'Alp cap a la plana; i en contraposició a les masses boscoses de la muntanya i l'eix

fluvial de la riera d'Alp. Aquests grans eixos principals, es connecten amb els equipaments, formant tres eixos clars.

- L'eix circumdant. En el límit de la zona urbana amb els camps de cultiu de la plana d'Alp, aquest eix s'estén des del carrer a Das, les avingudes de la Cerdanya i dels Pirineus, fins a arribar a la riera d'Alp. Inclou els espais lliures i equipaments de la Font dels Avis, les zones verdes i de jocs infantils de l'avinguda dels Pirineus, del carrer del Nord, del de la Mancomunitat, l'escola Pública Bac de Cerdanya, el Llard d'infants, el Palau d'Esports i Congressos o la Pista Half-Pipe, que es connecten amb diferents zones de reserva de sòl per a equipament i espais lliures de l'av. dels Pirineus.

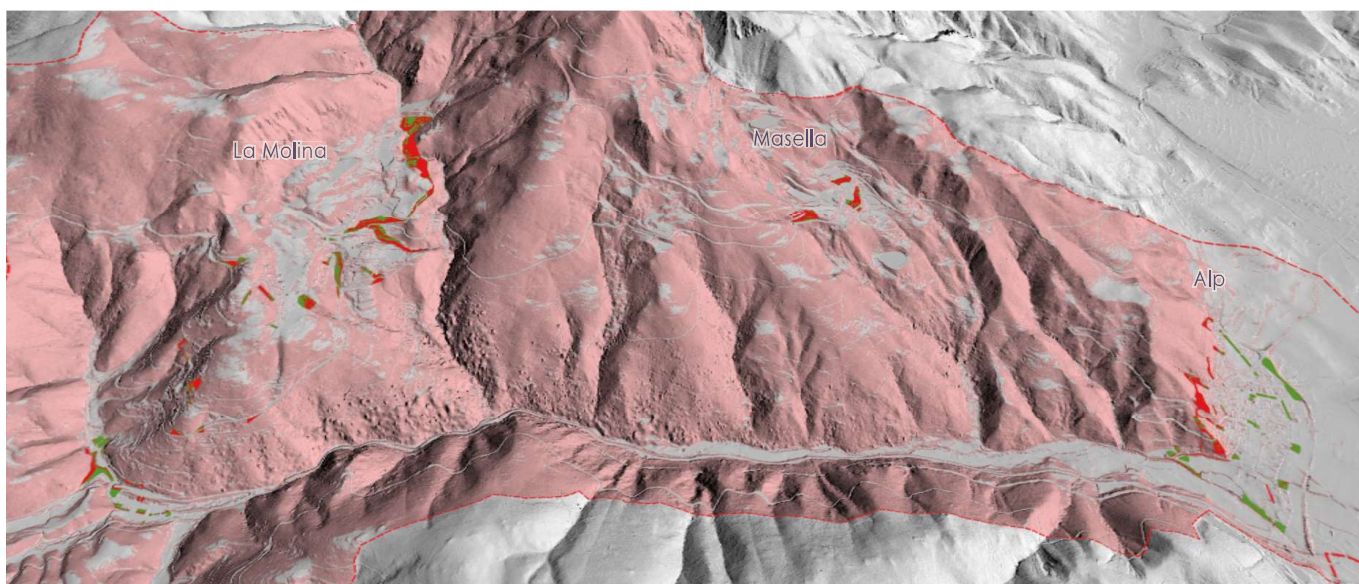
Espais lliure de la zona verd del Bosquet d'Alp amb pendents superior al 20%

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

Anàlisi de la pendent al terme municipal d'Alp

Elaboració pròpia

- Límit del terme municipal d'Alp
- Espais lliures amb pendent inferior al 20%
- Espais lliures amb pendents superior al 20%

Nom	m ² consolidats amb pendents inferior al 20%	m ² previstos amb pendents inferior al 20%	m ² consolidats segons pla vigent	m ² previstos segons pla vigent	Adquisició	Clas. Sòl
El Bosquet	1.578,43	-	18.730,72	-		Sòl urbà
Espais lliures al Bosquet (SUP7)	566,38	-	10.373,10	-	SUP-7	Sòl urbà
Espais lliures a Alp (SUP8)	3.004,33	-	3.413,70	-	SUP-8	Sòl urbà
Espais lliures del carrer Cadí d'Alp	13,63	-	2.480,79	-	SUP-6	Sòl urbà
Jardí del carrer de la Mancomunitat	1.568,02	-	1.666,37	-	SUP-8 UA-4/5	Sòl urbà
Jardí Hotel Roca	90,49	-	107,06	-		Sòl urbà
Jardins de l'Ajuntament d'Alp	977,68	-	1.126,24	-		Sòl urbà
Parc al carrer de la Mancomunitat - Pista Half-pipe	3.722,19	-	3.838,24	-	SUP-8	Sòl urbà
Parc de l'avinguda dels Pirineus	1.778,08	-	2.350,96	-	SUP-4	Sòl urbà
Parc de l'avinguda dels Pirineus	2.327,89	-	2.463,42	-	SUP-5	Sòl urbà
Pati de Sant Pere d'Alp	417,49	-	422,80	-		Sòl urbà
Plaça Catalunya	759,71	-	967,51	-		Sòl urbà
Plaça de la Font	85,85	-	186,75	-		Sòl urbà
Plaça de la Santa Creu	537,50	-	621,64	-		Sòl urbà
Reserva de sòl per a espais lliures a Alp	-	9.303,04	-	13.529,65	SUP-3	Sòl urbanitzable
Reserva de sòl per a espais lliures a la riera d'Alp	1.779,46	-	1.919,37	-	SUP-4	Sòl urbà
Reserva de sòl per a espais lliures del Camp del Dominguet	-	3.686,29	-	3.968,95	UA-1/2	Sòl urbà no consolidat
Zona verd al carrer de la Ciutadella	190,54	-	486,41	-		Sòl urbà
Zona verd al carrer del Migdia	67,44	-	836,29	-		Sòl urbà
Zona verd al Fontrillans	332,20	-	4.065,93	-		Sòl urbà
Zona verd de laavinguda dels Pirineus	1.571,11	-	1.572,05	-		Sòl urbà
Zona verd de la Boixeda	132,82	-	304,99	-	UA-5	Sòl urbà
Zona verd de la rotonda del Camí Vell de Das	251,51	-	331,02	-		Sòl urbà
Zona verd de l'av. de la Cerdanya i el carrer del Nord	387,40	-	387,62	-		Sòl urbà
Zona verd del carrer Cadí d'Alp	376,43	-	1.783,63	-	SUP-6	Sòl urbà
Zona verd en el camí d'Astoll amb el Passeig Agnès Fabra	29,73	-	33,21	-		Sòl urbà
Zona verd en el camí d'Astoll amb l'av. de la Cerdanya	25,85	-	25,86	-		Sòl urbà
Zona verd en el camí d'Astoll amb l'av. Tossa d'Alp	37,37	-	37,39	-		Sòl urbà
Zona verd de Masella	-	2.949,63	-	11.450,14	PMU-1	Sòl urbà no consolidat
Zona verd de Masella	-	1.103,75	-	6.528,58	PMU-2	Sòl urbà no consolidat
Zona verd de Masella	-	1.587,62	-	8.133,6	PMU-3	Sòl urbà no consolidat
Bosc de la zona verd del Turó Rodó	1.648,75	-	4.864,22	-		Sòl urbà
Plaça de la Verge de les Neus	651,54	-	1.090,31	-		Sòl urbà
Plaça del Sitjar	3.010,47	-	3.611,90	-		Sòl urbà
Reserva de sòl per a espais lliures a La Molina	-	24.210,56	-	86.190,48	SUP-10	Sòl urbanitzable
Zona verd a la Molina	601,17	-	2.506,89	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd a la pista Llarga	469,18	-	2.967,78	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd al carrer de la Dàlia de l'Estació	141,40	-	242,60	-		Sòl urbà
Zona verd al carrer Font dels Recons	200,91	-	514,23	-		Sòl urbà
Zona verd de la Depuradora de Supermolina	6.027,06	-	22.021,56	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd de la riera d'Alp	7.672,77	-	14.180,52	-		Sòl urbà
Zona verd de la rotonda de Pista Llarga	130,67	-	130,75	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd de la Supermolina	1.281,95	-	4.295,49	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd de l'avinguda d'Alp	173,76	-	1.380,55	-		Sòl urbà
Zona verd de l'avinguda de Supermolina	435,60	-	1.850,75	-		Sòl urbà
Zona verd de l'Estació de la Molina	29,01	-	665,91	-		Sòl urbà
Zona verd de Muntanya Sagrada	2.383,72	-	8.259,46	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd del carrer de Fontcaneleta a La Molina	509,39	-	836,09	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd del carrer de la Font dels Tremols	172,79	-	1.183,11	-		Sòl urbà
Zona verd del Clot de l'Estany	5.290,96	-	12.119,83	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd del telecabina del Turó de la Perdiu	875,92	-	1.575,99	-		Sòl urbà
Zona verd dels Plans	3.034,18	-	7.387,52	-	PERI La Molina	Sòl urbà
Zona verd junts al Refugi CEC de la Molina	493,37	-	4.691,80	-		Sòl urbà

- L'eix de la riera d'Alp, que acompanya tot el marge dret de la riera de Nord a Sud i està format pels equipaments de la Piscina i les pistes del Camp d'esports municipal, i les reserves de sòl per a equipaments i espais lliures dels SUP-3 i 4.

- L'eix del costat de muntanya. Situat en la falda del Serrat dels Collets, discorre en paral·lel al camí vell de Das, i els carrers del Cadi i del Migdia. Aquest eix està format les zones verdes de Fontrillans, carrer del Cadi i el Bosquet i el Centre d'Atenció Primària (CAP) d'Alp, al qual hem de sumar les reserves de sòl per a equipaments del SUP-7 i de Fontrillans. Per les seves característiques, aquest eix, és el més condicionat pel pendent, situat en la falda de

la muntanya. Força de l'espai lliure reconegut pel planejament vigent es troba en pendents superiors al 20 %.

Zona verd de l'av. dels Pirineus d'Alp

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

En La Molina, el sistema d'espais lliures forma, amb la xarxa d'equipaments i el domini públic esquiable, una columna vertebradora que ascendeix des de la part baixa de la vall, en el barri de l'estació de la Molina fins a la plataforma on trobem els llacs de la Molina i de Prat Agre. Aquest eix vertebrador, està fortament lligat a l'esport de l'esquí, amb les pistes (domini públic esquiable) i les estacions dels telecadires, que han aconseguit connectar dos espais, la Supermolina entre els 1.650 metres i la Molina, situada al voltant dels 1.450 metres. Són dos pols clars:

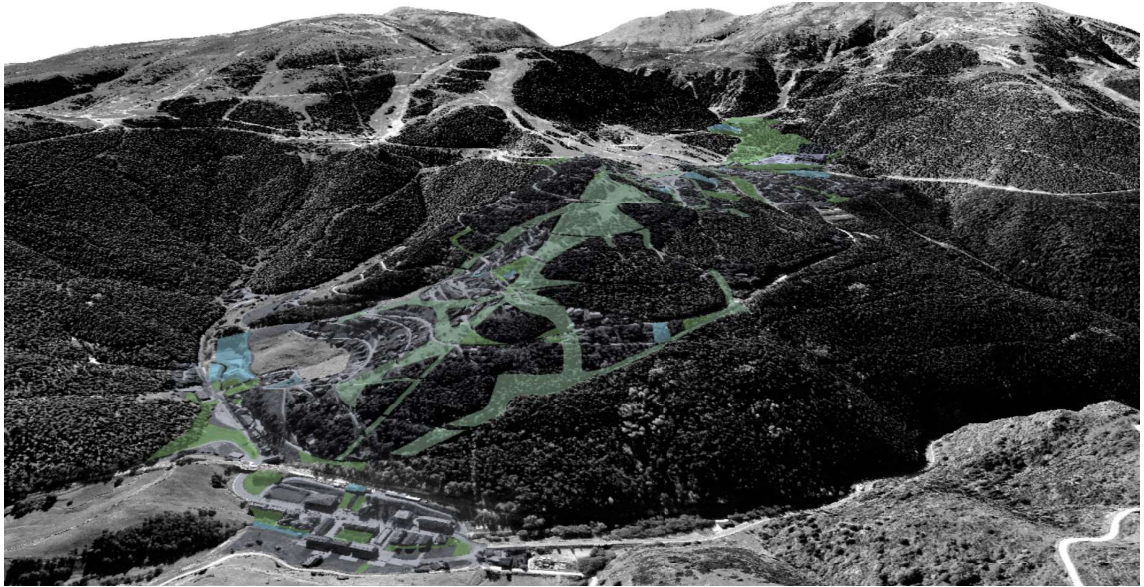

Xarxa d'espais lliures,
equipaments del nucli
d'Alp

Elaboració pròpia

Xarxa d'espais lliures,
equipaments i domini
públic esquiable de La
Molina

Elaboració pròpia

155

- El pol de la riera d'Alp. Format pel barri de l'estació i la part baixa de la Molina. Discorre des del punt d'unió dels torrents de l'Esmoladora, de la Fou i el barranc del Pedró, per la Ribera d'Alp fins a la Font de la Reina, al final del barri de l'Estació. Aquí trobem les pistes de l'equipament del Alberg Xanascot, les zones verdes de la Plaça del Sitjar i la de la Verge dels Neus, les de la riera d'Alp, de la Font dels Tremals o del Font de la Reina, però també les reserves de sòl per a equipaments tant del barri de l'estació com de la Molina.
- El pol de Supermolina es desenvolupa al peu de les pistes d'esquí, disposa de grans reserves d'espais lliures i d'equipaments, molt influenciades pels pendents, que voregen el Pla dels Monjos, travessant el nucli cap

al Clot de l'Estany i la Pista Llarga. D'aquest pol, destaquen la gran quantitat de reserves de sòls, tant per a equipaments com per a espais lliures.

Masella és un pol únic, un punt focalitzat a la meitat del terreny natural, on les tres reserves de sòl d'espais lliures es vertebraren a partir dels terrenys delimitats dins del domini públic esquiable.

Espai lliure de
la zona de la
Muntanya Sagrada,
Supermolina

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

156 Els estàndards d'espais lliures (refer amb les noves dades i nous criteris)

Segons la legislació vigent s'hauria de complir amb un estàndard de 20 m² d'espai lliure per cada 100 m² de sostre d'ús residencial, és a dir, 0,20 m² sòl /m² sostre residencial⁴. A més aquests no han de superar un pendent del 20%. Cap dels existents ho fa, per la qual cosa tots ells són computables.

Alp tenia l'any 2020 una població de 1.593 habitants. Ara bé, considerant la més extrema de les projeccions demogràfiques desplegades en capítols anteriors, pot arribar fins als 1.888 habitants al 2039 i en l'hipotètic cas que es desenvolupés tot el potencial del planejament vigent, a una població de 13.269 hab. Si bé avui no és obligatori, tenint en compte el període de vigència del POUM, cal demostrar el compliment d'aquest estàndard.

Si tenim en compte que a data de novembre del 2021, el sostre potencial en sòl urbà (és a dir, no només l'actualment edificat, ans també el potencialment edificable), és de 649.399,59 m² de sostre residencial i que en aquest mateix sòl tenim 62.211,07 m² de sòl per a espai lliure (consolidat i amb pendents inferior al 20%), obtindríem 9,57 m² d'espai lliure per cada 100 m² de sostre admès pel planejament urbanístic per a ús residencial. Si es consolidés definitivament el sòl urbà i es desenvolupessin els sectors de sòl urbanitzable previstos pel planejament vigent per a la màxima hipòtesi de creixement, el rati no variaria gaire, es quedaria en 14,51 m² d'espai lliure per cada 100 m² de sostre.

En qualsevol de les situacions, el municipi es troba força per sota del que disposa el rati de la Llei d'urbanisme de Catalunya (uns 20 m² d'espai lliure per cada 100 m² de sostre residencial).

Tanmateix, segons el punt 6 de l'Article 34 de l'esmentada Llei d'Urbanisme de

4 - El Text Refós de la Llei d'Urbanisme (TRLU) estableix a l'article 58 f que: "Defineixen el sistema general d'espais lliures públics, que ha de respondre, com a mínim, a la proporció de 20 m² per cada 100 m² de sostre admès pel planejament urbanístic per a ús residencial no inclòs en cap sector de planejament urbanístic.

Catalunya, s'accepten les zones parcs, els jardins, les zones verdes i els espais per a l'esbarjo, el lleure i l'esport com a espais lliures computables. Alp disposa dins del sòl urbà de terrenys qualificats com de domini esquiable. Aquestes zones estan directament relacionades amb els usos i la pràctica dels esports d'hivern. Si comptabilitzem aquest dins del sistema d'espais lliures del municipi, el rati s'incrementa respectivament a 25,10 m² i a 29,38 d'espai lliure/100m² sostre residencial, un valor que compleix amb l'estàndard recomanat. Si tenim en compte que, a més, el municipi disposa d'una gran diversitat d'itineraris per l'entorn naturals immediat i de diversos quilòmetres de domini públic esquiable en sòl no urbà, sembla raonable dir que disposa d'espai lliure suficient per a garantir el benestar de la ciutadania.

Àmbit de domini públic esquiable de Masella

Col·lectiu CCRS
setembre de 2021

10. MOBILITAT I TRANSPORT

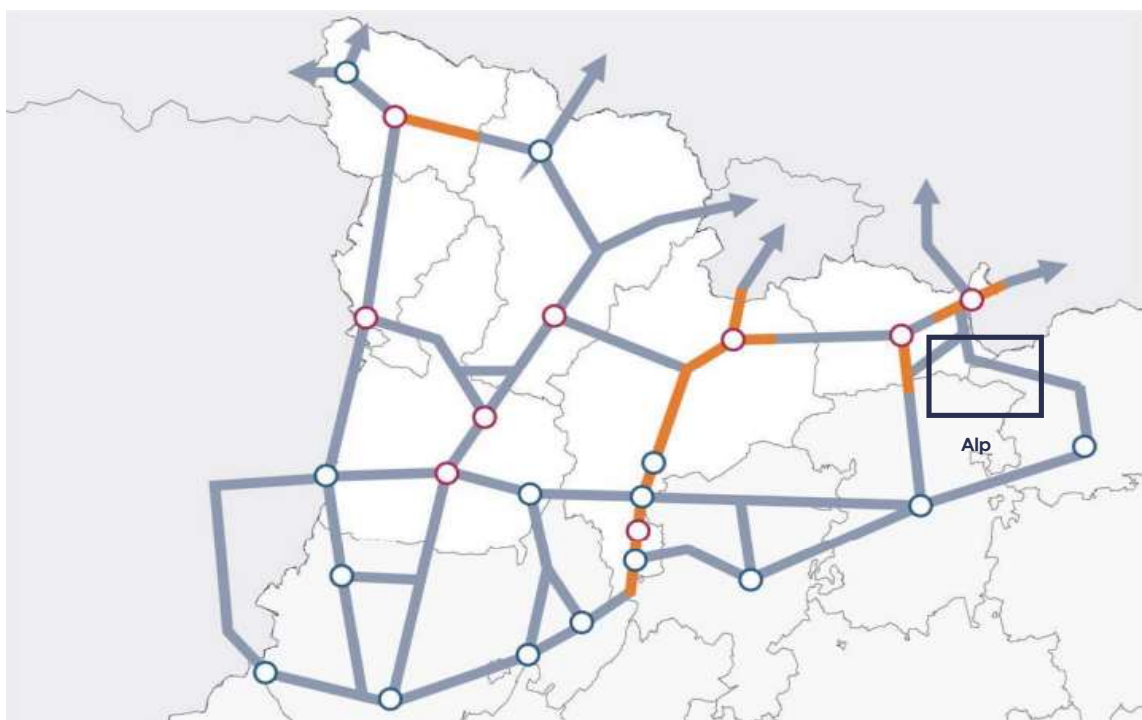
Tot i que Alp no disposa d'un pla de mobilitat municipal, existeix però, planejament d'àmbit superior (Pla Territorial General de Catalunya i Pla Territorial Parcial de l'Alt Pirineu i Aran) que contenen les línies generals que aquest hauria de seguir. Addicionalment, es poden recuperar algunes consideracions derivades de l'estudi de mobilitat realitzat pel POUM d'Alp de Maig de 2009 que no va arribar a aprovar-se.

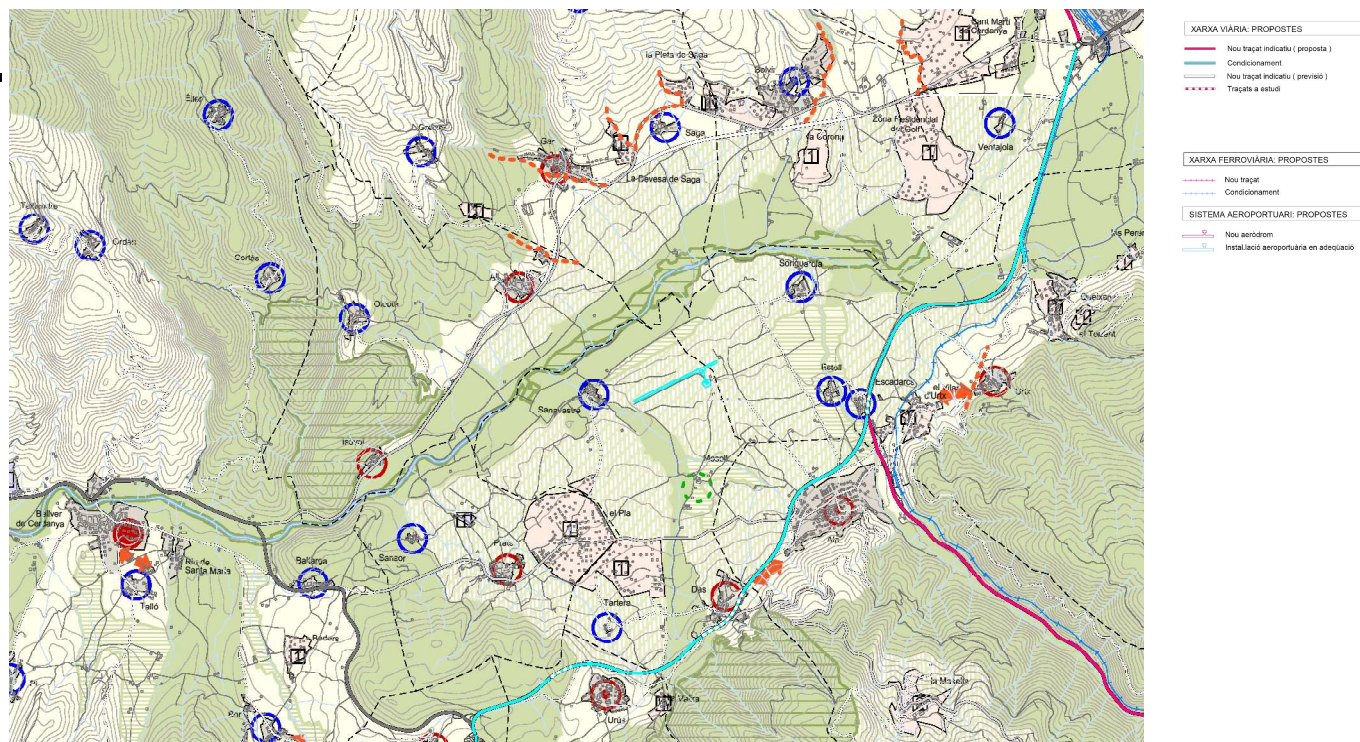
L'objectiu d'aquest capítol és doncs sintetitzar, a partir d'un conjunt de documents i dels canvis posteriors a la seva aprovació, les principals característiques de la mobilitat actual i futura al municipi (xarxa viària, de vianants, bicicletes, transport públic, trànsit actual i previsible); fer una diagnosi tècnica, i proposar mesures que el futur Pla d'Ordenació Urbanística Municipal pugui implementar, per tal de assegurar una mobilitat sostenible i segura.

Per tal d'entendre el context de la mobilitat al municipi d'Alp, cal esmentar que pel municipi suposa un pas transfronterer on discurreixen infraestructures del transport tan importants com la Carretera Transpirenaica (N-152) o la línia R3 de la red de Rodalies de Catalunya. Tanmateix, el tret principal per entendre una mica millor la mobilitat al municipi és l'efecte que generen les estacions d'esquí de La Molina i Masella com un punt d'interès territorial, no sols pel que fa a les circulacions rodades per carretera ans també les que es produeixen per via ferroviària. Aquesta situació implica una mobilitat afegida en el municipi.

A continuació passem a esmentar alguns dels trets principals de la mobilitat al municipi amb algunes consideracions que creiem rellevants de cara a elaborar el POUM.

Vies que assoleixen
IMD superior a
10.000 veh./dia en
l'escenari previst al
2025 per el PTPAPA
PTP Alt Pirineu i Aran

10.1 L'ACCESSIBILITAT TERRITORIAL

Alp forma part del conjunt de municipis de la Cerdanya, que comparteixen una herència de fa molts anys. Tot i disposar d'una bona accessibilitat a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (per mitjà de la carretera C-16, del túnel del Cadí i de la carretera N-260 Eix Pirinenc, de la Collada de Toses, i d'una estació de la línia de ferrocarril Barcelona-Puigcerdà) les circumstàncies d'una vida marcada per l'aïllament geogràfic han deixat una empremta que és imprescindible conèixer per entendre l'encaix d'Alp i la resta de municipis que formen la comarca.

Aquest aïllament territorial ha tingut conseqüències que reclamen polítiques territorials que situïn al centre del debat el benestar de la ciutadania. Cal una reflexió global del paper que poden jugar els municipis de la Cerdanya a Catalunya, i en aquest sentit el planejament territorial, però també el municipal, juguen un paper fonamental per establir els escenaris de futur.

El nucli principal d'Alp es troba a 9 km de Puigcerdà, 14 km de Llívia i 10 km de Bellver de Cerdanya. Per una qüestió

de proximitat, la població té tendència en cercar aquells serveis que no troba al municipi a Puigcerdà, més si cap, tenint en compte que està molt ben connectada per la carretera E9, ruta europea entre Barcelona i París que connecta gran part dels pobles de la Cerdanya Gironina. És, precisament, a Alp on s'articula aquest eix amb els eixos comarcals GI-400 i la GIV-4082 que donen accés directe a les estacions d'esquí des del propi Eix Europeu.

Aquestes vies són les principals connexions territorials del municipi d'Alp. Al seu torn, existeix una oferta de transport públic mitjançant tren o autobús que fa que Alp es mantingui connectada amb ciutats de major entitat com ara Barcelona, Vic o Girona.

10.2 TRETS PRINCIPALS PER CARACTERITZAR LA MOBILITAT DEL MUNICIPI

Aquests són, entre d'altres: els tipus de desplaçaments, els diferents modes de transport i les condicions en que aquests es despleguen, la distinció entre moviments interns i externs, i les característiques topològiques (extensió, permeabilitat, xarxa suport, pendents...).

Accessibilitat des del territori

Plànol d'espais oberts, estratègies d'assentaments i actuacions de infraestructures a la Cerdanya del PTPAPA

Mobilitat obligada	1126	
Interns	310	28%
Sortides	516	46%
Entrades	300	27%
Mobilitat obligada per treball	904	
Interns	288	32%
Sortides	338	37%
Entrades	278	31%
Mobilitat obligada per estudis >16 anys	97	
Interns	11	11%
Sortides	83	86%
Entrades	3	3%
Mobilitat obligada per estudis 3 a 15 anys	125	
Interns	11	9%
Sortides	95	76%
Entrades	19	15%

Mobilitat obligada del Cens de població de 2001

Elaboració pròpia a partir de les darreres dades de l'IDESCAT i el Cens de població i habitatges 2001 de l'INE.

Alguns d'aquests aspectes, tot i no existir un pla de mobilitat urbana, es poden analitzar a partir de les dades disponibles a l'IDESCAT així com les informacions derivades de l'estudi de mobilitat efectuat en motiu del POUM 2009 i l'Enquesta de Mobilitat Quotidiana (EMQ) de Catalunya del 2006. A continuació es sintetitzen alguns dels trets principals:

- Pel que fa als municipis amb major mobilitat obligada de la Cerdanya destaquen tres municipis. Per ordre de desplaçaments: Bellver de la Cerdanya, Alp i Llúvia. Dels desplaçaments totals de la comarca (8.161) entre aquests tres municipis + Puigcerdà fa un total de 7.127 desplaçaments el que representa el 87,33% de la mobilitat comarcal.
- Pel que fa més concretament a Alp cada dia es desplacen de forma obligada més d'un miler de persones amb motiu de treball o estudis (1.126 persones) entre desplaçaments interns, sortides i entrades.
- Segons les últimes dades de l'IDESCAT (2001), dels 227 residents que es desplacen per motiu d'estudis, 178 surten del municipi i tan sols 49 es queden al poble, el que comporta que **vora el 78% dels estudiants locals es veuen amb la necessitat diària de desplaçar-se per poder estudiar**. Són pocs els desplaçaments que es registren per venir a estudiar al poble

(22 d'entrada front els 178 de sortida).

- Els desplaçaments per motiu de treball suposen el gruix de la mobilitat obligada al municipi ja que suposen vora el 80% dels desplaçaments obligats. En aquest cas sí existeix cert equilibri entre els que surten, els que entren i els que es queden dintre del poble (37%, 31% i 32% respectivament).
- El balanç global en els desplaçaments obligats indica que surt bastant més gent de la que entra o es queda al poble sent la que surt un 46% dels desplaçaments, la que entra un 27% i la que es queda un 28% del total.
- Pel que fa al parc de vehicles municipal, segons les dades aportades per l'Ajuntament per a l'any 2020, la gran majoria són turismes (61%), seguit molt de lluny d'altres vehicles com motocicletes, quads... (17%) i camions (13%). Els tractors (6%) i els remolcs (2%) són molt minoritaris en el parc de vehicles

Classe de vehicle

Camions	199	13%
Remolcs	37	2%
Tractors	91	6%
Turismes	922	61%
Altres vehicles	263	17%
Total	1512	

d'Alp. Alp disposa de 1.512 vehicles registrats. Cal esmentar que aquestes dades difereixen una mica de les dades disponibles a l'IDESCAT on es registra un total de 1.652.

- Les dades anteriorment esmentades, tant dels desplaçaments obligats com dels vehicles registrats al poble, fan referència a la població permanent al mateix. Ara bé, paga la pena considerar que principalment durant l'època d'hivern a aquests desplaçaments obligats és necessari considerar els desplaçaments no obligats (oci principalment) i sumar al parc de vehicles els de la població estacional. No s'han trobat dades sobre la població que arriba a tenir Alp en hivern ni dels seus desplaçaments. De cara a fases posteriors seria convenient tenir aquestes dades per plantejar l'escenari més desfavorable per garantir unes infraestructures de la mobilitat adequades a la realitat.

10.3 MOBILITAT A PEU

El nucli principal d'Alp es troba a peus del sistema muntanyós del Cadí-Moixeró, la qual cosa atorga als seus carrers una lleugera pendent des de les muntanyes

cap a la plana agrícola, però sense suposar una barrera excessiva per recórrer els carrers del nucli.

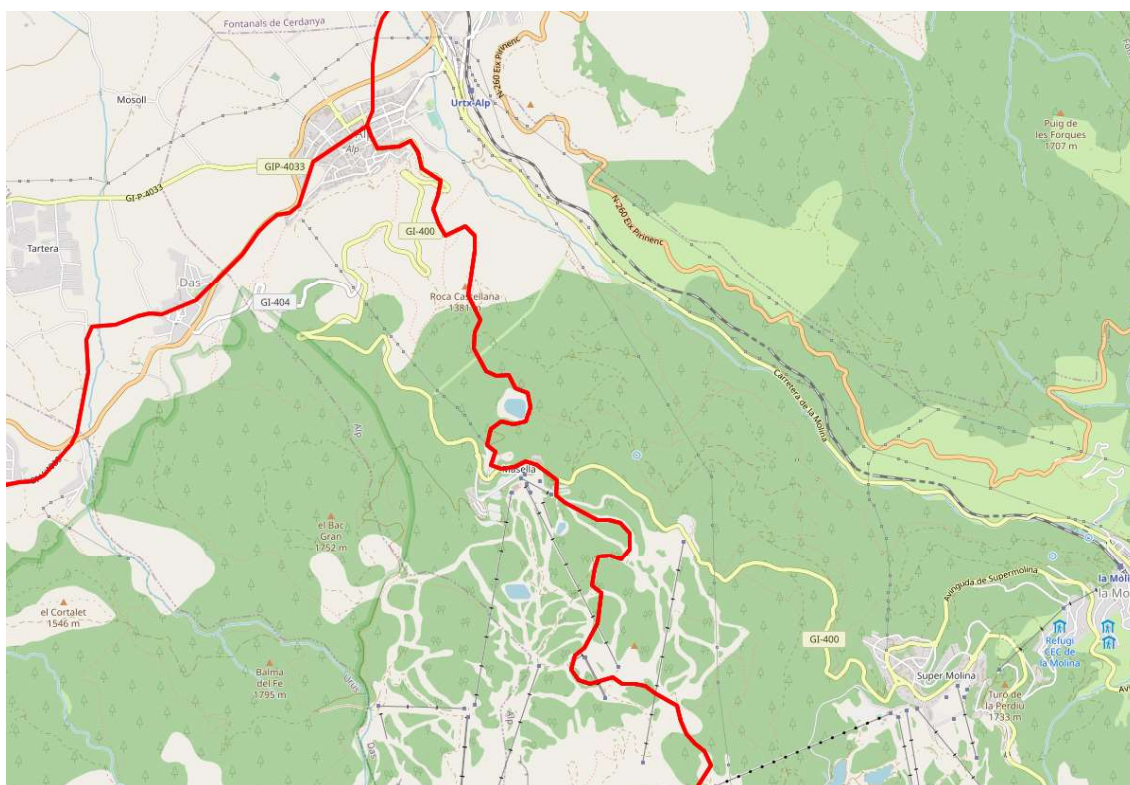
Pel que fa a La Molina la topografia és bastant acusada de forma que es subdivideix en tres nivells que formen tres barris: el barri de l'Estació a la cota més baixa, el barri de la Supermolina en la més alta, i el barri intermedi a cavall entre les dues anteriors. No existeixen dificultats per a les circulacions de vianants dintre de cada barri però els canvis topogràfics dificulten moltíssim la creació de recorreguts accessibles per a tothom.

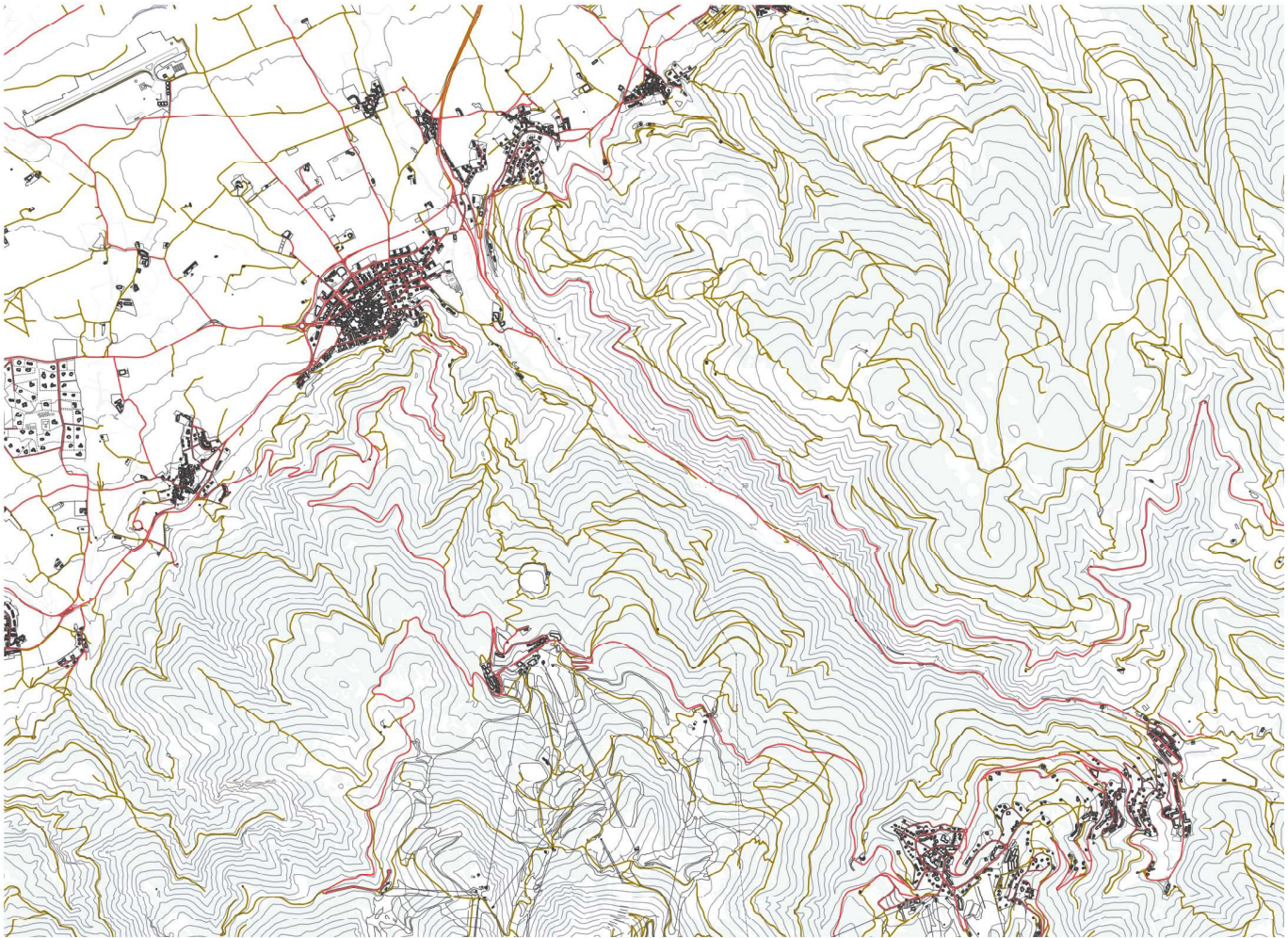
Finalment, el nucli de Masella no té canvis topogràfics rellevants que impedeixen la bona circulació de vianants pels carrers.

Pel que fa a la mobilitat territorial, existeixen camins i senders que connecten tots tres nuclis residencials. Ara bé, es tracta de llargs itineraris a través dels boscs que responen més a rutes paisatgístiques que a connexions urbanes entre els diferents nuclis. Això es degut a que el municipi d'Alp presenta un bon nombre de camins que formen part d'una xarxa global de majors dimensions. Es distingeixen els senders qualificats com a grans recorreguts

Camins i senders de Catalunya. Grans recorreguts (GR) del terme municipal d'Alp

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya

**Xarxa de carreteres
i camins al municipi
d'Alp**

*Elaboració pròpia
a partir de la
cartografia de
l'ICGC*

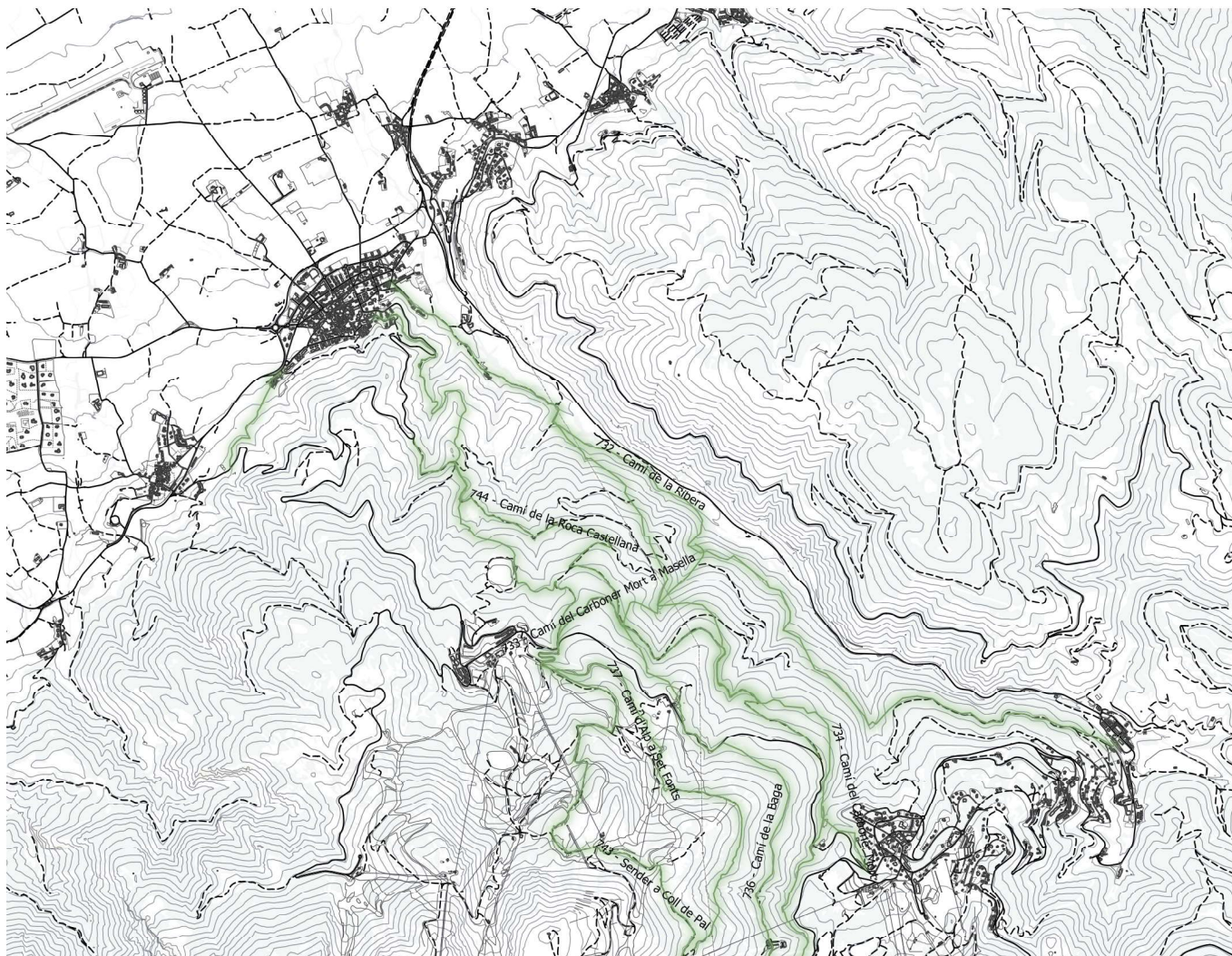
(GR) i petits recorreguts (PR). Dos grans recorreguts (GR-3 i GR-4) passen pel terme municipal d'Alp. Un d'ells (GR-4) travessa el nucli principal connectant-lo amb els pobles veïns de Das i Urús al sud-oest i amb Queixans al nord-est, mentre que l'altre (GR-3) connecta el nucli principal amb Masella per acabar ascendint fins al Coll de Pal.

A banda dels camins que formen part de grans recorreguts, el terme municipal d'Alp també compta amb un bon nombre de camins rurals i pistes forestals que faciliten l'accés a diverses zones del territori, i està connectada a una xarxa comarcal que conta amb 1.067,5 km de camins rurals, pistes i camins forestals. Per aquest motiu, paga la pena atendre al conjunt de camins i pistes municipals com una part d'aquesta xarxa i no com una independent.

Tot i això és d'interès esmentar l'existència de la Xarxa de senders d'Alp publicada

a la web de l'Ajuntament i impulsada pel mateix. Aquesta consta d'una vintena d'itineraris paisatgístics pel terme municipal que aconsegueix connectar els nuclis a través de camins i senders que travessen boscs i prats. Els recollim a continuació:

- Sender 732 - Camí de la Ribera. Sender que remunta per la vall de la Riera d'Alp fins arribar a la Molina
- Sender 733 - Camí del Torrent del Carboner mort a Masella. Recorregut de pujada, passant per la vora de naixements d'aigua i torrents i connectant transversalment diversos de senders.
- Sender 734 : Camí del Carboner mort i l'avetar. Arrenca des d'una zona de prats i matollars per enfilar-se ràpidament cap a una pineda de rajolets (pi roig) joves, on encara s'observa pedra seca d'antigues feixes

- Sender 735: Camí del Torrent de la Ringueta. Transcorre per una avetosa, aprofitant unes vies de tretxa i per un sector de nova construcció
- Sender 736: Camí de la Baga. S'enfila des de la Font dels Ocells fins a la Pia, d'allà se segueix un tram de la carretera que va des de Masella fins a Supermolina
- Sender 737: Camí d'Alp a Set Fonts. El sender surt del poble d'Alp, transcorre pels terrenys de les Deveses cap a Roca Castellana, És un camí molt variat, amb zones de pura solana i d'altres que transcorren pel mig del bosc.
- Senders 740 (Antic Camí de Les Pujades), 743 (Sender a Coll de Pal) i 744 (Roca Castellana).

- Camins dels Miners: porta fins a unes mines situades a uns 200m per sota del refugi Niu de l'Àliga a la banda sud.
- Camins dels Pastors: al llarg del mateix s'observen les restes d'una cabana circular de pedra, refugi dels primers pastors.
- Dolmen de la Molina: la ruta passa per l'esplanada de la vall de les Pletasses, on es troba el dolmen de Paborde
- Rutes 1, 2, 3 i 4
- Salteguet: Es surt des de la plaça de l'estació direcció Alp, agafant el camí que transcorre pel marge dret del Torrent de les Forques
- Segremorta: Se surt des del xalet refugi CEC en direcció al refugi de Segremorta

Senders d'Alp

Elaboració pròpia a partir de recorreguts en format GPX disponibles a la web de l'Ajuntament

Senders d'Alp.
Senders 732, 734,
735, 736, 737 i 743

Imatges de l'Oficina
de Turisme d'Alp

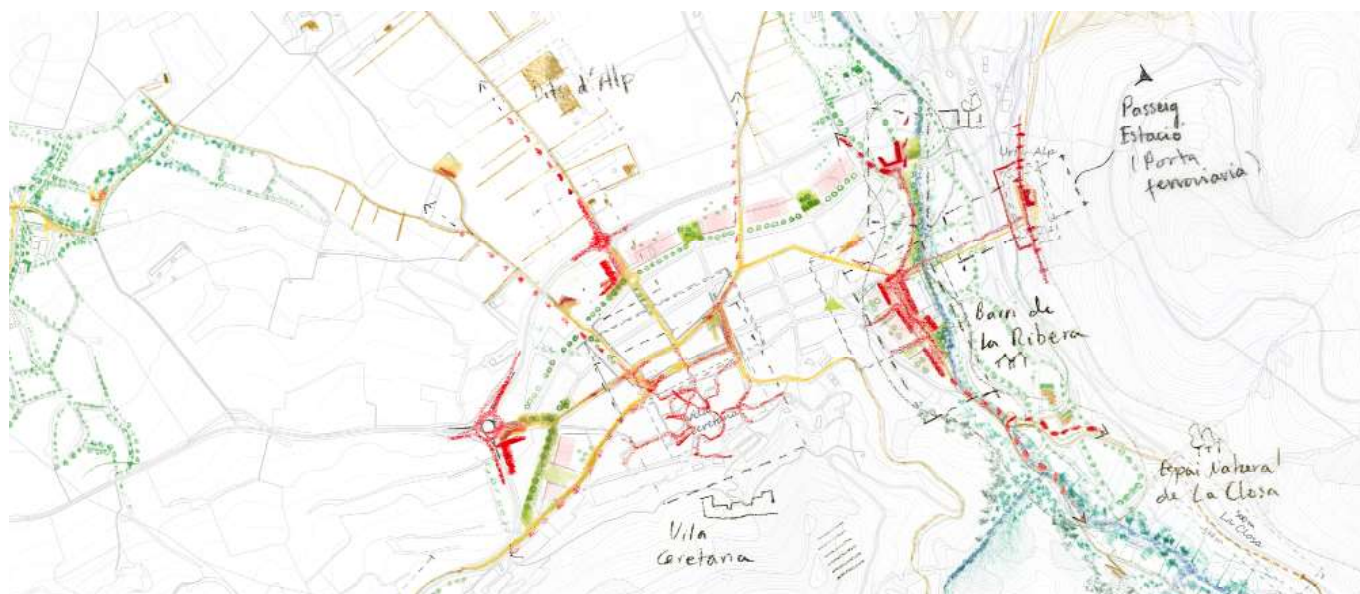
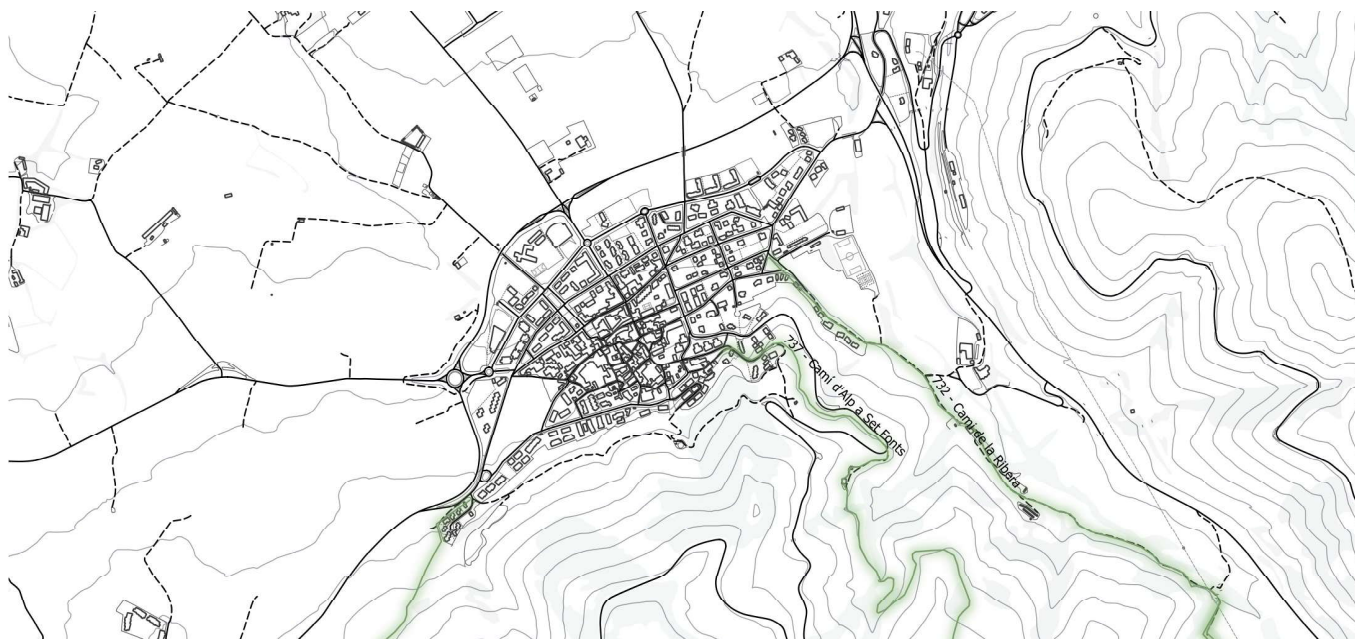
De l'anàlisi efectuat es poden deduir alguns trets millorables per fomentar la mobilitat a peu a dues escales:

Pel que fa a la mobilitat interna dels nuclis residencials caldria assegurar que els carrers que conformen els itineraris principals estiguin adequadament urbanitzats i connectats en xarxa per tal que juguin un paper estructurant en la ordenació del municipi.

- Pel que fa al nucli d'Alp l'objectiu principal seria assegurar itineraris per a vianants segurs i accessibles entre els diferents equipaments i espais lliures del nucli. La pacificació d'alguns carrers i la reducció de la presència de

l'automòbil en carrers concrets poden ajudar a reforçar els desplaçaments interns a peu. És força interessant que aquests estiguin ben connectats amb els senders municipals donant continuïtat cap a La Molina i Masella.

- Pel que fa a La Molina cada barri té el seu pol d'activitat urbana (places o carrers principals) i, per tant, serà necessari avaluar quina és la situació d'aquests espais lliures i adequar-los, si s'escau, per tal d'assegurar la seva accessibilitat i la connexió dels mateixos amb els itineraris territorials. Addicionalment, es detecten certs carrers amb dèficit d'urbanització que caldrà adequar.

- Finalment, pel que fa a Masella, es troba a faltar certa claredat en els itineraris per a vianants. L'espai per a la mobilitat a peu, com ara a l'Avinguda Josep Maria Bosch o al Carrer de Coma Oriola, queda relegada a la del cotxe arribant fins i tot a desaparèixer la vorera en bona part de la mateixa.

Respecte a la mobilitat territorial dels vianants es considera adequada l'oferta de camins i senders existents al municipi. Cal assegurar-se que aquesta xarxa pugui ser principalment de titularitat pública i, essencialment, introduït en aquest POUM un inventari de camins públics que estiguin reconeguts en l'estructura general i orgànica del municipi.

10.4 MOBILITAT EN BICICLETA

Força de les característiques que afavoreixen, i poden afavorir encara molt més la mobilitat a peu a Alp, constitueixen factors positius per fer del municipi un nucli molt més amigable per recorre'l en bicicleta. Més si cap, tenint en compte que les distàncies entre els nuclis són excessives per fer-ho a peu, però molt adequades per fer-ho en bicicleta.

Actualment, la connectivitat amb bicicleta amb els municipis veïns s'està millorant ja que no hi ha una xarxa de carril bici que serveixi com a alternativa al cotxe. S'està treballant en la realització d'un carril bici que connecti Alp amb Das

Relació dels senders municipals amb la trama urbana d'Alp

Elaboració pròpia a partir de recorreguts en format GPX disponibles a la web de l'Ajuntament

Pacificació de certs carrers a Alp per assegurar els itineraris accessibles i segurs per als vianants.

Elaboració pròpia

paral·lelament a la carretera C-162.

A banda d'aquestes actuacions aïllades, es força recomanable garantir itineraris continus. Paga la pena que aquests itineraris connectin els principals espais d'interès del municipi i mantinguin una relació íntima amb la xarxa d'equipaments i espais lliures.

En el cas d'Alp, la mobilitat en bicicleta és força important per relacionar els seus nuclis ja que pràcticament la totalitat dels recorreguts interiors es fan a peu. En este sentit els camins i senders esmentats juguen un paper fonamental. Durant el període estival, la xarxa de camins és emprada per a la pràctica de l'esport, però també per connectar els nuclis residencials. No obstant, les condicions topogràfiques fan que molts d'aquests recorreguts no siguin accessibles per tothom, sobretot en bicicleta. A continuació recollim aquells que, una vegada analitzat el seu traçat, són adequats per recórrer en bici:

- Sender 732 - Camí de la Ribera: És un recorregut suau (desnivell de 325 metres) de 7,5 km especialment agradable de recórrer a l'estiu, tot i que a l'hivern s'ha d'anar en compte amb les plaques de gel. Com que el desnivell és molt suau, és un camí molt agradable de fer en els dos sentits, tot

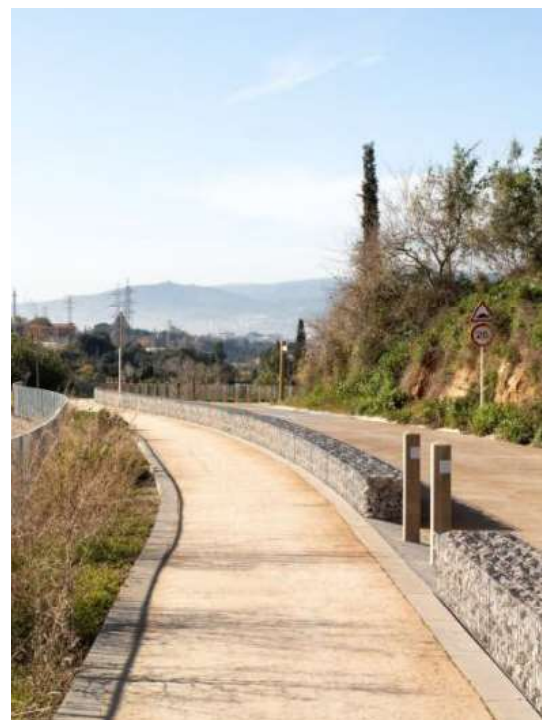
i que pot ser, en ocasions, una mica estret per fer-lo en bici.

- Sender 736 - Camí de la Baga: És un recorregut suau tot i que no conforma un itinerari complet de nucli a nucli, com sí ho fa el de la Ribera.
- Sender 740 bis - Antic Camí de les Pujades: Aquest sender uneix els dos pobles veïns d'Alp i Das, tot aprofitant l'indret per on transcorren les canalitzacions d'aigua. Es tracta d'un camí planer, curt i assequible.

Tots aquests senders conformen una oferta acceptable per connectar els nuclis tant a peu com en bicicleta. No obstant, es troba a faltar un itinerari accessible (mínimament adequat) entre els nuclis principals, Alp i La Molina. En aquest sentit, s'ha suggerit per part del Consistori la creació d'un camí paral·lel al Riu i a la carretera GIV-4082 que uneixi ambdós nuclis. Projectes d'arranjament de camins s'han realitzat a molts punts del territori català i generalment han suposat un èxit a tots els efectes. En el cas d'Alp, cal decidir si aquesta connexió s'efectua mitjançant l'arranjament del Camí de la Ribera o, d'altra banda, la carretera. En qualsevol cas, és un projecte que vindria condicionat per millorar l'accessibilitat en els itineraris ja existents.

Esquerra: Connexió de vianants entre Barcelona i Montcada i Reixac
Consorti del Besòs i BiR

Dreta: Arranjament del Camí de la Muntanya de la Vall de Sant Just Desvern
CPNSC i ABR

166 **10.5 MOBILITAT AMB TRANSPORT PÚBLIC**

Pel que fa a la connectivitat d'Alp amb altres municipis en transport públic, trobem certa oferta per via ferroviària i amb autobús.

Pel que fa a la **xarxa ferroviària**, Alp compta amb un accés d'ample ibèric que surt des de Barcelona i arriba a Puigcerdà i la Tor de Querol. La línia R3 proporciona un servei de Rodalies entre Barcelona i Vic, ciutat a partir de la qual el servei passa a ser regional.

La manca de capacitat de la línia fa que el servei prestat als usuaris sigui deficitari tant pel que fa a les infraestructures com pel que fa al temps de recorregut que és poc competitiu envers el transport per carretera. El recorregut des de Barcelona a Alp comporta temps mitjos de desplaçament que oscil·len entre les 2 h 46 min. i les 3 h. 4 min., mentre que per carretera es triga una mitja de 1 h. 52 min. El temps de freqüència és d'unes tres hores amb sis expedicions diàries en cada sentit. Alp compta amb dues estacions dins del terme municipal, la de La Molina i la d'Urtx-Alp que comparteix amb el municipi veí. A la taula es mostren les dades referents als usuaris de les dues estacions ferroviàries, publicades en l'Anuari Estadístic de 2019 pel Departament de Polítiques Digitals i Territoris.

	Urtx-Alp		La Molina	
	Viatgers que han pujat	Viatgers que han baixat	Viatgers que han pujat	Viatgers que han baixat
2014	5	3	11	5
2015	3	1	7	3
2016	2	1	6	2
2017	1	2	5	4
2018	1	2	4	5
2019	1	2	4	4

Taula 1. Viatgers registrats a les estacions ferroviàries d'Alp

Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Polítiques Digitals i Territoris

Veient aquestes dades, és evident que amb l'oferta ferroviària actual els usuaris prefereixen altres modes de transport públic. En tot l'any tan sols s'ha fet servir el tren poc més d'una decena de vegades al conjunt de les estacions d'Alp.

Taula 2. Principals connexions d'Alp en autobús

Elaboració pròpia

Pel que fa al transport públic en **autobús** existeixen diverses empreses que connecten el municipi amb Barcelona, Girona, Olot, Puigcerdà, Llívia o Ripoll entre d'altres.. A la taula següent es recullen les connexions més rellevants:

De les línies de bus esmentades la que més s'utilitza a Alp és l'operada per ALSA, Llívia - Barcelona, que realitza dos expedicions en cada sentit al llarg del dia. Aproximadament el 12% dels viatgers d'aquesta línia baixen o pugen en Alp.

Línea	Connexió principal	Durada
ALSA		
Puigcerdà - Seu d'Urgell	Alp - Seu d'Urgell	46 min
	Alp - Puigcerdà	12 min
Llívia - Barcelona	Alp - Barcelona	2 h 48 min
	Alp - Llívia	22 min
Autocars Mir		
Ripoll-Llívia (jul. - ago. i Div. i Dis)	Alp - Llívia	11 min
	Alp - Puigcerdà	8 min
	Alp - Ripoll	1 h 29 min
Trans-Cerdanya (bus blanc - temporada neu)		
All - Masella (ruta 1)	Urtx/Alp - La Molina	45 min
	Urtx/Alp - Masella	1 h
	Urtx/Alp - Puigcerdà	7 min
	Urtx/Alp - Llívia	22 min
	La Molina - Llívia	1 h 10 min
	La Molina - Puigcerdà	55 min
Martinet - Masella (ruta 2)	Alp - La Molina	25 min
	Alp - Masella	40 min
	Alp - Bellver	30 min
	La Molina - Bellver	55 min
TEISA bus		
Girona - Llívia	La Molina - Girona	2 h 50 min
	La Molina - Puigcerdà	20 min
	La Molina - Llívia	25 min
	La Molina - Ripoll	1 h 10 min
	La Molina - Olot	2 h 5 min

També el Bus Blanc dona un el servei de bus a pistes a prop de 800 persones entre esquiadors, joves residents que no disposen de carnet de conduir i alguns temporers contractats vinculats a la temporada de neu.

Pas del tren al barri de l'Estació de La Molina

Col·lectiu CCRS

Llavors, tot i existir múltiples possibilitats en l'oferta del transport públic, no existeix un nombre elevat de persones que l'utilitzin. Tanmateix, una quarta part de la població es veu obligada diàriament a desplaçar-se per motius de treball, qui segurament no troba una freqüència suficient per voler optar per aquest mode de transport vers al vehicle privat.

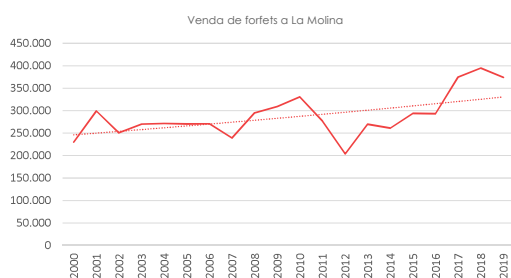
Finalment, cal fer esment del servei de **telecabina i telecadira** a La Molina d'FGC com un sistema de transport públic més del municipi. Aquest sistema de transport públic permet els desplaçaments de les persones per tot el terme municipal muntanyenc així com la realització de les principals activitats econòmiques del municipi. De fet, és el transport públic més utilitzat del municipi. A la taula es recullen algunes dades dels darrers vint anys que ens mostren una clara tendència a l'alça en el ús d'aquest mode de transport.

Totes aquestes dades ens permeten apuntar a una sèrie de consideracions:

- L'oferta de trens i autobusos vinculats

Transport ferroviari (FGC): estacions de muntanya, 2000 - 2019

Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Polítiques Digitals i Territoris

	La Molina	
	Visitants	Ingressos (milers €)
2000	230.383	2.266,21
2001	299.300	3.808,88
2002	250.588	3.429,26
2003	270.118	4.106,67
2004	271.674	4.306,87
2005	270.398	4.477,91
2006	270.716	4.675,40
2007	239.173	3.911,74
2008	295.369	5.281,42
2009	309.073	5.336,03
2010	330.698	5.618,77
2011	276.677	4.193,05
2012	203.710	2.835,59
2013	269.835	3.980,12
2014	261.174	3.736,72
2015	294.079	3.784,61
2016	293.311	4.064,50
2017	374.656	5.465,78
2018	394.494	5.813,45
2019	374.210	5.479,65

als desplaçaments obligats per motiu de treball o estudis és deficitària. Les poques expedicions diàries i/o el temps necessari per completar els itineraris comporten la desconsideració d'aquests modes per a molts habitants d'Alp, que veuen en el vehicle privat la solució més ràpida i còmoda per desplaçar-se.

- El transport públic associat als

desplaçaments no obligats sí tenen una molt bona acollida pels usuaris, principalment els desplaçaments d'oci vinculats als esports de muntanya com el bus blanc o els telecadires.

- **Manca un model clar del transport públic al municipi.** Actualment existeix una oferta disgregada de medis independents, fins i tot repetitius, que no ajuden a definir una imatge clara de la mobilitat del municipi. Paga la pena pensar en la intermodalitat del transport públic interurbà i urbà, des d'un punt de vista global.
- Tal i com hem explicat en l'apartat anterior, cal tenir en compte que l'estacionalitat de la població d'Alp arriba a generar fluctuacions importants en la demanda dels diferents modes de transport públic al municipi. Per tant, **paga la pena trobar un sistema de transport públic flexible que s'adapti a les dinàmiques socioeconòmiques del municipi.**

10.6 MOBILITAT AMB TRANSPORT PRIVAT PER CARRETERA

Donat que no existeix un estudi específic de mobilitat de cap dels nuclis d'Alp, ens remetem a qüestions que hem pogut observar en les diverses visites de camp, i a l'anàlisi que hem fet de la situació del sistema viari del municipi.

El sistema viari d'Alp està format per dos eixos bàsics jerarquitzats com a xarxa viària primària: l'eix europeu E-9 (C-16) que recorre longitudinalment la vall ceretana, i la N-260 Eix Transpirinenc que s'uneix transversalment al mateix per la vall del riu d'Alp. Paral·lel a aquest segon eix, discorren dos eixos de la xarxa secundària: la carretera GIV-4082 que uneix la cota més baixa de La Molina amb Alp i la comarcal GI-400 que connecta la Supermolina, Masella i Alp per cotes superiors.

Els desplaçaments entre nuclis s'efectuen principalment per aquestes vies principalment en vehicle privat motoritzat. Al seu torn, atorguen als propis nuclis una molt bona accessibilitat des del territori, connectant-los fàcilment amb els municipis principals de la província.

Pel que fa a les circulacions internes, el trànsit a la major part del nucli principal es quasi inexistent. Tot i això, **existeix**

Esquerra: Automòbils estacionats al Carrer Central d'Alp

Dreta: Vehicles estacionats en el carril dret de circulació al Carrer Mossen Gabanyach

Col·lectiu CCRS

Esquerra: Ramal amb mancances a La Molina

Dreta: Illa asfaltada per a un aparcament de l'Estació de muntanya a Masella

Col·lectiu CCRS

una excessiva presència d'automòbils estacionats al carrer. Aquest problema és més greu al casc antic on les seccions dels carrers són força estretes i, generalment, poden convertir-se en obstacles, tant per als vianants com per a la resta de vehicles que circulin. També els trobem directament sobre els carrils de circulació com per exemple al carrer Mossen Gabanyach.

Un segon aspecte que sembla necessari corregir és la **manca d'una jerarquia clara dels carrers**. Si bé la xarxa que conformen els mateixos presenta una estructura reticular clara amb carrers d'amplada similar, els sentits de circulació en alguns d'ells no responen a un criteri clar. En aquest sentit, podem trobar carrers amb dos carrils i dos sentits que sobtadament passen a ser d'un únic carril convertint l'altre en una banda d'aparcament. El POUM defineix una jerarquia clara que permet establir criteris bàsics d'ordenació dels carrers.

A La Molina i Masella la xarxa viària té una disposició molt diferent a la del nucli d'Alp. Els motius originals que han portat a urbanitzar aquests nuclis comporta una estructura viària basada en la dispersió de petits paquets residencials que pengen d'una carretera principal des d'on surten els ramals d'accés. És per això, que **es disposa una gran quantitat de carrers en cul de sac o, directament, sense sortida, amb una manca important de serveis urbans** (il·luminació, voreres o

clavegueram). Per contra, sí s'observa un esforç clar en mantenir de forma adequada l'Avinguda d'Alp a La Molina i la GI-400 a Masella (carreteres principals dels respectius nuclis). Segurament al llarg dels darrers anys la prioritat ha estat fer arribar la gent a les estacions de muntanya més que garantir una bona urbanització dels barris residencials, on han predominat els habitatges de segona residència.

Un altre aspecte que sembla interessant millorar és el sistema d'aparcaments al servei de les estacions de muntanya. L'auge de l'esquí en les darreres dècades amb la rebuda de una gran massa de visitants ha generat la necessitat de crear grans bosses d'aparcament en diferents punts del territori d'alta muntanya. **L'asfaltat de grans superfícies naturals s'ha estandarditzat com una manera adequada** per fer-ho. Si bé som partidaris de mantenir el conjunt d'aparcaments, caldria però, adaptar-los tractant de revertir en lo possible l'impacte sobre l'ecosistema natural així com evitar que la demanda augmenti. Per tant, el POUM plantejarà actuacions d'arranjament dels aparcaments i evitarà que la demanda d'aparcaments derivada de nous habitatges s'incrementi en excés.

Finalment, paga la pena esmentar que a Alp, i més concretament a Masella i La Molina, els desplaçaments en vehicle privat motoritzat (cotxes principalment) varien molt en funció de l'època de

170 l'any. Tenint en compte les dades del Pla d'Aforament de 2018 la carretera GI-400 que uneix Alp, Masella i La Molina va registrar una Intensitat Mitja Diària (IMD) de 147 vehicles/dia el que comporta el pas d'uns 53.655 vehicles a l'any. Considerant que pràcticament tots ells es produeixen durant l'època d'esquí (desembre fins a l'abril), la intensitat diària durant l'època de neu no tan sols registraria uns 500 vehicles/dia ans que podria arribar a superar-los els caps de setmana i festius, quan s'incrementen més si cap les visites a les pistes.

10.7 UNA SÍNTESI GLOBAL

Les conclusions més destacables les podríem sintetitzar en els següents punts:

- Els desplaçaments dintre dels nuclis són principalment a peu o bicicleta.
- Manca una jerarquia clara dels carrers al nucli d'Alp que permeti organitzar el trànsit de forma senzilla.
- Excessiva presència de cotxes estacionats al carrer, que acaben per ser obstacles per a altres vehicles o per als vianants.
- Gran impacte dels paquets d'aparcament de les estacions de muntanya sobre el medi natural
- Si bé existeixen camins i senders que

comuniquen els nuclis residencials, manca una relació més accessible per a tothom.

- L'oferta de trens i autobusos vinculats als desplaçaments obligats per motiu de treball o estudis és deficitària.
- El transport públic associat als desplaçaments no obligats sí tenen una molt bona acollida
- Manca un model organitzat del transport públic al municipi.

Finalitzem el capítol plantejant algunes **qüestions** que considerem oportú integrar o complementar amb mesures del propi POUM.

Pel que fa a la **mobilitat a peu i en bicicleta**:

- Definir una xarxa d'itineraris per a vianants i bicicletes, que connectin els principals serveis dintre dels nuclis i que tinguin continuïtat amb els itineraris patrimonials del territori rural (senders municipals)
- Intervenció en la urbanització i en la normativa de edificació dels eixos cívics més rellevants, per tal d'afavorir una major continuïtat d'activitats, una adequada mixtura d'usos i una densitat i intensificació suficients.
- Ampliació de voreres i creació de

Carretera de Masella, recorregut des d'Alp a la Masella
Col·lectiu CCRS

Visual de la vall des de l'avinguda de la Generalitat, La Molina

Col·lectiu CCRS

plataformes úniques, particularment als eixos cívics més rellevant

- d) Adoptar mesures acotades i progressives, tot començant per fer campanyes de promoció per desplaçar-se en bicicleta, facilitant més places d'aparcament segures (establint si s'escau reserves en els nous desenvolupaments residencials)

Pel que fa al **transport públic**:

- a) Definir un model per al transport públic municipal que permeti coordinar els diferents modes de transport del municipi.

- b) Que el nou model de transport públic sigui capaç d'adaptar-se a les fluctuacions soci-econòmiques del municipi. 171

- c) Definir punts intermodals estratègics en cadascun dels nuclis per connectar els diferents modes de transport, i adequar la seva urbanització per tal que siguin accessibles.

- d) Fomentar els telecabines i telecadires existents com un mode de transport públic més durant tot l'any (que no sigui exclusiu dels esports d'hivern)

Pel que fa a la **mobilitat en vehicle privat**:

- a) Definir una jerarquia clara dels carrers que permeti simplificar les circulacions rodades als nuclis.

- b) Regular una prohibició d'estacionament de vehicles als eixos cívics de major importància o als carrers antics amb una secció molt petita.

- c) Plantejar actuacions aïllades per minimitzar l'impacte dels aparcaments concentrats de les estacions de muntanya.

- d) Adequació de certs carrers dels nuclis de La Molina i Masella que tenen mancances greus de serveis urbans.

Altres propostes de millora de caràcter més general:

- a) Encoratjar l'ús del transport públic i mantenir una política modesta d'aparcaments.

- b) Mai està de més insistir en qualsevol mesura que contribueixi a millorar la seguretat viària i a reduir la sinistralitat.

- c) Preveure zones de càrrega i descàrrega per tal que no existeixi cap conflicte entre l'activitat dels eixos cívics i l'accés de vehicles pesats.

- d) Cal finalment discriminar positivament pel que fa a temes de gènere i grups d'edat.

11. ELS SERVEIS URBANÍSTICS

En l'anàlisi dels serveis urbanístics agrupem les diferents xarxes destinades al subministrament de recursos als ciutadans, tot prioritant aquelles que hom considera bàsics (d'aigua potable, sanejament i electricitat).

És fonamental que aquests serveis urbanístics es gestionin amb criteris de qualitat i sostenibilitat, atenent a l'eficiència de les infraestructures en un context de canvi climàtic, on la preservació i millora del medi ambient juga un paper fonamental. De fet, el PTGC ja remarca la importància de disposar d'un bon entorn mediambiental, com a requisit indispensable per a gaudir d'una bona qualitat de vida.

El 26 de gener de 2012, l'Ajuntament d'Alp va aprovar l'adhesió al Pacte d'alcaldes per tal de vetllar pel compliment dels compromisos del Pacte i de l'execució d'un Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible (PAES). Actualment, l'Ajuntament d'Alp disposa de l'esborrany d'un nou Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i Clima (PAESC) que inclou mesures a favor de les fonts d'energia renovables i les tecnologies de millora d'eficiència energètica per a la mitigació del canvi climàtic en vistes a l'any 2050.

S'han sol·licitat les dades al consistori per tal de caracteritzar el servei en el municipi. També s'ha sol·licitat a l'empresa subministradora i manteniment d'aigua un informe de la situació actual de disposició d'aigua al municipi. Donat que no totes les informacions han arribat en el moment d'aprovar inicialment el POUM, utilitzem de forma temporal part de les informacions recollides en el POUM de 2009 (no aprovat definitivament).

11.1 ABASTAMENT D'AIGUA I SANEJAMENT

A nivell hidrològic, les aigües emmagatzemades en el subsòl i els cursos hídrics del municipi d'Alp pertanyen a la Conca hidrogràfica de l'Ebre (CHE), entre ells, el riu Segre, que part del seu recorregut discorre pel municipi. Tots ells son afluent de l'Ebre.

El principal ús al que es destinen les aigües subterrànies és al subministrament, si bé és una quantitat molt semblant a l'emprada per la indústria. Tot i que el nombre de fonts utilitzades per a la captació d'aigua és important, hi ha un notable número de pous, dels quals se'n desconeixen les característiques tècniques. La seva ubicació a nivell comarcal es representa a continuació.

El subministrament d'aigua en el municipi era competència municipal fins el 2008. A partir d'aquesta data, va passar a ser competència de SOREA, qui posteriorment transfereix a AGBAR els serveis del cicle integral de l'aigua a tota Catalunya.

L'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) ofereix dades del nombre d'habitatges familiars que disposen d'aigua corrent, tot i fer referència al cens d'habitatges de 2001. Fins a aquest any, al voltant del 89% dels habitatges principals del municipi disposaven d'aigua corrent de subministrament públic, i un 10% de subministrament privat. Pràcticament la totalitat d'habitatges estaven abastits amb subministrament d'aigua potable. Donat que no es disposa d'informació detallada municipal per al cens de 2011 ni, molt menys, per als anys posteriors, no es pot oferir informació més actualitzada. No obstant, sembla lògic pensar que els habitatges construïts en

174 els darrers vint anys s'hauran executat atenent a les necessitats derivades del subministrament d'aigua potable.

Pel que fa al sanejament, Alp disposa de quatre estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR), una a Alp, una a Masella i dues a la Molina, una d'elles al nucli urbà i l'altre a l'estació d'esquí. Actualment el servei d'exploració, conservació i manteniment del sistema de sanejament d'Alp està a càrrec de UTE ACSA-DAM-SORIGUÉ. En aquestes EDAR es sanegen les aigües residuals provinents de la xarxa de clavegueram del municipi i per mitjà de diferents procediments biològics, s'obté un efluent amb millors paràmetres de qualitat, per tal de ser abocat a la riera de La Molina.

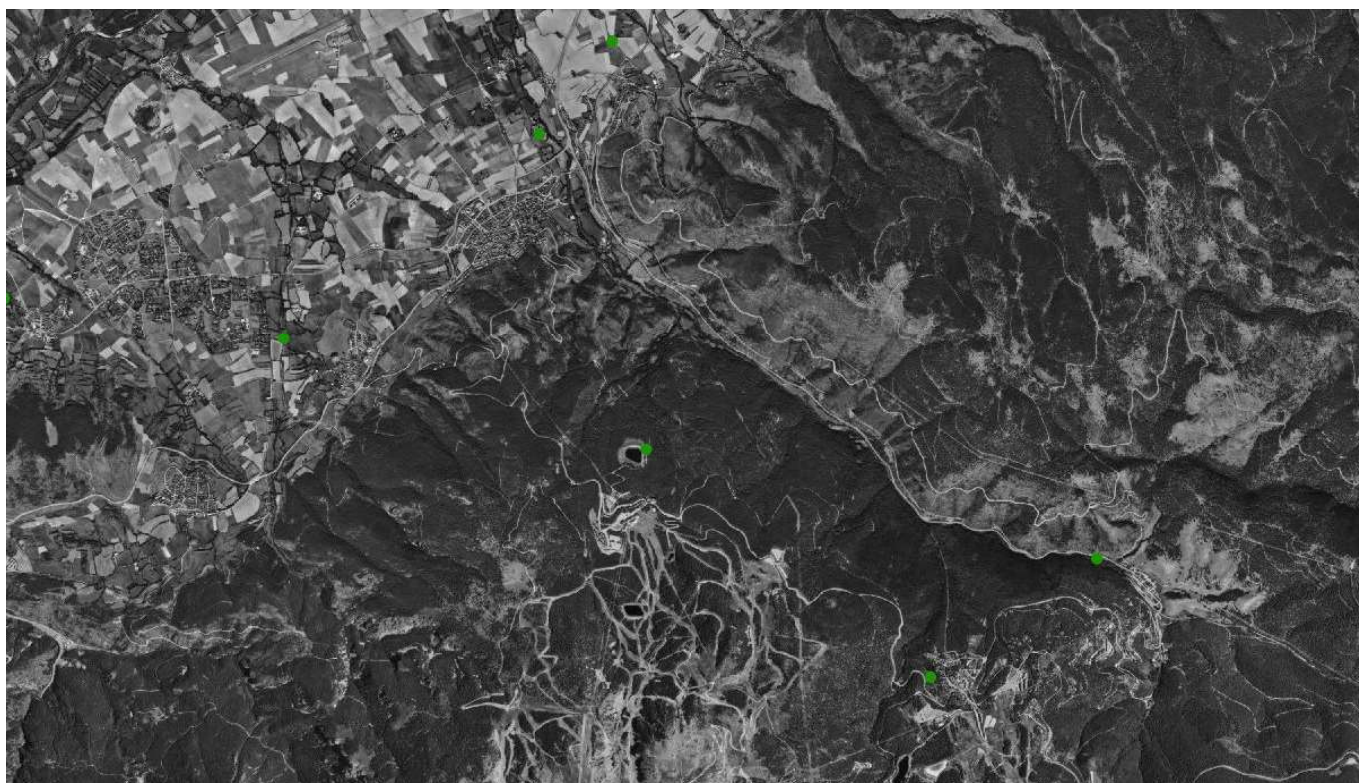
Segons les dades que ofereix el POUM de 2009 la majoria dels habitatges familiars disposen de connexió al clavegueram municipal per tal d'evacuar les aigües residuals. Un 23,1% utilitza altres sistemes d'evacuació (pous i fosses sèptiques), mentre que un 2,4% no disposa de cap infraestructura per a aquesta finalitat.

La gestió de les aigües residuals es fa per mitjà d'un tractament biològic, i les EDAR estan dissenyades per un cabal de 300

m³/dia, i una població equivalent a 1.250 habitants, excepte la que dona servei al nucli urbà d'Alp que està dissenyada per un cabal de 2.000 m³/dia, que equival a una població de 8.333 habitants. A la imatge inferior s'observa la localització de cadascuna de les EDAR.

Tenint en compte el potencial d'habitatges, tant al nucli principal com als de La Molina i Masella, la capacitat municipal per recollir les aigües procedents de les cases és adequada si s'atén al rati actual de 0,48 persones per llar (principalment segones residències). Ara bé, si considerem que tots els habitatges secundaris són ocupats en temporada d'esquí, es pot preveure un greu problema en la capacitat de depurar les aigües residuals dels 3.608 habitatges existents i 1.593 més que podrien construir-se amb el planejament vigent. El conjunt de les quatre depuradores podrien arribar a depurar l'aigua residual de fins a 12.083 habitants. Considerant que l'ocupació dels habitatges d'Alp, existents i potencials, augmenti fins als 2,27 habitants per llar (mida de llar corresponent als habitatges principals d'Alp) es generaria un cabdal corresponent a 11.806 habitants, als quals hi hauria que sumar el provinent de les places hoteleres. En aquest supòsit i amb les previsions del PIC, **les EDAR actuals són**

Localització de les EDAR d'Alp
Hipermapa de Catalunya

EDAR	Cabal màx. (m³/dia)	Capacitat (habitants)	Potencial (nous habitatges)	Potencial (habitants màx.)*	Potencial (habitants mín.)*	Places hoteleres
Alp	2.000	8.333	393	893	189	
Masella	300	1.250	403	917	194	1.182
Molina 1	300	1.250	797	1.813	382	
Molina 2	300	1.250				

Nombre total d'habitatges en 2011		Potencial nous habitatges PIC	
3608		1.593	
Potencial habitants en habitatges existents		Potencial habitants en habitatges nous	
2,27	0,48	2,27	0,48
8.190	1.732	3.616	765
Demanda			
màxima		11.806	
mínima		2.496	

insuficients ja que no poden donar abast en temporades d'alta demanda (temporades d'esquí).

Així ho mostra la taula anterior, on s'ha efectuat un còmput de la demanda màxima que podrien assolir el conjunt de les EDAR del municipi en relació a la demanda potencial segons el planejament vigent. Ara bé, cal advertir que només es disposa de dades agregades del municipi. Per tal d'avaluar de forma precisa la capacitat, no del conjunt municipal, ans de cadascuna de les depuradores, caldria fer un estudi del nombre d'habitatges existent en cadascun dels nuclis i, estimar quins d'ells són principals i secundaris. Aquest estudi sembla necessari per garantir que en períodes on més gent ocupa els habitatges (hivern) cadascuna de les estacions depuradores pugui assolir tot el cabdal i evitar l'abocament dels excedents directament al medi natural.

Pel que fa a la qualitat de l'aigua abocada, es compleixen tots els paràmetres de l'autorització d'abocament vigent. En aquest sentit, no s'ha registrat tampoc cap incidència que hagi pogut causar cap tipus de perjudici al medi receptor en els últims 3 anys.

11.2 XARXA D'ELECTRICITAT I ENLLUMENAT

Per optimitzar el consum energètic de les infraestructures de servei de les nostres ciutats és indispensable buscar la màxima eficàcia de les mateixes.

El model de consum energètic a Alp es correspon amb el predominant a Catalunya, basat en energies no renovables i produïdes en gran part fora del municipi. Així doncs, el balanç energètic del municipi és clarament negatiu, degut a la notable diferència entre l'energia produïda en el municipi i fora d'aquest.

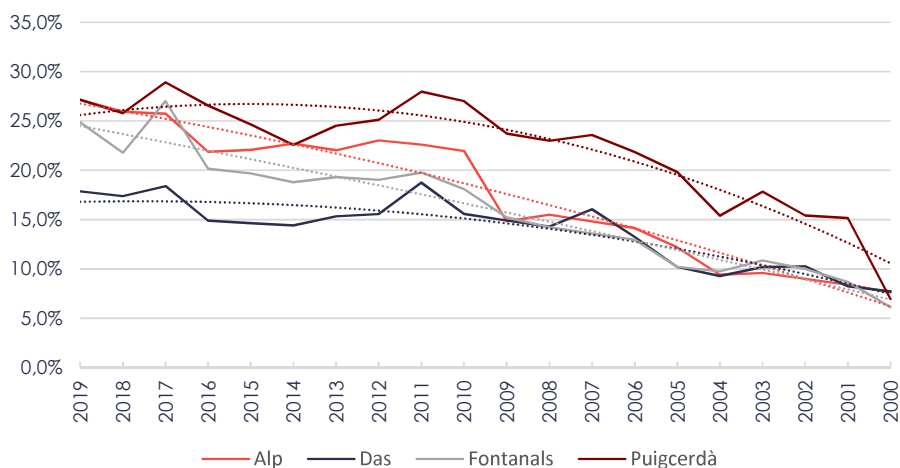
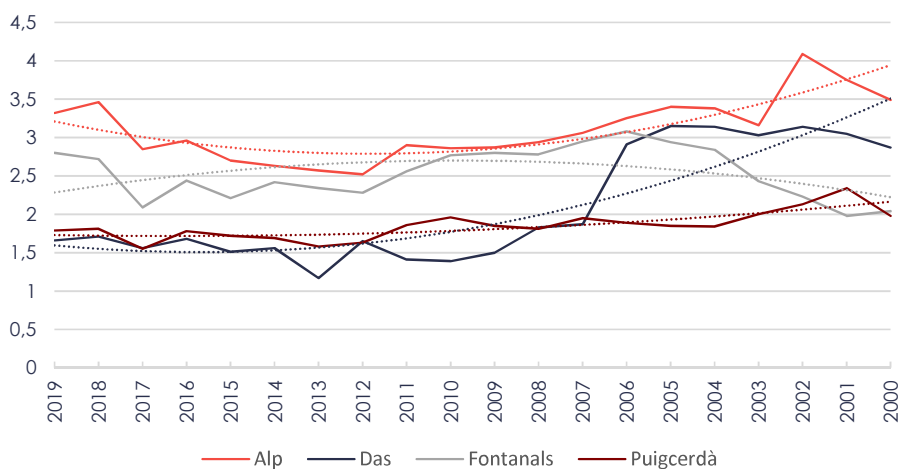
A nivell de subministrament elèctric, és per l'extrem de llevant de la comarca per on discorre la única línia d'alta tensió, de fet dues línies de 110 KV cadascuna, que utilitzen les mateixes torres elèctriques i que provenen del Berguedà, concretament de la central de Cercs, arribant a la població d'Alp procedents de Coll de Pal per distribuir l'energia elèctrica a tota la comarca. Cal constatar les problemàtiques existents en el subministrament elèctric a la Cerdanya, que ha patit talls en el subministrament elèctric superiors a les 24 hores.

176 No existeix encara una política de desplegament d'energies alternatives, ni de millora en l'eficiència energètica (plaques solars, energia eòlica, etc.). No obstant, sí s'han fet estudis per implementar-les. En l'anomenada *Diagnosi de l'estat d'implantació de l'energia renovable a les Comarques Gironines*, impulsada per la Diputació de Girona, s'identifica l'entorn d'Alp fins la Collada de Toses com una zona potencial d'aprofitament solar per localitzar una gran instal·lació fotovoltaica de més de 0,1 MW. Aquesta zona presenta un nivell d'irradiació solar diària elevat, i per tant disposa de recurs solar suficient, té unes característiques d'orientació del terreny adequades i poques zones vulnerables al risc d'incendis o potencialment inundables que limitin el potencial d'implementació d'aquest tipus d'instal·lacions. En aquest sentit el consistori ha demanat fer-ne una previsió.

11.3 SERVEI DE RESIDUS I DEIXALLERIES

En la darrera dècada es detecta un lleuger increment en la generació de residus al municipi. L'any 2012 es va registrar una mitja d'uns 2,52 kilograms per habitant i dia, xifra que va augmentant any a any fins arribar l'any 2019 als 3,32 kilograms per habitant i dia. Si comparem aquesta mitja amb la d'alguns municipis veïns, observem com aquests experimenten tendències descendents (cas de Fontanals de Cerdanya i Puigcerdà) o estables (cas de Das) en la generació de residus. De fet, si mirem la mitja dels darrers vint anys, és Alp qui experimenta una mitja major de residus generats, amb uns 3,01 kilograms per persona i dia, seguit de Fontanals de Cerdanya (2,5), Puigcerdà (1,85), i Das (1,70).

Amb les dades existents actualment, no es pot precisar si l'augment en la producció de residus al municipi es deu

Superior: Comparativa de la generació de residus generats

Inferior: Comparativa del percentatge de residus replegats de forma selectiva

Elaboració pròpia

a un fenomen concret o a l'activitat quotidiana de la població, fet que dificulta dur a terme actuacions de minimització i/o de valorització dels residus més ajustades.

Les darreres dades, situen la Cerdanya com una de les comarques que menys recicla de tot Catalunya. Concretament es recicla únicament el 26,92% dels residus que es produeixen.

A Alp augmenten progressivament els residus que són replegats de forma selectiva i cada vegada són menys els residus que es recullen de forma no selectiva. De fet, si observem les dades de l'IDESCAT dels darrers vint anys, Alp és un dels municipis que més residus replega de forma selectiva, per damunt dels municipis de Fontanals i Das. No obstant, cal millorar les xifres per tal d'apropar-se una mica més a la mitja catalana. Paga la pena que l'Ajuntament vagi incorporant progressivament la recollida selectiva dels residus, no sols al nucli principal d'Alp, ans també a La Molina i Masella, avançant cap a un model de gestió més sostenible. Cal continuar aquest esforç de gestió, enfocat bàsicament a la recollida i tractament de manera ordenada. La inexistència d'una ordenança reguladora dels residus de l'àmbit domèstic, comercial i industrial, dificulta un control eficaç del sistema. Així mateix, la manca d'una fiscalitat dels residus clara, que permeti bonificar les actuacions de minimització en la generació de deixalles, i la correcta selecció i gestió dels mateixos, dificulta l'adopció d'hàbits més sostenibles per part de la població.

Per altra banda, Alp no disposa de servei de Deixalleria Local que faciliti a la població la recollida dels residus especials i valoritzables. Això comporta la impossibilitat de valorar el rendiment de la recollida de residus especials, que es pugui donar per part dels habitants del municipi. Aquests només tenen l'opció d'anar a la deixalleria comarcal de la Cerdanya situada al terme municipal de Puigcerdà, que ofereix la possibilitat al conjunt de la comarca de disposar ordenadament els residus.

Si es vol es avançar cap a un nou model

de gestió dels residus paga la pena pensar que el municipi ofereixi als seus ciutadans un punt de recollida d'aquests residus i deixalles de forma ordenada. En aquest sentit correspon al consistori trobar un punt de gestió de residus i escombraires per a la gestió centralitzada dels mateixos. Des del POUM no sols es pot preveure aquest espai, ans també es pot fomentar la seva relació amb el conjunt de camins que permeti una fàcil accessibilitat al mateix des del sistema d'espais cívics del poble, de forma que una persona a peu pugui arribar de forma segura i fàcil. Al seu torn, paga la pena que també estigui molt vinculat als punts on es generi un major volum de residus, bé siguin espais de producció agrícola o de silvicultura.

Pel que fa a les **zones industrials**, en els darrers anys s'ha procedit a la desconexió del servei municipal de recollida i tractament de residus, amb l'objectiu de què els propis processos industrials internalitzin els costos associats a la seva generació. Segons les dades de l'IDESCAT sols trobem una empresa a Alp que faci declaració anual de residus i disposi de la fulla d'acceptació d'aquests a l'abocador comarcal.

Pel que fa als **residus generats per la ramaderia**, segons el document IMPRESS 2013, Alp no té cap repercussió important relacionada amb l'alliberament de nitrats conseqüència d'una inadequada gestió dels mateixos, però pot arribar a tenir-ne si s'incrementa el cens de bestiar. Això podria venir ocasionat pel boví de llet, vedells d'engreix, producció porcina o pollastres d'engreix. Si hom fomenta la reactivació del sector primari al municipi, aquest tema hauria de tenir-se en compte.

Així mateix, els estudis de l'Agència Catalana d'Aigua a través del model d'anàlisi PATRICAL, indiquen que Alp emet 0 tones de nitrogen anualment. Això es deu al fet que l'extensió de l'explotació agrícola d'Alp és summament reduïda i, a més no hi ha explotacions ramaderes intenses entorn del límit municipal.

178 11.4 SUBMINISTRAMENT DE — GAS NATURAL

Pel què fa al gas natural, l'any 2018 l'empresa *Nedgia Catalunya S.A.*, va sol·licitar l'autorització administrativa i l'aprovació del projecte executiu de les instal·lacions corresponents al projecte d'autorització i aprovació del projecte executiu de transformació a gas natural de les instal·lacions existents subministrades amb gas líquid del petroli, i la construcció de les instal·lacions de distribució de gas natural i planta satèl·lit de GNL, al terme municipal d'Alp amb les característiques següents:

Característiques principals de la instal·lació: Ampliació de la xarxa existent.

Conducció: MOP - 3,5 bars, longitud: 10 m i 996 m, diàmetre: PE-90 mm i PE-63 mm, material és polietilè. Planta satèl·lit de GNL.

Capacitat d'emmagatzematge: 60 m³, cabal d'emissió: 798 Nm³/h. Planta provisional de GLP.

Capacitat de magatzematge: 29,65 m³, superfície recinte de la planta: 51 m².

Les darreres dades de les que es disposa són del cens d'habitatges del 2011, abans de que es produirà aquesta transformació al gas natural del municipi. Aquestes dades mostraven que un 81,6% dels habitatges no tenien gas per canonades. Pròximament es faran públiques les dades del nou cens de 2021 d'habitatges i es d'esperar que amb la nova planta de gas natural aquest percentatge d'habitatges amb gas per canonades augmenti, almenys tots aquells que s'hagin construït des d'aleshores.

11.5 INFRAESTRUCTURES DE TELECOMUNICACIÓ

Una densitat de població molt baixa i una geografia extensa i complicada han fet que, durant molts anys, les principals companyies de telecomunicacions no hagin apostat per dur els seus serveis a molts indrets de l'Alt Pirineu i Aran. Bona prova d'això és el fet que, encara avui en dia, són diversos els nuclis del territori on no hi arriba un internet de qualitat o, ni tan sols, la telefonia mòbil.

Pel que fa al municipi d'Alp, disposa de varies torres/antenes de telecomunicació que causen un impacte visual sever. En total són 5 antenes gestionades per empreses de telefonia mòbil situades tres d'elles en un mateix indret (x: 407842; y: 4692357) corresponents a tres companyies diferents; una quarta es troba situada en les coordenades x,y: 413038, 4687602 i per últim, en tenim una situada a l'estació de la Molina (x: 414290; y: 4688990). Cada torre es gestionada per una companyia de telefonia mòbil diferent.

Els darrers anys, però, han anat apareixent diverses empreses de telecomunicacions locals que han ajudat a pal·liar, en part, l'abandonament d'aquestes grans companyies. El servei s'ofereix des del 2020 a Alp amb fibra òptica a través de l'empresa *Xartic*, amb qui l'Ajuntament d'Alp signa un Conveni de col·laboració.

12. CONSULTES CIUTADANES I SUGGERIMENTS

Hom desitja que la redacció del nou Pla General del municipi sigui un procés àmpliament participatiu des de l'inici. Per això s'ha considerat convenient preguntar a tota la ciutadania, al temps que s'elaboraven les tasques d'informació i anàlisi d'alternatives, els aspectes clau que el futur Pla General hauria d'abordar.

Durant la fase d'exposició pública del document d'avanç s'ha realitzat una sèrie d'activitats relacionades amb aquestes consultes a la ciutadania. En primer lloc, prèvia presentació pública del document d'avanç, s'han realitzat unes TAULES DE PARTICIPACIÓ on mig centenar de persones han participat amb propostes i suggeriments al POUM. En segon lloc, s'han realitzat consultes ciutadanes mitjançant un senzill qüestionari on s'apunten temes que s'han considerat cabals per a la construcció d'un projecte consensuat i per a la pròpia redacció del POUM. Aquesta ENQUESTA s'ha posat a disposició de tothom per via digital a través d'un

enllaç a formularis de Google. També s'ha ofert a qui vulgui emplenar-lo i lliurar-lo físicament, un lloc adequat on fer-ho, amb una BÚSTIA física al consistori.

S'han obtingut, a data de 13 de abril de 2022, un total de 127 contestes (103 online i 24 en paper).

12.1 PER QUÈ FEM UN PROCÉS PARTICIPATIU?

Amb la col·laboració de tots els ciutadans des de l'inici s'arranca una fase molt important per aconseguir un planejament el més consensuat possible entre tota la ciutadania i agents implicats (econòmics, socials, institucionals); i per això resulta fonamental la participació activa de tothom en el procés.

Ja durant la fase preparatòria del document d'Avanç, l'equip redactor ha tractat de recopilar la màxima informació i col·laboració possible de

Taules de participació realitzades per l'equip redactor en motiu de la fase d'exposició pública de l'Avanç del POUM d'Alp

Font: Ajuntament d'Alp

180 tots els que han aportat, des de la seva experiència, idees, suggeriments i visió, que reflecteixen oportunitats i problemes i, sobretot, des d'on plantejar els reptes a aconseguir per tal d'enriquir tant com sigui possible el document que ha de orientar el futur d'Alp. Aquestes aportacions prèvies a l'Avanç han estat possibles mitjançant una enquesta.

12.2 L'ENQUESTA

S'ha utilitzat una metodologia de preguntes semi-tancades, que es poden respondre mitjançant una sèrie d'alternatives prefixades, deixant sempre però, una opció de resposta oberta.

També s'ha utilitzat alguna pregunta d'avaluació per les quals l'objectiu era obtenir de la persona enquestada informació sobre com valora una sèrie d'aspectes.

El qüestionari s'ha organitzat en un bloc inicial de dades bàsiques i set blocs

temàtics referents a la caracterització del municipi, al desenvolupament urbà, els equipaments i serveis, l'entorn natural, l'habitatge, les activitats econòmiques i la mobilitat.

En el disseny de les preguntes es posa una cura especial a que totes elles siguin compreses per totes les persones entrevistades, independentment del seu nivell de formació o qualsevol altra característica. També en què siguin equilibrades i no incorporin a la seva redacció cap tipus de biaix.

Moltes dels suggeriments que hem anat recollint de les enquestes s'han incorporat ja al document per a l'aprovació inicial del POUM. En les pàgines següents il·lustrem els principals resultats obtinguts de les enquestes, per als que realitzem breus comentaris que considerem interessant incorporar.

Dades bàsiques

Un 51% dels enquestats han estat homes,

Enquesta física
lliurada a la
ciutadania

Col·lectiu CCRS

SOBRE TU

A continuació ens agradaria saber algunes dades bàsiques sobre tu.

Gènere

Escull una opció

- No binari
- Dona
- Home

Edat

Escull una opció

- 15 i 24 anys
- 25 i 44 anys
- 45 i 64 anys
- Més de 65 anys

Relació amb la ciutat

Pots escollir més d'una opció

- Visc
- Estudio
- Treballo

Sector de treball

Escull una opció

- Indústria
- Comerç i restauració
- Serveis
- Administració
- Educació

Alguna proposta o comentari que no s'hagi esmentat al qüestionari?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Alp no disposa d'oferta de sòl per a activitats econòmiques com fusteries o petites naus industrials. **Estàs a favor de fomentar aquests tipus d'activitats al municipi?**

- Crec que no cal fer res al respecte
- Crec que s'haurien de cercar zones als nuclis per tal de possibilitar aquests tipus d'activitats
- Crec que s'hauria d'impulsar un àrea especialitzada propera però no dins dels nuclis
- ESCRIU LA TEVA:

Els municipis amb una major diversitat en les seves activitats econòmiques s'adapten millor front a les crisis. **Com t'agradaria caracteritzar la identitat econòmica del municipi?**

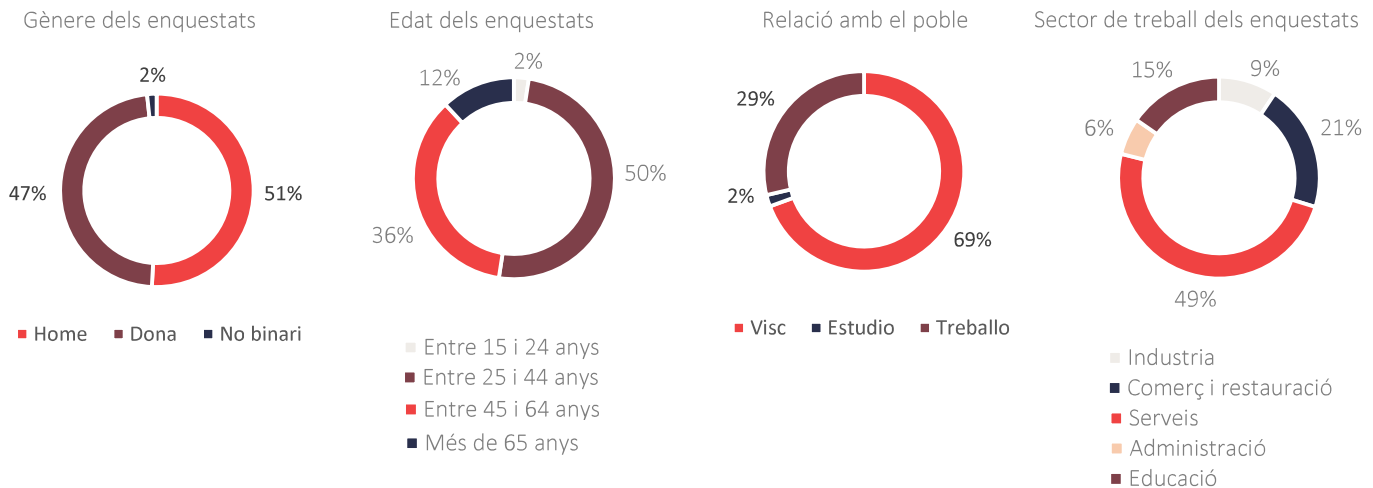
- S'han de potenciar les activitats agrícoles i ramaderes al municipi maximitzant les possibilitats dels espais naturals del territori
- S'ha de potenciar una indústria amb baix impacte ecològic (extracció de fusta, tallers...)
- S'ha de seguir apostant per un model basat en el sector serveis (hostaleria, restauració...)
- ESCRIU LA TEVA:

On fas la compra habitualment?

- Habitualment faig servir els comerços locals per fer qualsevol tipus de compra (aliments, roba, llar...)
- Em desplaço fora del municipi per fer qualsevol tipus de compra
- Faig servir els comerços locals per fer la compra d'aliments i béns per la llar, però marxo fora per comprar altres coses com roba, electrònica...etc.
- ESCRIU LA TEVA:

Volem saber quins penses que són els reptes principals que ha d'abordar el nou pla d'ordenació urbanística. Ordena aquests reptes de més important al que menys.

- Un model energètic més sostenible
- Potenciar la diversitat econòmica
- Minimitzar l'ocupació del sòl
- Obrir el poble als entorns naturals
- Fomentar l'accés a l'habitatge
- ESCRIU LA TEVA:
- Dinamitzar els barris

un 47% dones i un 2% persones no binaries, el que mostra **una participació equilibrada en qüestions de gènere** tenint en compte la proporció d'homes i dones al municipi.

Pel que fa a l'edat destaquem l'**alta participació de la gent jove** ja que vora un 50% dels enquestats tenen entre 25 i 44 anys, seguit dels que tenen entre 45 i 64 anys amb un 36%. També paga la pena destacar la baixa participació de la gent gran i el jovent amb un 12% i 2% dels enquestats respectivament.

Pel que fa a la relació dels enquestats amb el poble destaca **una gran participació de la gent que hi viu** front als que hi treballen o estudien. Un 69% hi viu al poble, però poc menys d'una tercera part treballen al propi municipi (29%). Crida l'atenció si es té en compte que gran part dels enquestats es troben en edat de treballar (tots junts sumen el 88% dels enquestats). Probablement molts d'ells marxen fora del municipi a treballar.

Pel que fa al sector de treball dels enquestats, que no necessàriament tenen per què treballar al municipi, observem que quasi la meitat es dediquen al sector serveis, seguit d'un 21% de gent que es dedica al comerç i la restauració i d'un 15% a l'educació. Crida l'atenció que cap dels enquestats es dediqui al sector primari (agricultors, ramaders...etc.) i que sols un 9% dels enquestats es dediquin a l'indústria. Amb aquests resultats podem preveure uns resultats una mica més

dirigits a les preocupacions derivades del sector terciari, tals com les activitats de muntanya, el turisme, la restauració i els serveis al poble.

Caracterització del municipi

A la pregunta sobre quins són els valors que la ciutadania pensa que haurien de caracteritzar a Alp, l'opció més valorada ha estat que Alp sigui un municipi sostenible i amb la natura. Altres trets que la ciutadania voldria que tingués el seu municipi es que fora un municipi obert i acollidor, amb certa oferta cultural i que ho faci de forma accessible i innovadora.

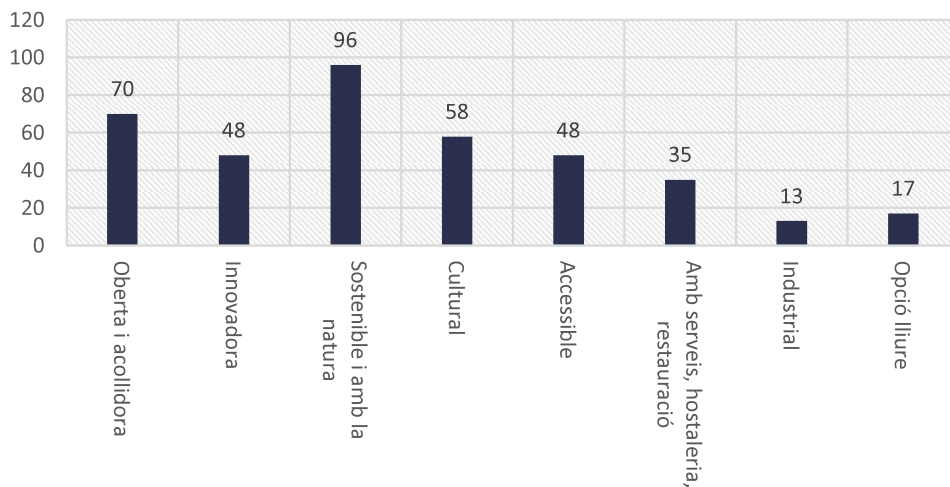
Dels resultats s'observa poc interès en caracteritzar el municipi com un municipi industrial, cosa que pren sentit veient el poc pes que la indústria té actualment en l'economia del poble.

Varies de les respostes d'opció lliure advoquen per caracteritzar el municipi per ser un municipi net i endreçat, amb polítiques de reciclatge en la gestió dels residus.

Desenvolupament urbà

A la pregunta sobre com li agradaria a la ciutadania que evolucionés la població un 67% és partidari de moderar o contenir el creixement que està experimentant la població actual. Sols un 20% es mostra partidària de mantenir aquesta tònica.

Caracterització del municipi

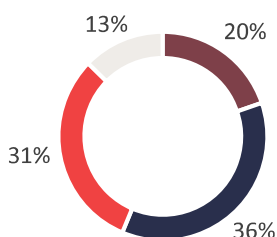
La major part de les respostes d'opció lliure deriven en la necessitat de fer que aquesta evolució es reflecteixi en un major nombre de persones que hi visquin i no "d'empadronats volàtils" que generin un gran nombre d'habitatges buits durant gran part de l'any.

Respecte a l'excessiva oferta de sòl de creixement del que disposa el municipi, s'observa una resposta clara de la població. Aquesta es partidària d'ajustar aquesta oferta a un dimensionat més rigorós. Així ho diuen quasi el 70% dels enquestats front al 13% que opina que s'hauria de mantenir aquesta gran oferta.

Pel que fa al gran nombre de parcel·les en sòl urbà que encara no han executat la seva urbanització, sobretot als nuclis de muntanya, l'opinió està bastant dividida entre els que opinen que cal excloure-les, els que les inclourien exigint la seva urbanització, i els que inclourien sols aquelles que hagin almenys començat part de la urbanització. Podem concloure d'aquestes respostes alguns temes:

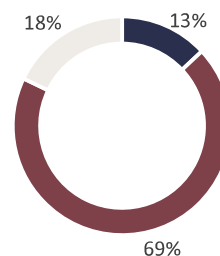
- Primerament, s'observa una majoria (58%) dels enquestats que vol mantenir aquestes parcel·les en el sòl urbà, exigint en major o menor mesura la urbanització i l'execució dels serveis urbanístics mínims.

Com t'agradaria que evolucionés la població?

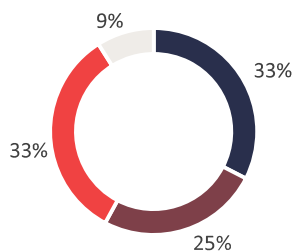
- Creix que hauria de mantenir aquesta tònica
- Creix que hauria de créixer però d'una forma més moderada
- Creix que s'hauria de contenir el creixement
- Opció lliure

Què creus que s'hauria de fer amb el sòl urbanitzable actual?

- Creix que hauria de mantenir aquesta gran oferta
- Creix que s'hauria d'ajustar a un dimensionat més rigorós
- Opció lliure

Parcel·les buides que no han executat la seva urbanització

- Crec que cal excloure-les per tal d'evitar més cases i minimitzar l'ocupació de sòl a les estacions de muntanya
- Crec que cal incloure-les, tot i exigint que executin la urbanització i serveis bàsics
- Crec que cal incloure tan sols les que tinguin una part de la urbanització executada, excloent aquelles que no hagin urbanitzat ni una mínima part
- Opció lliure

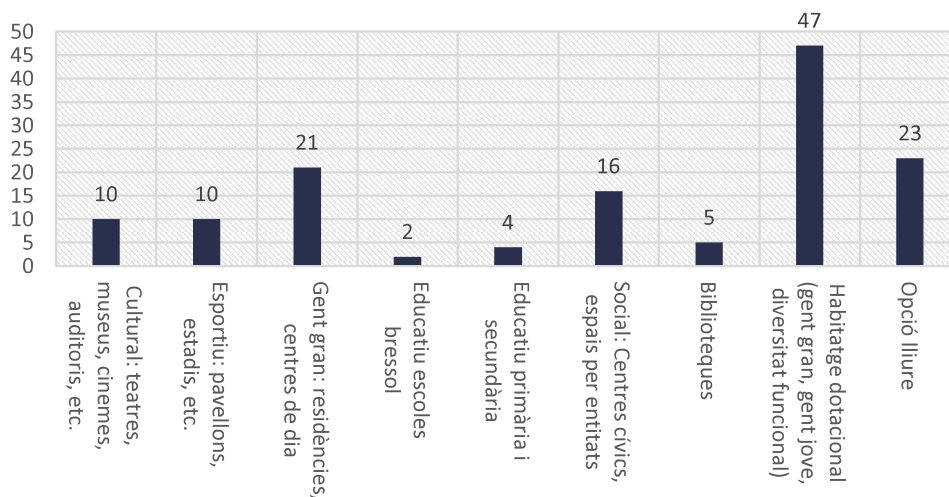
- En segon lloc, existeix també una majoria (66%) amb la voluntat de reduir al màxim el nombre de parcel·les edificables als nuclis de muntanya en tal d'evitar seguir ocupant sòl.
- Finalment, paga la pena atendre a que en diverses respostes d'opció lliure s'advoca per que qualsevol decisió al respecte sigui raonable i atengui a la particularitat de cada parcel·la, evitant un exercici de tabula rasa que esdevingui una imposició generalitzada.

Equipaments i serveis

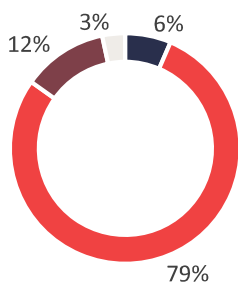
Segons les contestes de la ciutadania l'habitatge dotacional és l'equipament que preveuen serà més necessari en els propers vint anys. En menor mesura, també les residències i centres de dia per a la gent gran, així com centres cívics i espais per a les entitats locals.

Són varies les respostes d'opció lliure que incideixen en la necessitat de generar habitatge dotacional. També moltes d'elles incideixen en la necessitat de localitzar equipaments als nuclis de muntanya.

Quins equipaments penses que seran necessaris en els pròxims 20 anys?

Sobre les estructures agràries i el Pla agrari d'Alp

- L'ha de mantenir tal i com està sense impulsar cap tipus d'actuació. Ja es manté bé.
- Ha d'impulsar actuacions que ajudin a consolidar la seva estructura agrària i a fomentar la millora ambiental del mateix
- Simplement s'han de preveure actuacions de millora puntuals
- Opció lliure

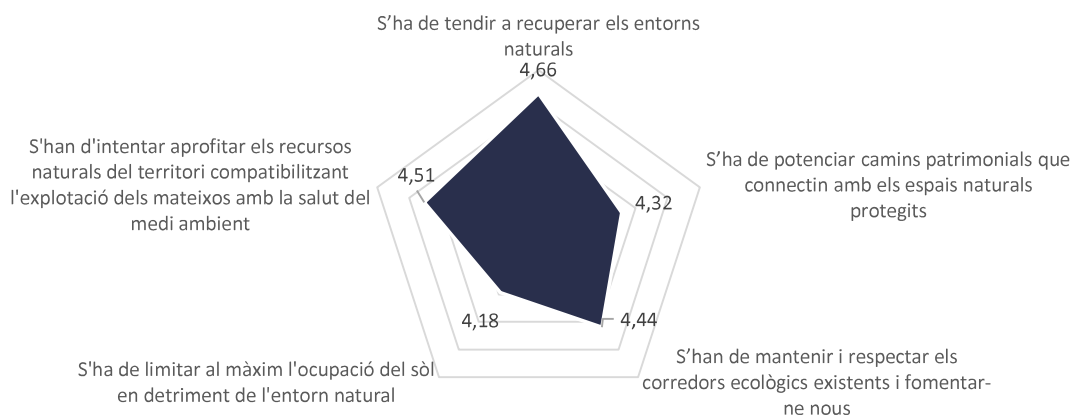
Entorn natural

Alp posseeix estructures agràries de valor històric i un pla agrari amb un alt potencial ambiental. A la pregunta de com creu la ciutadania que ha d'actuar el nou POUM amb el petit però molt valuós espai agrari del municipi i les seves estructures agràries hi ha una clara majoria a favor d'impulsar actuacions que ajudin a consolidar la seva estructura agrària i a fomentar la millora ambiental d'aquest ecosistema. Tan sols un 12% dels enquestats pensa que simplement s'han de fer operacions puntuals de millora, i un 6% es mostra satisfet amb el que ja hi ha.

Pel que fa a prioritzar certs temes ambientals al municipi la ciutadania prioritza, per damunt de la resta, que es recuperin els entorns naturals degradats del municipi. En un segon grau, però no molt més lluny, es prioritza l'aprofitament dels recursos naturals compatibilitzant la seva explotació amb la salut dels ecosistemes, així com mantenir, preservar i fomentar corredors ecològics.

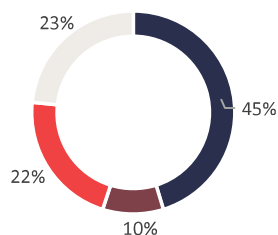
D'entre tots els temes plantejats al que li se atorga una prioritat menor és a la de limitar al màxim l'ocupació del sòl en detriment de l'entorn natural.

No obstant, remarcuem que totes les propostes plantejades en aquesta

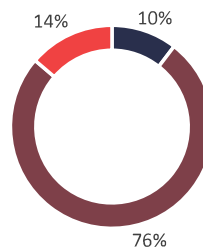
■ Valora de l'1 al 5 (1 en desacord, 5 d'acord)

Tipologies d'habitatge a incorporar per el nou POUM

- Crec que hauria de mantenir aquesta diversitat
- Crec que hi ha massa cases unifamiliars i cal apostar per blocs de pisos
- Crec que s'hauria d'apostar només per cases unifamiliars
- Opció lliure

Sobre la quantitat d'habitatge de segona residència a Alp

- Mantenir aquesta tònica, mantenint l'oferta d'un nombre important d'habitatges de segona residència principalment a les estacions d'esquí.
- Cercar mecanismes per equilibrar el percentatge entre habitatges principals i secundaris, sobretot als nuclis de muntanya on existeix un major desequilibri.
- Opció lliure

pregunta han estat molt ben valorades per la ciutadania ja que cap d'elles mostra una puntuació inferior als 4 punts (1 totalment en desacord i 5 totalment d'acord), el que vol dir que estan d'acord en que el POUM pugui plantejar qualsevol d'elles.

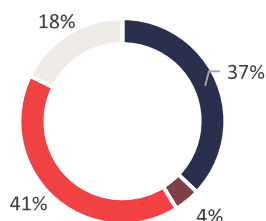
(45%) aposta per mantenir la diversitat tipològica de l'habitatge. En un segon graó un 22% dels enquestats pensa que hi hauria que apostar única i exclusivament per cases unifamiliars i, sols un 10% pensa que cal apostar tan sols per blocs de pisos.

Habitatge

Al casc urbà d'Alp conviuen diverses tipologies d'habitatges (blocs de pisos, edificis entre mitgeres, cases en filera o habitatges aïllats). A la pregunta de quines tipologies d'habitatge pensa la ciutadania que són més interessants incorporar al nou Pla una majoria

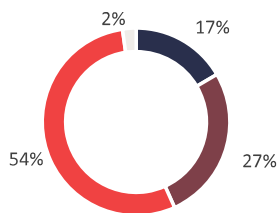
Un bon grup de les respostes d'opció lliure reclama que no es construeixin noves cases fins que no s'omplin els habitatges buits existents i que s'augmenti el percentatge d'habitatge principal. I és que una ampla majoria dels enquestats (76%) pensa que el POUM ha de cercar mecanismes per equilibrar el percentatge d'habitatges principals i secundaris. Sols un 10% dels

Com descriuries la situació en l'oferta d'habitatge en venda o lloguer?

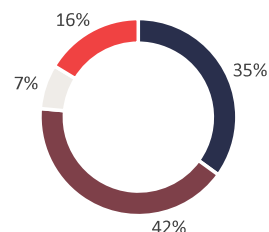
- Existeix molta poca oferta d'habitatge en venda i/o lloguer
- Existeix poca demanda d'habitatge en venda i/o lloguer
- Existeix una oferta adequada per a la demanda existent però amb preus excessius
- Opció lliure

Fomentar la petita indústria al municipi?

- Crec que no cal fer res al respecte
- Crec que s'haurien de cercar zones als nuclis per tal de possibilitar aquests tipus d'activitats
- Crec que s'hauria d'impulsar un àrea especialitzada propera però no dins dels nuclis
- Opció lliure

Com t'agradaria caracteritzar la identitat econòmica del municipi?

- S'han de potenciar les activitats agrícoles i ramaderes al municipi maximitzant les possibilitats dels espais naturals del territori
- S'ha de potenciar una indústria amb baix impacte ecològic (extracció de fusta, tallers...)
- S'ha d'apostar per un model basat en el sector serveis (hostaleria, restauració...)
- Opció lliure

enquestats pensa que s'ha de mantenir l'actual supremacia de l'habitatge secundari vers el principal.

De fet quasi la totalitat de respostes d'opció lliure advoquen per augmentar l'habitatge de primera residència matisant la necessitat de fer-ho des d'un punt de vista social, amb preus assequibles i accessibles a la gent jove en tal de no generar una barrera econòmica per als mateixos.

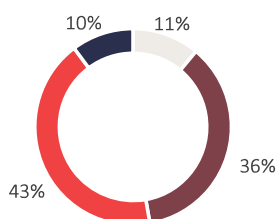
Activitats econòmiques

Alp no disposa d'oferta de sòl per a activitats econòmiques com fusteries o

petites naus industrials. A la pregunta si estàs a favor de fomentar aquests tipus d'activitats al municipi, gran part de la ciutadania (54%) advoca per impulsar un àrea especialitzada propera al nucli. Més d'una quarta part (27%) dels enquestats ho faria dintre dels nuclis. entenem que aquesta opció va lligada al reconeixement de taller i magatzems existents als nuclis poblacionals com a base d'aquesta nova oferta (alguna de les opcions lliures aposten per això).

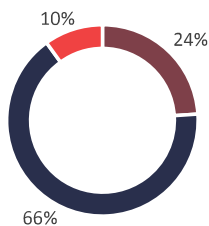
Un altre tema de consulta ha estat com li agradaria a la ciutadania diversificar l'economia del municipi i existeix cert equilibri entre els que volen potenciar una indústria neta amb els que ho volen

On fas la compra habitualment?

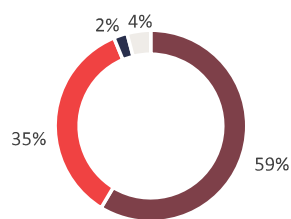
- Habitualment faig servir els comerços locals per fer qualsevol tipus de compra (aliments, roba, llar...)
- Em desplaço fora del municipi per fer qualsevol tipus de compra (aliments, roba, llar...)
- Faig servir els comerços locals per fer la compra d'aliments i béns per la llar, però marxo fora per comprar altres coses com roba, electrònica...etc.
- Opció lliure

Necessitat de millorar la connexió d'Alp amb els nuclis de muntanya

- Crec que actualment ja tenen una bona connexió, tant per carretera com pels camins forestals.
- Crec que cal millorar aquesta connexió amb un itinerari segur apte per a vianants i bicicletes.
- No hi veig necessari establir una connexió ja que els nuclis de La Molina i Masella es troben massa allunyats

Com et desplaces pel municipi habitualment?

- Agafa el vehicle privat de forma habitual tant per desplaçar-me pel meu nucli com si he de desplaçar-me a algun dels altres.
- Normalment em desplaço a peu o en bicicleta pel meu nucli i agafa el cotxe per sortir a la resta.
- Normalment em desplaço a peu o en bicicleta per tot el municipi, tant si he de desplaçar-me dintre del meu nucli com si ho he de fer cap a la resta.
- Opció lliure

fer amb l'agricultura i la ramaderia. Tan sols un 7% seguiria apostant per un model basat exclusivament en el sector serveis.

Pel que fa als comerços del poble quasi la meitat de la ciutadania fa servir els comerços locals únicament per a necessitats quotidianes i marxa fora per comprar roba, electrònica...etc. Més d'un terç, tanmateix, marxa fora per fer qualsevol tipus de compra, mentre que sols un 11% dels enquestats ho compren tot al municipi. Un dels motius ho atribueixen als alts preus en el comerç local.

Mobilitat

Un dels temes en el que es volia aprofundir és el de la mobilitat entre els diferents nuclis del municipi (Alp, La Molina, i Masella). A la pregunta de com et desplaces habitualment per dintre del municipi una ampla majoria agafa el vehicle privat de forma habitual tant per desplaçar-se per dintre del seu nucli com per anar a la resta dels nuclis del municipi. Crida l'atenció que sols un 37% dels enquestats es desplacen a peu per dintre dels nuclis on les distàncies són relativament curtes. També és curiós que pràcticament la totalitat de la ciutadania agafa el vehicle privat per desplaçar-se entre nuclis. Molts dels enquestats atribueixen aquest fet a que les distàncies entre nuclis son molt grans, sobretot en temps, per la pròpia

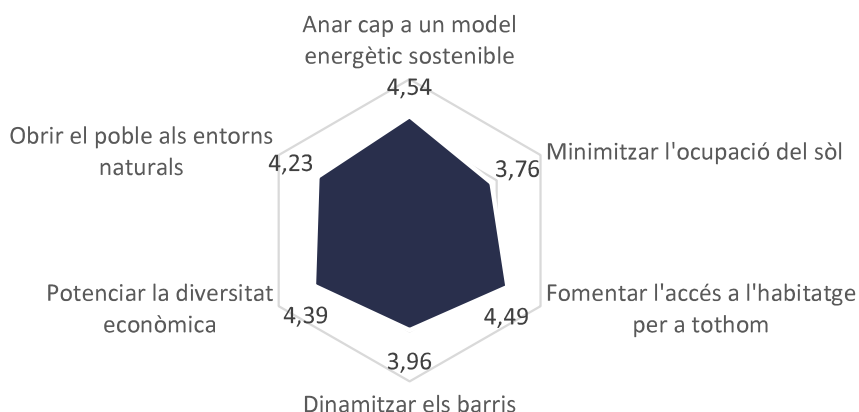
topografia. També per les condicions climàtiques que dificulten caminar o anar en bicicleta la major part de l'any. Tot i això, la majoria dels enquestats creu que cal millorar la connexió entre Alp i els nuclis de muntanya amb un itinerari per a vianants i bicicletes. Alguns (24%) estan satisfets en la connexió que existeix actualment i una minoria pensa que no s'hauria d'invertir en una nova connexió.

Reptes del POUM

Finalment, en el qüestionari es va demanar a la ciutadania que prioritzara una serie de reptes. D'entre tots els plantejats, la ciutadania ha prioritzat avançar cap a un model energètic sostenible, seguit molt de prop de fomentar l'accés a l'habitatge per a tothom.

En un segon graó s'ha prioritzat la diversificació econòmica del poble, seguit de generar un model urbanístic que obri el poble als entorns naturals.

Altres reptes que també han estat valorats positivament però que han obtingut una prioritat menor han sigut la minimització de l'ocupació del sòl o la dinamització dels barris. Sembla curiós que aquesta última no hagi obtingut una major prioritat ja que en la resta de preguntes anteriors s'ha demanat reiteradament que es doti de serveis als nuclis de muntanya i es fomenti l'habitatge de primera residència.

■ Valora de l'1 al 5 (1 en desacord, 5 d'acord)

Bústia de suggeriments

La participació i la capacitat de donar veu als ciutadans en el procés de redacció del POUM és imprescindible per tal que el Pla pugui tenir èxit. És per això que el present qüestionari ha intentat tocar temes diversos, però som conscients que molts temes han quedat sense tractar. En aquest sentit, no només s'ha instat a la gent a participar a les taules de participació ans que també hem habilitat una part del qüestionari en tal que qui vulgui pugui aportar suggeriments al POUM.

De tots els enquestats, mig centenar ha deixat suggeriments que hem intentat recollir, endreçar i agrupar. A continuació sintetitzem gran part dels suggeriments aportats per la ciutadania:

Pel que fa a la **mobilitat**:

- Mantenir els trànsits motoritzats segregats dels itineraris per a vianants o bicicletes als camins de muntanya.
- Són diverses les peticions per **millorar la comunicació i el transport públic entre La Molina i Masella amb Alp i Puigcerdà**. Alguns suggereixen la creació de nous camins o la millora dels espais per a vianants en les carreteres actuals.
- Reduir el trànsit i reestructurar el sistema d'aparcaments a la Supermolina donats els problemes en

èpoques hivernals.

- Endreçar les àrees d'aparcament d'autocaravanes i motorhome a La Molina.
- Limitar les circulacions de cotxes pel centre del poble.

Pel que fa a les **activitats econòmiques**:

- Potenciar, més si cap, el turisme.
- Diversificar l'economia del poble amb el sector primari i secundari.
- Millorar la gestió de la muntanya atenent a les experiències en països amb condicions semblants.
- Cuidar les empreses petites del poble i considerar-les de forma equitativa respecte a les més grans.
- Són diverses les peticions per **protegir el petit comerç del poble**.
- Contemplar les activitats esportives com un motor econòmic al poble, de forma que caracteritzi la identitat econòmica del mateix.

Pel que fa a l'**habitatge**:

- Creació d'habitatge de protecció per millorar l'accés a l'habitatge.
- Són diverses les peticions per **regular el lloguer** al poble donats els preus excessius.
- Generar més pisos de temporada per als treballadors.
- Són varies les peticions que aposten per l'**habitatge social encarat als**

joves del poble.

- Són diversos els suggeriments que advoquen per **reequilibrar la proporció entre primera i segona residència** al poble, especialment a La Molina.

Pel que fa a **equipaments i serveis**:

- Creació d'un gran parc a la Supermolina de oci i lleure a l'aire lliure.
- Creació d'un espai municipal de treball de coworking al poble per a la gent que teletreballa. Un grup de gent jove s'ofereix a gestionar-ho.
- Creació d'un espai municipal de temps lliure per a nens i gent gran per als dies de mal temps.
- Creació d'horts urbans
- Creació d'un skatepark
- Potenciar l'esport al poble amb senders senyalitzats, zones de calistènia, gimnàs a l'aire lliure, pistes de pàdel, recorreguts saludables... etc.

Pel que fa a l'**entorn natural**:

- Cuidar el patrimoni natural, especialment a La Molina, i evitar seguir tallant arbres per generar més residències.
- Evitar construir més cases que acaben per degradar l'ecosistema i els prats d'alta muntanya.

Pel que fa al **model i els sòls de creixement**:

- Reduir l'ocupació del sòl natural excloent les edificacions il·legals
- Que es mantinguin les mateixes condicions d'edificabilitat i els mateixos sòls edificables que proposa el PIC per no afectar a ningú.
- Són varies dels peticions per tal de **canviar la dinàmica de creixement cap a un model de decreixement en la ocupació del sòl.**

12.3 PRESENTACIÓ PÚBLICA I TAULES DE PARTICIPACIÓ

189

Mesos després, una seixantena de veïns i veïnes d'Alp van assistir a l'exposició pública de l'Avanç del POUM on l'equip redactor va presentar una primera diagnosi i va exposar les propostes generals i els diferents escenaris a abordar amb el Pla.

Seguidament, es van realitzar dues taules de participació:

- Taula verda: on es s'han tractat temes relacionats amb medi ambient, parcs i jardins, carrers i places, camins rurals i agricultura i ramaderia.
- Taula vermella: on s'han tractat temes relacionats amb la dinamització de barris, sòl de creixement, activitats econòmiques i habitatge.

Ambdues taules han estat dinamitzades per membres de l'equip redactor amb la utilització de plànols de gran format realitzats de forma exclusiva per a les mateixes. Sobre els mateixos els i les participants han fet propostes i suggeriments als membres de l'equip redactor per a que siguin considerats des de l'inici.

Paga la pena ressaltar la gran participació de la ciutadania a les taules. Gran part dels suggeriments, propostes i inquietuds han estat dirigits principalment cap a La Molina, tot i que també s'han plantejat temes per a la resta de nuclis del municipi. Sintetitzem algun dels temes més sonats a les taules:

- Propostes per millorar el sistema d'aparcaments i d'autocaravanes, principalment als nuclis de muntanya.
- Pros i contres de recuperar el telecadira antic a la Molina.
- Fomentar els serveis i les dotacions als nuclis de muntanya.
- La necessitat de revertir la situació en la supremacia de la segona residència vers l'habitatge principal.

12.5 SUGGERIMENTS

Durant la fase d'exposició de l'Avanç s'han rebut poc menys d'una quinzena de suggeriments entrats per registre a l'Ajuntament que també han estat considerats per a l'elaboració del present document d'Aprovació Inicial del POUM.

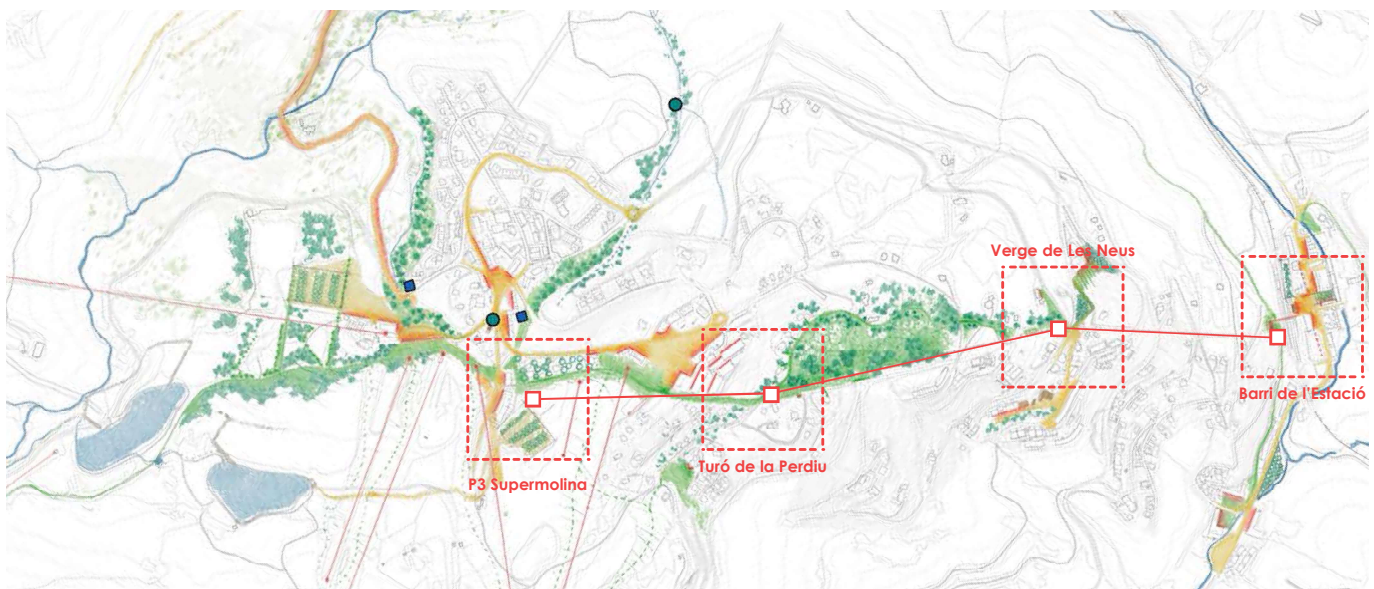
A continuació, per tal de fer d'aquest POUM un procés el més transparent i participatiu possible, es fa una breu síntesi de les propostes rebudes dels ciutadans durant la fase d'exposició de l'Avanç del POUM, més enllà de les esmentades en les enquestes i la jornada de taules de participació. A banda d'aquestes, s'han rebut al voltant d'una vintena de propostes escrites més, les quals han estat analitzades per l'equip redactor amb la voluntat de incorporar-les al POUM, en el cas que s'hagin considerat raonables. Tot i que alguna d'elles és molt concreta i respon a interessos més particulars, el POUM ha tractat d'incorporar-les tenint en compte que prima l'interès col·lectiu per damunt del individual i que, en fase d'Avanç tampoc haurien de ser objecte d'atenció (recordem que fins en fase d'Avanç només s'han proposat objectius generals). Paga la pena esmentar que, pràcticament la totalitat de les mateixes, són referides al nucli de La Molina.

Idea global per recuperar la relació entre nuclis mitjançant un nou telecabinia

Elaboració pròpia

Pel que fa a la mobilitat en La Molina, un dels temes recurrents ha estat la **disposició d'un transport públic efectiu pensat per als residents**, que connecti els tres nuclis – Barri de l'Estació, Verge de Les Neus i la Supermolina. En aquest sentit el POUM incorpora la previsió d'un nou telecabinia que l'Ajuntament té previst fomentar a través de fons europeus, recuperant l'antiga línia del telecabinia històric. Aquesta operació ve justificada primerament per la necessitat de facilitar un transport públic efectiu per als veïns de La Molina i, en segon lloc, per facilitar l'accés a pistes als visitants de les estacions reduint el trànsit de vehicles pels carrers dels nuclis.

Per altra banda, també ha estat un tema recurrent en les propostes la **millora quantitativa i qualitativa de l'espai per a vianants** als carrers. La millora de l'espai per a vianants ve justificada per poder fomentar una mobilitat a peu pels nuclis i una revitalització de l'espai públic que ajudi a generar un millor escenari per als petits comerços del municipi i per a les persones que hi viuen i visiten La Molina. En aquest sentit, el POUM preveu operacions públiques i privades amb la intenció d'augmentar la proporció d'espai per al vianant en els principals eixos dels nuclis, així com per millorar la qualitat dels existents. Tot això, tenint en compte els

grans eixos que connecten centres cívics i de serveis als nuclis.

Existeix un grup de propostes referides a la mobilitat, com el desviament del trànsit, la limitació de vehicles pesats, o l'execució d'obres en carreteres generals, que no són d'abast d'un POUM i que són competència de les administracions supramunicipals.

Pel que fa a la revitalització de les activitats econòmiques al municipi, les propostes es centren en **fomentar l'activitat turística durant tot l'any** com a base per recuperar els petits comerços i serveis que La Molina hauria de tenir per atreure gent a viure. En aquest sentit, el POUM tracta d'incorporar algunes de les peticions realitzades per les Estacions d'Esquí mantenint un equilibri entre la preservació i explotació del domini esquiable. En la memòria d'ordenació s'expliquen els criteris d'ordenació del sòl no urbanitzable i, concretament, de les zones esquiables, dels que destaquem una voluntat en permetre les operacions necessàries per avançar cap a un model d'estació més eficient i sostenible. També s'estableix una nova regulació dels edificis de serveis a peu de pista per tal que puguin adaptar-se a aquest nou model d'estacions. Per altra banda, el POUM incorpora algunes limi-

tacions en planta baixa per tal que no proliferin els habitatges en les mateixes i que augmenti l'oferta de locals comercials al municipi. Òbviament, aquestes mesures hauran de vindre acompanyades de polítiques públiques de suport al petit comerç i d'accions concretes que el sector privat haurà de fomentar. Finalment, per tal de fomentar un turisme més vinculat a la natura, el POUM inclou un catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable en les que es permeten usos d'allotjament turístic rural.

Per tal de no dependre exclusivament del sector serveis, el POUM també aposta per consolidar una estructura clara per a les activitats agro-ramaderes del municipi. En la memòria d'ordenació s'expliquen els criteris i accions concretes que des del POUM s'impulsen per ajudar a impulsar i mantenir entorns agro-ramaders de qualitat. Dintre d'aquestes mesures s'incorporen aspectes com el reconeixement dels itineraris ramaders preveient espais per a donar continuïtat als recorreguts del bestiar, minimitzant les barreres i com a base d'una gestió sostenible del sòl esquiable en èpoques estivals.

Altres propostes tenen que veure amb la **millora del Barri de l'Estació**. Pensem que la revitalització i millora d'aquest teixit

Transformació del pàrquing Pista Llarga en una plaça enjardinada plantejada pel POUM

Elaboració pròpia

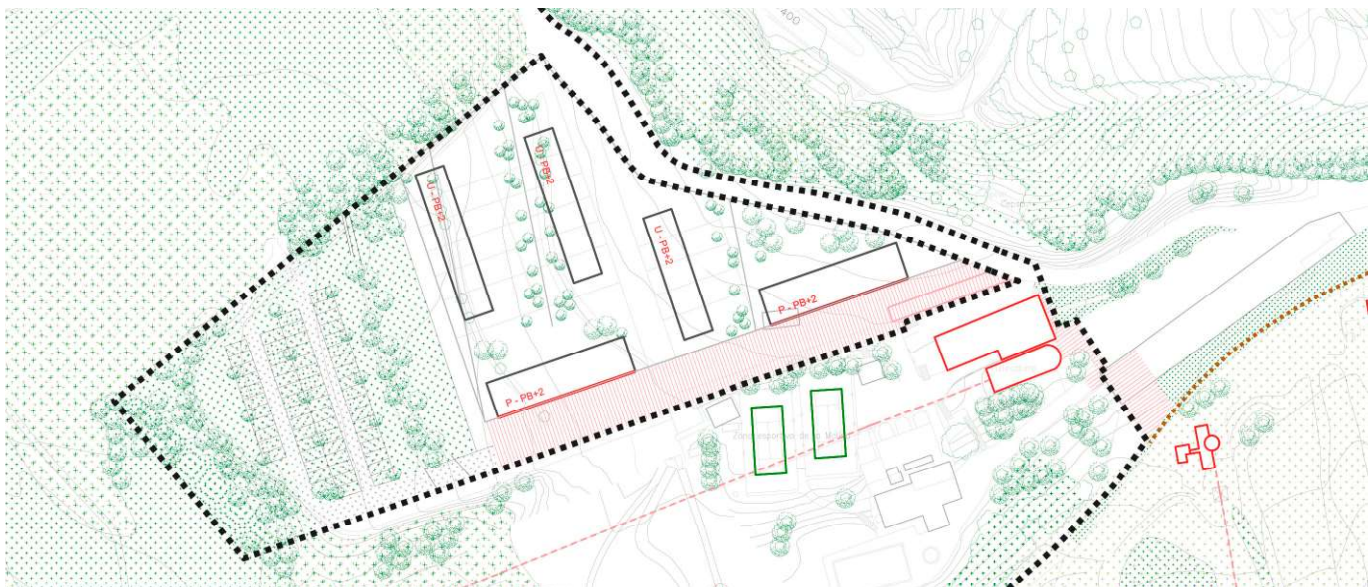
consolidat te a veure amb un conjunt d'operacions de les quals sols una petita part correspondrien a l'abast del POUM. Les corresponents al Pla són aquelles que, mantenint els drets dels propietaris dels sòls i edificacions del Barri, ajudin a crear un escenari urbanístic on es puguin desenvolupar polítiques públiques i actuacions privades que revitalitzin el barri. En aquest sentit, el POUM preveu una figura de planejament que pot ajudar a generar un nou pol social d'interès, així com preveu l'adquisició de sòls per desenvolupar operacions d'interès públic per a habitatge dotacional i millora dels espais públics.

Pel que fa a la **regulació d'aparcaments**, el POUM fa especial atenció en les autocaravanes tenint en compte que, per una banda és una necessitat creixent al municipi i que, per altra, afecta directament sobre el potencial de places disponibles per als turismes. En aquest sentit, el POUM preveu el sòl necessari per a generar un punt d'aparcament per a les mateixes i concentrar-les a La Molina, lliurant la resta de punts d'aparcament per als vehicles petits. Per altra banda, el POUM delimita dos àmbits d'actuació on planteja dues grans operacions per augmentar l'oferta dels aparcaments al

torn que es millora la imatge paisatgística del nucli de la Supermolina. A la memòria d'ordenació s'expliquen detalladament aquestes operacions per cobrir o transformar les grans bosses d'aparcament dels Monjos i Pista Llarga, millorant les seves prestacions al mateix temps que el seu paisatge urbà. A Masella també es preveu el sòl necessari per ampliar l'oferta d'aparcaments.

Pel que fa a la **protecció de la identitat de La Molina**, el POUM determina mesures molt concretes dirigides a preservar la identitat de la mateixa a través dels valors naturals i culturals de la mateixa. En aquest sentit, es redacta un catàleg de béns a protegir on s'inclouen els elements naturals i culturals que l'Ajuntament ha considerat d'interès protegir, així com un catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable on s'inclouen construccions tradicionals que ajuden a mantenir la identitat de La Molina. Aquests catàlegs podran ser completats una vegada aprovat inicialment el POUM amb les aportacions que facin els ciutadans, sempre i quan es pugui justificar el valor cultural o natural de l'element. Dintre d'aquest paquet el POUM considera la preservació del sòl corresponent al domini esquiable dels nuclis urbans com a patrimoni natural dels veïns de La Molina. En aquest sentit,

Recuperació parcial de l'illa asfaltada del Pla dels Monjos per generar un entorn natural amb aparcament d'autocaravanes integrat en el SUD Pla dels Monjos
Elaboració pròpia

el Pla preserva aquests sòls de ser urbanitzats i preveu l'espai necessari per donar continuïtat als mateixos, això com les actuacions necessàries per salvar obstacles al llarg del mateix.

Les **propostes referents a parcel·les concretes** s'han considerat a l'hora de establir les qualificacions i condicions de l'edificació sobre les mateixes, acceptant total o parcialment aquelles que s'han considerat raonables i desestimant les que per algun motiu no s'ha considerat adequat incorporar-les.